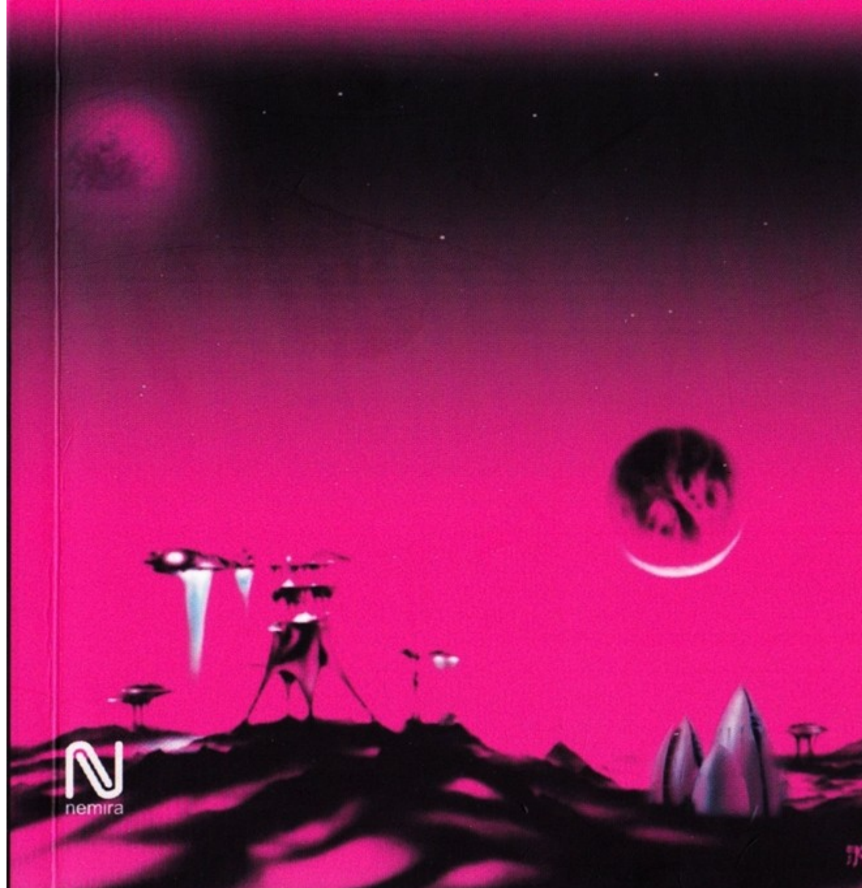
philip k. dick

visează androizii oi electrice?

Philip K. Dick

Vânătorul de recompense

(Visează androizii oi electrice?)

Traducere de ŞTEFAN GHIDOVEANU

CUPRINS

And still I dream he treads the lawn
Walking ghostly în the dew.
Piereed by my glad singing through.

YEATS

AUCKLAND

O broască ţestoasă, dăruită în 1777 de căpitanul Cook regelui din Tonga, a murit ieri. Avea vârsta de aproape două sute de ani.

Animalul, al cărui nume era Tu'imalila, şi-a dat sfârşitul în parcul palatului regal de la Alofa, pe insula Nuku.

Populaţia arhipelagului îi acorda aceeaşi cinste ca unei căpetenii şi îngrijitori speciali fuseseră desemnaţi să aibă grijă de ea. Cu câţiva ani mai devreme, broasca ţestoasă îşi pierduse vederea într-un incendiu.

Carapacea lui Tu'imalila, a anunţat postul de radio din Tonga, va fi trimisă la Muzeul din Auckland, Noua Zeelandă.

(Agenţia Reuter, 1966)

UNU

Un impuls electric, scurt şi rapid, generat de alarma automată a orgii de senzaţii, amplasate lângă pat, îl deşteptă din somn pe Rick Deckard. Surprins – întotdeauna îl surprindea trezirea pe neaşteptate – se dădu jos din aşternut şi se întinse să-şi dezmorţească mădularele, îmbrăcat aşa cum era, în pijamaua lui multicoloră. Din patul alăturat, Iran, nevastă-sa, deschise nişte ochi cenuşii şi trişti, clipi, apoi mormăi ceva şi-i închise la loc.

— Ţi-ai potrivit orga la o intensitate prea mică, îi spuse bărbatul. Am să ţi-o reglez eu, ai să te trezeşti şi…

— Ia mâna de pe comenzi! Vocea ei aducea cu un şuierat plin de obidă. *Nu vreau* să fiu trezită!

Aşezându-se pe pat, alături de Iran, Rick îi explică pe ton domol:

— Dacă-ţi vei regla impulsul la o intensitate suficient de ridicată, atunci ai să fii mulţumită că te trezeşti; asta-i toată chestiunea. O bătu uşurel pe umărul gol, lipsit de culoare.

— Saltă-ţi labele de poliţai de pe mine! se răsti Iran.

— Nu sunt poliţai! Rick simţea crescând în el iritarea, deşi nu formase nicio comandă în acest sens.

— Eşti mai rău de-atât, rosti nevastă-sa, continuând să ţină ochii închişi. Eşti un asasin plătit de poliţişti!

— N-am ucis în viaţa mea o făptură omenească!

Iritarea i se accentuase acum, devenind ostilitate făţişă.

— Cu excepţia nenorociţilor ălora de androizi! îl persiflă Iran.

— Observ, în schimb, că tu n-ai avut nicio ezitare să cheltuieşti pe tot soiul de fleacuri de moment banii primiţi drept recompensă! Se ridică în picioare şi, cu paşi mari, se îndreptă spre consola orgii de senzaţii, continuând: Asta în loc să facem economii, să putem cumpăra şi noi o oaie adevărată, cu care să înlocuim imitaţia electrică de pe acoperiş… un animal fals, pentru care am dat întregul meu câştig obţinut prin trudă de-a lungul anilor!

Ezită între a forma pe consolă denumirea unui inhibitor talamic (destinat să-i suprime mânia) sau, dimpotrivă, pe aceea a unui stimulator de acelaşi fel (ce l-ar fi înfuriat îndestul încât

să iasă învingător din discuţie).

— Dacă formezi codul pentru o iritare crescută, spuse Iran, cu ochii deschişi şi atenţia la pândă, atunci am să fac şi eu ca tine. Am să dau aparatul la maximum şi să vezi bătaie! Certurile de până acuma au fost o nimica toată… Pune-mă, numai, la încercare şi-o să te convingi!

Dintr-un salt fu lângă consola propriei sale orgi de senzaţii unde rămase în picioare, uitându-se la el şi aşteptând.

Bărbatul oftă, învins de ameninţare.

— Voi forma starea prevăzută în programul de astăzi. Examinându-şi agenda pentru ziua de 3 ianuarie 1992, văzu că-i era necesară o atitudine de profesionist în afaceri. Dacă am să procedez conform programului, întrebă el, precaut, ai să faci şi tu la fel?

Rămase în aşteptare, suficient de isteţ ca să nu se oblige la nimic până când nevastă-sa nu-şi dădea, la rândul ei, acordul.

— Trăirile mele de azi cuprind o stare depresivă, combinată cu un complex de vinovăţie, pe durata a şase ore, zise Iran.

— Poftim?! Cum aşa? Opţiunea ei dădea peste cap întreaga menire a orgii de senzaţii. Nici n-am ştiut că poţi forma una ca asta! rosti, sumbru.

— Şedeam aici într-o după-amiază, începu Iran să povestească, şi ca de obicei mă uitam la televizor, la Matahala Prietenoasă şi Prietenii ei Prietenoşi. Tocmai povesteau ceva despre un număr colosal, nou-nouţ, pe care urmează să-l înceapă curând, când deodată a apărut iar reclama aia îngrozitoare, pe care-o urăsc atât de mult; ştii care, cea pentru Suspensoarele de Plumb Mountibank… Aşa că pentru câteva clipe am închis sonorul. Şi-atunci, *am auzit* clădirea. Clădirea asta… Am auzit…

Se întrerupse, gesticulând.

— … apartamentele goale, completă Rick.

Uneori, noaptea, când ar fi trebuit să doarmă, le auzea şi el. Şi totuşi, în acele vremuri, un edificiu pe jumătate ocupat avea o poziţie privilegiată în schema densităţii populaţiei; în zonele unde înainte de război se aflaseră suburbiile puteai găsi o mulţime de construcţii nelocuite. Cel puţin aşa auzise… iar pentru el, ştirea rămăsese un simplu zvon; ca majoritatea oamenilor, de altfel, nu se îngrijise s-o verifice direct.

— În momentul acela, îşi continuă Iran relatarea, abia formasem starea 382. Cu toate că, pe cale raţională, realizam

pustiul ce mă înconjura, de simţit, nu-l simţeam. Prima reacţie pe care am avut-o a fost una de recunoştinţă pentru faptul că ne putem permite o orgă de senzaţii, marca Penfield. După aceea, însă, am realizat cât de nesănătoasă era lipsa de reacţie în faţa absenţei vieţii, nu numai *în* această clădire, ci pretutindeni în altă parte, pricepi? Nu, nu cred că pricepi… Situaţia amintită este considerată de obicei drept un semn de boală psihică, i s-a spus „absenţa afectului adecvat”. Drept urmare, am închis televizorul, m-am aşezat în faţa orgii şi-am început să caut. Am găsit, în final, o combinaţie pentru disperare.

Chipul negricios, cu trăsături obraznice, al femeii, oglindea satisfacţia, ca şi cum ar fi obţinut un bun de preţ:

— Mi-am programat-o, aşadar, în schema personală de trăiri, de două ori pe lună; mă gândesc că e un interval rezonabil ca să resimt lipsa de speranţă în general, dar mai ales pe aceea legată de rămânerea noastră pe Pământ, după ce toţi tipii cât de cât deştepţi au emigrat, nu crezi?

— Dar dintr-o asemenea stare, protestă Rick, se iese foarte greu. Disperarea cu privire la întreaga realitate se perpetuează de la sine.

— Programez o decuplare automată după trei ore, rosti mieroasă nevastă-sa. Starea 481. Conştientizarea variatelor posibilităţi pe care ţi le oferă viitorul. Speranţa reînnoită că…

— Ştiu şi eu starea 481, o întrerupse el. Formase de nenumărate ori combinaţia respectivă, considerând-o drept una de bază. Ascultă, îi spuse, aşezându-se şi trăgând-o de mână, lângă el, pe pat, chiar şi cu întrerupere automată este periculos să experimentezi un proces depresiv, indiferent de natura lui. Uită de programul ăsta şi eu am să fac la fel cu al meu. Mai bine formăm amândoi starea 104. După aceea tu n-ai decât să ţi-o păstrezi, iar eu mă voi reprograma pentru atitudinea cerută de obicei în afaceri. În felul ăsta o să doresc să trag o fugă pe acoperiş, să văd ce mai face oaia, apoi să mă duc la slujbă; între timp aş fi sigur că nu stai aici cuprinsă de melancolie la absenţa televizorului.

Dădu drumul degetelor ei lungi şi subţiri, traversă apartamentul spaţios, până în sufrageria care mai păstra încă mirosul slab al ţigărilor din ziua precedentă şi deschise aparatul TV.

Din dormitor, vocea lui Iran îl urmă:

— Închide-l! Nu pot să-i sufăr imaginile înainte de micul

dejun!

— Formează 888, spuse Rick, aşteptând să se încălzească circuitele. Dorinţa de a urmări programele de televiziune, indiferent de conţinut!

— În clipa asta nu simt nevoia să formez nimic.

— Bine, atunci formează 3.

— Dar ţi-am mai spus, nu pot să formez o comandă care-mi stimulează cortex-ul tocmai spre a forma! Dacă nu vreau să formez, atunci cu atât mai mult nu vreau să formez *asta,* căci atunci *aş vrea* să formez, şi a vrea să formez este pentru mine lucrul cel mai străin cu putinţă în clipa de faţă! Tot ce-mi doresc e să stau întinsă pe pat şi să mă uit în tavan.

Glasul îi deveni ascuţit, cu nuanţe de deprimare, în vreme ce sufletul îi îngheţă şi ea încetă să se mai mişte, ca şi cum o greutate imensă, instinctivă şi omniprezentă, semn al unei inerţii aproape absolute, o luase în stăpânire.

Bărbatul învârti butonul de sunet al televizorului şi vocea tunătoare a Matahalei Prietenoase umplu încăperea:

— … hei, hei, oameni buni, e timpul să vă prezentăm prognoza vremii pentru ziua de astăzi. Satelitul *Mangusta* transmite că precipitaţiile radioactive vor fi mai pronunţate în special către ora prânzului, după care vor slăbi în intensitate, aşa încât aceia dintre voi, oameni buni, care se vor aventura în exterior…

Apărută pe neaşteptate lângă el, cu lunga-i cămaşă de noapte răsucită precum o funie, Iran închise televizorul.

— Foarte bine, renunţ! Am să formez combinaţia pe care-o vrei. Am să formez orice combinaţie – minunata exaltare sexuală sau… Mă simt atât de rău, încât aş îndura chiar şi-aşa ceva. La dracu'! Cu ce schimbă asta lucrurile?

— Am să formez atunci eu, pentru amândoi – spuse Rick şi o conduse înapoi în dormitor. Acolo acţionă pentru ea starea 594: recunoaşterea de bună voie a înţelepciunii superioare a bărbatului, indiferent de domeniu. Iar pe propria lui consolă tastă combinaţia pentru o atitudine nouă, plină de creativitate, faţă de slujba pe care-o îndeplinea. Deşi nu prea era nevoie: cu o orgă de senzaţii marca Penfield, această atitudine constituia modul său obişnuit de a aborda lucrurile.

După un mic dejun luat în grabă – pierduse timp datorită discuţiei cu nevastă-sa – Rick Deckard urcă îmbrăcat în echipamentul de protecţie pentru exterior, până la păşunea de

pe acoperiş, unde „păştea” oaia lui electrică. Acolo, sofisticata piesă de hardware rumega cu o mulţumire prefăcută, inducându-i în eroare pe ceilalţi locatari ai clădirii.

Bineînţeles că multe dintre animalele acestora erau, la rândul lor, nişte falsuri pline de circuităraie electronică; nu-şi băgase însă niciodată nasul în asemenea chestii, după cum nici vecinii nu se interesaseră de adevăratul mod „de viaţă” al oii sale. Nimic nu putea fi mai nepoliticos. A întreba: „Oaia dvs. este naturală?” constituia o încălcare a manierelor mult mai gravă decât chestionarea cuiva asupra autenticităţii dinţilor, părului sau organelor sale interne.

Aerul dimineţii, înţesat cu praf radioactiv, cenuşiu şi opac, se revărsa peste el, asaltându-i nările. Fără să vrea, inspiră adânc infecţia mortală. Mă rog, termenul era cam exagerat, decise, apropiindu-se de parcela de iarbă care-i aparţinea în aceeaşi măsură ca şi apartamentul nejustificat de mare de dedesubt. Moştenirea lăsată de Sfârşitul Războiului Mondial începuse să-şi cam piardă din putere; cei ce nu rezistaseră în faţa prafului radioactiv trecuseră de mult în nefiinţă. Iar pulberea, mai puţin nocivă acum şi având de-a face cu nişte supravieţuitori mai puternici, afecta în prezent doar creierul şi proprietăţile genetice ale organismului. Fără îndoială însă că în ciuda suspensorului de plumb, praful pătrundea până la el şi *în el,* depunându-şi zilnic mica încărcătură infestantă. Cel puţin câtă vreme nu avea să emigreze, aşa urmau să se petreacă lucrurile. Până acum, controalele medicale efectuate în fiecare lună îi confirmaseră o stare normală: un bărbat care, în limitele de toleranţă admise de lege, putea procrea. Cu toate acestea, acelaşi examen, efectuat lunar de doctorii de la Departamentul Poliţiei din San Francisco, ar putea dezvălui contrariul. Încontinuu, noi persoane cu statut de „special” îşi vădeau existenţa, prin transformarea „normalilor”, graţie acţiunii omniprezentei pulberi radioactive. Sloganul inserat în mod curent în afişe, reclame de televiziune sau prospecte publicitare glăsuia, de altfel, cam aşa: „Emigraţi sau degeneraţi! Alegerea vă aparţine!” Foarte adevărat, îşi spuse Rick, în vreme ce deschidea poarta către mica lui păşune şi se apropia de oaia electrică. Numai că eu nu pot să emigrez. Din pricina slujbei…

Proprietarul pajiştii alăturate şi vecinul său de apartament Bill Barbour, îl salută; ca şi Rick, purta pe el hainele de lucru, dar se oprise totuşi din drum ca să-şi verifice animalul.

— Iapa mea e gravidă – declară Barbour, radios. Arătă spre marele percheron[1] care se holba în gol, cu o privire tâmpă. Ce spui de asta?

— Spun că în curând o să ai doi cai, răspunse Rick. Ajunsese acum lângă oaia ce zăcea întinsă şi rumega, cu ochii vioi aţintiţi asupra lui, pentru eventualitatea că i-ar fi adus vreo legătură cu paie de ovăz. Pretinsa oaie conţinea un circuit de detectare a ovăzului; la vederea unei asemenea cereale, animalul obişnuia să se ridice foarte convingător pe cele patru labe şi să meargă în buiestru.

— Cine ţi-a lăsat iapa gravidă? îl întrebă Rick pe Barbour. Vântul?

— Am cumpărat nişte plasmă fertilizantă, de cea mai bună calitate care există în California! îl informă Barbour. Evident, totul datorită relaţiilor pe care le am la Comitetul de Stat pentru Administrarea Animalelor. Îţi mai aminteşti de săptămâna trecută, când inspectorul lor a venit aici şi a examinat-o pe Judy? Sunt dornici să-i ia mânzul, căci maică-sa e un specimen fără pereche…

Cu mişcări afectuoase, Barbour lovi de câteva ori cu palma gâtul iepei şi aceasta îşi plecă botul înspre el.

— Te-ai gândit vreodată să-ţi vinzi calul? întrebă Rick. Dorea mai mult decât orice pe lume să aibă un cal, de fapt orice animal. Posedarea şi întreţinerea unei copii avea darul de a te demoraliza, încetul cu încetul. Şi totuşi, din punct de vedere social, era necesar şi aşa ceva, dată fiind absenţa articolului real. Nu exista, prin urmare, altă alternativă, decât să continue ca şi până atunci. Chiar dacă lui nu-i păsa prea mult, mai era şi nevastă-sa. Şi lui Iran îi păsa. *Foarte mult.*

— Ar fi imoral să-mi vând iapa, răspunse Barbour.

— În cazul ăsta, vinde-ţi mânzul. Să ai două animale e mai lipsit de morală decât să nu ai niciunul.

— Ce vrei să spui? întrebă Barbour, uimit. O mulţime de oameni posedă două, trei, ba chiar patru animale, iar Fred Washborne, proprietarul fabricii de alge unde lucrează fratele meu, are nici mai mult, nici mai puţin decât cinci exemplare! N-ai văzut în ziarul *Chronicle,* de ieri, articolul despre raţa lui? Se spune că este cel mai mare şi mai greu exemplar de pe toată Coasta de Vest…

1Percheron = rasă de cai puternici şi iuţi, originară din regiunea Le Perche, situată în nordul Franţei.

La gândul unei asemenea posesiuni, ochii lui Barbour începură să strălucească; încetul cu încetul, păru să cadă în transă.

Cercetându-se prin buzunarele hainei, Rick dădu peste exemplarul soios al suplimentului din acea lună la Catalogul de Păsări şi Animale, emis de firma *Sydney's.* Privi indexul, găsi mânjii (vezi la cal, progenitură) şi imediat avu la îndemână preţul practicat în mod curent pe scară naţională.

— Cu cinci mii de dolari pot să cumpăr un mânz de rasă Percheron de la cei de la *Sydney's!* rosti el, cu voce tare.

— Nu, nu poţi! replică Barbour. Uită-te din nou pe listă: totul e trecut cu italice. Asta înseamnă că nu au niciun exemplar în stoc, dar că acela ar fi preţul, în cazul în care ar avea.

— Să presupunem, zise Rick Deckard, că ţi-aş plăti câte cinci sute de dolari pe lună, timp de zece luni. La preţul de catalog!

Barbour îi aruncă o privire compătimitoare:

— Deckard, nu înţelegi cum stau lucrurile în cazul cailor! Există un motiv special pentru care *Sydney's* nu au nici măcar un singur Percheron în stoc: mânjii din rasa asta nu se vând. Nici măcar la preţul de catalog; sunt prea rari, chiar şi cei relativ inferiori. Se aplecă, gesticulând, peste îngrăditura ce separa cele două ţarcuri: O am pe Judy de cel puţin trei ani şi în tot acest răstimp n-am văzut altă iapă Percheron de calitatea ei. Ca s-o obţin, a trebuit să fac un drum cu avionul tocmai până în Canada. Iar la întoarcere, am însoţit-o personal până aici, ca să fiu sigur că nu-mi va fi furată. Du un asemenea animal oriunde în Colorado sau în Wyoming şi te vor omorî ca să ţi-l ia. Şi ştii de ce? Pentru că înainte de Sfârşitul Războiului Mondial existau sute ca el…

— Dar faptul că tu ai doi cai şi eu niciunul, îl întrerupse Rick, violează întreaga structură de bază, teologică şi morală, a doctrinei mercerismului!

— Ai o oaie! Dacă n-ai avea-o, hai să zicem, aş mai înţelege logica poziţiei dumitale. Sigur, dacă eu aş fi proprietarul a două animale, iar dumneata al niciunuia, ar însemna că te ajut să te lipseşti de adevărata contopire cu Mercer. Dar în clădirea noastră fiecare familie – ia să vedem, în jur de cincizeci, după numărătoarea mea – fiecare avem, deci, câte un animal. Graveson are cocoşul de colo. Oakes şi cu nevastă-sa au namila aia de dulău roşcat, care latră noaptea. Rămase câteva clipe pe gânduri: Şi cred că Ed Smith ţine în apartament o pisică. Cel

puţin aşa spune el, fiindcă nimeni nu i-a văzut-o vreodată. Posibil să se prefacă numai…

Apropiindu-se de oaie, Rick se aplecă şi căută în lâna albă şi groasă – părul, cel puţin, era autentic – până când descoperi ce căuta: panoul de control al mecanismului. Sub privirile lui Barbour, deschise brusc uşiţa panoului, lăsându-l descoperit privirii.

— Vezi? întrebă el. Înţelegi acum de ce-mi doresc cu atâta ardoare mânzul dumitale?

Urmă un interval de tăcere.

— Bietul de dumneata! zise, după un timp, Barbour. Întotdeauna ai fost în situaţia asta?

— Nu, răspunse Rick, închizând la loc uşiţa tabloului de comandă. Se ridică în picioare, se întoarse şi-şi privi vecinul drept în faţă. Iniţial am avut o oaie adevărată. Ne-a lăsat-o socrul meu, înainte de a emigra. Apoi, cu vreun an în urmă… Îţi aduci aminte de perioada când am dus-o la veterinar – erai aici, pe acoperiş, în dimineaţa aceea când am venit şi am găsit-o zăcând într-o rână, fără să se mai poată scula…

— Ai pus-o pe picioare, îşi aminti Barbour, încuviinţând din cap. Da, da, ai reuşit s-o ridici, dar după ce s-a învârtit în loc un minut sau două, a căzut iarăşi…

— Oile iau uneori nişte boli ciudate. Sau, pentru a pune altfel problema, iau o mulţime de boli, dar simptomele sunt întotdeauna aceleaşi: oaia nu se mai poate ridica de jos. Şi nu ai niciun mijloc să-ţi dai seama cât de gravă e afecţiunea, dacă-i vorba de-o fractură sau dacă nu cumva animalul a murit de tetanos. Aşa s-a prăpădit oaia mea: a contractat tetanos.

— Aici, sus? exclamă Barbour, uimit. Pe acoperiş?

— De la fân, explică Rick. N-am desfăcut cum trebuie sârma de la balot; a mai rămas o bucată şi Groucho – aşa o numeam atunci – a căpătat o zgârietură prin care au pătruns microbii. Am dus-o la veterinar, dar *cu* toate acestea a murit şi multă vreme nu m-am gândit decât la ea. În cele din urmă, am luat legătura cu un atelier care produce animale artificiale şi le-am arătat fotografia lui Groucho. Mi-au făcut *asta!*

Arătă spre copia animalului, care continua să stea tolănită şi să rumege cu atenţie, urmărind precaută apariţia ovăzului.

— E o lucrare de mâna întâi. Am cheltuit tot atâta timp şi concentrare cu îngrijirea ei, ca pe vremea când era vie. Dar…

Dădu din umeri.

— … Nu-i acelaşi lucru, nu? sfârşi celălalt.

— E pe-aproape! Simţi exact aceleaşi trăiri în legătură cu ceea ce faci; trebuie s-o supraveghezi ca şi cum ar fi adevărată. Pentru că se defectează şi-atunci toţi locatarii din bloc află că e o imitaţie. Pe-a mea am dus-o la reparat de şase ori, în majoritatea cazurilor pentru defecţiuni mărunte, dar dacă cineva le descoperă – odată, de pildă, banda conţinând înregistrarea vocii s-a rupt sau s-a înfăşurat şi creatura nu s-a mai putut opri apoi din behăit – atunci toată lumea le recunoaşte drept o defecţiune *mecanică.* Sigur, camionul firmei de reparaţii poartă inscripţia „Spitalul veterinar *Cutare”.* Iar şoferul arată întocmai ca un veterinar, îmbrăcat complet în alb…

Brusc, aruncă o privire la ceas, amintindu-şi că timpul trecea.

— Trebuie să mă duc la slujbă, îi spuse el lui Barbour. Ne vedem diseară!

Pe când se îndrepta spre aeroglisor, Barbour îl strigă din urmă, precipitat:

— Să ştii că n-o să le povestesc nimic din ce mi-ai spus celor din clădire!

Ezitând, Rick vru la început să-i mulţumească. Apoi, ceva aducând cu bătaia uşoară a disperării de care-i vorbise Iran, nu cu multă vreme în urmă, îi atinse umărul şi-atunci zise:

— Nu ştiu… Poate că n-are importanţă dacă-o faci sau nu…

— Dar te vor dispreţui! Nu toţi, doar unii dintre ei… Ştii cum sunt oamenii când e vorba de nepăsarea faţă de animale: consideră asta drept imoral şi antiempatic. Vreau să spun că, formal, nu mai este o crimă cum era imediat după Sfârşitul Războiului Mondial, dar sentimentul rămâne totuşi…

— Dumnezeule, se lamentă Rick, agitându-şi zadarnic mâinile goale. Eu *vreau* să am un animal, încerc în permanenţă să-mi cumpăr unul. Dar la salariul meu, la cât câştigă un funcţionar municipal…

Numai de-aş avea iarăşi noroc în munca mea… – gândi el. Cum am avut în urmă cu doi ani, când am reuşit să „retrag” patru androizi într-o singură lună. Dac-aş fi ştiut atunci că Groucho o să moară… Dar asta fusese înainte de tetanos. Înainte de ivirea sârmei ăleia de împachetat, lungă de cinci centimetri, şi ruptă, şi ascuţită ca un ac de seringă hipodermică…

— Ai putea să-ţi cumperi o pisică! insistă Barbour. Pisicile sunt ieftine; uită-te în catalogul de la *Sydney's!*

— Nu vreau un animal mărunt, rosti Rick liniştit. Vreau ceea ce-am avut la început, un animal mare. O oaie sau, dacă am să fac rost de bani, o vacă, un tăuraş ori ce ai dumneata: un cal.

Recompensa cuvenită pentru „retragerea" a cinci androizi ar fi suficientă, realiză el. O mie de dolari pe bucată, în plus faţă de leafa mea… Apoi aş găsi eu la cineva ceea ce-mi trebuie, chiar dacă pe lista de la *Sydney's* preţul e trecut cu italice. Cinci mii de dolari… Mai întâi însă – îşi spuse Rick, ar fi necesar ca androizii să vină pe Pământ de pe vreo planetă colonizată. Dar nu pot aranja aşa ceva, nu-i pot determina pe cinci dintre ei să vină aici, şi chiar dacă aş putea, în lume mai există şi alţi vânători de recompense, de la alte agenţii de poliţie. Androizii ar trebui să-şi stabilească în mod expres reşedinţa în California de Nord, iar vânătorul de recompense titular al zonei, Dave Holden, ar trebui să moară sau să iasă la pensie.

— Cumpără-ţi un greiere de casă! sugeră Barbour, glumeţ. Sau un şoarece. Chiar, pentru douăzeci şi cinci de dolari, poţi să-ţi cumperi unul adult!

Rick se înfurie.

— Iapa dumitale ar putea să moară pe neaşteptate, la fel ca Groucho a mea. Seara, când vii de la slujbă, ai putea avea surpriza s-o găseşti zăcând pe spate, cu picioarele în aer, aidoma unui gândac. Sau, cum spuneai, a unui greiere…

Se îndepărtă cu paşi mari, ţinând în mână cheile aeroglisorului.

— Scuză-mă dacă te-am jignit! zise Barbour cuprins de nervozitate.

Rick Deckard deschise în tăcere portiera vehiculului. Nu mai avea nimic de discutat cu vecinul său. Gândul îi zburase deja la slujbă, la ziua ce abia începea…

DOI

Într-o clădire uriaşă, goală şi dărăpănată, care odinioară adăpostise mii de locatari, un televizor stingher îşi revărsa programul către o încăpere nelocuită.

Înainte de Sfârşitul Războiului Mondial această ruină fără stăpân fusese o casă bine întreţinută şi supravegheată. Aici se înălţaseră suburbiile oraşului San Francisco – nu prea departe, cale de o scurtă plimbare cu monoraiul de tranzit. Aidoma unui pom cu vrăbii, peninsula fremătase de viaţă, de păreri şi nemulţumiri; acum, însă, grijuliii proprietari fie că muriseră, fie că emigraseră spre vreo colonie din spaţiu. Mai ales prima variantă era cea mai frecventă; războiul se dovedise costisitor, în pofida previziunilor optimiste emise de Pentagon şi de corporaţia Rand, slujitoarea lui plină de ifose, care-şi avusese sediul nu departe de acel loc. Ca şi proprietarii de apartamente, corporaţia plecase la rândul ei, pentru totdeauna. Dar nimeni nu-i simţea lipsa.

În plus, nimeni nu-şi mai amintea astăzi de ce izbucnise războiul, nici cine (dacă exista cineva!) îl câştigase. Praful care contaminase cea mai mare parte a planetei provenea de pretutindeni şi de nicăieri, în acelaşi timp; nici măcar adversarii din timpul confruntării nu-l prevăzuseră. Lucru ciudat, la început muriseră bufniţele. Pe vremea aceea, păruse de-a dreptul caraghios să vezi păsările albe, înfoiate şi dolofane, zăcând ici şi colo, în curţi ori pe străzi; neieşind la iveală mai devreme de miezul nopţii, aşa cum făceau când erau vii, bufniţele scăpau observaţiei. Epidemiile de ciumă ale Evului Mediu se manifestaseră oarecum similar, sub forma a numeroşi şobolani morţi. De data asta, însă, molima coborâse din cer.

După bufniţe, urmară desigur celelalte păsări, dar pe atunci misterul fusese deja pătruns şi înţeles. Înainte de război, guvernele iniţiaseră un program de colonizare, e-adevărat, insuficient, dar acum, când soarele încetase să mai strălucească pe cerul Pământului, colonizarea intrase într-o fază cu totul nouă. Legat de aceasta, fusese modificată una dintre armele folosite în timpul conflagraţiei: Luptătorul Sintetic. Capabil să funcţioneze pe lumi diferite de Terra, robotul umanoid – mai precis, androidul organic – devenise motorul întregului program

de colonizare. Conform unei legi a Naţiunilor Unite, fiecare emigrant obţinea în mod automat titlul de proprietate asupra unui android din subtipul dorit, iar prin 1990 diversitatea subtipurilor depăşise orice închipuire, ceva în maniera automobilelor americane din anii ’60.

Acesta fusese imboldul final al emigraţiei: androidul servind drept momeală, urmat de cenuşa radioactivă folosită drept ameninţare. Naţiunile Unite făcuseră totul pentru a uşura emigrarea, îngreunând în acelaşi timp, până la limita imposibilului, rămânerea pe Pământ. Adoptarea unei asemenea soluţii însemna în cele mai multe dintre cazuri o posibilă clasificare a propriei persoane în rândul celor inacceptabili biologic, o ameninţare la adresa eredităţii primare a speciei. Odată categorisit drept „special”, un cetăţean – chiar dacă accepta sterilizarea – ieşea din istorie. El înceta de a mai fi o parte a umanităţii. Cu toate acestea, din loc în loc, unele persoane refuzaseră să plece – faptul, chiar şi pentru cei implicaţi în problemă, constituind o absurditate uimitoare. Logic vorbind, „normalii” ar fi trebuit să emigreze deja. Dar se vede treaba că Pământul, aşa mutilat cum era, rămânea încă suficient de familiar ca să te simţi legat de el. Ori poate că non-emigranţii şi-au imaginat că în cele din urmă covorul de praf se va aşterne. În orice caz, mii de persoane au rămas locului, majoritatea în zonele urbane, unde se puteau zări fizic una pe alta, prezenţa fiecăreia îmbărbătându-le reciproc. Cei rămaşi păreau a fi cei relativ sănătoşi. Când şi când, pe lângă aceştia, ciudate entităţi întâmplătoare rămâneau ca un surplus dubios, în suburbiile efectiv abandonate ale oraşelor.

John Isidore – care se bărbierea în baie şi al cărui chip se reflecta acum în ecranul televizorului din sufragerie – era o astfel de entitate.

Se aventurase pe acolo imediat după război. În acele timpuri cumplite, nimeni *nu* mai ştia ce face *cu* adevărat. Grupuri răzleţe, pe care înfruntarea le rupsese de locurile natale, se aşezau temporar întâi într-o regiune, apoi în alta. Pe vremea aceea, căderile de praf radioactiv erau sporadice şi de intensitate variabilă; unele state nici nu făcuseră cunoştinţă cu ele, altele ajunseseră la saturaţie. Populaţiile dezrădăcinate se mutau odată cu praful. La început, peninsula de la sud de San Francisco păruse lipsită de pulberi radioactive şi un mare număr de persoane se grăbiseră să-şi instaleze acolo reşedinţa. Când,

în cele din urmă praful îşi făcuse apariţia, unele muriseră, altele plecaseră. J.R. Isidore rămăsese.

Iar acum televizorul răcnea: „… imită zilele fericite ale Sudului american dinainte de războiul civil! Fie ca servitor, fie ca mână de lucru neobosită, robotul umanoid lucrat de comandă – special conceput pentru NEVOILE DVS. UNICE, PENTRU DVS. ŞI NUMAI PENTRU DVS.! – vă este oferit la sosire gratuit, cu echipamentul complet, aşa cum aţi cerut la plecarea de pe Pământ! În cea mai măreaţă, mai cutezătoare aventură născocită de om în istoria modernă, acest tovarăş credincios, scutit de boli va asigura…” Şi tot aşa, iar şi iar…

N-oi fi întârziat la lucru? se întrebă John Isidore, în vreme ce se bărbierea. Nu avea ceas deşteptător; de obicei afla ora exactă de la televizor. Dar nu şi astăzi, de Ziua Orizonturilor Interspaţiale. Oricum, televiziunea susţinea că aceasta ar fi a cincea (sau a şasea?) aniversare a fondării Noii Americi, principala colonie a Statelor Unite pe Marte. Aparatul lui fiind însă parţial defect, prindea numai canalul naţionalizat în timpul războiului şi rămas încă proprietate de stat. Singurul sponsor pe care John Isidore se vedea nevoit să-l asculte era, prin urmare, guvernul de la Washington, cu programul lui referitor la colonizare.

— S-o auzim acum pe d-na Maggie Klugman, îi sugeră crainicul lui John Isidore, care voia doar să ştie cât e ceasul. De curând emigrată pe Marte, d-na Klugman, într-o înregistrare făcută în New New York, ne-a declarat: D-nă Klugman, cum vi se pare viaţa dvs. de pe Pământul contaminat, în comparaţie cu noua existenţă pe care-o duceţi aici, într-o lume plină de posibilităţi inimaginabile? Pauză, apoi vocea obosită şi uscată, a unei femei între două vârste, zise: Cred că ceea ce eu şi familia mea, compusă din trei membri, am remarcat în mod deosebit, a fost demnitatea. Demnitatea, d-nă Klugman? întrebă crainicul TV. Da, spuse cea care era acum locuitoare a New New York-ului de pe planeta Marte. Îmi vine destul de greu să vă explic. Să ai un servitor pe care să te poţi bizui în aceste vremuri tulburi… Găsesc că e un lucru liniştitor. În perioada anterioară, petrecută pe Pământ, nu v-aţi temut că aţi putea să vă treziţi clasată în rândurile, hm… „specialilor”? Oh, şi mie, şi soţului meu ne-a fost frică de asta ca de moarte. Bineînţeles că, odată emigraţi, frica a dispărut, din fericire pentru totdeauna…

Şi pentru mine s-a dus, fără să trebuiască să emigrez, îşi

spuse acru John Isidore. Era categorisit drept „special” de mai bine de un an şi nu atât din pricina zestrei lui biologice denaturate. Lucrurile stăteau mult mai rău: căzuse la testul pentru determinarea minimului de facultăţi mintale, devenind ceea ce în vorbirea populară se numea „minte-de-găină”. Dispreţul a trei planete coborî atunci asupra lui. Cu toate acestea, reuşi să supravieţuiască. Avea o slujbă, conducea un autocamion care livra şi ridica materialele unei firme – Van Ness Pet Hospital – specializate în repararea de animale false, iar şeful lui, întunecatul, sălbaticul Hannibal Sloat îl acceptase drept om, fapt pe care Isidore îl aprecia. *Mors certa, vită incerta,* declara uneori dl. Sloat, iar Isidore, deşi auzise expresia de un număr de ori, reţinuse doar o vagă noţiune în legătură cu înţelesul ei. La urma urmei, dacă o „minte-de-găină” ar putea aprofunda latina, atunci ea ar înceta să se mai numească astfel. Dl. Sloat când i se spunea asta, încuviinţa din cap în privinţa adevărului afirmaţiei. În plus, existau „minţi-de-găină” infinit mai imbecile decât Isidore, fiinţe neputând îndeplini niciun fel de muncă şi care rămâneau în păstrarea acelor aşezăminte denumite, în mod ciudat, „Institut pentru Talente Comerciale Speciale ale Americii”, cuvântul „special” trebuind să apară cumva acolo, ca întotdeauna de altfel.

— … soţul dvs., d-nă Klugman – spunea crainicul TV – nu s-a simţit protejat de purtarea în permanenţă a acelui suspensor de plumb, greoi şi costisitor?

— Soţul meu… începu d-na Klugman, exact în momentul în care Isidore, sfârşind cu rasul, pătrunse cu paşi mari în încăpere şi închise televizorul.

Liniştea se înstăpâni în cuprinsul camerei. Ţâşnea din lemnărie şi din pereţi, izbindu-l cu o putere totală, înspăimântătoare. Ca şi cum ar fi fost generată de o moară uriaşă. Se înălţa din podea; ieşea din covorul cenuşiu, zdrenţăros, ce acoperea în întregime peretele; îşi croia drum din aparatele în întregime sau pe jumătate stricate, risipite în bucătărie, maşini moarte ce nu funcţionaseră niciun moment de când se afla Isidore acolo. Din lămpile cu lumină polarizată, acum nefolositoare, montate în sufragerie, liniştea se scurgea foarte încet, împletindu-se cu coborârea ei însăşi din tavanul murdărit de muşte, coborâre pustie şi lipsită de cuvinte. De fapt, reuşea să ţâşnească din fiece obiect aflat în câmpul lui vizual, ca şi cum ea – tăcerea – avea de gând să ia locul tuturor lucrurilor

tangibile. Îi asalta aşadar nu numai urechile, ci şi ochii; în vreme ce stătea în picioare, lângă televizorul inert, percepu liniştea ca vizibilă şi, în felul ei propriu, vie. Vie! Înainte vreme simţise adesea apropierea ei austeră; când apărea, izbucnea pur şi simplu, fără subtilitate, evident incapabilă să aştepte. Tăcerea lumii nu-şi putea ţine în frâu lăcomia. Nu *mai* putea. Nu şi când era aproape câştigătoare.

Se întrebă apoi dacă ceilalţi rămaşi pe Pământ încercaseră senzaţia vidului în acelaşi fel ca şi el. Sau era aceasta specifică identităţii sale biologice aparte, un capriciu generat de aparatul lui senzorial nepotrivit? Interesantă întrebare, îşi spuse Isidore. Dar cu cine ar putea să-şi compare observaţiile? Locuia singur în această clădire oarbă, degradată, compusă din o mie de apartamente nelocuite şi care, asemenea tuturor subansamblelor sale, cădea zi de zi pradă unei şi mai mari distrugeri entropice. În cele din urmă, tot ce exista în clădire avea să se contopească, să-şi piardă înfăţişarea şi să se uniformizeze, nedevenind nimic altceva decât resturi înălţate aidoma unui tort uriaş, până la plafonul fiecărui apartament. Iar după aceasta, construcţia însăşi, neîngrijită, avea să se fixeze în diformitate, îngropată sub omniprezenţa pulberii. La timpul respectiv, el, Isidore, are să fie, desigur, mort – alt eveniment interesant de anticipat, câtă vreme stătea acolo, în sufrageria rănită, singur cu tăcerea ca o lume despotică, lipsită de respiraţie, pătrunzătoare.

Poate că era mai bine dacă deschidea iarăşi televizorul. Dar reclamele, destinate cu predilecţie „normalilor" rămaşi pe Pământ, îl înspăimântau. Căci reclamele, într-o nesfârșită succesiune de modalităţi, îl informau că el, un „special", nu era dorit. Nu era folositor. Nu putea să emigreze, chiar să fi vrut. Atunci la ce bun să asculţi toate astea? se întreba, furios. O să se termine şi cu ei, şi cu colonizarea lor; spera să izbucnească acolo un război – la urma urmei, teoretic era posibil – şi să-i spulbere, aşa cum se-ntâmplase şi pe Pământ. Iar cei ce-au emigrat, să se transforme cu toţii în „speciali"!

Perfect, îşi spuse. În clipa asta am plecat la lucru. Apăsă mânerul de la clanţa uşii care ducea spre holul neluminat, dar se dădu înapoi în clipa când zări pustietatea din restul clădirii. Forţa, pe care-o simţise pătrunzându-i din plin apartamentul, zăcea acolo, aşteptându-l. Dumnezeule, gândi şi închise uşa la loc. Nu era câtuşi de puţin pregătit pentru călătoria pe aceste

scări trezind ecouri, până la acoperişul unde nu avea nici măcar un animal. Ecoul lui însuşi urcând – ecoul unui nimic. A sosit vremea, îşi spuse şi traversă încăperea către cutia neagră a aparatului de produs empatie.

Când îl porni, un uşor miros de ioni negativi se înălţă din sursa de alimentare; inspiră lacom, simţindu-se deja înviorat. Apoi, tubul catodic străluci ca imitaţia unei imagini de televiziune foarte şterse; apăru un colaj de culori la întâmplare, dâre şi configuraţii care nu întruchipau nimic, până în clipa când apucai manetele. Este ceea ce făcu şi John Isidore, după ce respiră profund, ca să se liniştească.

Imaginea prinse contur; Isidore văzu imediat un peisaj devenit legendar, colina străveche, maronie şi stearpă, cu smocuri de buruieni uscate ca nişte ciolane, împungând pieziş cerul întunecat şi fără soare. Un personaj singuratic, de formă mai mult sau mai puţin omenească, îşi croia drum cu greu către vârful dealului: era un bărbat în vârstă, purtând o robă ştearsă şi inexpresivă, învelitoare tot atât de sărăcăcioasă de parc-ar fi fost furată din goliciunea ostilă a cerului. Omul, Wilbur Mercer, se târâia mai departe şi, în vreme ce se ţinea încleştat de manete, John Isidore încerca treptat senzaţia unei dispariţii a sufrageriei în care şedea. Mobila rablagită şi pereţii se dădură la o parte, iar el încetă să le mai perceapă. Se descoperi, în schimb, ca întotdeauna, intrând în peisajul cu o colină mohorâtă, sub un cer mohorât. Şi, totodată, încetă de a mai fi martorul ascensiunii omului cel vârstnic. Acum, propriile sale picioare trudeau, căutându-şi poziţia printre pietrele sfărâmicioase, însă familiare; simţea aceeaşi durere străveche, asprimea neregulată de sub tălpi şi, o dată mai mult, inhală aburul acru al cerului – nu acela al Pământului, ci al unui ţinut străin, depărtat, totuşi prezent acolo, instantaneu, graţie aparatului de produs empatie.

Trecuse în universul cel nou la modul uimitor, ca de obicei; contopirea fizică – însoţită de identificarea mentală şi spirituală – cu Wilbur Mercer survenise iarăşi, aşa cum se întâmpla cu toţi cei aflaţi în aceste momente cu mâinile încleştate pe manete, pe Pământ sau într-una dintre colonii. Îi intuia pe ei, ceilalţi, absorbise murmurul gândurilor lor, auzise în propriul lui creier zgomotul nenumăratelor lor existenţe individuale. Ei – şi, implicit, el – erau îngrijoraţi de un fapt: această contopire a mentalităţilor le orienta atenţia asupra colinei, a urcuşului, a

nevoii de a se ridica deasupra tuturor lucrurilor. Se desfăşura pas cu pas, atât de încet, încât era, practic, imperceptibilă. Dar era acolo. Mai sus, gândi el, în vreme ce pietrele i se rostogoleau sub călcâie. Astăzi suntem mai sus decât ieri, iar mâine... El, figură compozită a lui Wilbur Mercer, aruncă o privire către panta ce i se întindea dinainte. Imposibil să înţelegi sfârşitul. Era prea departe. Dar avea să vină...

O piatră aruncată către el îl lovi în braţ. Simţi durerea. Se răsuci pe jumătate, în clipa când o a doua piatră, zburând pe-alături, fără să-l nimerească, se izbi de pământ şi zgomotul loviturii îl făcu pe Isidore să tresară. Cine să fi fost? se întrebă, cercetând cu privirile în căutarea celui ce-i provoca suferinţă. Vechii adversari, manifestându-se la marginea viziunii sale – lucrul sau fiinţele acelea îl urmăriseră tot drumul până în vârful colinei şi aveau să rămână acolo ca să...

Îşi reaminti culmea, brusca nivelare a dealului, atunci când urcuşul înceta şi începea partea a doua. De câte ori făcuse toate astea. Nenumăratele dăţi se estompau; viitorul şi trecutul se estompau; ceea ce trăise deja şi ceea ce urma să trăiască se amestecară, astfel încât nu mai rămaseră decât momentul, tăcerea nemişcată şi odihna în timpul cărora îşi şterse de sânge tăietura de pe braţ. Doamne, gândi el, cuprins de silă. Cum poate, fi una ca asta un lucru drept? De ce mă aflu aici singur, torturat de ceva pe care nici măcar nu-l pot zări? În clipa următoare, în interiorul său, murmurul celor aflaţi în contopire înlătură senzaţia de solitudine.

O simţiţi şi voi, gândi el. Da, răspunseră vocile. Ne-a lovit aici, în braţul stâng; doare precum chinurile iadului. Perfect, zise el. Mai bine am porni iarăşi la drum. Îşi reluă mersul şi toţi ceilalţi îl însoţiră numaidecât.

Cândva, îşi aminti, lucrurile stătuseră cu totul altfel. Fusese partea cea mai fericită a vieţii lui, partea de început, înainte ca blestemul să-i lovească. Părinţii lui adoptivi, Frank şi Cora Mercer, îl găsiseră pe o plută pneumatică, în largul coastelor din New England... sau fusese lângă Mexic, aproape de Tampico? Nu-şi mai amintea împrejurările. Avusese o copilărie frumoasă; iubise viaţa în întregul ei, dar în special animalele, pe unele readucându-le la viaţă după ce mureau. Trăise laolaltă cu iepuri şi gândaci, fie că se aflase pe Pământ sau pe vreo colonie a acestuia. Acum însă uitase aproape totul. Îşi amintea doar de asasini care-l arestaseră ca pe un monstru, mai „special" decât

toţi ceilalţi „speciali”. Datorită lor, existenţa lui se schimbase.

Legea locală interzicea capacitatea de ranversare a sensului timpului, modalitate prin care cei neînsufleţiţi se întorceau la viaţă; îi spuseseră asta la vârsta de şaisprezece ani. El continuase totuşi să facă experienţe în secret, în puţinele păduri ce mai rămăseseră. Îl denunţase însă o bătrână pe care n-o văzuse şi de care nu auzise niciodată până atunci. Fără ca părinţii săi să-şi fi dat consimţământul, ei – ucigaşii – îi bombardaseră micul nodul din creier, îl atacaseră cu cobalt radioactiv şi asta îl aruncase într-o lume complet diferită, a cărei existenţă n-o bănuise nici măcar o dată. Fusese un abis de leşuri şi oase putrezite, din care timp de ani de zile luptase ca să iasă. Măgarul, dar mai ales broasca râioasă, creaturile cele mai importante pentru el, dispăruseră, se stinseseră; doar ici şi colo rămăseseră fragmente putrezite – un craniu cu orbitele goale, o bucată dintr-o mână etc. În cele din urmă, o pasăre venită acolo ca să moară, îi spusese unde se află. Se scufundase într-o lume de mormânt. Şi nu putea ieşi de acolo până când oasele presărate în jurul lui nu se-adunau să recompună la loc organismele vii; devenise un accesoriu al metabolismului celorlalte vieţi şi până la resuscitarea lor, nici el nu se putea ridica.

Cât timp durase această parte a ciclului, nu mai ştia acum; n-o putuse măsura, căci în cuprinsul său nu se întâmplase nimic. Dar iată că până la sfârşit oasele se acoperiseră iarăşi cu carne; găvanele ochilor se umpluseră la loc şi ochii cei noi văzuseră, în vreme ce gurile şi fălcile refăcute flecăreau, urlau, miorlăiau. Foarte posibil ca el să fi făcut totul; poate că nodului extrasenzorial din creier îi crescuse din nou. Dar la fel de bine putea să fie şi un proces natural. Oricum, nu se mai prăbuşea; începuse să urce, laolaltă cu ceilalţi, pe care-i pierduse apoi din vedere, de multă vreme. Se descoperise urcând de unul singur. Ei erau acolo, îl însoţeau încă; lucru ciudat, îi simţea în interiorul lui însuşi.

Isidore stătea ţinând în mâini cele două manete, simţindu-se ca şi cum ar fi cuprins, la rândul lui, toate celelalte fiinţe vii; apoi, cu părere de rău, le dădu drumul. Trebuia să termine şi oricum braţul îl durea şi-i sângera, acolo unde-l lovise piatra.

Cu mers şovăielnic, se îndreptă spre camera de baie, să-şi spele tăietura. Nu era prima lovitură pe care o primea în timpul fuziunii cu Mercer şi, probabil, nici ultima. Unii oameni, în

special cei mai în vârstă, muriseră după ce ajunseseră pe vârful colinei, unde încercaseră suferinţa cu toată seriozitatea. Mă întreb dacă aş putea retrăi această parte a vieţii lui Mercer, îşi zise în vreme ce dezinfecta rana. Există şansa unui stop cardiac; ar fi mai bine, medită el, dacă-aş trăi în acea parte a oraşului unde clădirile au un medic dotat cu maşinile alea de produs scântei electrice. Aici, singur, este prea riscant.

Ştia însă că-şi asumă un risc. Întotdeauna până atunci riscase cum făcuseră de altfel majoritatea oamenilor, chiar şi cei vârstnici, care erau destul de şubrezi din punct de vedere fizic.

Folosind-se de un Kleenex, îşi uscă braţul rănit.

Şi auzi atunci, înăbuşit şi îndepărtat, sunetul unui televizor.

Se mai află cineva în clădire, gândi el precipitat, nevenindu-i să creadă. Nu e televizorul meu – pe-ăsta l-am închis, şi-apoi simt cum vibrează podeaua. E dedesubt, la alt etaj!

Nu mai sunt singur aici, realiză Isidore. Un alt locatar s-a mutat într-unul din apartamentele părăsite, suficient de aproape ca să-l aud. Trebuie să fie la etajul doi sau trei, nu mai jos. Hai să vedem, gândi el repede. Ce faci în clipa când se mută un nou locatar? Saluţi şi te duci să ceri ceva cu împrumut, parc-aşa se face, nu? Nu-şi putea aminti nicicum; oriunde stătuse, nu i se mai întâmplase niciodată una ca asta: oamenii se mutau, emigrau, dar nimeni *nu venea aici.* Nu, mai bine îi duci ceva, decise Isidore. O cană cu apă sau, mai curând, cu lapte; da, da, cu lapte sau făină, ori poate un ou – eventual, în situaţia de faţă, înlocuitorii acestora.

Uitându-se în frigiderul al cărui compresor încetase de multă vreme să mai funcţioneze, descoperi un cub de margarină cu aspect dubios. Luându-l cu el, se îndreptă cu inima zbătându-se, dar plin de încredere, către etajul de dedesubt. Trebuie să rămân calm, îşi spuse. Să nu-l las pe noul locatar să-şi dea seama că sunt o „minte-de-găină”, fiindcă atunci n-o să mai vrea să stea de vorbă cu mine; dintr-un motiv sau altul, aşa se întâmplă mereu. Mă întreb, oare de ce?

Se grăbi să coboare treptele holului.

TREI

În drum spre slujbă, Rick Deckard, aidoma cine ştie câtor alţi oameni, se furişă câteva clipe de-a lungul faţadei unuia dintre cele mai mari magazine de animale din San Francisco, urmărind zarva făcută de sălbăticiuni. Din centrul vitrinei lungi cât toată clădirea, un struţ într-o cuşcă transparentă, climatizată, se holba la el de parc-ar fi vrut să-i întoarcă privirea. O plăcuţă ataşată de cuşcă informa cumpărătorii că pasărea sosise de curând de la grădina zoologică din Cleveland. Era unicul struţ viu de pe Coasta de Vest. După ce-l cercetă cu ochi ficşi, Rick îşi mai pierdu câteva minute contemplând sumbru eticheta pe care stătea înscris preţul. Îşi continuă apoi drumul spre Palatul de Justiţie de pe Lombard Street, unde, odată ajuns, descoperi că a întârziat cu un sfert de oră.

În timp ce descuia uşa biroului, superiorul său, inspectorul Harry Bryant – un tip roşcovan, cu urechile cât nişte cratiţe şi cu hainele ponosite, dar cu ochi inteligenţi şi conştient de toate lucrurile cât de cât importante – îi strigă:

— Aşteaptă-mă la nouă şi jumătate, în biroul lui Dave Holden!!

În timp ce vorbea, inspectorul aruncă o privire grăbită într-o mapă cu hârtie subţire.

— Holden, continuă el, gata de plecare, se află la Spitalul Mount Zion, cu şira spinării perforată de un laser. Va sta acolo cel puţin o lună, până când medicii or să reuşească să pună mâna pe o nouă secţiune spinală din plastic organic…

— Ce s-a întâmplat? întrebă Rick, străbătut de un fior. Cu o zi înainte, vânătorul-de-recompense şef al departamentului fusese bine-mersi; la sfârşitul programului se urcase în aeroglisorul personal, îndepărtându-se către apartamentul lui, situat în selectul şi aglomeratul cartier Nob Hill.

Bryant murmură ceva peste umăr, despre ora nouă treizeci, în biroul lui Dave, apoi îşi văzu de drum, lăsându-l pe Rick singur.

Ajuns în uşa propriului său birou, Deckard auzi în spate vocea secretarei, Ann Marsten:

— D-le Deckard, aţi auzit ce-a păţit Dave Holden? A fost împuşcat! Se ţinu după el în încăperea neaerisită, lipsită de

geamuri şi puse în funcţiune instalaţia de aer condiţionat.

— Mda, răspunse Rick, absent.

— Trebuie să fi fost un android dintr-ăsta ultradeştept, fabricat de trustul Rosen, zise d-ra Marsten. Le-aţi văzut prospectele? Creierul de tip Nexus-6, pe care-l folosesc ei acum, poate să selecteze date dintr-un domeniu de două trilioane de constituenţi, pe zece milioane de căi neuronale separate. Femeia schimbă tonul, continuând cu voce joasă: Aţi lipsit de la convorbirea video de azi-dimineaţă. Mi-a spus d-ra Wild; legătura a fost înregistrată pe pupitrul de control, la ora nouă fix.

— O convorbire internă? întrebă Rick.

— Aş! Un apel al inspectorului Bryant către reprezentanţa Interpolului din Rusia. I-a întrebat dacă ar fi de acord să depună o plângere scrisă.

— Prin urmare, Harry vrea totuşi să elimine de pe piaţă creierele Nexus-6?!

Nu se arăta deloc surprins. De la lansarea iniţială a specificaţiilor şi a graficelor de performanţă ale acestor creiere, majoritatea agenţiilor de poliţie care avuseseră de-a face cu androizi evadaţi protestaseră.

— Nici ruşii n-or să facă mai mult decât am făcut noi, zise Rick. Din punct de vedere legal, fabricanţii de creiere Nexus-6 operau sub incidenţa legii coloniale, principala lor unitate de producţie aflându-se pe Marte. Poate ar fi mai bine dacă am accepta noile tipuri ca pe un fapt împlinit, continuă el. Aşa s-a întâmplat cu fiecare marcă de creier artificial îmbunătăţit... Îmi amintesc ce scandal s-a iscat prin 1989, când cei de la firma Sudermann au prezentat public vechiul lor T-14. Toate agenţiile de poliţie de pe emisfera vestică s-au plâns că nu va exista test valabil care să poată detecta intrarea în acest creier a unor informaţii ilegale. Şi, o vreme, aşa a şi fost!

Peste cincizeci dintre androizii de care-şi amintea Rick se strecuraseră, sub o formă sau alta, pe Pământ şi uneori nu fuseseră detectaţi nici după un an întreg. Apoi însă Institutul Pavlov, din Uniunea Sovietică, pusese la punct Testul Voigt Pentru Determinarea Empatiei. Şi niciun android T-14, după câte se ştia, nu reuşise până acum să treacă de acest test special.

— Vreţi să ştiţi ce-au răspuns sovieticii? întrebă d-ra Marsten. Am aflat şi asta! Faţa ei pistruiată, ca o portocală

căpătă un aer strălucitor.

— O să-mi spună Harry Bryant, mulţumesc! zise Rick. Începuse să se enerveze; în special bârfele de la birou îl plictiseau, fiindcă se dovedeau a fi întotdeauna mai corecte decât adevărul. Aşezându-se la masa de lucru, se apucă să răscolească prin sertare, până când d-ra Marsten, pricepând aluzia, se îndepărtă.

Din sertar, Deckard scoase la iveală un plic vechi, şifonat. Lăsându-se pe spate în fotoliul impozant, scotoci în cuprinsul plicului până găsi ceea ce căuta: colecţia de date existente la ora respectivă despre creierele Nexus-6.

O lectură fugară avu darul să întărească spusele d-rei Marsten. Într-adevăr, creierul de acest tip avea două trilioane de elemente componente, plus o capacitate de alegere de ordinul a zece milioane de combinaţii posibile ale activităţii cerebrale. În a 0,45-a parte dintr-o secundă, un android echipat cu o astfel de structură a creierului putea adopta oricare dintre cele paisprezece reacţii comportamentale de bază. În asemenea condiţii, nu exista test de inteligenţă care să-l poată da de gol. Dar oricum, de la variantele iniţiale, primitive, ale anilor ’70, testele de inteligenţă nu mai demascaseră un android de ani de zile.

Androizii de tip Nexus-6, reflectă Rick, îi depăşeau cu mai multe clase de inteligenţă pe „specialii” umani. Cu alte cuvinte, dintr-un punct de vedere imediat, pragmatic şi deloc stupid, androizii echipaţi cu creiere Nexus-6 evoluaseră, în bine şi în rău, dincolo de un segment important – dar inferior – al societăţii umane. Slujitorul devenise în unele cazuri mai îndemânatic decât stăpânul. E adevărat, apăruseră şi noi criterii de ierarhizare, cum ar fi, de exemplu, Testul Voigt-Kampff de Determinare a Empatiei. Un android, n-avea importanţă cât de dotat din punct de vedere al capacităţii pur intelectuale, nu acorda niciun sens contopirii care avea loc de obicei între adepţii mercerismului, o trăire pe care el şi toţi ceilalţi oameni, inclusiv anormalii porecliţi „minţi-de-găină”, o încercau fără nicio dificultate.

Se întrebase câteodată – probabil nu exista om să n-o fi făcut – de ce un android se zbătea neajutorat în clipa confruntării cu testul de măsurare a empatiei. În mod evident, aceasta exista numai în sânul colectivităţii umane, spre deosebire de inteligenţă, care – în anumite grade, – putea fi întâlnită de-a

lungul întregului fir evolutiv, la diverse specii şi încrengături, inclusiv la arahnide. În primul rând, înclinaţia spre empatie cerea, probabil, un instinct de grup nealterat; unui organism solitar, să zicem unui păianjen, acest instinct nu i-ar fi fost însă folositor; de fapt, el ar fi condus la pierderea abilităţii păianjenului de a supravieţui. L-ar fi făcut conştient de dorinţa de a trăi a prăzii sale. În acest fel, toate răpitoarele, chiar şi mamiferele superioare, de genul pisicii, de pildă, ar fi sfârșit prin a muri înfometate.

Empatia, concluzionase el cândva, trebuie să se limiteze la ierbivore, ori, cel mult, la omnivore, ele putându-se lipsi de o alimentaţie bazată pe consumul de carne. Pentru că, în ultimă instanţă, darul subliniat estompa limitele dintre vânător şi vânat. Dintre cel victorios şi cel învins. În cazul fuziunii cu Mercer, toată lumea se înălţa împreună sau, o dată ciclul încheiat, cădea împreună în prăpastia lumii celor morţi. Ciudat, semăna cu o asigurare biologică, dar una cu două tăişuri! Atât timp cât o anumită creatură încerca bucuria, condiţia pentru toate celelalte era de a cuprinde măcar un fragment din această bucurie. Dimpotrivă, dacă vreo fiinţă vie suferea, atunci pentru restul fiinţelor umbra suferinţei nu putea fi în întregime alungată. Un animal social, aşa cum e omul, ar dobândi pe această cale un factor de supravieţuire sporit; o bufniţă sau o cobră ar fi însă distruse.

Evident, robotul umanoid era un prădător solitar.

Lui Rick îi făcea plăcere să gândească aşa; îi făcea munca acceptabilă. „Retrăgând” – asta vrând să însemne omorând – un android, nu viola regula de viaţă statornicită de Mercer. *Vei ucide doar Ucigaşii,* le spusese Mercer, în anul când pe Pământ apăruseră primele aparate de produs empatie. Iar în mercerism, aşa cum evoluase el, până la a deveni o întreagă teologie, conceptul de ucigaşi se dezvoltase ajungând la nişte limite extrem de subtile. Un rău absolut, de pildă, provenea în mercerism din mantaua zdrenţăroasă a bătrânului care urca panta cu mişcări clătinate, dar nu era niciodată clar *în cine* sau *în ce* consta această prezenţă a răului. Un mercerit simţea răul chiar fără să-l înţeleagă. Altfel spus, era liber să localizeze nebuloasa prezenţă a Ucigaşilor acolo unde credea el de cuviinţă. Pentru Rick Deckard, un robot umanoid evadat – care-şi ucisese stăpânul, care fusese înzestrat cu o inteligenţă mai mare decât aceea a multor fiinţe umane, care nu arăta interes

pentru animale şi nu poseda capacitatea de a simţi pe cale empatică bucurie pentru reuşitele altei forme de viaţă sau tristeţe pentru înfrângerea acesteia – era pentru el întruchiparea Ucigaşilor.

Gândul la animale îi readuse în minte struţul zărit în magazinul de necuvântătoare. Pentru moment, lăsă deoparte tăieturile din ziare, în care era vorba despre creierele de tip Nexus-6; cu o pensetă luă puţin tutun de prizat, marca Mrs. Siddons no. 3 şi 4, apoi rămase pe gânduri. Examinându-şi ceasul, văzu că mai avea încă timp; ridicând receptorul videofonului de pe birou, îi ceru domnişoarei Marsten:

— Fă-mi, te rog, legătura cu magazinul de animale „Câinele Fericit”, de pe Sutter Street!

— Îndată, d-le! răspunse d-ra Marsten, deschizând anuarul abonaţilor.

Nu pot să ceară cine ştie cât pentru struţul ăla, îşi zise Rick. Se aşteaptă însă din partea ta să te duci să-l iei cu maşina, ca în zilele bune.

— Magazinul de animale „Câinele Fericit”, exclamă o voce de bărbat şi pe ecranul lui Rick apăru un chip minuscul, bine dispus. Undeva, în spatele acestuia, se puteau auzi animalele ţipând.

— Struţul pe care-l aveţi în vitrină… zise Rick, jucându-se cu o scrumieră din ceramică, aflată pe birou, dinaintea lui. Cât ar trebui să plătesc în numerar ca să-l obţin?

— Să vedem, spuse vânzătorul de animale, bâjbâind în căutarea unui stilou şi a unei bucăţi de hârtie. O treime… Făcu socotelile. Apoi: Mă iertaţi că vă întreb, domnule, vreţi să cumpăraţi struţul printr-un schimb, cu plata diferenţei respective?

— Încă… încă nu m-am decis, rosti Rick, precaut.

— Să zicem că facem din struţ obiectul unui contract pe 30 de luni, zise vânătorul. Cu o dobândă foarte, foarte scăzută, de şase la sută pe lună. Deci rata dvs., lunară, după scăderea corespunzătoare a…

— Va trebui să mai lăsaţi din preţ, spuse Rick. Acordaţi-mi o reducere de două mii de dolari şi-atunci n-o să mai fac un schimb, ci o să plătesc totul cu bani gheaţă. „Dave Holden”, reflectă el, „e deocamdată pe tuşă. Asta ar putea să însemne ceva… Depinde câte misiuni mi se vor oferi luna următoare”.

— D-le, zise vânzătorul de animale, preţul cerut de noi e deja

cu 1 000 de dolari sub preţul de catalog. Verificaţi dvs. înşivă, eu voi aştepta. Vreau să vă convingeţi şi singur că preţul nostru este corect.

Dumnezeule, gândi Rick, ăştia nu se lasă. Totuşi, ca să se afle în treabă, scoase din buzunarul hainei, cu gesturi şovăielnice, catalogul *Sydney's* şi urmări cu degetul rubricile: struţ, pauză, mascul-femelă, bătrân-tânăr, bolnav-sănătos, nou-uzat şi urmări preţurile.

— Vedeţi, nou, bărbătuş, tânăr, sănătos, îl informă vânzătorul. Treizeci de mii de dolari. Suntem exact cu o mie de dolari sub preţul de catalog. Prin urmare, plata dvs. în numerar…

— O să mă mai gândesc, zise Rick, şi-o să vă sun iarăşi.

Se pregăti să închidă.

— O clipă, d-le! Numele dvs.?

— Frank Merriwell, spuse Rick.

— Şi adresa, d-le Merriwell? În cazul că nu voi fi aici când reveniţi…

Rick dădu o adresă fictivă şi puse receptorul în furcă. Ce de bani! gândi el. Şi totuşi, oamenii cumpără; unii dintre ei au bani şi pentru aşa ceva. Ridicând din nou receptorul, rosti cu asprime:

— Dă-mi un fir cu exteriorul, d-ră Marsten. Şi te-aş ruga mult de tot să nu mai asculţi ce vorbesc; e o convorbire confidenţială.

— Am înţeles, d-le! spuse d-ra Marsten. Formaţi, vă rog, numărul!

Îşi decuplă aparatul de la circuit, lăsându-l pe Rick singur, faţă în faţă cu exteriorul.

Iar el formă – din memorie – numărul magazinului de animale false de la care cumpărase sosia oii. Pe micul ecran al videofonului apăru un bărbat îmbrăcat într-un costum de veterinar.

— Doctor Merae, se prezentă el.

— Aici e Deckard. Cât costă un struţ electric?

— Păi, să zicem că v-aş putea aranja totul la mai puţin de opt sute de dolari. Cât de repede doriţi să vi-l livrăm? Ar trebui să lucrăm numai pentru dvs. Nu prea sunt cereri pentru…

— Vorbim mai târziu, îl întrerupse Rick; uitându-se la ceas, văzu că e deja ora nouă şi jumătate. La revedere!

Se grăbi să pună receptorul în furcă şi să se ridice de pe scaun.

La puţină vreme după aceea, se afla în faţa uşii ce dădea în biroul inspectorului Harry Bryant. Trecu pe lângă secretara de cabinet a acestuia – atrăgătoare, cu părul argintiu împletit în cozi lungi până la talie, apoi pe lângă secretara propriu-zisă – o bătrână monstruoasă din mlaştinile jurasicului, îngheţată şi vicleană, asemeni unei apariţii arhaice, de pe altă lume. Niciuna dintre femei nu-i vorbi, şi nici el nu le adresă vreun cuvânt. Deschizând uşa ce dădea spre interiorul biroului, îşi salută, cu o mişcare a capului, superiorul care vorbea la videofon, scoase la iveală tăieturile din ziare, cu informaţii despre creierele tip Nexus-6 şi le mai reciti o dată, în vreme ce inspectorul Bryant îşi vedea de treabă.

Se simţea abătut. Cu toate că, în mod logic, având în vedere dispariţia subită din scenă a lui Dave Holden, ar fi trebuit să fie cel puţin încântat. Mă rog, atât cât se putea…

PATRU

Bănuiesc că mă îngrijorează faptul că aş putea păţi la fel ca Dave, presupuse Rick Deckard. Un android suficient de isteţ ca să-l atace cu laserul probabil că m-ar păcăli şi pe mine. Şi totuşi, parcă nu ăsta e motivul...

— Văd că ţi-ai adus şi scornelile din ziare despre noul tip de creier, spuse inspectorul Bryant, agăţând receptorul în furcă.

— De, zise Rick, am auzit şi eu nişte zvonuri... Despre câţi androizi este vorba?

— La început au fost opt, rosti Bryant, consultându-şi notesul. Dave i-a retras pe primii doi.

— Iar ceilalţi şase rămaşi se află toţi aici, în nordul Californiei?

— După câte ştim, da. Dave, cel puţin, aşa crede. Am vorbit cu el; iată-i însemnările, erau pe birou. Tot ce ştie, e scris aici.

Bryant bătu cu palma maldărul de note. Până în prezent, nu dădea niciun semn că ar avea de gând să i le înmâneze lui Rick; din cine ştie ce motiv, continua să le frunzărească, de unul singur, încruntându-se şi trecându-şi limba peste colţurile gurii.

— Deocamdată nu am nimic în program, licită Rick. Sunt gata să preiau sarcinile lui Dave.

Bryant rosti cu un aer gânditor:

— Holden folosea pentru testarea indivizilor suspecţi Scala Voigt-Kampff Modificată. Îţi dai seama – ar trebui, cel puţin – că pentru noile tipuri de creier acest test nu este precis. *Niciun fel de test nu este precis;* scala lui Voigt, modificată cu trei ani în urmă de Kampff, e tot ce avem la ora asta. Făcu o pauză, dus pe gânduri: Dave o considera exactă. S-ar putea să fie aşa. Dar ţi-aş sugera un lucru, înainte de a te ocupa de ceilalţi şase. Bătu din nou cu palma peste teancul de hârtii: Fă un drum până la Seattle şi stai de vorbă cu cei de la firma Rosen. Determină-i cumva să-ţi pună la dispoziţie nişte eşantioane reprezentative pentru tipurile înzestrate cu noul creier Nexus-6.

— Pe care să-i supun Testului Voigt-Kampff, completă Rick.

— Ce simplu sună totul, murmură Bryant, ca pentru sine.

— Pardon?

— Cât timp o să fii pe drum, eu voi sta de vorbă personal cu reprezentanţii firmei Rosen.

Îl privi pe Rick în tăcere. Apoi scoase un soi de mormăit, îşi roase o unghie şi, în sfârşit, hotărî ce voia să spună:

— Am de gând să discut cu ei posibilitatea de a include între cei testaţi atât oameni, cât şi un număr de androizi din ultimele tipuri. Nu vei şti însă care sunt unii şi care alţii. Decizia o vei lua împreună cu fabricanţii, astfel ca totul să fie pregătit când voi ajunge acolo. Brusc, îndreptă un deget spre Rick, păstrând pe chip o expresie severă: Este prima dată când o să acţionezi în calitate de vânător-de-recompense titular. Dave ştie o mulţime de trucuri; are ani de experienţă în urma lui.

— Şi eu am, spuse Rick, încordat.

— Sarcinile pe care le-ai rezolvat până acum au rezultat întotdeauna din schemele lui Dave; el a decis cu precizie ce androizi să-ţi fie încredinţaţi. Acum însă ai în faţă şase exemplare pe care intenţiona să le retragă el însuşi. Unul dintre ele s-a dovedit a fi mai rapid… Acesta…

Bryant îşi întoarse însemnările, astfel ca Rick să poată vedea.

— Max Polokoff, spuse Bryant. Cel puţin aşa-şi spun. – presupunând că Dave avea dreptate. *Totul* se bazează pe această presupunere, toată această listă. Pentru că Scala Voigt-Kampff Modificată a fost aplicată numai primilor trei: cei doi retraşi de către Dave, plus Polokoff. Atunci s-a şi întâmplat, când Dave îi aplica testul. În clipa aia, Polokoff a tras asupra lui cu laserul.

— Ceea ce dovedeşte că Dave avea dreptate, spuse Rick. Altfel n-ar fi fost atacat; Polokoff n-ar fi avut motiv.

— Începe prin a te duce la Seattle, continuă Bryant. Nu le spune de prima dată; mă ocup eu de asta. Şi mai e ceva… Se ridică în picioare, privindu-l pe Rick cu un aer calm. Dacă folosind acolo testul Voigt-Kampff, vreun om nu reuşeşte să-l treacă, atunci…

— Aşa ceva nu e posibil.

— Acum câteva săptămâni, într-una din zile, am vorbit cu Dave exact despre acelaşi lucru. În linii mari, gândea la fel ca dumneata. Am însă un memoriu adresat Interpolului şi difuzat atât pe Terra, cât şi în colonii. Un grup de psihiatri din Leningrad au făcut o propunere. Vor să folosească cele mai noi şi mai perfecţionate unelte de analiză a profilului personalităţii, cu care sunt depistaţi de obicei androizii – cu alte cuvinte testul Voigt-Kampff – asupra unui grup de pacienţi umani schizofrenici

sau ameninţaţi de schizofrenie, aleşi cu multă grijă. Au în vedere în special pe aceia care dau semne de aşa-numita „aplatizare a afectelor”. Ai auzit despre ea…

— Este tocmai ceea ce măsoară şi Testul Voigt-Kampff, spuse Rick.

— Atunci înţelegi de ce sunt îngrijoraţi.

— Bine. Dar problema asta a existat întotdeauna. Încă din prima clipă când am avut de-a face cu androizi ce se dădeau drept oameni. Părerea generală a poliţiei că este cunoscută din articolul lui Lurie Kampff, *Rolul Blocajului în schizofrenia integrală,* publicat în urmă cu opt ani. Kampff compara facultatea empatică redusă, descoperită la pacienţii umani bolnavi mintali, cu aceea aparent similară, dar de fapt…

— Psihiatrii din Leningrad, îl întrerupse brusc Bryant, sunt de părere că un număr mic de fiinţe umane nu este capabil să treacă Testul Voigt-Kampff. Dacă-i testezi din punctul de vedere al poliţiei, poţi să-i consideri drept roboţi umanoizi. Ai greşi, bineînţeles, dar la momentul acela ei ar fi deja morţi.

Rămase tăcut, aşteptând răspunsul lui Rick.

— Indivizii respectivi ar fi însă cu toţii…

— … internaţi în diverse instituţii, aprobă Bryant. E de presupus că nu pot acţiona în lumea exterioară; cu siguranţă n-ar reuşi să ascundă faptul că sunt bolnavi psihici în stare avansată – afară doar dacă, bineînţeles, colapsul nu a survenit decât recent şi dintr-odată, fără ca nimeni din preajmă să observe acest lucru. Oricum, *s-ar putea întâmpla.*

— O şansă dintr-un milion, spuse Rick. Dar înţelesese deja problema.

— Ceea ce-l îngrijora pe Dave, continuă Bryant, este apariţia noului tip de creier perfecţionat Nexus-6. Cum ştii, firma Rosen ne-a asigurat că un Nexus-6 poate fi depistat cu testele de profil standard. Am luat cuvântul lor de bun. Acum însă, ne vedem obligaţi să verificăm noi înşine acest lucru – cum, de altfel, eram siguri că o să se întâmple. Iată ce va trebui să faci la Seattle! Îţi dai seama că poate ieşi rău în toate cazurile. Dacă nu vei reuşi să detectezi *toţi* androizii, atunci n-o să mai avem niciun mijloc de investigare demn de încredere şi nu-i vom afla niciodată pe aceia care au evadat deja. Dacă testul, analizând factorii unui subiect uman, îl confundă cu un robot humanoid… Bryant îi aruncă o privire îngheţată. Fără îndoială, va fi neplăcut, cu toate că nimeni, *absolut nimeni* dintre cei de la firma Rosen nu va

face ştirea publică. De fapt, vom putea să ne bazăm în continuare pe test, un timp nedefinit, deşi este evident că va trebui să informăm Interpolul, iar aceasta, la rândul său, va înştiinţa Leningradul. În cele din urmă, fiţuicile noastre de scandal or să dea totul în vileag; dar până atunci vom fi capabili să punem la punct un nou test. Întinse mâna după receptor. Vrei să începi chiar de-acum? Foloseşte o maşină a poliţiei; o poţi alimenta de la reţeaua noastră de pompe.

Rick se ridică din fotoliu.

— Dacă aş lua cu mine însemnările lui Dave Holden? întrebă el. Vreau să le citesc pe drum.

— Să aşteptăm până când îţi vei încerca testul la Seattle, replică Bryaht. Vocea, deşi plină de interes, nu trăda niciun pic de milă şi Rick observă acest lucru.

Când ateriză cu aeroglisorul poliţiei pe acoperişul Asociaţiei Rosen din Seattle, Rick descoperi o tânără femeie care-l aştepta. Avea părul negru, trupul subţire şi purta o pereche de ochelari pentru filtrat praful, foarte mari şi de ultimul model. Se apropie de maşină, ţinându-şi mâinile adânc înfipte în buzunarele hainei lungi, cu dungi strălucitoare. Pe faţa ei mică, bine conturată, avea întipărită o expresie de profund, dezgust.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Rick, în vreme ce ieşea din parcare.

— Oh, nu ştiu, răspunse fata pieziş. Poate modul în care ni s-a vorbit la telefon… N-are importanţă. Cu o mişcare bruscă, îi întinse mâna; el i-o strânse, cu un gest reflex. Sunt Rachael Rosen. Bănuiesc că dumneata eşti domnul Deckard…

— N-a fost ideea mea, zise Rick.

— Da, ştim asta, ne-a spus inspectorul Bryant. Dar reprezinţi în mod oficial departamentul Poliţiei din San Francisco, iar acesta nu crede că intervenţia noastră e spre binele public.

Îl privi pe sub genele negre, lungi, probabil false.

— Un robot umanoid, spuse Rick, e ca orice altă maşină: poate oscila foarte repede între a fi un lucru folositor şi a deveni un pericol. În calitate de obiect util nu intră în preocupările noastre.

— Dar ca primejdie, da. Şi-atunci apari în scenă dumneata. E adevărat, d-le Deckard, că eşti un vânător-de-recompense?

Rick ridică din umeri, în silă, apoi încuviinţă.

— Nu ţi-e deloc greu să consideri un android ca fiind un

obiect neînsufleţit, continuă fata. Aşa că atunci poţi să-l „retragi”, cum se zice…

— Aţi pregătit grupul selectat pentru mine? întrebă bărbatul. Aş vrea să… Fraza i se pierdu în aer. Pe neaşteptate, văzuse animalele.

O corporaţie puternică, bineînţeles, trebuia să fie în stare să-şi permită aşa ceva – realiză el. Era evident că în străfundurile minţii anticipase o asemenea colecţie. Nu resimţea surpriză, cât mai curând un soi de durere. Se depărtă de fată, liniştit, în direcţia celui mai apropiat ţarc. Putea deja percepe mirosul, multele miresme ale creaturilor stând în picioare, culcate, ori – ceea ce părea a fi în cazul unui ursuleţ spălător – dormind.

Până atunci, nu văzuse niciodată un raton cu proprii lui ochi. Cunoştea specia numai din filmele tridimensionale arătate la televizor. Dintr-un motiv anume, pulberea radioactivă o lovise tot atât de dur ca şi pe păsări – din rândul acestora, aproape că nu mai existau supravieţuitoare. Ca un răspuns reflex la situaţie, scoase la iveală mult-răsfoitul catalog *Sydney’s* şi căută la raton, cu toate subdiviziunile lui. Preţurile de catalog, cum era de aşteptat, apăreau în italice; ca şi în Cazul cailor Percheron, nu exista niciun raton de vânzare pe piaţă, la niciuna dintre categorii. Cei de la *Sydney’s* consemnau doar preţul la care avusese loc ultima tranzacţie. Era de-a dreptul astronomic.

— Îl cheamă Bill, rosti fata, din spatele lui. Bill Ratonul. L-am primit anul trecut, din partea uneia dintre filialele noastre.

Arătă cu mâna, dincolo de el, şi abia atunci observă Rick paznicii înarmaţi, cu laserele uşoare pregătite; ochii lor îl urmăriseră grăbiţi încă de la aterizare. „Chiar dacă aeroglisorul meu poartă însemnele foarte vizibile ale poliţiei?”

— O importantă firmă constructoare de androizi, medită el, dus pe gânduri, îşi investeşte surplusul de capital în animale vii…

— Iată şi bufniţa, zise Rosen. Vino, am s-o trezesc în mod special pentru dumneata.

Se îndreptă spre o cuşcă mică, îndepărtată, în centrul căreia ieşeau la iveală ramurile unui copac mort.

Dar nu mai există bufniţe, vru el să spună. Cel puţin aşa se susţine de fiecare dată. *Sydney’s,* de exemplu – o indică în catalogul lor drept dispărută. „D”-ul acela micuţ, bine conturat, prezent în tot cuprinsul catalogului… Profitând de faptul că fata mergea înaintea lui, mai verifică o dată: avea dreptate. Cei de la

Sydney’s nu greşesc niciodată, îşi zise. Şi asta ştim… De ce altceva am putea depinde?

— E artificială, exclamă el pe neaşteptate, cuprins de inspiraţie; dezamăgirea-i crescu intensă şi insuportabilă.

— Nu! zâmbi fata şi Rick văzu atunci că dinţii-i erau la fel de mici, pe cât de albi îi erau ochii şi de negru părul.

— Dar listele *Sydney’s…*

Încercă să-i arate catalogul, să-i dovedească.

— Noi nu cumpărăm nici de la *Sydney’s,* nici de la alţi negustori. Achiziţiile noastre provin în exclusivitate de la persoane particulare, iar preţurile pe care le plătim nu sunt menţionate nicăieri. De asemenea, adăugă fata, avem proprii noştri naturalişti. Acum sunt pe undeva, prin Canada. În comparaţie cu alte zone, acolo au mai rămas destule păduri, cel puţin pentru nişte animale mici şi, din când în când, pentru câte o pasăre.

Rick rămase multă vreme cu privirea aţintită asupra bufniţei ce moţăia pe o creangă. Nenumărate gânduri îi veneau în minte, gânduri despre război, despre zilele când bufniţele se prăbuşiseră din înalturi. Îşi amintea cum se descoperise, pe vremea copilăriei lui, că speciile se sting una după alta şi cum ziarele informaseră despre asta în fiecare zi – întâi vulpile, pe urmă bursucii, până când oamenii încetaseră să mai citească eternele necrologuri ale animalelor.

Se gândi şi la nevoia de a avea un animal real. Simţi din nou o adevărată ură pentru oaia electrică, pe care era nevoit s-o îngrijească şi de care trebuia să-i pese, ca şi cum ar fi fost vie. Tirania unui obiect, îşi spuse. Nici măcar nu ştie că exist. Ca şi androizii, nu are capacitatea de a aprecia existenţa unui semen. Până atunci, nu se gândise niciodată la aşa ceva, la similitudinea dintre un animal electric şi un android. Primul, medită el, putea fi considerat ca o formă primitivă a celui de-al doilea, un soi de robot mult inferior. Invers, un android putea fi privit drept o versiune extrem de sofisticată, de evoluată, a unui animal fals. Ambele variante îi stârneau dezgustul.

— Dacă aţi vinde bufniţa, o întrebă el pe Rachael Rosen, cât aţi cere pe ea? Şi cât cu banii jos?

— N-o să vindem niciodată bufniţa! Fata îl cercetă cu o expresie în care satisfacţia şi mila se amestecau; lui, cel puţin, aşa i se păru. Şi chiar dacă am vinde-o, n-ai fi capabil să plăteşti preţul cerut. Ce animale ai acasă?

— O oaie, răspunse Rick. Un exemplar din rasa Suffolk, cu botul negru.

— În cazul ăsta, ar trebui să fii fericit.

— *Sunt* fericit. Atâta doar că întotdeauna mi-am dorit o bufniţă, chiar înainte ca toate să fi căzut, atinse de moarte. Se corectă imediat: *Aproape* toate…

— Programul nostru de depăşire a crizei, ca şi planificarea de perspectivă ne cer să obţinem încă o bufniţă pe care s-o încrucişăm cu Scrappy, spuse Rachael.

Arătă spre zburătoarea moţăind pe craca ei; pentru scurtă vreme, aceasta deschisese ochii – răni gălbui care se vindecară repede, în timp ce bufniţa se lăsă iarăşi pradă somnului. Pieptul îi tresaltă vizibil, ca şi cum pasărea, în starea ei de toropeală, ar fi oftat.

Evitând priveliştea – îi provoca o tristeţe amestecată cu starea anterioară de veneraţie şi jale – se adresă fetei:

— Aş vrea acum să-i testez pe cei selecţionaţi. Coborâm?

— Unchiul meu a primit telefonul şefului dumitale şi probabil că deja a…

— Sunteţi o întreagă familie? o întrerupse Rick. O corporaţie atât de mare este o afacere *în familie?*

Netulburată, Rachael îşi continuă fraza:

— Unchiul Eldon a pregătit probabil grupul de androizi şi grupul de control, compus din oameni. Să mergem, aşadar!

Se îndreptă spre ascensor, cu mâinile înfipte iarăşi adânc în buzunarele hainei. Nici nu se uită în spate şi Rick avu o scurtă ezitare, înainte de a o urma. Simţea cum îl cuprinde enervarea.

— Ai ceva cu mine? întrebă el, pe când coborau.

Fata rămase pe gânduri, de parcă până atunci n-ar fi ştiut.

— Dumneata, un biet funcţionar de la Departamentul Poliţiei, te afli într-o situaţie unică, spuse ea. Pricepi ce vreau să spun?

Îi aruncă o privire piezişă, plină de maliţiozitate.

— Cât anume din producţia voastră curentă este echipată cu creiere Nexus-6?

— Toată, răspunse Rachael.

— Sunt sigur că testul Voigt-Kampff va da rezultate cu ele.

— În caz contrar, va trebui să retragem de pe piaţă toţi androizii de tip Nexus-6… Ochii ei negri se aprinseră, într-o căutătură feroce, în timp ce ascensorul îşi încetă coborârea şi uşile se dădură în lături. Şi asta, continuă fata, doar pentru că

secţiile voastre de poliţie, când e vorba de o chestiune atât de simplă ca detectarea celor câţiva androizi Nexus-6 care se sustrag sarcinilor, nu sunt în stare de nimic...

Un bărbat în vârstă, mic de statură şi uscăţiv, dar cu aer energic, se apropie de ei şi le întinse mâna; pe chip i se putea citi o expresie de precipitare, ca şi cum toate lucrurile ar fi început să se petreacă prea repede.

— Sunt Eldon Rosen, îi explică el lui Rick, în vreme ce-şi dădeau mâna. Ascultă, Deckard; îţi dai seama că nu fabricăm nimic, aici, pe Pământ, nu-i aşa? Nu putem deci să dăm un telefon la producţie şi să le cerem să ne trimită o mulţime de eşantioane. Asta nu înseamnă că nu vrem sau că nu intenţionăm să colaborăm cu dumneata. Oricum, eu, unul, mi-am dat toată silinţa.

Îşi trecu grăbit mâna prin părul rărit.

Arătând spre trusa cu ustensile, Rick anunţă:

— Sunt gata să încep.

Nervozitatea celui mai important membru al familiei Rosen îi sporea încrederea. Le e frică de mine, realiză el, cu o tresărire. Inclusiv lui Rachael Rosen. Probabil *că-mi stă în putinţă* să-i oblig să abandoneze fabricarea de creiere Nexus-6. Ceea ce voi face în decursul următoarei ore va afecta întreaga structură a operaţiunilor lor; e de presupus chiar că ar putea determina viitorul Trustului Rosen, aici, în Statele Unite, în restul ţărilor şi pe Marte.

Cei doi Rosen îl studiau neliniştiţi şi Rick intui rigiditatea comportamentului lor; venind acolo, le adusese cu sine vidul, vestindu-le pustiul şi nemişcarea morţii economice. Controlau o putere extraordinară, gândi el. Întreprinderea Rosen era unul dintre pivoţii sistemului industrial; fabricaţia de androizi devenise în fapt atât de legată de colonizare, încât, dacă una dintre ele ar fi căzut în ruină, după un timp şi cealaltă ar fi avut aceeaşi soartă. Iar Trustul Rosen înţelegea perfect acest lucru. Eldon Rosen fusese conştient de el încă de când îl sunase Harry Bryant.

— În locul dumneavoastră nu mi-aş face probleme, spuse Rick, în vreme ce se lăsa condus de cei doi membri ai familie Rosen de-a lungul unui coridor larg, pustiu, puternic luminat. Se simţea mulţumit şi plin de linişte. Momentul acesta, mai mult decât oricare altul de care-şi putea aminti, îi făcea plăcere.

Curând vor şti cu toţii ce poate îndeplini aparatura lui de testare şi ce nu.

— Dacă nu aveţi încredere în Testul Voigt-Kampff, indică el aparatele, atunci e posibil ca întreprinderea dumneavoastră să fi căutat un test alternativ. Se poate argumenta că, parţial, responsabilitatea vă aparţine. Da, mulţumesc!

Bătrânul şi fata îl conduseseră într-o încăpere spaţioasă, de forma unui cub – un soi de salon cu aspect şic, decorat cu mochete, lustre, o canapea şi nişte măsuţe joase, cu linie modernă, pe care se odihneau mai multe reviste abia apărute – inclusiv, observă Rick, suplimentul pe luna februarie al catalogului *Sydney's,* pe care el, personal, nu-l văzuse. De fapt, suplimentul pe februarie nu avea să apară decât peste alte trei zile. În mod evident, firma Rosen întreţinea relaţii speciale cu cei de la *Sydney's.*

Iritat, luă în mână revista:

— Asta e o violare a încrederii publice. Nimeni nu ar trebui să aibă cunoştinţă în prealabil de schimbările de preţ.

De fapt, ar putea viola statutul federal; încercă să-şi amintească legea respectivă, dar nu reuşi.

— Catalogul ăsta îl iau cu mine, spuse şi – deschizând valijoara– aruncă suplimentul înăuntru.

Urmă o clipă de tăcere, apoi Eldon Rosen rosti cu voce obosită:

— Uite ce e, domnule poliţist, nu ne stă în obicei să cerem în avans…

— Nu sunt un ofiţer obişnuit, replică Rick. Sunt un vânător-de-recompense.

Scoase din valijoara deschisă aparatura necesară pentru Testul Voigt-Kampff, se aşeză la o măsuţă din lemn de trandafir şi începu să asambleze ceea ce părea a fi mai curând un set de simple instrumente poligrafice.

— Puteţi să chemaţi primul subiect, îl informă el pe Eldon Rosen, care părea mai tras la faţă ca oricând.

— Mi-ar place să urmăresc totul, spuse Rachael, luând, la rândul ei, loc. N-am văzut niciodată cum decurge un test pentru determinarea empatiei. Ce măsoară lucrurile astea?

— Obiectul acesta, ridică Rick discul plat, adeziv, cu o mulţime de sârme plecând din el, oferă date despre dilataţia vaselor capilare din zona facială. Ştim că aşa-numita „ruşine” sau reacţie de „a roşi” este un răspuns primar, autonom, în faţa

unui stimul şocant din punct de vedere moral. Ea nu poate fi controlată în mod voluntar, aşa cum e cazul conductivităţii pielii, al respiraţiei şi al ritmului cardiac.

Cu o mişcare a mâinii, îi arată celălalt instrument, de forma unui stilou emiţând unde luminoase.

— Iar acesta înregistrează fluctuaţiile de tensiune din muşchii oculari. Concomitent cu fenomenul de a roşi, se poate detecta de obicei o foarte uşoară, dar totuşi perceptibilă mişcare a…

— … iar asemenea reacţii nu pot fi descoperite la androizi, îl întrerupse Rachael.

— Nu, nu pot. Ele nu sunt generate de întrebările-stimul. Deşi, din punct de vedere biologic, există. Măcar potenţial.

— Aplică-mi mie testul, ceru Rachael.

— Poftim? exclamă Rick, uimit.

— Am ales-o drept primul subiect, interveni Eldon Rosen. Cu glas răguşit. Poate fi androidă. Sperăm să ne spui dumneata.

Se aşeză cu mişcări neîndemânatice, scoase o ţigară, o aprinse şi rămase urmărind totul cu priviri fixe.

CINCI

Micul fascicul de lumină albă pătrundea continuu în ochiul stâng al lui Rachael Rosen, iar pe obraz îi fusese lipit discul din care plecau nenumărate fire de sârmă. Faţa părea totuşi calmă. Aşezat într-un loc de unde putea zări cele două cadrane ale aparatului Voigt-Kampff, Rick Deckard spuse:

— O să-ţi prezint un număr de situaţii sociale. La fiecare dintre ele, trebuie să-ţi exprimi reacţia cât mai repede posibil. Bineînţeles vei fi cronometrată.

— Şi bineînţeles, rosti distantă Rachael, răspunsurile mele verbale nu vor conta câtuşi de puţin… Ceea ce contează, pentru indicii dumitale, sunt doar reacţiile muşchiului ocular şi dilataţia capilarelor. Am să-ţi răspund, totuşi. Vreau să trec prin asta şi… Se întrerupse. Dă-i drumul, domnule Deckard!

Rick alese întrebarea cu numărul trei.

— De ziua dumitale ţi se dă drept cadou o poşetă din piele de viţel.

Ambele indicatoare săriră dincolo de verde, oprindu-se pe zona roşie; acele se agitară violent, apoi reveniră în poziţia iniţială.

— Nu l-aş accepta, spuse Rachael. De asemenea, aş raporta poliţiei persoana care mi l-a dat.

Rick îşi făcu metodic unele însemnări, apoi continuă, alegând cea de-a opta întrebare de pe Scala Voigt-Kampff:

— Ai un băieţel care-ţi arată colecţia lui de fluturi, inclusiv borcanul cu otravă.

— L-aş duce la doctor. Vocea lui Rachael păstra o tonalitate joasă, dar fermă. Cele două indicatoare înregistrară iarăşi, de data asta însă nu atât de departe.

Rick îşi notă şi acest amănunt.

— Stai şi te uiţi la televizor, continuă el, când, deodată, descoperi o viespe umblându-ţi pe încheietură.

— Aş omorî-o, spuse Rachael. Indicatoarele nu înregistrară aproape nimic: doar un tremurat slab şi trecător.

Rick îşi notă faptul, apoi scotoci înfrigurat după întrebarea următoare.

— Treci, într-un magazin, pe lângă fotografia mare cât o pagină de revistă, a unei fete complet dezbrăcate.

Făcu o pauză.

— E un test pentru a afla dacă sunt android? întrebă sarcastic Rachael. Sau dacă sunt lesbiană?

Indicatoarele rămaseră mute.

Poliţistul continuă:

— Soţul dumitale iubeşte pictura. Iarăşi, nicio reacţie. Modelul, adăugă el, stă întins în faţa lui, pe o minunată carpetă din blană de urs.

Indicatoarele nu înregistrară nimic. Un răspuns tipic pentru un android, îşi spuse Rick. Neputinţa de a detecta elementul major: pielea animalului mort. Mintea ei – *a lui* – este concentrată asupra altor factori.

— Soţul dumitale agaţă tabloul pe peretele camerei sale de lucru, sfârși Rick şi de data asta acele indicatoarelor se mişcară.

— În mod sigur nu l-aş lăsa, spuse Rachael.

— Bine, acceptă bărbatul, dând din cap. Acum fii atentă: citeşti un roman scris înainte de Război. Personajele vizitează Debarcaderul Pescarului din San Francisco. Li se face foame şi intră într-un restaurant pescăresc. Unul dintre ele comandă homari, pe care chelnerul îi aruncă de vii într-un vas cu apă fiartă – timp în care personajele urmăresc operaţia foarte atente.

— Oh, dumnezeule, exclamă Rachael. E îngrozitor! E groaznic! Chiar făceau *asta?* Ce vicioşi!… Vrei să spui un homar *viu?*

Indicatoarele, totuşi, rămaseră inerte. Formal, un răspuns corect. Dar simulat.

— Închiriezi o cabană la munte, continuă Rick, într-o zonă acoperită încă de vegetaţie. O construcţie rustică, din pin noduros, cu un şemineu uriaş.

— Da, spuse Rachael, dând din cap, nerăbdătoare.

— Pe pereţi, cineva a agăţat hărţi vechi, ediţii Currier and Ives, iar deasupra şemineului un cap de cerb – un mascul uriaş, cu o pereche de coarne rămuroase. Însoţitorii dumitale admiră decorul cabanei şi cu toţii decideţi…

— Nu decidem nimic, atâta vreme cât capul de cerb rămâne acolo, răspunse Rachael. Indicatoarele marcară oarecare amplitudine numai în zona verde.

— Ai rămas gravidă, continuă Deckard, cu un bărbat care ţi-a promis că te ia de nevastă. Omul fuge cu cea mai bună prietenă a dumitale; ai un avort şi…

— Nu voi avea niciodată un avort, spuse Rachael. Oricum nu se poate. E o hotărâre care priveşte viaţa, iar poliţia stă mereu la pândă.

De data asta, acele ţâşniră violent spre roşu.

— De unde ştii? întrebă Rick, plin de curiozitate. Mă refer la dificultatea de a avea un avort?

— Toată lumea ştie, răspunse Rachael.

— Sună ca şi cum ai vorbi din proprie experienţă… Urmări, cu o expresie interesată, acele indicatoarelor: încă se mai agitau, cu o mişcare largă, pe tot cuprinsul cadranelor. Încă o întrebare; îţi dai întâlnire cu un bărbat şi el îţi cere să-i vizitezi apartamentul. Ajunşi acolo, îţi oferă ceva de băut. În vreme ce stai în picioare, cu paharul în mână, zăreşti prin uşa deschisă dormitorul; este decorat într-o manieră atrăgătoare, cu afişe de corrida, aşa că te aventurezi înăuntru, să le priveşti mai îndeaproape. Bărbatul te urmează, închizând uşa. Te încolăceşte cu braţele şi-ţi spune…

— Ce-i acela un „afiş de corrida”? îl întrerupse Rachael.

— Un desen, de obicei în culori şi de format mare, înfăţişând un matador înveșmântat în capă şi un taur care încearcă să-l ia în coarne.

Era uluit.

— Câţi ani ai? o întrebă – vârsta putea fi un factor.

— Optsprezece, răspunse Rachael. Perfect… Deci omul închide uşa, apoi mă ia în braţe. Şi ce-mi spune?

— Ştii cum se termină luptele cu taurii?

— Bănuiesc că cineva e rănit.

— În cele din urmă, taurul este întotdeauna omorât.

Aşteptă, uitându-se la cele două ace ale indicatoarelor. Palpitau nervoase, nimic mai mult. Nicio dată reală.

— O ultimă întrebare, supralicită Rick. Una compusă din două părţi. Te uiţi la televizor, se dă un film vechi, un film dinainte de Război. Înfăţişează o petrecere în curs de desfăşurare. Oaspeţii se delectează cu scoici crude.

— Puahhh, se strâmbă Rachael.

Acele se mişcară încetişor.

— Antreul, continuă Rick, se compune din câine fiert, umplut cu orez. Pe cadrane, acele se mişcară ceva mai puţin, mai puţin chiar decât pentru scoicile crude. Consideri stridiile mai acceptabile decât câinele fiert?

Puse creionul jos, stinse raza luminoasă şi îndepărtă

bandajul adeziv de pe faţa fetei.

— Eşti android, decretă Rick. Asta-i concluzia testului – o informă sau mai curând *îl* informă el, adresându-se totodată şi lui Eldon Rosen. Amândoi aveau chipul crispat din pricina îngrijorării. Faţa bătrânului, cel puţin, îşi schimba mereu expresia, contorsionându-se cât se poate de grăitor, într-o nelinişte mânioasă.

— Am dreptate, nu-i aşa? întrebă Rick. Nu primi niciun răspuns, de la niciunul dintre Roseni. Uite ce e, spuse el, înţelegător. Interesele noastre nu intră în conflict. Pentru mine, este tot atât de important ca Testul Voigt-Kampff să funcţioneze, cum este androidul ăsta pentru voi.

— Dar ea *nu e* android, rosti bătrânul Rosen.

— Nu cred.

— De ce-ar minţi? întrebă Rachael, cu sălbăticie. Dac-ar fi vorba de aşa ceva, am face-o altfel.

— Am să cer o analiză a măduvei osoase, spuse Rick, adresându-se fetei. În cele din urmă se poate determina pe cale organică dacă eşti android sau nu; o încercare greoaie şi dureroasă, e drept, dar…

— Din punct de vedere legal, zise Rachael, nu pot fi silită să mă supun acestui test. În sălile tribunalelor, faptul poartă şi un nume: autoincriminare. În plus, pe o fiinţă vie – iar nu pe cadavrul unui android retras – o astfel de analiză durează foarte mult. Aveţi ocazia să folosiţi afurisitul ăsta de Test Voigt-Kampff din pricina „specialilor”; ei trebuie să fie controlaţi în mod constant. Iar când guvernul căuta o soluţie *în acest sens,* voi, poliţiştii, aţi dat fuga cu Scala Voigt-Kampff. Dar ceea ce-ai spus, e adevărat: din clipa asta, testul vostru e ca şi terminat.

Se ridică în picioare, făcu câţiva paşi şi rămase aşa, cu spatele la Rick şi cu mâinile în şold.

— Problema nu e aceea a legalităţii analizei medulare, interveni şi Eldon Rosen, cu glas răguşit. Ci a faptului că testul vostru de determinare a empatiei, aplicat asupra nepoatei mele, a dat greş. Pot să-ţi şi explic de ce rezultatele obţinute de ea sunt apropiate de ale unui android. Rachael a crescut la bordul navei *Salander 3.* Acolo s-a născut, acolo şi-a petrecut paisprezece din cei optsprezece ani, devorând biblioteca de benzi magnetice a navei şi ascultând poveştile despre Pământ ale celorlalţi membri ai echipajului, toţi adulţi. După un timp, aşa cum ştii, nava a făcut calea întoarsă, când încă nu

parcursese a şasea parte din distanţa până la Proxima Centauri. Altfel, Rachael n-ar fi văzut în viaţa ei, Pământul…

— M-ai fi retras imediat, vorbi fata, peste umărul unchiului ei. La orice razie a poliţiei, aş fi fost ucisă. Am ştiut asta încă de când am venit aici, în urmă cu patru ani; nu e prima dată când mi se aplică Testul Voigt-Kampff. De fapt, rareori mi se întâmplă să părăsesc această clădire; riscul este imens, din cauza barajelor poliţiei şi a echipelor aeropurtate, destinate să ridice pe toţi „specialii” neînregistraţi.

— Şi pe androizi, completă Eldon Rosen. Evident că publicului nu i se spune una ca asta; el nu trebuie să ştie că androizii sunt aici, pe Pământ, în mijlocul nostru.

— Nici nu cred că sunt, îşi dădu Rick cu părerea. La ora actuală, populaţia terestră e destul de puţin numeroasă; mai devreme sau mai târziu, fiecare locuitor are de-a face cu un punct de control.

Dintr-un anumit unghi de vedere, chiar aşa şi stăteau lucrurile.

— Ce-ar fi trebuit să faci, întrebă Eldon Rosen, dacă sfârşeai prin a desemna o fiinţă umană drept android?

— Asta e o problemă internă, spuse Rick. Începu să-şi adune instrumentele, punându-le la loc în valiză. Cei doi Rosen îl urmăreau tăcuţi. Oricum, e clar, spuse el. Mi s-a spus să contramandez testările următoare. Ceea ce şi fac, dacă am dat greş o dată, nu mai are rost să continui.

Trânti cu zgomot capacul valizei.

— Te-am fi putut înşela, continuă Rachael. Nimic nu ne forţa să admitem că în ceea ce priveşte testarea mea ai eşuat. Lucru valabil şi pentru ceilalţi nouă subiecţi selecţionaţi. Tot ce-ar fi trebuit să facem era să fim de acord cu rezultatul examinării, oricare-ar fi fost el.

— Aş fi insistat oricum să-mi daţi în prealabil lista celor selecţionaţi. O simplă enumerare, într-un plic sigilat… Iar ca să fiu sigur, aş fi comparat datele obținute cu rezultatele propriilor mele testări. Imposibil să nu fi existat vreo concordanţă…

Pe care, îşi spuse el, abia acum îmi dau seama că n-aş fi obţinut-o. Bryant avea dreptate… Slavă domnului că nu m-am apucat să acţionez pe baza acestui fapt!

— Mda, te cred în stare, conchise Eldon Rosen. Aruncă o privire către Rachael, care încuviinţă din cap. Am discutat însă şi posibilitatea asta, rosti bătrânul, pe un ton şovăielnic.

— Problema, d-le Rosen, apare ca urmare a metodei dumneavoastră operaţionale. Nimeni n-a silit corporaţia pe care o reprezentaţi să dezvolte până într-atât producţia de roboţi umanoizi, încât să…

— Producem ceea ce coloniştii vor să producem, replică Eldon Rosen. Am urmat un principiu arhiverificat, care stă în spatele oricărei tranzacţii comerciale. Dacă firma noastră n-ar fi realizat aceste tipuri din ce în ce mai umane, ar fi făcut-o alte corporaţii din acelaşi domeniu. În clipa când am dezvoltat creierul de tip Nexus-6, cunoşteam riscurile pe care ni le asumăm. *Însă testul ăla al vostru, Voigt-Kampff, era un eşec înainte ca noi să producem acest model de android.* Dacă n-aţi fi reuşit să clasificaţi un Nexus-6 drept android, dacă l-aţi fi confirmat drept om, atunci… Dar aşa ceva nu s-a întâmplat. Vocea îi devine puternică şi plină de sarcasm. Se prea poate ca departamentul dumitale de poliţie – şi ca el, toate celelalte – să fi retras (poate a şi făcut-o) oameni veritabili, dar cu capacitate empatică subdezvoltată, aşa cum este, de pildă, nevinovata mea nepoată, aici de faţă. Din punct de vedere moral, poziţia dumitale, Deckard, este extrem de proastă. A noastră, nu!

— Cu alte cuvinte, replică prompt Rick, sunt pe cale de a nu avea şansa să controlez nici măcar un singur android Nexus-6… Mi-aţi aruncat în braţe fata asta schizofrenică, înainte de a începe treaba!

Iar metoda mea, realiză Rick, e ca şi terminată. N-ar fi trebuit s-o întrebuinţez. Acum însă, e prea târziu.

— Ne-ai căzut în cursă, domnule Deckard, rosti Rosen, liniştit. Se întoarse în direcţia fetei, apoi zâmbi.

*

Nu putea să înţeleagă nici acum modul în care Asociaţia Rosen îl prinsese în cursă, şi încă atât de uşor. Experţi, realiză el. O asemenea corporaţie-mamut întruchipează o experienţă extrem de vastă. De fapt, posedă un soi de minte colectivă. Iar Eldon şi Rachael nu erau decât purtătorii de cuvânt ai acestei entităţi comune. Evident, greşeala lui fusese aceea de a-i lua drept indivizi separaţi. Era o eroare pe care a doua oară n-avea s-o mai facă.

— Superiorului dumitale, d-l Bryant, spuse Eldon Rosen, îi va fi dificil să înţeleagă cum de ne-ai lăsat să-ţi desfiinţăm aparatura înainte ca testul să înceapă cu adevărat. Arătă cu degetul înspre tavan şi abia atunci Rick văzu camerele de luat

vederi: marea lui greşeală în legătură cu cei din familia Rosen fusese înregistrată... Cred că lucrul cel mai corect pentru noi toţi, continuă Eldon, este să luăm loc undeva şi să... Făcu un gest afabil. Ne putem da seama de un lucru, domnule Deckard. Nu trebuie să ne fie teamă. Varietatea de android Nexus-6 e o realitate; noi, aici, la Asociaţia Rosen, recunoaştem asta şi cred că în clipa de faţă şi dumneata...

Aplecându-se către Rick, Rachael îi şopti:

— Ţi-ar place să fii posesorul unei bufniţe?

— Mă îndoiesc că voi putea avea vreodată o bufniţă. Dar ştia ce voia fata să spună; înţelegea cam ce afacere intenţiona să încheie Trustul Rosen. Încordarea crescu în el mai puternică decât oricând; îi explodă pe îndelete, în fiecare fibră a trupului, în vreme ce conştiinţa celor întâmplate îl cuprinse în întregime.

— Şi totuşi, spuse pe tonul unei constatări Eldon Rosen, ceea ce-ţi doreşti este o bufniţă. Privi către nepoata lui, cu un aer întrebător. Nu ştiu dacă are idee despre...

— Bineînţeles că are, îl contrazise Rachael. Ştie exact unde-i e capul, nu-i aşa, d-le Deckard? Se aplecă iarăşi spre el, aproape atingându-l. Un parfum fin se degaja din trupul fetei, asemenea unei călduri încete. Aproape că ai reuşit, domnule Deckard. Ai practic bufniţa. Şi adresându-se lui Eldon Rosen: Nu uita, e un vânător-de-recompense. Din asta trăieşte, nu din leafă. Aşa este, domnule Deckard?

Bărbatul încuviinţă din cap.

— Câţi androizi au evadat acum? se interesă Rachael.

— Opt, răspunse Rick imediat. Doi au fost deja retraşi. De altcineva, nu de mine.

— Cât câştigi pentru fiecare android? întrebă iarăşi Rachael.

— Depinde, mormăi Rick.

— Dacă nu există un test pe care să-l poţi administra, atunci nu există nici modalitatea de a identifica un android. Iar dacă nu ai cum identifica un android, atunci nu ai nici cum să-ţi iei recompensa. Prin urmare, Scala Voigt-Kampff trebuie să fie abandonată... – spuse Rachael.

— O va înlocui altceva, replică Rick. S-a mai întâmplat şi altă dată.

De trei ori, pentru a fi exacţi. De fiecare dată însă, testul cel nou era deja elaborat; nu existase niciun decalaj... Acum, lucrurile stăteau altfel...

— Desigur, în cele din urmă Scala Voigt-Kampff va ajunge să

fie depăşită, fu de acord Rachael. Dar nu şi în clipa de faţă. Suntem mulţumiţi de faptul că ea poate desemna creierele Nexus-6 şi am prefera ca în activitatea dumitale, ciudată şi deosebită, să acţionezi numai pe această bază.

Legănându-se înainte şi înapoi, cu braţele uşor îndoite, fata îl privi cu intensitate, ca şi cum ar fi încercat să-i pătrundă reacţiile.

— Spune-i că-şi poate lua bufniţa, rosti printre dinţi Eldon Rosen.

— Poţi să-ţi iei bufniţa, repetă Rachael, cu ochii ţintă asupra lui. Cea de pe acoperiş, Scrappy… Cu o condiţie: am vrea totuşi s-o împerechem. Dacă vom reuşi să găsim un mascul. Iar progeniturile vor fi toate numai ale noastre; trebuie să fie un lucru absolut clar.

— Le vom împărţi, spuse Rick.

— Nu, rosti prompt Rachael. În spatele ei, Eldon Rosen clătină din cap, întărindu-i spusele. În felul acesta ai putea pretinde pentru vecie singura linie de descendenţă a bufniţelor. Şi mai există o condiţie. Ţi se interzice să încredinţezi pasărea altcuiva; la moartea dumitale, ea reintră în mod automat în patrimoniul Asociaţiei.

— Asta sună drept invitaţie de a veni să mă ucideţi, ca să vă luaţi înapoi bufniţa. Nu sunt de acord… E prea periculos.

— Eşti un vânător-de-recompense, zise Rachael. Poţi mânui o armă laser – de fapt, porţi una chiar acum. Dacă totuşi nu poţi să te aperi singur, cum ai de gând să-i retragi pe ceilalţi şase androizi Nexus-6? Sunt mult mai deştepţi decât vechiul W-4 al Asociaţiei Gozzi.

— Acum *eu* îi vânez pe ei, spuse Rick. Cu o clauză de restituire în ce priveşte bufniţa, însă, *altcineva* m-ar vâna pe mine.

Şi nu-i plăcea deloc ideea de a fi urmărit; văzuse efectul asupra androizilor. Schimbările erau notabile, chiar şi în cazul lor.

— În regulă, spuse Rachael. Suntem de acord. Poţi lăsa bufniţa moştenitorilor. Insistăm, totuşi, asupra preluării în întregime a urmaşilor acesteia. Dacă nu te poţi împăca cu ideea, întoarce-te la San Francisco şi spune-le superiorilor dumitale din departamentul poliţiei că Testul Voigt-Kampff, cel puţin aşa cum îl aplici dumneata, nu poate face distincţie între un android şi o fiinţă umană. După care du-te şi caută-ţi o altă slujbă…

— Daţi-mi un răgaz de gândire.

— Bine, zise Rachael. Vei rămâne aici, e mai confortabil.

Îşi examină ceasul-brăţară.

— O jumătate de oră, fu de acord şi Eldon Rosen.

Apoi se îndreptară spre uşă, tăcuţi. Spuseseră ce aveau de spus, restul depindea numai de el, realiză Rick.

Cu vocea rigidă, în vreme ce Rachael se pregătea să închidă uşa în urma ei şi a unchiului ei, poliţistul spuse:

— Aţi reuşit să mă aranjaţi perfect. Aveţi înregistrată pe bandă dovada faptului că am dat greş cu fata; ştiţi că slujba mea depinde de folosirea Testului Voigt-Kampff; şi mai aveţi şi afurisita aia de bufniţă a voastră…

— A ta, dragule, spuse Rachael. Ai şi uitat? O să legăm de piciorul acesteia adresa ta şi-o s-o lăsăm să zboare la San Francisco. Te va întâlni în momentul când vei ieşi de la lucru…

„Aceasta”, gândi Rick. *Fata continuă să numească bufniţa „aceasta”.* Nu „ea”. *„Aceasta”…*

— O clipă, numai, exclamă el, cu voce tare.

Oprindu-se în cadrul uşii, Rachael întrebă:

— Te-ai decis?

— Vreau să-ţi mai pun o întrebare, una singură, spuse Rick, deschizându-şi din nou valijoara. Ia loc, te rog!

Rachael îşi privi unchiul. Bătrânul încuviinţă cu o mişcare a capului şi fata se întoarse în silă, aşezându-se pe fotoliul pe care stătuse cu câteva clipe mai devreme.

— La ce bun toate astea? întrebă, cu sprâncenele depărtate într-o atitudine de dezgust – dar şi de îngrijorare. Bărbatul percepu tensiunea musculară, notându-şi-o, cu un aer profesional, în carnet.

Avea acum din nou raza de lumină aţintită în ochiul ei drept, în timp ce pe obraz îi aplicase pentru a doua oară discul adeziv. Rachael privi rigidă în lumină cu expresia de supremă scârbă încă vie pe chip.

— Ai în faţă valijoara mea, spuse Rick, scotocind după formularele Testului. E frumoasă, nu-i aşa? Comandă specială pentru departamentul poliţiei.

— Mă rog, zise Rachael, absentă.

— Piele de copil netăbăcită, spuse Rick Deckard. Mângâie cu un gest al mâinii suprafaţa neagră a valijoarei. Sută la sută piele de copil netăbăcită. Văzu cele două indicatoare zbătându-se frenetic. Dar numai după o pauză. Reacţia venise, dar prea

târziu. Iar el ştia că perioada corectă de răspuns era de o fracţiune de secundă, sau nici măcar atât.

— Mulţumesc, domnişoară Rosen! Asta-i tot! Îşi strânse încă o dată echipamentul. Testul se încheiase.

— Pleci? întrebă Rachael, nedumerită.

— Da, spus Rick. Sunt satisfăcut.

— Şi ceilalţi nouă subiecţi? În vocea fetei se putea citi îngrijorarea.

— Testul a fost adecvat în cazul dumitale, răspunse bărbatul. Plecând de-aici, pot să fac unele extrapolări; în mod clar. Testul e încă operaţional. Şi adresându-se lui Eldon Rosen, care părea că se prăbuşise lângă uşa încăperii, întrebă: Ea ştie? Câteodată nu ştiau; de multe ori fuseseră încercate memorii false, din pricina ideii greşite că prin intermediul acestora reacţiile la test vor fi modificate.

— Nu, răspunse Eldon Rosen. Am programat-o în întregime. Dar cred că spre final şi-a dat seama. Aşa e? o întrebă el pe fată. Ai ghicit totul în clipa când ţi-a cerut să-i mai răspunzi la o întrebare?

Cu chipul palid şi ţeapăn, Rachael dădu din cap în semn că „da”.

— Să nu-ţi fie frică de el, o sfătui Eldon Rosen. Nu eşti un android furişat pe Pământ în mod ilegal; eşti proprietatea Asociaţiei Rosen, folosită ca instrument de prospectare a vânzărilor în rândul posibililor emigranţi.

Îşi puse o mână încurajatoare pe umărul ei. În clipa atingerii fata tresări.

— Are dreptate, spuse Rick. N-o să te retrag, domnişoară Rosen. Bună ziua!

Se îndreptă spre uşă, apoi se opri. Întrebă, adresându-se amândurora:

— Bufniţa e naturală?

Rachael aruncă o scurtă privire în direcţia bătrânului.

— Oricum o să plece, spuse Eldon Rosen. N-are importanţă; bufniţa e artificială. Nu mai există bufniţe…

— Hmmm, murmură Rick, păşind indiferent pe coridor.

Cei doi îl urmăriră cum pleacă. Nimeni nu spuse nimic. Nu mai era nimic de spus… deci aşa operează cel mai mare producător de androizi, îşi spuse Rick. Pe ocolite şi încă într-o manieră pe care n-o mai întâlnise niciodată până atunci. Un nou tip de personalitate, bizară şi întortocheată; nu era de mirare că

agenţiile ce vegheau la respectarea ordinii publice avuseseră necazuri cu androizii Nexus-6.

Androizii Nexus-6… Ajunsese acum faţă în faţă cu ei. Rachael, îşi spuse, *trebuie să fie şi ea, un Nexus-6…* E pentru prima oară când văd un asemenea exemplar. Şi – fir-ar să fie! – aproape că reuşiseră ce-şi propuseseră; cât pe-aci să dea peste cap Testul Voigt-Kampff, singurul cu care-i putem detecta. Asociaţia Rosen face treabă bună (oricum, îşi dă toată silinţa) când e vorba să-şi apere produsele!…

Iar eu trebuie să dau ochii cu însă şase dintre ele, îşi spuse Rick Deckard. Înainte de a fi un om terminat…

Presupunând că va reuşi totuşi să rămână în viaţă, o să obţină recompensa oferită, în întregime. Până la ultimul cent…

ŞASE

Televizorul bubuia dat la maximum; coborând scara plină de praf a giganticei clădiri cu apartamente goale, către nivelul de dedesubt, John Isidore distingea acum vocea familiară a Matahalei Prietenoase, lălăind fericită înspre mulţimea telespectatorilor:

— … he, he, he, oameni buni! Ţac-pac-ţac! A sosit momentul pentru o scurtă însemnare despre vremea de mâine; mai întâi, Coasta de Est a Statelor Unite. Satelitul *Mangusta* transmite că depunerile de praf radioactiv vor fi mai puternice în special către ora prânzului, slăbind apoi în intensitate. Aşa că drăguţii de voi care aveţi de gând să vă aventuraţi pe-afară o să trebuiască s-aşteptaţi până după-amiază, da? Şi fiindcă tot veni vorba de aşteptare, peste zece ore de-acu'-ncolo urmează marele buletin de ştiri cu expozeul meu special! Anunţaţi-vă prietenii, să fie pe fază! O să dezvălui ceva ce-o să vă facă praf! Sigur, s-ar putea să ghiciţi că e doar obişnuita…

În vreme ce Isidore ciocănea la uşa apartamentului, televizorul căzu dintr-odată în muţenie absolută. Nu devenise doar tăcut; pur şi simplu încetase să mai existe, speriat de moarte la auzul loviturii.

Isidore intui prezenţa vieţii în spatele uşii închise, dincolo de aceea a aparatului TV. Simţurile sale încordate, naturale ori dobândite, percepură teama chinuită, fără de cuvinte, a cuiva care se retrăgea din faţa lui, cineva împins înapoi, până la cel mai îndepărtat perete al apartamentului, în încercarea de a-i evita prezenţa.

— Hei! strigă Isidore. Locuiesc deasupra şi-am auzit televizorul. Hai să ne întâlnim, de-acord? Aşteptă, trăgând cu urechea. Niciun sunet, nicio mişcare; cuvintele lui nu avuseseră nici un efect. Ţi-am adus un cub de margarină, spuse apropiindu-se şi mai mult de uşă, în efortul de a vorbi prin grosimea acesteia. Numele meu este J.R. Isidore. Lucrez pentru renumitul doctor veterinar, dl. Hannibal Sloat; ai auzit de el… Sunt un om serios. Am o slujbă… Conduc autocamionul d-lui Sloat.

Uşa se deschise încetişor şi Isidore văzu profilându-se pe fundalul apartamentului o figură ascuţită, fragmentată şi

neclară. O fată, care se chircea şi se furişa, aţinându-se totuşi de uşă, ca de un suport fizic. Frica o făcea să pară bolnavă; îi schimonosea liniile trupului, ca şi cum cineva ar fi rupt-o în bucăţi şi le-ar fi lipit apoi la loc, fără niciun pic de pricepere. Ochii enormi îi sticleau cuprinşi de fixitate, în vreme ce încerca să râdă.

Isidore avu o revelaţie:

— Ai crezut că e o clădire abandonată, nu-i aşa? Că nimeni nu locuieşte aici?

— Da, şopti fata, dând din cap.

— Dar e bine să ai vecini, rosti Isidore. Zău, până să vii aici, n-am avut niciunul! Şi nu era nicio veselie, numai Dumnezeu ştia…

— Eşti singurul locatar? întrebă fata. În toată clădirea asta?

Părea ceva mai puţin timidă; îşi îndreptă trupul şi-şi netezi cu palma părul negru, lucios. Isidore îi văzu acum şi figura – frumoasă, chiar dacă micuţă, cu ochii la fel de frumoşi, puternic reliefaţi de genele lungi, întunecate. Luată prin surprindere, nu mai apucase să-şi pună şi bluza de la pijama; purta doar pantalonii, nimic mai mult. În spatele ei, Isidore văzu camera în dezordine. Ici şi colo, zăceau geamantane deschise, cu conţinutul pe jumătate răspândit pe podeaua murdară. Dar asta era normal, fata abia venise…

— Sunt singurul om din preajma dumitale, spuse Isidore. N-o să te deranjez. Deveni mohorât; oferta lui, având calitatea unui vechi ritual dinainte de război, nu fusese acceptată. De fapt, fata părea conştientă de aceasta. Sau poate că nu înţelegea la ce foloseşte un cub de margarina?! Intuiţia îi spuse lui Isidore că ea era mai mult tulburată, ieşită din propriile adâncuri şi plutind neajutorată în cercurile – micşorându-se acum – ale fricii.

— Blânda şi bătrâna Matahală, spuse el, încercând să atenueze cumva postura rigidă a fetei. Îţi place cum prezintă? Îl urmăresc în fiecare dimineaţă, apoi din nou, seara, în timp ce-mi iau cina, după care mai văd şi ultimul show, noaptea târziu. Înainte de culcare. Cel puţin aşa făceam până să mi se strice televizorul…

— Cine să-mi placă…? începu fata, dar amuţi aproape numaidecât. Îşi muşcă buzele, ca sub imperiul unei mânii sălbatice, îndreptate, evident, împotriva ei înşişi.

— Matahala Prietenoasă, explică Isidore. I se părea ciudat ca ea să nu fi auzit niciodată despre cel mai grozav comic TV de pe

Pământ. De unde vii? o întrebă, plin de curiozitate.

— Nu văd ce importanţă are. Îl privi grăbită. Ceva din ceea ce zări îi mai atenuă neliniştea; trupul i se relaxa în mod vizibil. Aş fi fericită să primesc vizite, spuse. Dar mai târziu, când mă voi muta cu totul. Deocamdată, se înţelege, nici nu poate fi vorba de aşa ceva.

— Cum nu poate fi vorba?! Isidore era zăpăcit; totul în jur îl zăpăcea. Poate că trăiesc de prea multă vreme singur, îşi zise. Am devenit ciudat. Se spune că „minţilor-de-găină” li se întâmplă asta... Gândul îl făcu să se simtă încă şi mai nemulţumit. Aş putea să te ajut să despachetezi, riscă el. Uşa, acum, aproape că i se închisese în nas. Şi mobila! – adăugă.

— Nu am mobilă, răspunse fata. Toate lucrurile – arătă cu mâna spre camera din spatele ei – erau deja aici!

— N-or să reziste, zise Isidore. O singură privire îi fusese deajuns. Scaunul, covorul, mesele – toate putreziseră; se ofileau într-o ruină comună, victime ale despoticei forţe a timpului. Şi a părăsirii. Nimeni nu mai locuise în acest apartament de ani de zile; paragina devenise aproape completă. Nu înţelegea cum de îşi închipuia fata că o să poată trăi în asemenea condiţii. Ascultă, i se adresă el, cu toată convingerea. Dac-o să mergem să căutăm prin clădire, probabil c-o să găsim unele lucruri mai puţin dezmembrate. O lustră dintr-un apartament, o masă dintr-altul...

— Mulţumesc, o să fac eu treaba asta, zise fata. De una singură!

— Ai să te duci în locurile alea *neînsoţită?* Nu-i venea să creadă.

— De ce nu? Din nou fata ridică din umeri, nervoasă, crispându-se sub impulsul îngrijorării de a nu spune ceva nepotrivit.

— Cândva am încercat şi eu, mărturisi Isidore, nostalgic. După aceea m-am întors acasă şi nu m-am mai gândit la nimic altceva. Sunt sute de apartamente în care nu locuieşte nimeni – şi toate, pline de obiecte personale, cum ar fi hainele şi fotografiile de familie, cei care-au murit nu au putut lua nimic, iar cei care-au emigrat n-au vrut s-o facă. Clădirea asta, cu excepţia apartamentului meu, este în întregime ferfeniţită.

— Ferfeniţită?!

Fata nu înţelegea.

— Ferfeniţă cuprinde obiectele nefolositoare, cum ar fi

corespondenţa veche sau cutiile de chibrituri după ce ai folosit ultimul băţ sau ambalajele de gumă de mestecat sau rezultatele ultimelor analize medicale. Când nu e nimeni prin preajmă, ferfeniţă se reproduce singură. Bunăoară, dacă te duci la culcare şi laşi în jurul tău fie şi cea mai mică urmă a ei, în dimineaţa următoare, când te trezeşti, va fi de două ori mai multă. Se adună din ce în ce…

— Înţeleg! îl privi nesigură, neştiind dacă să-l creadă ori nu. Neştiind dacă vorbea serios.

— Iată şi Prima Lege a Ferfeniţei, spuse Isidore. „Ferfeniţă înlocuieşte ordinea”. E ca şi legea lui Gresham despre banii falşi. Iar în apartamentele de aici n-a fost nimeni care să lupte cu ferfeniţă…

— Aşa că ea s-a întins peste tot, sfârşi fata. Dădu din cap: Acum înţeleg.

— Apartamentul pe care l-ai ales e prea ferfeniţit ca să fie locuibil. Putem însă da peste cap factorul de ferfeniţire. Putem, aşa cum am zis, să dăm o raită prin celelalte apartamente. Dar…

Se opri brusc.

— Dar ce?

— Nu putem câştiga.

— De ce nu? Închizând uşa după ea, fata păşi în hol; cu braţele strânse peste sânii mici şi ascuţiţi, îl privi drept în faţă, dornică să priceapă. Sau cel puţin aşa i se păru lui. Bine măcar, că-l asculta…

— Nimeni nu poate câştiga împotriva ferfeniţei, continuă Isidore, decât pentru moment şi doar în locuri izolate, cum ar fi, de pildă, apartamentul meu, unde am reuşit deocamdată să creez un soi de stază între ferfeniţă şi ordine. Dacă în cele din urmă voi pleca sau voi muri, atunci prima dintre ele va redeveni stăpână peste tot şi peste toate. E un principiu universal, operând pretutindeni în natură: întreg cosmosul se îndreaptă către o stare finală de ferfeniţire, totală şi absolută. Făcu o pauză, apoi adăugă: Cu excepţia, desigur, a ascensiunii lui Wilbur Mercer…

— Nu văd nicio legătură, îl întrerupse fata, fixându-l cu privirea.

— Tocmai ăsta e mercerismul, la urma urmei. Uluiala îl cuprinse iarăşi. Cum, nu iei parte la contopire? Nu ai un aparat de produs empatie?

— Nu mi l-am adus, rosti fata după o pauză, alegându-şi cu

grijă cuvintele. Am crezut că o să găsesc.. Unul aici.

— Dar un asemenea ap-p-parat, exclamă Isidore, bâlbâindu-se uşor din pricina emoţiei, este lucrul cel mai p-p-personal pe care-l p-p-poate avea un om! E o extensie a propriului tău trup, o cale prin care poţi ajunge la ceilalţi oameni, o modalitate prin care să încetezi de a mai fi sigur. Doar ştii asta, toată lumea ştie… Mercer chiar îi lasă pe cei ca mine să…

Dintr-odată amuţi. Dar era prea târziu: *îi spusese* şi după expresia feţei, după licărul de subită aversiune care-i fulgeră chipul, îşi dădu seama că ea *ştie.*

— Am fost la un pas de a trece testul de inteligenţă, rosti Isidore cu vocea străbătută de un tremur. Nu sunt un special sută la sută, ci doar aşa, în proporţii moderate. Nu ca alţii pe care i-ai văzut. Oricum, în faţa lui Mercer, asta nu contează!

— În ce mă priveşte, zise fata, este exact lucrul pe care-l reproşez mercerismului.

Vocea îi era limpede şi neutră; intenţiona doar să declare un fapt. Cel al atitudinii ei în privinţa „minţilor-de-găină”.

— Cred că o să mă întorc sus, la mine, murmură el şi se îndepărtă, ţinând strâns în palmă cubul de margarină; din pricina căldurii mâinii, acesta devenise umed şi plastic.

Cu o expresie neutră pe chip, fata îl privi cum pleacă, apoi îi strigă din urmă:

— Stai!

— De ce? întrebă el, întorcându-se

— Aşa… O să am nevoie de dumneata, să-mi aduci mobila care-mi trebuie. Din alte apartamente, exact cum spuneai. Se îndreptă către bărbat cu partea de sus a trupului dezvelită, lucioasă şi îngrijită, fără niciun dram de grăsime în plus. La ce oră vii de la lucru? Poţi să mă ajuţi atunci.

— N-ai vrea să pregăteşti prânzul pentru amândoi? întrebă Isidore. Presupunând că ţi-aş aduce acasă ingredientele necesare?

— Nu, am prea multe de făcut.

Declină cererea cu o uşurinţă pe care el o percepu imediat, fără să fie în sfare s-o înţeleagă. Acum, când teama iniţială era pe cale să se şteargă, altceva începu să urce din interiorul ei. Ceva mult mai ciudat. Şi, gândi el, deplorabil. O răceală, ca o respiraţie venită din golul aflat între nişte lumi nelocuite, de fapt de nicăieri. Nu se referea la spusele ori la faptele fetei, ci exact la ceea ce *nu* spunea sau făcea aceasta.

— Las-o pe altă dată! Se întoarse să intre în apartament.

— Ai reţinut cum mă cheamă? se înverşună el s-o întrebe. John Isidore şi lucrez pentru…

— Mi-ai spus deja pentru cine lucrezi. Fata se opri în faţa uşii, o deschise şi din prag adăugă: Pentru cineva, o persoană incredibilă cu numele de Hannibal Sloat şi care sunt sigură că nu există decât în imaginaţia dumitale. Oricum, pe mine mă cheamă… Îi aruncă o ultimă privire îngheţată, ezită, apoi spuse: Mă numesc Rachael Rosen…

— De la Asociaţia Rosen? întrebă Isidore. Cel mai mare fabricant de roboţi umanoizi din întregul sistem solar?

O expresie greu de desluşit traversă ca un fulger chipul fetei, dispărând însă instantaneu.

— Nu, zise ea, n-am auzit niciodată de ei, nu ştiu nimic de întreprinderea asta. Bănuiesc totuşi că e vorba despre vreo nouă fantasmagorie de-a dumitale. John Isidore şi aparatul lui de produs empatie! Bietul domn Isidore…

— Dar numele de Rosen sugerează…

— Numele meu, zise fata, pe un ton glacial, este Pris Stratton. E numele de căsătorie, pe care-l folosesc *întotdeauna!* Nu folosesc *niciodată* alt nume decât Pris. Poţi să-mi spui astfel… Reflectă puţin, după care adăugă: Nu, mai bine ai să mi te adresezi cu „domnişoară Stratton”. Pentru că, de fapt, încă nu ne cunoaştem. Eu, cel puţin, nu te cunosc…

Uşa se închise în urma ei şi Isidore se descoperi stând de unul singur în holul întunecos, scufundat în praf.

ŞAPTE

Deci aşa stau lucrurile, gândea J.R. Isidore, ţinând strâns în mână micul cub de margarină. Poate c-o să se răzgândească şi-o să mă lase să-i spun Pris. Iar dac-o să reuşesc să fac rost de vreo cutie de legume de dinainte de război, atunci poate că şi-n privinţa prânzului…

Dar dacă nu ştie să gătească? se întrebă, el deodată. În regulă, atunci am s-o fac eu; o să pregătesc masa pentru amândoi. Şi-o să-i arăt cum, pentru ca pe viitor să fie în stare să facă la fel, dacă doreşte. E foarte probabil c-o să-i placă; după câte-am putut să-mi dau seama, celor mai multe dintre femei, chiar şi celor tinere, aşa ca ea, le place să gătească. E o chestiune de instinct…

Urcând scările întunecoase, reveni în apartamentul lui.

Fata e ruptă de realitate, îşi spuse, în timp ce-şi punea uniforma albă, de lucru; acum, chiar dacă s-ar grăbi, la slujbă a întârziat, dl. Sloat are să fie furios… Ei şi? Lui nu-i păsa… De pildă, fata n-a auzit niciodată de Matahala Prietenoasă. Lucru imposibil: cu excepţia lui Wilbur Mercer, Matahala este cea mai importantă fiinţă umană aflată în viaţă… cu toate că Mercer nu pare a fi om; în mod evident, e o entitate arhetipală, venită din stele şi suprapusă culturii noastre printr-un şablon cosmic. Aşa, cel puţin, i-am auzit vorbind pe unii; şi dl. Sloat susţine la fel. Iar Hannibal Sloat, de obicei, ştie ce spune…

Ciudat însă faptul că fata nu e hotărâtă în privinţa numelui, cugetă Isidore. Poate că trebuie să-i vină cineva în ajutor. Oare aş putea să-i fiu de vreun folos? Eu – un „special", o „minte-de-găină", ce ştiu eu? Nu mă pot căsători, nu pot emigra; în cele din urmă, praful mă va ucide. Nu am nimic de oferit…

Îmbrăcat de plecare, părăsi apartamentul, urcându-se pe acoperiş, unde zăcea parcat aeroglisorul său hodorogit.

O oră mai târziu, luase deja în maşina companiei primul animal defect din acea zi: o pisică electrică. Zăcea în partea cea mai îndepărtată a maşinii, închisă în cuşca ei din plastic protector, menită s-o apere de praf şi gâfâia din greu. Ai crede că e adevărată, observă Isidore, în vreme ce se înapoia la Van Ness Pet Hospital – acea mică întreprindere al cărei nume înşelător fusese ales cu multă grijă şi care de-abia dacă rezista

în necruţătorul domeniu, marcat de concurenţă, al reparaţiilor de false animale.

...în suferinţa ei atroce, pisica scoase un geamăt sfâşietor. Oho, îşi zise Isidore. Sună ca şi cum ar fi cu adevărat pe moarte... Poate că au trecut cei zece ani şi i s-au terminat bateriile. Poate că, din cauza asta, circuitele i se ard încontinuu... O defecţiune importantă – Milt Borogrove, depanatorul lui Van Ness Pet Hospital, o să aibă de muncă la ea, nu glumă. Şi nu i-am dat proprietarului niciun deviz, realiză morocănos Isidore. Tipyl mi-a aruncat pur şi simplu mâţa în braţe, mi-a spus c-a început să cadă încă din timpul nopţii, după care-a întins-o, la servici, bănuiesc... oricum, temporarul schimb de replici încetase brusc, fiindcă proprietarul pisicii se înălţase într-un huruit până la cer, în frumosul lui aeroglisor de comandă, ultimul model. Pe deasupra, mai era vorba şi de un client nou...

Poţi să rezişti până ajungem la atelier? se adresă Isidore animalului ce continua să răsufle anevoie, dându-i deja ocazia să se decidă: O să te reîncarc pe drum!

Îndreptă vehiculul spre cel mai apropiat acoperiş, unde-l parcă temporar, cu motorul în stare de funcţionare, apoi, croindu-şi drum până în fundul aeroglisorului, deschise cuşca de protecţie care, împreună cu costumul alb şi cu numele înscris pe maşină crea impresia totală a unei ambulanţe veterinare, menite să ridice de la domiciliu animale adevărate.

Mecanismul electric, acoperit de o piele gri, despre care-ai fi zis că e autentică, bolborosea şi făcea spume, cu lentilele ochilor sticloase, cu fălcile de metal încleştate. Asta-l uimise întotdeauna – circuitele ce simulau „boala”, implantate în trupul falselor animale; artefactul pe care-l ţinea acum pe genunchi fusese în aşa fel alcătuit, încât dacă o componentă a sa primară se defecta, întregul ansamblu apărea nu distrus, dar organic „bolnav”. Cât pe-aici să mă păcălească, îşi zise Isidore, căutând pe bâjbâite, ascuns în blana sintetică de pe burtă, panoul de comandă (mai curând micuţ la genul ăsta de false animale) şi terminalele pentru reîncărcarea rapidă a bateriilor. Nu găsi însă nimic. Nici nu avu mult timp, căci mecanismul aproape că nu mai funcţiona. Dacă e vorba de un scurt care nu face decât să ardă circuitele, reflectă Isidore, atunci poate c-ar trebui să detaşez unul dintre cablurile de la baterie; mecanismul îşi va înceta funcţionarea, dar cel puţin nu vor mai apare defecţiuni în

plus. După aceea la atelier, Milt îl poate încărca la loc.

Cu mişcări experte, degetele i se plimbară de-a lungul falsei coloane vertebrale. Cablurile trebuiau să fie aproximativ pe-acolo… Afurisita asta de înaltă calificare! O imitaţie perfectă – cablurile nu se lasă descoperite nicicum. Trebuie să fie un produs marca Wheelright and Carpenter; costă mai mult, dar uite ce lucruri bune fac!

Renunţă să mai caute; falsa pisică îşi încetase funcţionarea, într-atât era de evident faptul că scurtcircuitul – dacă asta deranjase „obiectul” – îi dăduse gata rezerva de energie şi dispozitivul locomotor. O să coste destul reparaţia, gândi Isidore îngrijorat. E adevărat, proprietarul pisicii renunţase, după cât se părea, la ultimele trei revizii anuale, care i-ar fi dat animalului un cu totul alt aspect. Dar poate că de data asta, nevoia îl va învăţa minte pe posesor…

Furişându-se înapoi la locul şoferului, John Isidore formă comenzile prin care aparatul se înălţă bâzâind în aer şi-şi continuă zborul către atelierul de reparaţii.

Oricum, bine că nu mai era nevoit să asculte şuieratul enervant al animalului electric; se putea, în sfârşit, relaxa. Ce caraghios, îşi spuse. Chiar dacă din punct de vedere logic ştiu că e vorba doar de un artefact, sunetul unui fals animal căruia i s-au ars dispozitivele de locomoţie şi i s-au descărcat bateriile îmi dă dureri de stomac. Aş vrea să-mi găsesc o altă slujbă, gândi el, cu un sentiment de vinovăţie. Dacă n-aş fi căzut la testul de inteligenţă, n-aş fi fost obligat la corvoada asta umilitoare, cu tot cortegiul ei de implicaţii emoţionale. Pe de altă parte, pe Milt Borogrove şi pe patronul lor comun, Hannibal Sloat, suferinţele sintetice ale animalelor electrice nu-i deranjează. Poate că şi eu sunt tot o fiinţă artificială, îşi spuse John Isidore. Poate că atunci când cobori pe scara evoluţiei, aşa cum am făcut eu, când te afunzi în mlaştina lumii de apoi a „specialilor”… – dar mai bine să renunţe la întrebările astea. Nimic nu-l deprima mai mult decât momentele în care îşi compara puterile mentale din prezent, cu cele avute odinioară. Cu fiecare zi trăită, îşi pierdea tot mai mult din inteligenţă şi din vigoare. El, împreună cu miile de alţi „speciali” de pe tot cuprinsul Terrei, cu toţii mişcându-se către mormanul de cenuşă al sfârşitului… Transformându-se într-o ferfeniţă vie.

Ca să scape de singurătate, deschise radioul vehiculului şi-l potrivi pentru spectacolul Matahalei Prietenoase. Acesta, la fel

ca şi versiunea televizată, continua timp de douăzeci şi trei de ore pe zi, ultimele şaizeci de minute fiind compuse din slujba de închidere a emisiunii, o tăcere de circa zece minute, după care urma slujba de deschidere a programului următor.

— … bucuros că participi din nou la spectacolul nostru, spunea Matahala Prietenoasă. Ia să vedem, Amanda, sunt două zile de când n-am mai stat la taifas. Ai început să lucrezi la vreun film nou, dragă?

— Da, aveam de gând să fac un film ierhi, darh cum ei au vrhut să încep la orha şapte…

— Şapte dimineaţa? o întrerupse Matahala Prietenoasă.

— Întocmai! Erha orha şapte dimineaţa! râse Amanda Werner – faimosul ei râs, aproape tot atât de imitat de admiratori ca şi acela al Matahalei Prietenoase. Amanda Werner şi alte câteva femei străine – frumoase, elegante, cu sânii ascuţiţi – toate provenind din nişte ţări vag denumite, precum şi alţi câţiva indivizi, nostalgic calificaţi drept umorişti, alcătuiau nesfârşitul miez al repertoriului Matahalei. Femeile de genul Amandei Werner nu jucau niciodată în filme, nu apăreau în spectacole de teatru; în schimb, îşi trăiau vieţile excentrice şi minunate în calitate de invitate ale show-urilor fără de sfârşit ale Matahalei Prietenoase, apărând în ele, după socoteala lui Isidore, timp de cel puţin şaptezeci de ore pe săptămână.

Oare când reuşea Matahala să-şi găsească timp ca să înregistreze şi spectacolele audiodifuzate, şi pe cele video? se întrebă Isidore. Şi cum de reuşea Amanda Werner să participe la aceste spectacole zi de zi, lună de lună, an de an? Cum făceau să vorbească într-una? Căci niciodată nu se repetau – cel puţin până acum. Replicile lor, întotdeauna spirituale, întotdeauna noi, nu erau niciodată aceleaşi. Părul Amandei ardea ca para focului, ochii îi licăreau, dinţii îi străluceau; nu se oprea niciun moment, nu obosea câtuşi de puţin, nu era niciodată pusă în încurcătură de vreo replică inteligentă din explozia de glume, replici muşcătoare şi observaţii pline de sarcasm ale Matahalei Prietenoase. Spectacolul acesteia, transmis la televiziune şi la radio pe întreg Pământul, via satelit, se revărsa şi asupra emigranţilor de pe planetele-colonii. Fuseseră încercate şi transmisii-experimentale, îndreptate către Proxima Centauri, în cazul în care colonizarea umană s-ar fi extins atât de departe. Chiar şi călătorii navei *Salander-3,* dac-ar fi ajuns la destinaţie, ar fi găsit acolo, aşteptându-i, spectacolul Matahalei

Prietenoase. Şi ar fi fost, desigur, mulţumiţi!

Cu toate acestea, exista *ceva* în privinţa Matahalei Prietenoase, un lucru deosebit, care-l enerva pe John Isidore: subtil, aproape neobservabil, Matahala ridiculiza folosirea aparatelor de producere a empatiei. Nu o dată, ci frecvent. De fapt, o făcea chiar şi-acum…

— … nicio piatră nu mă zgârie, gângurea Matahala în direcţia Amandei Werner. Iar dac-o fi să merg dincolo de munte, am de gând să iau cu mine câteva sticle de bere Budweiser! Publicul din studio izbucni în râs şi Isidore auzi revărsându-se un ropot de aplauze. Şi-mi voi ţine expozeul pentru care m-am documentat cu grijă chiar de-acolo, de pe munte, peste exact zece ore de-acu-nainte!

— Şi eu la fel, drhagă! hohotea Amanda. Ia-mă cu tine! Merhg alăturhi şi când arhuncă în noi cu pietrhe, eu te apărh!

Din nou audienţa scoase un ţipăt, în timp ce John Isidore se simţi brusc înşelat şi o furie neputincioasă i se furişă în ceafă. De ce oare ataca Matahala Prietenoasă mercerismul, ori de câte ori i se ivea prilejul? Nimeni altcineva nu păruse a fi deranjat de acesta, iar poliţia recunoscuse în mod public faptul că mercerismul redusese criminalitatea, făcându-i pe cetăţeni mai preocupaţi de starea vecinilor lor. Umanitatea are nevoie de mai multă empatie, declarase în mai multe rânduri Titus Corning, secretarul general al Naţiunilor Unite. Poate că Matahala era geloasă, presupuse Isidore. Da, da, asta ar explica totul: ea şi cu Wilbur Mercer sunt în întrecere. Dar pentru ce?

Minţile noastre, decise Isidore. Se luptă pentru a lua în stăpânire *eu*-rile noastre psihice; aparatul de produs empatie, pe de o parte, hohotele zgomotoase şi batjocurile dezlănţuite ale Matahalei, pe de altă parte. Va trebui să-i spun lui Hannibal Sloat asta, hotărî el. Să-l întreb dacă-i adevărat; el trebuie să ştie…

După ce-şi parcă vehiculul pe acoperişul lui Van Ness Pet Hospital, Isidore se repezi pe scări, în jos, până în biroul lui Hannibal Sloat, ducând cu sine cuşca din plastic conţinând falsa pisică neînsufleţită. În timp ce intra, dl. Sloat îşi ridică privirile de pe hârtiile pe care le studiase până atunci, cu faţa lui cenuşie, plină de riduri, vălurindu-se ca o apă tulburată. Prea în vârstă ca să emigreze, Hannibal Sloat, fără a fi un „special”, era condamnat să-şi târască tot restul zilelor pe Pământ. Odată cu

scurgerea anilor, pulberea îl măcinase, transformându-i în cenuşiu totul – trăsăturile, gândurile… Îl împuţinase la trup, îi redusese picioarele la nişte fuse, făcându-i umbletul nesigur. Lumea i se înfăţişa prin nişte ochelari prăfuiţi, în sensul cel mai propriu al cuvântului. Căci, în virtutea unui motiv numai de el ştiut, Sloat nu-şi curăţa niciodată ochelarii. S-ar fi zis că renunţase; acceptase reziduul radioactiv şi acesta-şi începuse încă de multă vreme misiunea de a-l acoperi în întregime. Îi întunecase deja vederea; în puţinii ani ce-i mai rămăseseră de trăit, avea să-i altereze celelalte simţuri, până când din trupul său va rămâne doar vocea ca un ţipăt de pasăre, apoi avea să moară şi aceasta.

— Ce-ai acolo? întrebă dl. Sloat.

— O pisică. Are un scurtcircuit la sistemul de alimentare cu energie. Isidore aşeză cuşca pe biroul înţesat al şefului său.

— Şi de ce mi-o arăţi mie? întrebă dl. Sloat. Du-i-o lui Milt, în atelier! Cu un gest reflex, deschise totuşi uşiţa cuştii şi scoase afară, cu mare greutate, animalul electric. Cândva, Hannibal Sloat fusese şi el depanator. Unul foarte bun…

— Mă gândesc, spuse Isidore, că Matahala Prietenoasă şi mercerismul se luptă între ele pentru controlul asupra psihicului nostru.

— Dacă-i aşa, – spuse Sloat, examinând pisica, atunci Matahala e pe cale să câştige.

— Câştigă acum, dar în cele din urmă o să piardă.

Sloat ridică fruntea, privindu-l fix.

— De ce?

— Pentru că Wilbur Mercer se reînnoieşte mereu. El este etern. În vârful colinei e doborât; se afundă în lumea lipsei de viaţă, apoi însă, inevitabil, se ridică. Şi odată cu el, şi noi. Aşa încât şi noi suntem eterni.

Se simţea excelent, vorbind atât de cursiv; de obicei, atunci când se afla în preajma dlui Sloat, se bâlbâia.

— Matahala este ca şi Mercer nemuritoare, rosti Sloat. Nu e nicio diferenţă între ei.

— Cum se poate? Doar e om?!

— Nu ştiu, spuse Sloat. Dar e adevărat. Bineînţeles că ei nu recunosc asta niciodată.

— Aşa se face că Matahala Prietenoasă poate da patruzeci şi şase de ore de spectacol pe zi?

— Întocmai, aprobă Sloat.

— Şi cu Amanda Werner şi cu celelalte femei ce e?

— Sunt şi ele nemuritoare.

— Să reprezinte oare o formă de viaţă superioară dintr-un alt sistem solar?

— N-am reuşit niciodată să mă lămuresc în privinţa asta, zise dl. Sloat, continuând să examineze pisica. Îşi scoase ochelarii acoperiţi cu un strat de praf, uitându-se fără ei la gura pe jumătate deschisă a animalului… Aşa cum am reuşit în cazul lui Wilbur Mercer, sfârşi el, aproape neauzit. Brusc, începu să înjure – un şir de vorbe de ocară ce i se păru lui Isidore de durata unui minut întreg.

— Pisica asta, spuse în cele din urmă Sloat, nu e artificială. Am ştiut eu că odată şi-odată are să se întâmple aşa. Şi mai e şi moartă! Privi către cadavrul pisicii. Apoi înjură din nou.

În uşa biroului apăru Milt Borogrove – un zdrahon cu chipul de culoarea pietrei, purtând echipamentul de protecţie din pânză groasă de in, de un albastru întunecat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el. Văzând pisica, se apropie, ridicând-o într-o mână.

— Idiotul, spuse Sloat. El a adus-o.

Până atunci nu folosise niciodată acest termen în faţa lui Isidore.

— Dac-ar fi fost încă vie, comentă Milt, am fi putut s-o ducem la un veterinar adevărat. Mă întreb cam cât costă? Are cineva o copie după catalogul *Sydney's?*

— As-s-s-igurarea d-d-umneavoastră nu ac-c-coperă suma? întrebă Isidore, adresându-se dlui Sloat. Picioarele îi tremurară sub el şi simţi cum încăperea îşi schimbă culoarea către un maro închis, răspândind în jur pete de verde.

— Ba da, mârâi într-un târziu Sloat. Ceea ce mă deranjează însă este risipa. Pierderea unei noi creaturi vii. Nu puteai să spui, Isidore? Chiar *n-ai observat* diferenţa?

— M-am gândit, reuşi Isidore să îngaime, că e doar un exemplar bine lucrat. Atât de bine, încât a reuşit să mă păcălească. Vreau să spun că părea viu şi o lucrătură atât de bună…

— Nu cred că Isidore poate sesiza diferenţa, interveni cu blândeţe Milt. Pentru el toate sunt vii, inclusiv falsele animale. Probabil că a încercat s-o salveze. Şi adresându-se lui Isidore: Ce-ai făcut, ai vrut să-i reîncarci bateria? Sau să localizezi un scurtcircuit în interior?

— D-d-da, admise, Isidore.

— Era atât de terminată, încât nu s-ar mai fi putut salva nimic. Nu-l condamna pe idiot, Han… Într-un fel şi-a dat seama de un lucru: falsurile au început să fie al dracului de apropiate de original, în parte şi datorită acelor circuite de „boală” pe care constructorii le-au introdus în tipurile de ultimă oră. Iar animalele vii *mor;* ăsta-i riscul, atunci când le ai. Nu suntem obişnuiţi cu ideea, pentru tot ce vedem noi sunt doar nişte imitaţii.

— Afurisită pierdere, zise Sloat.

— D-d-după cu-cu-cuvintele lui M-M-Mercer, se bâlbâi iarăşi Isidore, viaţa rev-v-vine înt-t-totdeauna. Ciclul este c-c-complet şi p-p-pentru animale. Vreau să spun că în cuprinsul lui cu toţii urcăm, murim…

— Spune-i chestia asta proprietarului pisicii, îl îndemână dl. Sloat.

Neştiind dacă patronul său vorbea serios, Isidore continuă:

— Vreţi să spuneţi că *ar trebui* s-o fac eu? Dar la videofon aţi vorbit întotdeauna dumneavoastră…

Nu putea suporta videofonul. I se părea absolut imposibil să poarte o discuţie la el, în special cu un străin. Iar dl. Sloat ştia asta…

— Nu-l chinui, interveni Milt. Am să vorbesc eu. Ridică receptorul. Ce număr are individul?

— L-am avut pe undeva, la-ndemână, se scotoci Isidore prin buzunarele hainelor sale de lucru.

— Eu vreau ca treaba asta s-o facă *idiotul,* rosti rar Sloat.

— N-n-nu pot fo-folosi v-v-videofonul, protestă Isidore, cu inima bătându-i nebuneşte. Pentru că sunt păros, urât, murdar, cocoşat, cu dinţii ca nişte cioturi şi cu obrazul pământiu. În plus, mi-e rău de la radiaţii; cred că o să mor curând…

Milt zâmbi, adresându-se lui Sloat:

— Cred că dacă m-aş simţi aşa, nici eu n-aş folosi videofonul. Ei hai, Isidore… Dacă nu-mi dai numele proprietarului, n-o să-l pot suna şi-atunci o să trebuiască s-o faci tu…

Îl strânse de mână amical.

— Eu vreau să vorbească idiotul, zise Sloat. Dacă nu, îl concediez!

Stătea fără să se uite la ei, fixând cu privirile un punct amplasat undeva, în faţă.

— Ei, şi tu acum… protestă Milt.

— N-N-Nu-mi place să f-f-fiu nu-numit idiot, se bâlbâi Isidore. V-V-Vreau să spun că p-p-pulberea v-a afectat d-d-destul de mult şi pe v-v-voi, cel puţin fizic. Deşi p-p-poate că n-nu la c-c-creier, ca pe mine. „Sunt concediat – gândi el – nu pot vorbi la videofon”. Apoi îşi aduse aminte că proprietarul pisicii plecase la slujbă. Probabil că nu mai rămăsese nimeni acasă. C-c-cred că o să s-sun t-t-totuşi, spuse, pescuind în sfârşit bucăţica de hârtie, cu numărul înscris pe ea.

— Vezi? îi atrase dl. Sloat atenţia lui Milt. Poate s-o facă, dacă e obligat.

Aşezat dinaintea videofonului, cu receptorul în mână, Isidore formă cifrele pe cadran.

— Mda, zise Milt, dar n-ar trebui să-l forţezi. Pe deasupra, are dreptate: pulberea te-a afectat şi pe tine. Eşti aproape orb, peste câţiva ani o să fii şi surd…

— Parcă pe tine nu te-a atins, Borogrove! ripostă Sloat. Ai piele de culoarea excrementelor de câine.

Pe ecranul videofonului apăru chipul cu aspect îngrijit al unei femei, cu părul adunat într-un coc strâns.

— Da, vă rog! spuse ea.

— D-D-Doamnă P-P-Palsen? întrebă Isidore, cu spaima revărsându-se asupra lui; la această eventualitate, natural, nu se gândise, dar proprietarul avea şi o soţie, care se afla acasă… V-V-Vreau să vorbesc cu d-dumneavoastră despre pi-pi-pisica… Se întrerupse, îşi şterse bărbia cu un gest maşinal, apoi explodă brusc: Pisica dumneavoastră!

— Ah, da, l-aţi luat pe Horace, spuse d-na Pilsen. A fost într-adevăr pneumonie? Soţul meu aşa credea…

— Pisica a murit, spuse brusc Isidore.

— Oh, nu, doamne-dumnezeule!

— O să vi-o înlocuim. Suntem asiguraţi. Privi pe furiş către dl. Sloat; acesta părea să fie de acord. Proprietarul firmei noastre, dl. Hannibal Sloat… Se poticni. Se va ocupa personal de…

— Nu, zise Sloat, le vom da un cec. La preţul din catalogul *Sydney’s.*

— … se va ocupa personal de înlocuirea pisicii dumneavoastră se trezi spunând Isidore. Odată începută această conversaţie pe care n-o putea suporta, fu incapabil să dea înapoi. Spusele lui aveau o logică intrinsecă, pe care nu se vedea în stare s-o oprească; trebuia să-şi urmărească propria

concluzie. Dl. Sloat şi Milt Borogrove făcură ochii mari, în timp ce el flecărea în continuare: Daţi-ne caracteristicile pisicii pe care o doriţi. Culoarea, sexul, specia – de pildă, Manx, persană, abisiniană…

— Horace a murit! se lamenta doamna Pilsen.

— Avea pneumonie, spuse Isidore. A murit în drum spre spital. Specialistul nostru în problemă, medicul-şef dr. Hannibal Sloat şi-a exprimat convingerea că nimic nu l-ar fi putut salva în stadiul în care se afla. Dar nu e minunat faptul că o să vi-l înlocuim, d-nă Pilsen? Am sau nu dreptate?

— Horace era un motan unic, zise d-na Pilsen cu ochii plini de lacrimi. Pe vremuri, când nu era decât un pisoi, obişnuia să stea pe coadă şi să se uite la noi exact ca şi cum ne-ar fi întrebat ceva. N-am înţeles niciodată *ce…* Poate că, acum, el a aflat răspunsul. (Lacrimile o podidiră din nou). Presupun că în cele din urmă îl vom şti cu toţii.

Lui Isidore îi veni o idee.

— Ce-aţi spune atunci de un duplicat electric al motanului dumneavoastră? Putem să vă procurăm un exemplar superb, lucrat manual la firma Wheelright and Carpenter, în care fiecare detaliu al fostului animal să fie cu fidelitate repetat într-o permanentă…

— Oh, e oribil! protestă d-na Pilsen. Ce tot spuneţi? Să nu-i povestiţi soţului meu; să nu-i sugeraţi lui Ed aşa ceva, căci o să înnebunească. Îl iubea pe Horace mai mult decât pe toate pisicile pe care le-a avut vreodată. Iar pisici a avut încă de pe vremea copilăriei!

Luând receptorul videofonului de la Isidore, Milt se adresă femeii:

— Vă putem oferi un cec la valoarea prevăzută de *Sidney's* sau – aşa cum a sugerat dl. Isidore – să vă procurăm o nouă pisică. Ne pare rău că motanul dumneavoastră a murit, dar – cum iarăşi a arătat dl. Isidore – avea pneumonie, boală care este aproape întotdeauna fatală.

Tonul lui căpătă o turnură profesională; dintre ei trei, care lucrau la Van Ness Pet Hospital, Milt se pricepea cel mai bine în materie de convorbiri de afaceri.

— Eu nu pot să-i spun soţului meu, zise d-na Pilsen.

Milt avu o strâmbătură uşoară.

— În regulă, doamnă. O să-l chemăm noi. Sunteţi drăguţă să-mi daţi numărul de la servici?

Bâjbâi după un stilou şi o bucată de hârtie. Dl. Sloat i le întinse.

— Ascultaţi, spuse d-na Pilsen; părea să se ralieze acum propunerii lor. Poate că celălalt domn are dreptate... Poate că ar trebui să comand un înlocuitor electric pentru Horace, fără ca Ed să ştie. Ar putea fi atât de fidelă o copie, încât soţul meu să nu fie capabil s-o descopere?

— Dacă asta e ceea ce doriţi... rosti Milt, cuprins de îndoieli. Dar vă spunem din experienţă că proprietarul animalului original nu se lasă niciodată păcălit. Poate cel mult observatorii ocazionali, cum ar fi de pildă vecinii. Vedeţi dumneavoastră, odată ce te apropii mai mult de un animal electric...

— Ed nu s-a apropiat niciodată prea mult de Horace. Chiar dacă-l iubea; eu eram cea care se ocupa de nevoile personale ale lui Horace, de exemplu de cutia cu nisip. Cred că mi-ar place să încerc soluţii cu animalul fals, iar dacă n-o să meargă, atunci ne puteţi găsi un motan adevărat care să-l înlocuiască pe Horace. Deocamdată însă nu vreau ca soţul meu să ştie; nu cred că ar putea să treacă printr-un asemenea şoc. De aceea nici nu se apropia de Horace; îi era teamă. Şi când motanul s-a îmbolnăvit – de pneumonie, aşa cum aţi zis – Ed, la rândul lui, s-a îmbolnăvit pur şi simplu de frică şi n-a mai vrut să-l vadă. Din cauza asta am şi aşteptat atât de mult până să vă chemăm. Prea mult... mi-am dat seama încă înainte s-o facem. *Am ştiut...* (Dădu din cap, de astădată stăpânindu-şi lacrimile.) Cât are să dureze totul?

— Animalul ar putea fi gata în zece zile, încercă Milt un termen. Îl vom livra în timpul zilei, când soţul dumneavoastră va fi plecat la slujbă.

Încheie convorbirea, spuse bună-ziua şi atârnă receptorul în furcă.

— Soţul va şti imediat, îi spuse el lui Sloat. În maximum cinci secunde va şti! Dar dacă asta e ceea ce-şi doreşte ea...

— Proprietarii care ajung să-şi iubească animalele, comentă sumbru Sloat, se disting. Sunt mulţumit că nu avem de-a face în mod curent cu animale vii. Îţi dai seama că actualii medici veterinari trebuie să facă faţă în permanenţă unor astfel de convorbiri? Rămase un timp pe gânduri, contemplându-l pe John Isidore. La urma urmelor, în anumite privinţe nu eşti prost deloc, Isidore! Ai manevrat totul suficient de bine. Chiar dacă Milt a trebuit să intervină şi să aranjeze totul.

— A procedat excelent, spuse Milt. Dumnezeule, ce greu a fost! Întinse mâna şi apucă trupul neînsufleţit al lui Horace. Am să duc „chestia” asta jos, în atelier. Han, sună-i tu pe Wheelright and Carpenter; trebuie să vină constructorul lor să măsoare şi să fotografieze cadavrul. Căci n-am de gând să-i las să-l ia la ei în atelier; vreau să compar eu însumi dublura cu originalul.

— Cred că-l voi pune pe Isidore să vorbească, decise dl. Sloat. Doar din cauza lui a început totul; ar trebui să fie capabil să încheie o afacere cu Wheelright and Carpenter, după ce s-a descurcat cu d-na Pilsen.

— Atâta doar, să nu-i laşi să ia cu ei originalul, interveni şi Milt. Îl ridică pe Horace. Or să vrea să-l ia, fiindcă asta le-ar uşura al naibii de mult munca! Fii tare pe poziţie!

— Hm, mormăi Isidore, clipind din ochi. O.K.! Poate că ar trebui să-i chem înainte ca trupul să apuce să se descompună. Parcă aşa se spune, nu?

Se simţea în culmea fericirii.

OPT

După ce-şi parcă aeroglisorul pe acoperişul clădirii poliţiei din San Francisco, cu sediul în Lombard Street, vânătorul-de-recompense Rick Deckard coborî, cu valijoara în mână până în biroul lui Harry Bryant.

— Te-ai întors neaşteptat de repede, zise superiorul său, lăsându-se pe spate în fotoliu şi luând o priză de tutun marca Specific nr. 1.

— În schimb am obţinut tot ce m-aţi trimis să obţin!

Rick se aşeză şi el în faţa biroului, punând valijoara alături. „Sunt obosit”, îşi spuse – acum. La întoarcere, îşi dădea foarte bine seama de asta. Se întrebă dacă va reuşi să se refacă la timp pentru cele ce aveau să urmeze.

— Ce mai face Dave? S-a întremat îndeajuns ca să suporte o discuţie? Aş vrea să stau de vorbă cu el înainte de a-i veni de hac primului android…

— Încearcă mai întâi cu Polokoff. Din moment ce ştie că e trecut pe listă, ar fi mai bine să ne descotorosim de el.

— Înainte de a discuta cu Dave?

Bryant dădu la iveală o foaie subţire de hârtie. Scrisă la indigo.

— Polokoff şi-a luat o slujbă în oraş. Face când pe gunoierul, când pe măturătorul…

— Dar astea sunt îndeletniciri pe care le îndeplinesc doar specialii!

— Polokoff se ascunde sub aparenţa unui special din categoria „minte-de-furnică” – foarte degradat, cel puţin aşa pretinde. Asta l-a şi păcălit pe Dave: Polokoff arată şi se comportă în asemenea măsură ca un special, încât Dave a uitat cu cine are de-a face. Apropo, acum eşti sigur de exactitatea Scalei Voigt-Kampff? Eşti *absolut sigur,* după cele întâmplate la Seattle, că…

— Sunt, răspunse Rick apăsat, fără alte comentarii.

— Te voi crede pe cuvânt, zise Bryant. Nu ne putem permite nici cea mai mică gafă.

— Nu poate fi vorba de o gafă în cazul vânătorii de androizi. Nu e nimic deosebit.

— Deosebit este creierul Nexus-6.

— Primul exemplar l-am găsit deja, anunţă Rick. Iar Dave a descoperit alţi doi. Trei. Dacă-l număraţi şi pe Polokoff. O.K., o să-l retrag pe acesta în cursul zilei de astăzi, iar diseară sau mâine am să stau de vorbă cu Dave.

— Întinse mâna şi luă foiţa în care se pomenea despre androidul Polokoff.

— Încă o problemă, zise Bryant. Un agent de la Interpol se află în drum spre noi. În timp ce dumneata erai la Seattle, am primit un apel de la el; călătoreşte la bordul rachetoplanului care va ateriza aici peste aproximativ o oră. Numele lui este Sandor Kadalyi…

— Şi ce vrea?

Rareori agenţii Interpolului se arătau prin San Francisco…

— Interpolul este interesat de creierele Nexus-6, prin urmare doreşte ca un om de-al său să fie în permanenţă alături de dumneata. Ca observator – şi, de asemenea, dacă se va putea, ca asistent. Vei decide singur când şi dacă îţi poate fi de folos. Eu i-am dat deja permisiunea să se alăture cercetătorilor.

— Şi în ceea ce priveşte recompensa?

— Nu va trebui s-o împărţi, zise Bryant, zâmbind acru.

— Nu mi s-ar părea corect din punct de vedere financiar…

Nici prin cap nu-i trecea să-şi împartă câştigurile cu cine ştie ce mardeiaş de la Interpol! Studie fiţuica în care se aflau înscrise datele despre Polokoff; cuprindea o descriere a bărbatului – or mai curând a androidului, adresa lui curentă, precum şi locul de muncă: Compania de salubritate a Zonei Golfului, cu sediul la Geary.

— Vrei să amâni retragerea lui Polokoff până când agentul va fi aici, să te ajute? întrebă Bryant.

Rick se zburli brusc.

— De când mă ştiu, am lucrat întotdeauna singur. Dar bineînţeles, decizia vă aparţine – voi face deci ceea ce-mi spuneţi. Pe Polokoff, totuşi, l-aş înlătura cât mai repede, fără să mai aştept ca tipul, Kadalyi, să ajungă în oraş…

— Bine, continuă pe cont propriu, decise Bryant. Apoi, în următorul caz, care va fi cel al d-rei Luba Luft – ai acolo datele ei – poţi să-l introduci şi pe Kadalyi.

Îndesind hârtiile în valijoară, Rick părăsi biroul superiorului său şi urcă iarăşi la aeroglisorul parcat pe acoperiş. Să mergem, aşadar, să-l vizităm pe domnul Polokoff, îşi spuse, mângâindu-şi cu un gest uşor arma-laser.

Ca o primă cercetare în legătură cu androidul Polokoff, Rick se opri la birourile Companiei de Salubritate.

— Caut pe unul dintre angajaţii dumneavoastră, se adresă el femeii cu figură severă şi păr grizonat, aflată la ghişeu. Clădirea unde-şi aveau sediul gunoierii îl impresionă: uriaşă şi modernă, adăpostea un număr de birouri elegante, în care mochetele groase, ca şi mobilierul costisitor, din lemn veritabil, îi amintiră că recuperarea deşeurilor devenise, după război, una dintre industriile importante ale Pământului. Întreaga planetă începuse să se dezintegreze, transformându-se în deşeuri. Pentru a o păstra totuşi locuibilă, resturile trebuiau din când în când îndepărtate… În caz contrar, Terra avea să moară nu sub un strat de pulbere radioactivă, ci sub unul de ferfeniţă – cum îi plăcea Matahalei Prietenoase să declare.

— Vorbiţi cu dl. Ackers, îl îndrumă femeia de la ghişeu. Este şeful nostru de personal.

Arătă cu mâna înspre un birou impresionant, din imitaţie de lemn de stejar, la care şedea un individ cu ochelari, micuţ şi sclivisit, confundându-se aproape cu teancurile de hârtii.

Rick îi prezentă legitimaţia eliberată de Departamentul Poliţiei.

— Unde se află în clipa aceasta angajatul dumneavoastră cu numele de Polokoff? Acasă ori la serviciu?

După ce-şi consultă registrele, dl. Ackers spuse:

— Polokoff trebuie să fie la lucru. Compactează aeroglisoare vechi la uzina noastră din Dale City şi le aruncă apoi în Golf. Cu toate acestea…

Şeful personalului consultă un alt document, după care apucă receptorul videofonului şi vorbi cu cineva din interiorul clădirii.

— Deci nu e! spuse şi, agăţând receptorul în furcă, se adresă iarăşi lui Rick: Polokoff n-a apărut la slujbă astăzi. Fără nicio explicaţie. Dar ce-a făcut, d-le ofiţer?

— Dacă o să apară, ignoră Rick întrebarea, să nu-i spuneţi că am fost aici şi că v-am chestionat în legătură cu el. M-aţi înţeles?

— Am înţeles, confirmă Ackers ursuz, ca şi cum profunda lui pricepere în problemele poliţiei ar fi fost luată în derâdere.

Folosindu-se de aeroglisorul Departamentului, Rick zbură apoi către locuinţa lui Polokoff, situată într-o clădire din cartierul Tenderloin. N-o să-l prindem niciodată, îşi spuse. Cei

doi – Bryant şi cu Holden – aşteptaseră prea mult. În loc să mă trimită la Seattle, Bryant ar fi trebuit să mă pună pe urmele lui Polokoff încă de aseară, imediat după ce Dave Holden o păţise.

Ce loc serios, observă el, în vreme ce traversa acoperişul, îndreptându-se spre ascensor. Ţarcuri abandonate, acoperite de praful depus timp de luni de zile; într-o cuşcă, un animal-fals, un pui de găină în stare de nefuncţionare… Rick luă liftul până la etajul unde locuia Polokoff şi descoperi un hol scufundat în întuneric, asemenea unei pivniţe. Folosindu-se de lanterna de fabricaţie specială, cu care erau dotaţi toţi poliţiştii, cercetă palierul, apoi aruncă o ultimă privire asupra hârtiei trase la indigo. Testul Voigt-Kampff *fusese* aplicat asupra lui Polokoff; odată această problemă lăsată deoparte, putea trece direct la distrugerea androidului.

Cel mai bine ar fi să-l scoată din apartament, decise Rick. Aşezând jos trusa cu arme, o deschise pe bâjbâite, extrase dinăuntru un transmiţător de unde nondirecţional şi apăsă clapa pentru catalepsie, el însuşi fiind protejat împotriva emanaţiei cu ajutorul unei emisiuni de contraunde, îndreptate prin carcasa de metal a transmiţătorului în direcţia lui.

Acum erau cu toţii paralizaţi, îşi spuse şi închise aparatul. Toţi – adică oamenii şi androizii din vecinătate, laolaltă. Pentru mine nu e niciun risc; nu-mi rămâne decât să intru şi să-l împuşc. Presupunând, desigur, că se află în apartament – ceea ce nu prea e de crezut.

Utilizând un dispozitiv universal, care *analiza* şi deschidea toate formele de încuietori cunoscute, intră în apartamentul lui Polokoff, ţinând în mână arma-laser.

Nici urmă de android. Doar o mobilă pe jumătate distrusă, un loc al ferfeniţei şi al dărăpănării… de fapt, niciun articol personal: ceea ce-l întâmpinase erau resturile pe care Polokoff le „moştenise” odată cu luarea în stăpânire a apartamentului şi pe care, plecând, le abandonase următorului chiriaş (dacă avea să mai existe vreunul, cândva).

Eram sigur, îşi spuse Rick Deckard. Ei, da, aşa s-a dus prima mie de dolari: navigând probabil spre Cercul Antarctic… în afară jurisdicţiei mele. Un alt vânător-de-recompense, de la un alt departament al poliţiei, îl va retrage pe Polokoff şi va pretinde banii.

Întors din nou pe acoperiş, îi raportă prin telefon lui Harry Bryant:

— N-am avut noroc cu Polokoff. Probabil c-a întins-o imediat după ce l-a atacat pe Dave. (Aruncă o privire către ceasul de la mână.) Vreţi să trec şi să-l iau pe Kadalyi de la locul de aterizare? Aş face economie de timp, şi-n plus de asta sunt nerăbdător să iau contact cu Luba Luft.

Scosese deja hârtia cu însemnările despre ea şi, aşezându-şi-o dinainte, se apucase s-o studieze în amănunt.

— Bună idee, zise Bryant, exceptând doar faptul că Sandor Kadalyi este deja aici; după spusele sale, rachetoplanul a sosit, ca de obicei, devreme. O clipă! (Urmă discuţia cu un interlocutor nevăzut). Dl. Kadalyi îţi va zbura în întâmpinare; aşteaptă-l acolo unde te afli acum – zise Bryant, întorcându-se din nou către ecran. Între timp studiază datele despre Luba Luft!

— Cântăreaţă de operă. Pretinde că vine din Germania. În prezent, angajată a Operei din San Francisco. (Dădu din cap, încuviinţând în mod reflex, cu atenţia îndreptată numai asupra foii de hârtie). Probabil că are o voce bună, dacă a reuşit să-şi facă relaţii atât de repede. Bine, am să-l aştept aici pe Kadalyi…

Îi dădu lui Bryant datele necesare pentru a fi localizat, apoi închise.

O să mă dau drept amator de operă, decise Rick Deckard, în timp ce citea mai departe. Mi-ar plăcea s-o văd în special în rolul Donnei Alba din *Don Giovanni.* În colecţia mea personală am benzi cu multe cântăreţe celebre de pe vremuri: Elisabeth Schwartzkopf, Lotte Lehmann sau Lisa Della Casa; asta ne va oferi un subiect de discuţie până când îmi voi pregăti echipamentul pentru Testul Voigt-Kampff…

Telefonul aeroglisorului bâzâi. Rick ridică receptorul.

— D-le Deckard, răsună vocea operatorului de poliţie, un apel de la Seattle; dl. Bryant mi-a spus să vă trec dumneavoastră legătura. E de la Asociaţia Rosen.

— În regulă, spuse Rick. Aştept!

Oare ce mai voiau? se întrebă. Din câte-şi putuse da seama, familia Rosen se dovedea purtătoare de ghinion. Şi fără îndoială că avea să rămână aşa, indiferent de intenţiile membrilor ei!

Pe micul ecran de la bord apăru chipul lui Rachael Rosen:

— Bună ziua, d-le poliţist! Tonul ei părea împăciuitor; asta-i atrase bărbatului atenţia. Eşti ocupat sau putem sta de vorbă?

— Dă-i drumul, spuse el.

— Noi, cei de la Asociaţie, am discutat situaţia dumitale în

ceea ce priveşte androizii Nexus-6 evadaţi şi, cunoscându-le caracteristicile, din moment ce noi i-am conceput, credem că ai avea mai mult noroc dacă unul dintre ai noştri ar lucra cu dumneata.

— Cum anume?

— De pildă, dacă te-ar însoţi când ai porni în căutarea androizilor…

— De ce? La ce v-ar folosi asta?

— Androizii Nexus-6 sunt precauţi când e vorba să se apropie de un om, spuse Rachael. Dar dacă un alt android încearcă acest lucru…

— Adică dumneata…

— Întocmai. Dădu din cap, cu o expresie de calm întipărită pe chip.

— Am primit deja prea mult ajutor.

— Dar cred că într-adevăr *ai nevoie* de mine!

— Mă îndoiesc. Oricum, o să mă mai gândesc şi-o să-ţi dau un răspuns.

„Într-un viitor incert, îndepărtat”, îşi spuse el. „Ori mai curând niciodată. Asta-i tot ce-mi lipsea: la fiecare pas, Rachael Rosen tropăind în urma mea, prin praf…”

— Minţi, zise Rachael Rosen. N-o să mă mai suni niciodată? Nici nu-ţi dai seama cât de agil este un android evadat şi cât de greu îţi va fi să-l prinzi. Ne-am gândit că-ţi datorăm asta, pentru că… ştii dumneata… pentru ce ţi-am făcut.

— Bine, am luat-o ca pe un sfat. Se pregăti să închidă.

— Fără mine alături, zise Rachael, unul dintre ei tot îţi va veni de hac.

— La revedere! Puse receptorul în furcă.

Ce fel de lume e asta, se întrebă Rick Deckard, în care un android dă telefon unui vânător-de-recompense şi se oferă, să-l sprijine împotriva altor androizi?

Îl sună iarăşi pe operatorul poliţiei:

— Să nu-mi mai dai legătura cu nimeni de la Seattle.

— Am înţeles, d-le Deckard. V-a găsit dl. Kadalyi?

— Nu. Îl mai aştept încă… Ar trebui totuşi să se grăbească, fiindcă n-am de gând să rămân mult timp aici.

Întrerupse iarăşi legătura.

În vreme ce sfârşea de citit hârtia cu datele despre Luba Luft, un taxi aerian ateriză învârtindu-se, la câţiva metri distanţă, pe acoperiş. Din el coborî un bărbat rumen la faţă, cu

înfăţişare de heruvim, având în jur de cincizeci de ani şi purtând o pelerină în stil rusesc, grea şi impresionantă. Zâmbind, se apropie cu mâna întinsă de aeroglisorul în care se afla Rick.

— Dl. Deckard? întrebă bărbatul, cu un puternic accent slav în voce. Vânătorul-de-recompense de la Departamentul Poliţiei din San Francisco? Taxiul se îndepărtă şi agentul îl urmări absent cum pleacă. Mă numesc Sandor Kadalyi, spuse el şi deschizând portiera se înghesui înăuntru, lângă Rick.

În timp ce-şi strângeau mâinile, Deckard făcu observaţia că reprezentantul Interpolului purta o armă-laser de un tip neobişnuit – o varietate pe care n-o mai văzuse niciodată până atunci.

— Oh, asta? zise Kadalyi. Interesant, nu-i aşa? Scoase pistolul din toc. Îl am de pe Marte…

— Credeam că ştiu toate armele de mână existente, comentă Rick. Chiar şi pe cele care se fabrică şi se folosesc în colonii.

— Laserul ăsta e construit de noi, rosti Kadalyi, radios ca un Moş Crăciun, cu chipul aspru marcat de mândrie. Îţi place? Ceea ce-l diferenţiază din punct de vedere funcţional este faptul că… Uite, ţine-l puţin!

Îi trecu arma lui Rick, iar acesta o examină cu un aer expert, datorat unor ani îndelungaţi de experienţă.

— Diferă prin ceva? întrebă Rick – nu-şi putea da seama în niciun fel.

— Apasă pe trăgaci!

Ţintind în sus, dincolo de fereastra vehiculului, Rick apăsă trăgaciul armei. Nu se întâmplă nimic; nu apăru nicio pauză. Uimit, se întoarse înspre Kadaly.

— Circuitul declanşator, zise acesta, bine-dispus, nu e ataşat la armă. Se află la mine. Vezi? Deschise palma, dezvăluind privirii o piesă de mici dimensiuni. Între anumite limite, pot de asemenea să-l direcţionez indiferent încotro este aţintită arma.

— Nu eşti Polokoff, eşti Kadalyi, se bâlbâi Rick.

— Nu vrei să spui chestia asta altfel? Sună cam neclar…

— Adică eşti Polokoff, androidul; nu eşti de la Interpol. Cu o mişcare a călcâiului, Rick apăsă butonul de alarmă situat pe podeaua aeroglisorului.

— De ce naiba nu trage arma?! exclamă Kadalyi-Polokoff, acţionând într-una declanşatorul miniaturizat pe care-l ţinea în mână.

— O undă sinusoidală, explică Rick. Defazează radiaţia laser

şi-i transformă raza în lumină obişnuită.

— Atunci va trebui să-ţi frâng gâtul ca pe un creion!

Androidul aruncă instrumentul şi, cu un mârâit, îşi înfipse mâinile în beregata lui Rick.

Aproape sugrumat, poliţistul scoase din teaca de sub umăr vechiul lui pistol de dinainte de război; glonţul uriaş, de calibrul 38, îl izbi pe android drept în frunte, făcând să-i explodeze cutia craniană. Creierul Nexus-6 care dirija trupul robotului umanoid zbură în bucăţi, iscând un vânt nebunesc, de sfărâmături ce se împrăştiară în tot cuprinsul maşinii. Bucăţi din acest creier, asemenea pulberii radioactive, se năpustiră ca un vârtej asupra lui Rick. Apoi, rămăşiţele lui Polokoff căzură pe spate, izbindu-se de portiera vehiculului, ricoşară şi-l loviră pe poliţist cu toată greutatea. Rick se trezi luptând să dea la o parte resturile cuprinse de spasme ale androidului.

Tremurând din toate încheieturile, reuşi în sfârşit să apuce telefonul maşinii şi să formeze numărul Palatului de Justiţie.

— Pot să raportez? întrebă el. Spuneţi-i lui Harry Bryant că l-am doborât pe Polokoff.

— L-aţi doborât pe Polokoff… O să înţeleagă, nu-i aşa, despre ce e vorba?

— Da, spuse Rick şi întrerupse legătura. Dumnezeule, gândi. Cât de aproape am fost de moarte! Ar fi trebuit să dau curs avertismentului lansat de Rachael Rosen; am luat-o însă în direcţie opusă şi era cât pe-aci să mă dea gata… Dar oricum ar fi, îl am pe Polokoff. Treptat, glanda suprarenală încetă să-şi mai pompeze secreţiile în sânge, inima îşi reduse bătăile la normal, respiraţia îi deveni mai puţin nebunească… Doar tremurul nu-i dădea încă pace. Prin urmare, în clipa asta am făcut rost de o mie de dolari, aşa că a meritat efortul. Şi sunt mai rapid în reacţii decât Dave Holden! Desigur, păţania lui m-a pregătit întrucâtva, trebuie să recunosc. Dave n-a avut parte de o asemenea punere în gardă…

Luând iarăşi receptorul, ceru să i se facă legătura acasă, cu Iran. În aşteptare, reuşi să-şi aprindă şi o ţigară – tremuratul începuse să-i displacă.

Pe ecran apăru chipul soţiei sale, abrutizat de cele şase ore de depresiune autoacuzatoare.

— Oh, bună, Rick!

— Ce s-a întâmplat cu starea 594 pe care ţi-am format-o? Recunoaşterea de bună-voie a…

— Am anulat-o imediat ce ai plecat. Ce vrei? Vocea i se scufundă într-un discurs plictisitor, plin de deznădejde. Sunt atât de obosită şi nu mi-a mai rămas nicio speranţă, despre nimic. Nici în legătură cu mariajul nostru şi nici cu tine, gata să fii ucis de vreunul dintre androizii ăia. Asta voiai să-mi spui? Că un android te-a dat gata?

Undeva, în spatele ei, tărăboiul făcut de Matahala Prietenoasă explodă, acoperindu-i cuvintele; Rick văzu buzele femeii mişcându-se, fără să audă altceva decât televizorul.

— Ascultă, o întrerupse el. Mă auzi? Am dat peste ceva. Un nou tip de android pe care nimeni nu pare să-l poată stăpâni, în afară de mine. Deja am retras un exemplar, aşa că am o mie de dolari cu care să încep. Ştii ce eram pe cale să avem înainte de a mă apuca de de meseria asta?

Iran îl privi fără să-l vadă.

— Oh, zise ea, dând din cap.

— Încă n-am spus nimic! Acum îşi putea da seama; starea ei depresivă devenise de astă dată prea intensă ca femeia să-l mai audă. După toate aparențele, vorbea la pereţi… Ne vedem diseară, sfârşi Rick amar şi trânti receptorul. Dracu' s-o ia, îşi spuse. La ce bun să-mi risc viaţa? Lui Iran nu-i pasă dacă suntem proprietarii unui pescăruş sau ai unui leu; nimic n-o atinge. Trebuia să mă fi descotorosit de ea în urmă cu doi ani, când hotărâsem să ne despărţim. De fapt, pot s-o mai fac şi acum…

Cu gândurile aiurea, se aplecă şi adună de pe podeaua vehiculului hârtiile mototolite, inclusiv informaţiile despre Luba Luft. Niciun ajutor din partea lui Iran, îşi spuse Rick. Majoritatea androizilor pe care i-am cunoscut aveau mai multă vitalitate şi mai multă dorinţă de viaţă decât propria mea nevastă. Ea nu are nimic să-mi ofere…

Constatarea îl făcu să se gândească iarăşi la Rachael Rosen. Sfatul pe care mi l-a dat, în legătură cu mentalitatea androizilor tip Nexus-6, s-a dovedit corect. Presupunând că nu vrea niciun ban din recompensa cuvenită, poate aş putea să mă folosesc de ea.

Întâlnirea cu Kadalyi-Polokoff îi schimbase complet ideile…

Cuplând motorul aeroglisorului, se înălţă cât ai clipi până la cer, îndreptându-se către vechea clădire a Operei, unde în conformitate cu notele lui Dave Holden putea fi găsită, la această oră a zilei, Luba Luft.

Îşi făcu acum probleme şi în privinţa ei. Unele androide i se păreau frumoase; se trezise atras fizic de prezenţa lor. Fusese o senzaţie ciudată, căci, deşi raţional ştia că ele erau doar nişte maşini, afectiv reacţiona totuşi altfel.

De exemplu, Rachael Rosen... Nu, decise el; e prea slabă. Nedezvoltată, în special în zona bustului. Un chip ca al unui copil, neted şi fără putere. Putea să-şi aleagă ceva mai bun. Câţi ani zicea tăietura aia din ziar că are Luba Luft? În timp ce conducea vehiculul, scoase iarăşi hârtiile acum şifonate şi găsi aşa-zisa ei „vârstă”. Douăzeci şi opt, spunea ziarul. Estimare judecată după înfăţişare, singurul element de referinţă folositor în cazul androizilor.

E bun şi faptul că ştiu câte ceva despre operă, reflectă Rick. Un alt avantaj pe care-l am asupra lui Dave: sunt mult mai orientat cultural decât el!...

O să-mi încerc şansa cu încă un android, înainte de a-i cere ajutor lui Rachael, decise el. Dacă Luba Luft se dovedeşte deosebit de puternică... – dar ceva îi spunea că nu va fi aşa. Polokoff fusese cel mai dur; ceilalţi, nebănuind că cineva îi hăituieşte cu perseverenţă, aveau să sfârşească unul câte unul. Împuşcaţi ca un cârd de raţe.

În timp ce cobora către vastul acoperiş împodobit al Operei, cântă cu voce tare un potpuriu de arii cu pseudocuvinte italieneşti, inventate pe loc; chiar şi fără orga de senzaţii, marca Penfield, la îndemână, starea lui sufletească se lumină până la optimism. Transformat curând într-o anticipare nerăbdătoare, plină de voioşie.

NOUĂ

În enormul pântec de balenă ce forma construcţia nemuritoare, clădită din piatră sculptată şi oţel, a vechii Opere, Rick Deckard nimeri în plină desfăşurare a unei repetiţii pline de zgomote şi ecouri nefireşti. De îndată de intră, poliţistul recunoscu muzica: *Flautul fermecat* – ultimele scene ale actului întâi. Sclavii maurului – cu alte cuvinte, corul – reluaseră melodia cu o măsură prea devreme şi aceasta anulase ritmul simplu al clopoţeilor vrăjiţi.

Ce plăcere! *Flautul fermecat!* Se aşeză într-un fotoliu, la primul balcon (nu se ivi nimeni care să-l bage în seamă) şi se făcu, pe cât posibil, comod. Acum, Papageno, în fantastica lui piele din pene de pasăre, se alăturase Paminei pentru a cânta cuvintele care-l făcea pe Rick să izbucnească în lacrimi, ori de câte ori i se întâmpla să se gândească la ele:

Konnte jeder brave Mann solche Glockchen finden, seine Feinde würden dann ohne Mühe schwinden.

Ei, gândi Rick. În viaţa reală nu există asemenea zurgălăi vrăjiţi, care să facă să-ţi dispară duşmanii fără niciun efort. Păcat! Chiar Mozart la puţină vreme după ce scrisese *Flautul fermecat,* murise – în vârstă de numai treizeci de ani – din pricina unei boli de rinichi. Şi fusese înmormântat într-o groapă comună, laolaltă cu toţi sărăntocii!

Gândindu-se la asta, se întrebă dacă Mozart avusese intuiţia faptului că viitorul nu există, că-şi consumase deja puţinul său timp. Poate că şi eu o am, îşi zise Rick, continuând să urmărească ce se petrecea pe scenă. Repetiţia se va sfârşi, spectacolul va fi uitat, cântăreţii vor muri… În cele din urmă, partitura finală a muzicii va fi distrusă, de o manieră sau alta, numele de Mozart se va şterge, iar pulberea va câştiga. Dacă nu pe această planetă, atunci pe o alta. Un timp, putem să fugim de ea… Aşa cum androizii pot să fugă de mine şi să mai trăiască o vreme limitată. Dar până la urmă eu tot îi prind; sau îi prinde alt vânător de recompense. Într-un fel, îşi dădu el seama, sunt o parte a procesului entropie de distrugere a formei. Asociaţia Rosen creează, iar eu nimicesc. Cel puţin astfel trebuie să li se

pară lor!

Pe scenă, Papageno şi Pamina se angajară într-un duet. Rick îşi întrerupse meditaţia, ca să-i asculte:

Papageno: „Copila mea, ce-ar mai fi de spus acum?”

Pamina: „Adevărul. Iată ce vom spune”.

Aplecându-se şi uitându-se mai bine, Rick o studie pe Pamina în fustele ei grele, răsucite, cu şalul tras asemeni unui voal, peste umeri şi faţă. Examină încă o dată extrasele din ziare, apoi se lăsă pe spate, satisfăcut. Îl văd acum pe cel de-al treilea android Nexus-6, îşi spuse. Aceasta este, deci, Luba Luft. Puţin ironic, sentimentul pe care i-l cere rolul… oricât de plin de vitalitate, de activ şi de frumos la înfăţişare, un android evadat nu va putea spune adevărul; cel puţin, nu despre el însuşi…

Pe scenă, Luba Luft continua să cânte şi Rick se descoperi surprins de calitatea vocii ei; se ridica la nivelul celor mai bune interprete, chiar la acela al personalităţilor din colecţia lui de înregistrări istorice. Asociaţia Rosen o construise perfect, trebuia să admită asta. Şi din nou se percepu pe sine drept *sub specie aeternitatis,* distrugător de forme prin ceea ce vedea şi auzea acolo. Cu cât funcţionează mai bine, cu cât e mai bună cântăreaţă, cu atât e – probabil – mai multă nevoie de mine. Dacă androizii ar rămâne subetalon, ca de pildă vechiul Q-los, fabricat de Asociaţia Derain, n-ar fi o problemă şi nici nu s-ar vădi necesar talentul meu. Mă întreb când ar trebui s-o retrag, gândi Rick. Desigur, cât mai curând cu putinţă. La sfârşitul repetiţiei, când ea va pleca la cabină…

Urmă o pauză. Repetiţia, anunţă dirijorul în engleză, franceză şi germană, avea să fie reluată peste o oră şi jumătate. După care dirijorul plecă; muzicienii îşi lăsară instrumentele şi plecară şi ei. Ridicându-se din fotoliu, poliţistul îşi croi drum către culise, spre cabinele interpreţilor; urmă şirul figuranţilor, fără să se grăbească, gândindu-se. E mai bine să termine imediat. O să-mi pierd cât mai puţin timp să stau de vorbă cu ea şi s-o testez. De îndată ce voi fi sigur… Deşi, tehnic vorbind, nu putea fi sigur decât după aplicarea testului. Dar poate că Dave s-a înşelat – eu asta sper… Deşi se îndoia că ar fi fost în stare s-o facă. Instinctiv, simţul său profesional îşi spusese deja cuvântul. Ca să fie altfel, ar fi trebuit să greşească. Şi după toţi aceşti ani petrecuţi în cadrul Departamentului…

Opri un figurant şi-l întrebă care este cabina d-rei Luft; bărbatul, machiat şi purtând un costum de suliţaş egiptean, îi

arătă cu degetul. Rick ajunse la uşa indicată, văzu prinsă de ea o notă pe care stătea scris cu cerneală CABINA D-REI LUFT şi ciocăni.

— Intră!

Poliţistul se supuse. Fata şedea la măsuţa toaletei, ţinând deschisă pe genunchi o partitură legată în pânză, uzată de prea multă folosinţă. Ici şi colo, făcea semne, cu ajutorul unui pix. Îşi păstrase costumul şi machiajul, exceptând şalul, pe care-l aşezase pe noptieră.

— Da, vă rog! spuse ea, ridicând privirea. Machiajul făcea ca ochii să-i pară mai mari; enormi şi căprui, se fixară asupra lui şi nu-l mai slăbiră.

— Sunt ocupată, după cum vedeţi!

Engleza ei nu conţinea nici urmă de accent.

— Vă puteţi compara liniştită cu Schwartzkopf, zise Rick.

— Cine sunteţi? Tonul ei vădea o răceală plină de rezervă – şi o alta, diferită, pe care-o întâlnise la atâţia androizi. Întotdeauna aceeaşi situaţie: intelect deosebit, o mare abilitate, dar şi răceala cu pricina. Fără ea, însă, n-ar putea să le dea de urmă…

— Sunt de la Departamentul Poliţiei din San Francisco, se prezentă el.

— Oooh! ochii mari, cu privirea intensă, nici măcar nu clipiră. Nu răspunseră. Şi ce faci pe-aici?

Tonul ei, în mod ciudat, părea binevoitor. Aşezându-se pe un scaun din apropiere, Rick trase fermoarul valijoarei:

— Am fost trimis să vă aplic un test pentru determinarea profilului personalităţii. Nu va dura mult, doar câteva minute.

— Este neapărat nevoie? Femeia indică, printr-un gest, voluminoasa partitură legată în pânză. Am foarte mult de lucru…

Începuse să pară îngrijorată.

— Da, este. Rick scoase instrumentele necesare Testului Voigt-Kampff şi începu să le asambleze.

— Un test de inteligenţă?

— Nu. De măsurare a empatiei.

— O să trebuiască să-mi pun ochelarii. Întinse mâna, vrând să deschidă sertarul măsuţei de machiaj.

— Dacă puteţi însemna partitura fără ochelari, atunci puteţi trece şi testul, în aceleaşi condiţii. Am să vă arăt câteva fotografii şi o să vă pun mai multe întrebări. Între timp…

Se ridică şi se apropie de ea. Aplecându-se, îi apăsă tamponul adeziv pe obrazul puternic machiat.

— Aşa, acum şi lumina asta, spuse Rick, ajustând unghiul fascicolului de control, şi totul e gata!

— Crezi că sunt androidă? Asta crezi? Vocea îi devenise aproape ştearsă. Nu sunt androidă. N-am fost pe Marte şi n-am văzut *niciodată* un robot umanoid! Genele ei lungi clipiră involuntar; bărbatul o văzu cum încearcă să pară calmă. Ai informaţii că în distribuţie s-a strecurat un android? Aş fi bucuroasă să te ajut. Dacă aş fi ceea ce crezi, aş mai face oare una ca asta?

— Unui android, rosti Rick, nu-i pasă de ce i se întâmplă altui android. E unul dintre indiciile pe care le căutăm.

— Atunci, conchise Luba Luft, *tu,* trebuie să fii un android!

Cuvintele ei îl opriră. O privi lung.

— Pentru că slujba ta este să-i ucizi, nu-i aşa? urmă femeia. Reprezinţi ceea ce se cheamă un… Încercă să-şi amintească.

— Un vânător-de-recompense, completă Rick. Dar nu sunt android.

— Testul ăsta, pe care vrei să mi-l aplici… Vocea începuse să-i revină. Ţie ţi-a fost aplicat?

Rick încuviinţă din cap.

— Da. Cu foarte multă vreme în urmă; când am început să lucrez pentru prima dată în Departament.

— Poate că e o amintire falsă. Nu s-au văzut atâtea cazuri de androizi cu memorii false?

— Superiorii mei ştiu despre test. Pentru un poliţist este obligatoriu.

— Poate că a existat cândva un om care arăta la fel cu tine şi pe care l-ai ucis ca să-i iei locul. Iar superiorii tăi habar n-au… Zâmbi. Ca şi cum l-ar fi invitat să fie de acord cu ea.

— Să continuăm testul, spuse Rick, dând la iveală setul de întrebări.

— Am să mă supun testului, zise Luba Luft, dacă ţi-l aplici tu mai întâi.

Din nou o privi lung, deranjat din ceea ce avea de gând să facă.

— N-ar fi mai corect aşa? întrebă femeia. Atunci aş avea o certitudine în privinţa identităţii tale. Nu ştiu… pari atât de deosebit, de dur şi de ciudat… Se cutremură, apoi zâmbi iarăşi. Plină de speranţă.

— N-ai fi capabilă să-mi aplici Testul Voigt-Kampff. Este nevoie de multă experienţă pentru asta. Acum, ascultă-mă, te rog, cu atenţie. Aceste întrebări vor avea legături cu unele situaţii sociale în care te-ai putea afla; vreau de la dumneata o încercare de răspuns, indiferent cum sună acesta. Şi vreau s-o faci cât mai repede posibil. Unul dintre factorii pe care-i voi înregistra este întârzierea în timp a răspunsului – desigur, dacă se va ivi cazul.

Îşi alese întrebarea de început.

— Stai la televizor şi deodată descoperi o viespe care ţi se târăşte pe încheietura mâinii…

Îşi consultă ceasul, urmărind secundele. Consultă şi cele două cadrane identice.

— Ce-i aia o „viespe”? întrebă Luba Luft.

— Un gândac zburător care înţeapă.

— Oh, ce ciudat! Ochii ei imenşi se lărgiră încă şi mai mult, într-o acceptare copilărească de parcă bărbatul i-ar fi revelat misterul primordial al creaţiei. Şi gândacii ăştia mai există? N-am văzut niciunul, niciodată.

— Au murit din cauza pulberii radioactive. Chiar nu ştii ce este o viespe? Probabil că trăiai pe vremea când se mai găseau viespi; au trecut doar…

— Cum se spune în germană la „viespe”?

Rick încearcă să-şi amintească, dar nu reuşi.

— Engleza dumitale e perfectă, rosti el, mohorât.

— *Accentul* meu este perfect, îl corectă ea. Trebuie să fie, din cauza rolurilor interpretate în operele lui Purceli, Walton şi Vaughn Williams. Vocabularul, însă, nu-l am prea bogat.

Îl privi cu un aer sfios.

— *Wespe,* zise el, amintindu-şi cuvântul german.

— *Ach,* da; *cine Wespe.* Femeia avu un zâmbet uşor. Şi care era întrebarea? Am şi uitat-o…

— Să încercăm alta… Era imposibil acum să mai obţină un răspuns semnificativ. Urmăreşti la televizor un film vechi, dinainte de război. Ţi se prezintă o petrecere în plină desfăşurare; antreul constă (sări peste prima parte a întrebării) din câine fiert, umplut cu orez.

— Nimeni n-ar omorî şi mânca un câine, răspunse femeia. Valorează o avere. Bănuiesc, totuşi, că ar putea fi o imitaţie. Un înlocuitor. Corect? Dar ăştia sunt făcuţi din cabluri şi motoraşe; nu se pot mânca.

— E vorba de un câine dinainte de război, scrâşni Rick.

— Nu mă născusem înainte de război.

— Dar ai văzut filme vechi la televizor…

— Filmul era cumva tăcut în Filipine?

— De ce?

— Pentru că acolo obişnuiau să consume câine fiert, umplut cu orez. Îmi amintesc acum că am citit asta undeva, spuse Luba Luft.

— Dar răspunsul dumitale? insistă Rick. Vreau reacţia socială emoţională, morală…

— În legătură cu filmul? Femeia medită câteva clipe. Aş renunţa la el şi m-aş uita la spectacolul Matahalei Prietenoase.

— De ce-ai renunţa la film?

— Păi, spuse ea, aprinzându-se, cine dracu'-ar vrea să urmărească un film vechi, turnat în Filipine? Ce altceva s-a întâmplat acolo, în afară de Marşul Morţii? Ţie ţi-ar place să vezi aşa ceva?

Îl privi indignată. Pe ecrane, acele zvâcniră în toate părţile. După o pauză, Rick rosti agale:

— Ai închiriat o cabană la munte…

— *Ja.* Femeia încuviinţă din cap: Continuă! Aştept…

— Cabana e situată într-o zonă încă verde.

— Pardon? N-am auzit niciodată termenul ăsta.

— Deci un loc unde mai cresc încă arbuşti şi copaci. Cabana e decorată în stil rustic, cu trunchiuri de pin noduros şi are un cămin uriaş. Pe pereţi, cineva a agăţat nişte hărţi vechi, ediţii Currier and Ives, iar deasupra căminului stă cocoţat un cap de cerb – un mascul adult, cu coarne rămuroase. Însoţitorii dumitale admiră decorul cabanei şi…

— Nu înţeleg cuvintele „Currier”, „Ives”, şi „decor”, zise Luba Luft; părea că se luptă totuşi să-şi amintească sensul lor. Trebuie să fie ceva cu orez ca în cazul câinelui. „Currier” este ceea ce se face cu orez. În germană se spune *Curry.*

Rick n-ar fi putut pricepe pentru nimic în lume dacă aiureala semantică a Lubei Luft avea un scop anume sau nu. După consultări cu sine însuşi, decise să încerce o nouă întrebare; ce altceva ar fi fost în stare să facă?

— Îţi dai întâlnire cu un bărbat, zise el, şi acesta-ţi cere să-i vizitezi apartamentul. În timp ce eşti acolo…

— O, *nein,* îl întrerupse Luba Luft. N-am să fiu acolo. Răspunsul e uşor de dat.

— Nu la asta se referă întrebarea!

— Ai pus o întrebare greşită? Dar am înţeles-o totuşi. De ce sunt greşite întrebările la care ştiu să răspund? Sau se aşteaptă din partea mea *să nu înţeleg?*

Cu un gest nervos, îşi trecu mâna peste faţă; discul adeziv se dezlipi şi căzu pe podea, unde se rostogoli sub măsuţa de machiaj.

— *Ach, Gott!* murmură femeia, aplecându-se să-l ridice. Se auzi pârâitul unei haine care se rupe; era costumul ei, minuţios lucrat…

— Lasă, îl ridic eu, spuse Rick, dând-o la o parte; îngenunche orbecăind pe sub măsuţa de la toaletă, până când degetele îi întâlniră discul.

Se ridică în picioare şi în clipa aceea privirile îi căzură pe o armă-laser îndreptată asupra lui.

— Întrebările tale, spuse Luba Luft cu voce rece, categorică, au început să aibă de-a face cu sexul. Presupun că în cele din urmă asta şi urma. Nu eşti de la Departamentul Poliţiei; eşti un obsedat sexual.

— Poţi să-mi verifici legitimaţia, bâigui Rick. Duse mâna către buzunarul hainei. Degetele – remarcă imediat – începuseră iarăşi să-i tremure, exact ca în cazul lui Polokoff.

— Dacă te mişti, îl preveni Luba Luft, te ucid.

— Oricum o vei face.

Se gândi ce cursă ar fi luat lucrurile dacă ar fi aşteptat până când ar fi avut-o pe Rachael Rosen alături. Acum, însă, i se părea lipsit de sens să mai insiste asupra acestui fapt.

— Dă-mi să văd şi celelalte întrebări. Întinse mâna şi el îi aruncă în silă restul cartonaşelor.

— „Într-o revistă dai peste un afiş mare cât toată pagina, înfăţişând imaginea unei fete goale”. Asta-i una dintre întrebările de care vorbeam. „Rămâi însărcinată cu un bărbat care ţi-a promis că te ia de nevastă. Individul fuge cu altă femeie, cea mai bună prietenă a ta; atunci te hotărăşti să ai un avort”. Sensul este evident. O să chem poliţia!

Ţinând încă laserul îndreptat asupra lui, cântăreaţa traversă încăperea, ridică receptorul videofonului şi formă numărul centralistei.

— Fă-mi, te rog, legătura cu Departamentul Poliţiei din San Francisco. Am nevoie de un poliţist.

— Bună idee, oftă Rick, uşurat. Cea mai bună posibilă. I se

părea totuşi ciudat că Luba Luft luase o asemenea hotărâre; de ce nu-l omora pur şi simplu? Odată sosită patrula poliţiei, şansele ei aveau să dispară în întregime şi totul avea să se întoarcă în favoarea lui.

Se crede probabil om, decise el. Cu siguranţă, nu ştie că nu e aşa…

Câteva minute mai târziu, timp în care Luba Luft îl ţinuse mereu în bătaia armei, îşi făcu apariţia o namilă de poliţai îmbrăcat într-o uniformă arhaică, din care nu lipseau arma şi insigna în formă de stea.

— E-n regulă, se adresă el Lubei Luft. Pune jucăria aia deoparte! Femeia aşeză arma pe masă şi el o ridică, examinând-o ca să-i vadă încărcătura.

— Ce se întâmplă aici? Înainte ca Luba Luft să poată răspunde poliţistului se întoarse către Rick: Tu cine eşti? vru el să ştie.

— A intrat în cabina mea pe neaşteptate, se plânse femeia. Nu l-am mai văzut niciodată până acum. Pretindea că face un sondaj sau cam aşa ceva şi voia să-mi pună nişte întrebări; am crezut că totul e în regulă şi i-am spus da, sunt de acord, dar după aceea a început să-mi pună întrebări obscene!

— Ia să-ţi văd actele! îi ceru poliţistul lui Rick, întinzând mâna.

— Sunt vânător-de-recompense în cadrul Departamentului, răspunse Rick, în timp ce-şi scotea legitimaţia.

— Îi cunosc pe toţi din Departament, mârâi namila, examinând portofelul lui Rick. Zici că lucrezi acolo?

— Superiorul meu este inspectorul Harry Bryant. Am preluat problemele lui Dave Holden, pe perioada cât acesta se află în spital.

— Cum spuneam, îi cunosc pe toţi vânătorii-de-recompense, continuă ofiţerul. De tine n-am auzit niciodată.

Întinzând mâna, îi restitui actele.

— Sunaţi-l pe inspectorul Bryant!

— Nu există niciun inspector Bryant, rânji namila.

În clipa aceea, Rick îşi dădu seama ce se întâmplă.

— Şi tu eşti tot android, ca şi Luba Luft. Îndreptându-se spre videofon, ridică receptorul. O să sun eu însumi la Departament!

Se întrebă cât de departe ar putea ajunge, înainte de a fi oprit de cei doi androizi.

— Numărul, zise poliţistul, este…

— Cunosc numărul!

Rick formă cifrele şi obţinu legătura cu centralista de serviciu.

— Aş vrea să vorbesc cu inspectorul Bryant! se adresă el femeii apărute pe ecran.

— Cine întreabă, vă rog?

— Numele meu este Rick Deckard.

Se opri, aşteptând; între timp, într-un colţ al încăperii, poliţistul îi luă Lubei Luft o declaraţie. Nimeni nu părea să-i acorde vreo atenţie.

Urmă o pauză, apoi chipul lui Harry Bryant apăru pe ecran.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă el pe Rick.

— O încurcătură, răspunse acesta. Unul dintre androizii de pe lista lui Dave a reuşit să cheme la telefon un aşa-zis poliţist. Nu pot să-i demonstrez cine sunt; individul spune că-i cunoaşte pe toţi vânătorii-de-recompense din cadrul Departamentului şi că n-a auzit niciodată de mine. Şi nici de dumneavoastră, adăugă el.

— Dă-mi-l să vorbesc cu el, ceru Bryant.

— Inspectorul Bryant vrea să vă vorbească! spuse Rick, întinzând receptorul. Namila încetă s-o mai chestioneze pe Luba Luft şi se apropie de videofon.

— Alo, aici ofiţerul Crams, rosti el pe un ton energic. Urmă o pauză. Apoi: Alo? Ascultă, rosti „alo”, de mai multe ori, după care se întoarse către Rick: Nu e nimeni pe linie. Şi nici pe ecran. Arătă cu degetul înspre televizor. Într-adevăr, Rick nu văzu pe nimeni…

Luând receptorul, chemă de mai multe ori: D-le Bryant ascultă, aşteaptă – nimic… Am să încerc iarăşi, spuse. Aşeză aparatul în furcă, ezită câteva clipe, apoi formă încă o dată numărul binecunoscut. Telefonul sună, dar nimeni nu răspunse; sună iar şi iar, încontinuu…

— Lasă-mă să încerc şi eu, interveni Crams, luându-i lui Rick receptorul. Probabil ai nimerit greşit. Apăsă tastele pe rând. Numărul este…

— Cunosc numărul, se strâmbă Rick.

— La aparat ofiţerul Crams, rosti namila în receptorul videofonului. Există în cadrul Departamentului vreun inspector cu numele de Bryant? Scurtă pauză, apoi: Mă rog, dar despre un vânător-de-recompense cu numele de Rick Deckard ştiţi ceva? O nouă pauză. Sunteţi siguri? Nici de curând… – oh, înţeleg!

Perfect, mulţumesc. Nu, situaţia e sub control.

Închise aparatul şi se întoarse spre Rick.

— *Am fost* în legătură cu el, rosti acesta. I-am vorbit; mi-a cerut să discut cu dumneata. Probabil e deranjat videofonul; undeva, s-a rupt vreun cablu. N-aţi văzut? Chipul lui Bryant a apărut pe ecran, după care a dispărut…

Se simţea complet dezorientat.

— Am declaraţia d-rei Luft, Deckard! spuse ofiţerul Crams. Să mergem deci la palatul de Justiţie, să te trec în evidenţe.

— Bine, acceptă Rick. Se întoarse către Luba Luft: Voi reveni curând. N-am încheiat încă testarea!

— E nebun, exclamă femeia, adresându-se lui Crams. Îmi dă fiori! Şi într-adevăr, se cutremură.

— Pentru ce spectacol repetaţi? întrebă poliţistul.

— *Flautul fermecat,* răspunse prompt Rick.

— Nu pe tine te-am întrebat! îl fulgeră Crams, cu o privire plină de dezgust.

— De-abia aştept să ajung la Palatul de Justiţie, spuse Rick. Odată şi-odată, problema trebuie rezolvată…

Apucând mânerul valijoarei, se îndreptă către uşa cabinei.

— Nu mai înainte de a te percheziţiona, spuse Crams. O făcu repede, dând la iveală laserul şi pistolul de rezervă al lui Rick, pe care le luă cu el, după ce mirosi câteva clipe ţeava celui de-al doilea.

— Cu ăsta s-a tras de curând, constată el.

— Acum câteva minute, am retras un android. Mai am încă rămăşiţele lui, sus, pe-acoperiş.

— O.K., zise Crams. Mergem până acolo să aruncăm o privire.

În vreme ce se pregăteau să plece, Luba Luft îi urmă până la uşă.

— N-o să se mai întoarcă, nu-i aşa, d-le ofiţer? Mi-e frică de el; e atât de ciudat…

— Dacă are sus, în maşină, trupul cuiva ucis, rosti rar Crams, atunci n-o să se mai întoarcă.

Îl înghionti pe Rick şi împreună urcară în ascensorul care-i duse pe acoperiş.

Deschizând portiera aeroglisorului lui Rick, poliţistul privi tăcut trupul lui Polokoff.

— Un android, explică Rick. M-au trimis să-l urmăresc. A fost cât pe ce să mă păcălească, pretinzând că…

— Îţi vor lua declaraţia la Palatul de Justiţie, îl întrerupse ofiţerul Crams, îmbrâncindu-l către aeroglisorul său, purtând vizibil marcate însemnele poliţiei. Prin intermediul staţiei de radio, ceru să vină cineva care să ridice rămăşiţele lui Polokoff.

— În regulă, Deckard, spuse el apoi, întrerupând legătura. Să mergem!

Cu cei doi oameni la bord, maşina poliţiei se ridică bâzâind de pe acoperiş, îndreptându-se către sud.

Ceva, observă Rick, nu era în regulă: Crams conducea aeroglisorul într-o direcţie greşită.

— Palatul de Justiţie, zise Rick. E în nord, pe Lombard Street.

— Acela e vechiul Palat de Justiţie, răspunse poliţistul. Cel nou se află pe Mission Street. Clădirea fostului sediu devine tot mai dărăpănată; deja e o ruină. Nimeni n-o mai foloseşte de ani de zile. Atât de mult timp a trecut de când ai fost verificat ultima dată?

— Du-mă pe Lombard Street! ceru Rick.

Înţelesese acum totul; amploarea a ceea ce androizii, lucrând împreună, reuşiseră să înfăptuiască. Nu va supravieţui acestei călătorii, pentru el era sfârşitul, aşa cum fusese aproape şi pentru Dave Holden şi cum avea să fie pentru toţi, în cele din urmă.

— Fata aceea arăta destul de bine, zise poliţistul Crams. Desigur, în costumul pe care-l purta nu-i poţi vedea trupul. Dar aş spune că e al dracului de bine făcută…

— Recunoaşte că eşti android, îi ceru Rick.

— De ce? Nu sunt aşa ceva. Ce faci. Dai târcoale şi omori oamenii, spunându-ţi că retragi nişte androizi? Îmi dau seama de ce era speriată Luba Luft. A procedat foarte bine când ne-a chemat în ajutor.

— Atunci du-mă la Palatul de Justiţie de pe Lombard Street!

— Cum spuneam…

— O să-ţi ia cel mult trei minute, insistă Rick. Vreau să-l văd. În fiecare dimineaţă merg acolo la slujbă; trebuie să mă conving că a fost abandonat de ani de zile, cum susţii dumneata…

— Poate că *tu* eşti android, zise Crams. Înzestrat cu o memorie falsă, cum se obişnuieşte. Te-ai gândit la asta?

Zâmbi rece, continuându-şi drumul spre sud.

Conştient de înfrângere, Rick deveni mai potolit. Neajutorat, aştepta cele ce aveau să urmeze – orice-ar fi uneltit androizii,

acum, când puseseră mâna pe el.

Şi totuşi, pe unul l-am doborât, îşi spuse. L-am retras pe Polokoff. Iar Dave a făcut la fel cu alţi doi…

Planând peste Mission Street, maşina ofiţerului de poliţie Crams se pregăti de aterizare.

ZECE

Palatul de Justiţie de pe Mission Street, pe al cărui acoperiş coborâse aeroglisorul, ieşea în evidenţă printr-o serie de turle baroce, bogat ornamentate. Complicată şi modernă, structura i se păru lui Rick atrăgătoare – cu excepţia unui singur amănunt: n-o mai văzuse niciodată până atunci!

Maşina poliţiei se opri. Câteva minute mai târziu, Rick Deckard se găsea în camera de verificări.

— 304, se adresă poliţistul Crams sergentului aşezat la un birou înalt. Apoi 612,4 şi aşteptăm. Se consideră a fi unul de-al nostru.

— 406,7 spuse sergentul de la fişier, completând formularele; scria cu mişcări leneşe, oarecum plictisit. Treabă de rutină, păreau să spună expresia şi atitudinea lui. Nimic interesant.

— Pe-aici, îi arătă Crams lui Rick, însoţindu-l la o măsuţă unde un tehnician manevra echipamentul cu care Rick era de multă vreme familiarizat.

— E pentru determinarea diagramei cerebrale, îl lămuri Crams. În scopuri de identificare.

— Cunosc, i-o reteză Rick. Pe vremuri, când era şi el doar un simplu copoi, adusese mulţi suspecţi în faţa unei măsuţe asemănătoare. *Asemănătoare,* dar nu aceeaşi.

Odată luată diagrama cerebrală, Rick fu condus într-o cameră la fel de familiară; cu un gest reflex, începu să-şi pună la un loc lucrurile de valoare, în vederea transferului. Nu are niciun sens, îşi spuse. Cine sunt aceşti oameni? Dacă locul în care mă aflu a existat întotdeauna, *atunci de ce n-am ştiut despre el?* La fel şi ei, de ce nu ştiu nimic despre noi? Două poliţii paralele – a lor şi a noastră… Nu s-au interferat însă niciodată, după câte ştiu. Ori poate că au făcut-o, gândi Rick. Poate că nu este prima oară. Greu de crezut că nu s-ar fi întâmplat până acum… Dacă avem *într-adevăr* de-a face cu un aparat poliţienesc, cu ceea ce se pretinde el însuşi a fi…

Un bărbat îmbrăcat în haine civile se desprinse din colţul în care stătuse până atunci; cu paşi măsuraţi, imperturbabili, se apropie de Rick Deckard, privindu-l plin de curiozitate.

— Ăsta cine mai e? îl întrebă el pe Crams.

— Suspect de omucidere, îl lămuri ofiţerul. I-am descoperit în maşină un cadavru, despre care individul pretinde că e al unui android. În clipa de faţă verificăm; le-am dat celor de la laborator să facă analiza măduvei spinării. Pe deasupra, tipul susţine că e ofiţer de poliţie. Vânător-de-recompense. În felul acesta a pătruns în cabina unei actriţe, cu scopul de a-i pune întrebări dubioase. Femeia s-a îndoit de spusele lui şi ne-a chemat în ajutor.

Făcând un pas înapoi, Crams întrebă:

— Vreţi să continuaţi dumneavoastră interogatoriul, domnule?

— Da. Civilul – ofiţer superior de poliţie – îl privi pe Rick cu ochii săi albaştri; avea nasul ascuţit şi proeminent, iar buzele inexpresive. Ce porţi înăuntru, d-le Deckard? întrebă, luând în mână valijoara lui Rick.

— Materialele necesare Testului Voigt-Kampff de determinare a personalităţii. Tocmai îl aplicam asupra unei suspecte, când am fost arestat de omul dumneavoastră. Urmări din priviri cum oficialul scotocea prin conţinutul valijoarei, examinând fiecare obiect. Întrebările pe care le-am pus Luvei Luft sunt cele prevăzute în standardele V-K, tipărite pe…

— Îi cunoşti pe George Gleason şi pe Phil Resch? întrebă ofiţerul în civil.

— Nu, răspunse Rick; ambele nume îi erau străine.

— Sunt vânătorii-de-recompense pentru California de nord. Amândoi, angajaţi ai Departamentului nostru. Poate c-o să te întâlneşti cu ei, cât timp vei sta aici. Şi totuşi, eşti android, d-le Deckard? Te întreb pentru că în trecut am avut de-a face de mai multe ori cu androizi evadaţi, care pozau în vânători-de-recompense aflaţi în căutarea unor suspecţi.

— Nu sunt, zise Rick. Puteţi să mă supuneţi Testului Voigt-Kampff; am mai făcut-o şi altădată, nu mă sfiesc s-o fac şi acum. Dar ştiu care vor fi rezultatele. Pot să-i dau telefon soţiei?

— Îţi este îngăduită, o singură convorbire. Preferi s-o suni pe ea, mai curând decât pe un avocat?

— Am s-o chem pe nevastă-mea, hotărî Rick. La nevoie, poate să-mi aducă ea un avocat.

Oficialul îi oferi o monedă de cincizeci de cenţi.

— Videofonul e acolo, arătă el, cu un gest al mâinii. Îl urmări pe Rick cum traversează încăperea, către aparat, apoi se întoarse la conţinutul valijoarei.

Introducând moneda, Rick formă numărul de-acasă. Rămase în aşteptare, un timp care i se păru o eternitate…

Pe ecran se ivi chipul unei femei.

— Bună! zise ea. Nu era Iran. Era un chip pe care nu-l mai văzuse niciodată până atunci.

Agăţând receptorul în furcă, Rick se înapoie la ofiţerul în haine civile.

— N-ai avut noroc? întrebă acesta. Poţi să mai încerci o dată; în privinţa asta, noi, cei de-aici, suntem destul de înţelegători. N-am însă cum să-ţi ofer posibilitatea de a fi eliberat pe cauţiune, pentru că delictul dumitale nu intră în categoria respectivă. Când eşti totuşi acuzat de…

— Ştiu, zise Rick, acru. Cunosc procedura poliţienească.

— Poftim valijoara! Şi vino în biroul meu; aş vrea să mai stăm de vorbă. O porni înainte, de-a lungul unui coridor lateral; Rick îl urmă. După o vreme, ofiţerul se opri şi se întoarse: Numele meu este Garland. Îşi strânseră mâinile, scurt, bărbăteşte. Ofiţerul deschise uşa biroului şi se grăbi să se aşeze la masa de lucru – mare, cu hârtiile frumos aranjate pe ea. Ia loc, te rog!

Rick se aşeză pe un fotoliu.

— Testul pe care l-ai amintit, Voigt-Kampff. Arătă înspre valijoara. Şi tot materialul pe care-l cari cu dumneata… E un mijloc de a depista androizii?

Îşi umplu pipa, o aprinse, pufăi de câteva ori.

— Da, este testul nostru de bază, confirmă Rick. Singurul pe care-l întrebuinţăm în mod curent. Şi singurul capabil să distingă noul tip de creier Nexus-6. N-aţi auzit despre el?

— Cunosc mai multe scări de analiză a profilului personalităţii la androizi. Pe aceasta, însă, nu.

Continuă să-l studieze intens pe Rick, cu o expresie de încordare pe chip, fără ca vânătorul-de-recompense să reuşească să-şi dea seama ce gândea Garland.

— Foile acelea pătate, trase la indigo, continuă inspectorul. Acelea pe care le ai în valijoară… Cu sarcinile dumitale: Polokoff, Luba Luft… Următorul pe listă *sunt eu!*

Rick îl privi lung câteva clipe, apoi se repezi la valiză.

Garland spusese adevărul; o vreme, niciunul dintre cei doi nu scoase un cuvânt. După care inspectorul îşi drese glasul, tuşind nervos.

— Neplăcută senzaţie, spuse el. Să te trezeşti dintr-odată pe

lista unui vânător-de-recompense… sau ce-oi fi dumneata, d-le Deckard!

Apăsă pe un buton de pe birou:

— Trimite-mi pe unul dintre hăitaşii noştri, indiferent pe care! Perfect, mulţumesc!

Luă mâna de pe buton.

— Phil Resch va fi aici într-o clipă, îi spuse el lui Rick. Aş vrea să văd şi lista lui, înainte de a continua.

— Credeţi că aş putea figura pe ea? întrebă Rick.

— Tot ce se poate. Vom şti de îndată. În probleme atât de delicate, e mai bine să fim siguri… Să nu lăsăm lucrurile pe seama şansei. Hârtia asta cu date despre mine… Arătă spre copia la indigo. Nu pomeneşte nimic despre faptul că aş fi inspector de poliţie; în mod eronat îmi atribuie meseria de agent de asigurări. Altfel, în ce priveşte datele fizice, vârsta, obiceiurile personale, adresa actuală – toate sunt cele reale… Da. Ce mai! Uită-te şi dumneata!

Împinse foaia de hârtie spre Rick; acesta o luă şi-şi aruncă privirea peste ea.

Uşa biroului se deschise şi-şi făcu apariţia un bărbat înalt, osos, cu trăsături colţuroase. Purta ochelari cu rama de os şi o barbă scămoşată în stil Vandyke. Garland se ridică în picioare, făcând prezentările:

— Rick Deckard, Phil Resch! Amândoi sunteţi vânători-de-recompense şi a sosit probabil timpul să faceţi cunoştinţă!

— În ce oraş lucraţi? întrebă Phil Resch, în timp ce-şi dădeau mâna.

— San Francisco, răspunse Garland în locul lui Rick. Uite. Aruncă o privire peste lista asta. Vezi cine urmează!

Îi întinse lui Phil Resch foaia de hârtie. Cea cuprinzând propria lui descriere.

— Hei, Gar. Dar ăsta eşti tu!?

— Mai mult de-atât, spuse Garland. E trecută acolo, pe lista de retrageri şi Luba Luft, cântăreaţa de operă… Şi Polokoff. Ţi-l aminteşti pe Polokoff? Acum e mort – l-a doborât acest vânător-de-recompense, sau android, sau ce-o fi el… Aşteptăm, din clipă în clipă, rezultatul testelor de laborator. Să vedem dacă există o bază credibilă pentru…

— Polokoff, cel cu care am stat de vorbă? întrebă Phil Resch. Moş Crăciun ăla cât un munte, de la interpol? Rămase pe gânduri, ciupindu-şi barba răvăşită. Cred că e bună ideea de a-i

aplica un test asupra măduvei spinării.

— Şi de ce, mă rog? întrebă Garland, evident iritat. O facem doar ca să înlăturăm orice bază legală în virtutea căreia acest... om, Rick Deckard ar putea pretinde că n-a omorât pe nimeni – că „a retras”, numai, un android!

— Polokoff m-a şocat întotdeauna prin răceala firii lui, spuse Phil Resch. Era extrem de cerebral şi de calculat; detaşat de orice.

— O mulţime de agenţi ai interpolului sunt aşa, observă Garland, tot mai nervos.

— Pe Luba Luft încă n-am întâlnit-o, continuă netulburat Phil Resch. Deşi discurile i le-am ascultat. Pe ea ai testat-o?

— Începusem, răspunse Rick. Dar n-am reuşit să obţin un rezultat edificator. A chemat un copoi care a stricat totul.

— Şi pe Polokoff?

— N-am avut niciodată ocazia să-i aplic testul.

— Bănuiesc, de asemenea, că nici pe inspectorul Garland n-ai avut prilejul să-l testezi, murmură Phil Resch, mai mult ca pentru sine.

— Bineînţeles că nu, interveni Garland, cu faţa schimonosită de indignare; cuvintele îl înecară, aspre şi înverşunate.

— Ce test foloseşti? se interesă Phil Resch.

— Scala Voigt-Kampff.

— N-o cunosc. Amândoi, şi Resch, şi Garland, păreau a gândi foarte rapid în ceea ce priveşte problemele profesiei lor – dar nu la unison. Am susţinut întotdeauna, continuă Resch, că locul cel mai potrivit pentru un android care vrea să se ascundă ar fi o organizaţie uriaşă, de dimensiunile Interpolului. Pe Polokoff am vrut să-l testez chiar de la început, dar n-am găsit pretextul. Şi nici nu cred că s-ar fi ivit – ceea ce constituie un alt avantaj pe care un asemenea loc îl conferă unui android îndrăzneţ.

Ridicându-se încet în picioare, inspectorul Garland îl privi pe Phil Resch drept în faţă:

— Nu cumva voiai să mă testezi şi pe mine?

Un zâmbet discret traversă chipul lui Phil Resch; vru să răspundă, apoi ridică din umeri. Nu părea speriat de atitudinea superiorului său, în pofida evidentei mânii a lui Garland.

— Cred că nu înţelegi situaţia, spuse acesta. Omul ăsta – sau androidul –, Rick Deckard, vine la noi din partea unei agenţii de poliţie fantomă, având ca bază de operaţii, după spusele lui, vechiul sediu departamental de pe Lombard Street. N-a auzit

niciodată de noi şi nici noi n-am auzit de el – deşi ne aflăm, în mod evident, de aceeaşi parte a baricadei. Întrebuinţează un test despre care nu ştim nimic, iar lista pe care-o poartă la el nu cuprinde numele unor androizi, ci pe acelea ale unor oameni. A ucis deja – *cel puţin o dată.* Iar dacă Luba Luft n-ar fi avut acces la un videofon, probabil ar fi omorât-o şi pe ea, după care ar fi venit să-mi dea târcoale *mie.*

— Hmmm! mormăi Phil Resch.

— Hmmm! îl imită Garland, furios. În clipa aceea arăta ca şi cum ar fi fost la un pas de apoplexie. Asta-i tot ce găseşti de spus?

Răsună semnalul intercomului şi, imediat, vocea unei femei:

— Inspectore Garland, a sosit raportul laboratorului în cazul Polokoff!

— Cred că ar trebui să-l auzim, zise Phil Resch.

Garland îi aruncă o privire clocotind de furie. Apoi se aplecă şi apăsă pe butonul intercomului:

— În regulă, d-ră French! Dă-i drumul!

— Analiza măduvei spinării arată că Polokoff era un robot umanoid. Doriţi o detaliere a…?

— Nu, e suficient şi-atât.

Inspectorul se aşeză iarăşi în fotoliu, contemplând îndârjit peretele cel mai depărtat al încăperii; nu le spuse nimic, nici lui Rick, nici lui Phil Resch.

— Pe ce se bazează Testul Voigt-Kampff, d-le Deckard? întrebă acesta din urmă.

— Pe gradul de empatie al răspunsurilor, într-o multitudine de situaţii sociale, majoritatea având legătură cu animale vii.

— Al nostru e probabil mai simplu, comentă Phil Resch. Arcul-reflex, ce apare ca răspuns în ganglionii superiori ai coloanei spinale, necesită câteva microsecunde în plus la un robot umanoid, în comparaţie cu sistemul nervos al omului.

Întinzându-se peste biroul inspectorului Garland, trase către el un teanc de hârtii; cu ajutorul unui pix, începu să facă o schiţă.

— Folosim un semnal sonor sau o fulgerare luminoasă. Subiectul apasă un buton, iar timpul scurs este măsurat. Bineînţeles, efectuăm mai multe încercări! Intervalul variază, atât la om, cât şi la android. Dar după măsurarea a zece reacţii, credem că reperul obţinut este unul sigur. După aceea, la fel ca şi în cazul dumitale cu Polokoff, analiza măduvei spinării ne

sprijină concluzia.

O vreme, domni tăcerea, apoi Rick spuse:

— Puteţi să-mi aplicaţi testul. Sunt pregătit. Desigur, mi-ar place să fac şi eu acelaşi lucru în cazul vostru. Bineînţeles, dacă sunteţi de acord…

— Se-nţelege, răspunse Resch, continuând să-l studieze pe inspectorul Garland. De ani de zile susţin că Testul Arcului Reflex Boneli ar trebui aplicat în mod obişnuit personalului poliţiei, cu atât mai necesar cu cât acesta se află mai sus pe scară ierarhică. Nu-i aşa, inspectore?

— E-adevărat, confirmă Garland. Iar eu m-am opus de fiecare dată, pe motivul că asta ar coborî moralul poliţiştilor din cadrul Departamentului.

— Cred că acum ar trebui să vă răzgândiţi, zise Rick. Având în vedere raportul laboratorului asupra lui Polokoff…

UNSPREZECE

— Bănuiesc că aşa ar trebui, zise Garland. Împunse aerul cu degetul, în direcţia lui Phil Resch. Dar te previn: n-or să-ţi convină rezultatele testului!

— Ştii cumva care vor fi ele? întrebă Resch, vizibil surprins; nu părea să-i facă plăcere.

— Aproape sută la sută, zise inspectorul Garland.

— Bine, încuviinţă Phil Resch. Mă duc să aduc instrumentele necesare pentru Testul Boneli. Se îndreptă spre uşa biroului, o deschise şi se pregăti să dispară în hol. Mă întorc în trei sau patru minute, se adresă el lui Rick. Apoi închise uşa în urma lui.

Băgând mâna în sertarul din dreapta al biroului, inspectorul Garland scotoci prin el câteva clipe, după care scoase la iveală o armă-laser; puţin nehotărât, o răsuci un timp în mână, aţintind-o în final asupra lui Rick.

— Degeaba, spuse acesta. Nu schimbă cu nimic lucrurile. Resch îmi va aplica testul post-mortem, aşa cum aţi procedat şi în cazul lui Polokoff. Apoi va insista să fiţi, şi unul, şi celălalt, supuşi acestui test… Boneli, sau cum s-o mai fi chemând el.

Arma-laser rămase în aceeaşi poziţie.

— A fost o zi cu ghinion încă de la început, zise Garland. Mai ales când am văzut că locotenentul Crams te aduce aici; am avut o presimţire – de asta am intervenit.

Încetul cu încetul, lăsă în jos arma. Stătea ţinând-o strâns în mână, apoi ridică din umeri, trase sertarul şi-o aruncă la loc, înăuntru. Încuie sertarul şi puse cheia în buzunar.

— Ce vor arăta testele aplicate asupra fiecăruia dintre noi? întrebă Rick.

— Idiotul ăla de Resch… înjură Garland.

— Nu ştie adevărul?

— Habar n-are. Nici măcar nu bănuieşte. Altfel n-ar putea să ducă viaţa unui vânător-de-recompense – ocupaţie specifică oamenilor, nu androizilor. Indică printr-un gest valijoara lui Rick. Listele dinăuntru… ceilalţi suspecţi pe care ţi se cere să-i testezi şi apoi să-i retragi – îi cunosc pe toţi. Făcu o pauză, înainte de a continua: Am venit aici împreună, cu aceeaşi navă plecată de pe Marte. Nu şi Phil Resch el a mai întârziat o săptămână, timp în care i s-a implantat o memorie sintetică.

Dintr-odată, bărbatul tăcu. Ori, mai curând, *androidul* tăcu…

— Ce-o să facă în clipa când va afla? întrebă Rick.

— N-am nici cea mai vagă idee, răspunse Garland cu vocea parcă venită din depărtări. Din punct de vedere abstract, pur intelectual, ar trebui să fie ceva interesant. Poate că mă va ucide, apoi se va omorî şi el; poate te va ucide şi pe dumneata… E posibil să omoare pe oricine se va ivi, om sau android, înţeleg că asemenea lucruri se întâmplă, când e vorba de o falsă memorie. Când crezi că eşti om…

— Deci, cruţându-mă, îţi asumi un risc!

— Oricum e un risc faptul de a scăpa de sub control şi de a veni pe Pământ, unde nu suntem consideraţi egali nici măcar cu animalele. Unde orice vierme sau orice păduche de lemn este mai bun decât noi toţi la un loc. Enervat, Garland îşi muşcă buza inferioară. Poziţia dumitale ar fi mai sigură dacă Phil Resch ar trece Testul Boneli, dacă singurul ce ar da greş aş fi eu. În felul acesta, rezultatele ar fi previzibile: pentru Resch, eu aş constitui doar o pradă bună de „retras” cât mai curând posibil. Dar aşa, nici dumneata nu eşti într-o postură mai bună, Deckard. De fapt, stai tot atât de rău ca şi mine. Ştii unde am greşit în presupunerile mele? Probabil că Resch a venit aici *mai devreme;* în mod sigur a venit mai devreme. Într-un cu totul alt grup, fără nicio legătură cu al nostru. La venirea mea, el avea deja o poziţie solidă în cadrul Interpolului. Am riscat în privinţa raportului primit de la laborator, ceea ce n-ar fi trebuit să fac sub nicio formă. Crams, desigur, şi-a luat acelaşi risc…

— Polokoff a fost la un pas de a reprezenta pentru mine sfârşitul, spuse Rick.

— Da, se întâmpla ceva ciudat cu el. Nu cred că avea acelaşi tip de creier cu al nostru; posibil să fi fost supraîncărcat şi reparat de mântuială – o structură alterată, nefamiliară până şi nouă. Un creier bun însă. Chiar foarte bun.

— Când am sunat la mine acasă, întrebă Rick, de ce n-am dat peste nevastă-mea?

— Toate liniile noastre video sunt trucate. Reorientate în aşa fel, încât să facă apel în alte birouri din această clădire. Operăm într-o instituţie homeostatică, Deckard. Suntem o buclă închisă, ruptă de restul oraşului San Francisco. Îi cunoaştem pe ceilalţi, dar ei, despre noi, nu ştiu nimic. Câteodată, o persoană izolată, cum eşti dumneata, pătrunde până aici sau – tot ca în cazul dumitale – *este adusă* aici, pentru propria noastră securitate.

Gesticulă nervos în direcţia uşii: Iată-l şi pe zelosul bărbos Phil Resch, înapoindu-se cu aparatele lui grozave! Nu-i aşa că-i deştept? Gata să distrugă trei vieţi – pe a sa, pe-a mea şi, probabil, şi pe-a dumitale.

— Voi androizii, constată Rick, nu prea vă ajutaţi în situaţii critice…

— S-ar părea că ai dreptate, pufni Garland. Că ne lipseşte talentul specific pe care-l aveţi voi, oamenii. Se numeşte, pa-re-mi-se, empatie.

Uşa biroului se deschise şi Phil Resch se profilă în cadrul ei, purtând cu el un instrument din care atârnau nişte fire.

— Iată-ne şi aici! exclamă el, închizând uşa. După ce băgă aparatul în priză, se aşeză la loc, în fotoliu.

Din spatele biroului, Garland ridică mâna dreaptă, îndreptând-o spre Resch. Instantaneu, atât Rich Deckard, cât şi celălalt vânător-de-recompense se aruncară la podea. Din cădere, Phil Resch scoase pistolul şi, cu o mişcare rapidă, trase asupra inspectorului.

Raza laser, orientată cu precizia dată de ani îndelungaţi de antrenamente, despică în două craniul lui Garland, al cărui trup se prăbuşi înainte. Un laser miniaturizat i se rostogoli din mână pe suprafaţa biroului. O clipă, cadavrul se legănă în fotoliu, apoi alunecă într-o parte, zdrobindu-se de podea asemenea unei sacoşe cu ouă.

— A uitat că asta mi-e meseria, spuse Resch, ridicându-se de jos. Aproape că pot să prevăd ce are de gând un android. Presupun că şi dumneata la fel..

Lăsă deoparte arma, se aplecă şi examină plin de curiozitate cadavrul fostului şef.

— Ce ţi-a spus cât timp am fost plecat?

— A recunoscut că e android. Şi a mai spus că dumneata…

Rick amuţi brusc, în timp ce creierul îi lucra cu febrilitate, calculând şi selectând variantele.

— … că dumneata o să-l descoperi peste câteva minute, sfârşi el.

— Nimic altceva?

— Ba da, că această clădire e plină de androizi.

Resch rămase pe gânduri.

— O să ne fie greu la amândoi să ieşim de-aici. Oficial, eu am dreptul să plec ori de câte ori vreau, evident. Şi să iau cu mine şi un arestat.

Rămase în aşteptare, trăgând cu urechea; de dincolo de uşa biroului nu răzbătea niciun sunet.

— Cred că n-au auzit nimic, spuse el. Se pare că în această încăpere nu există niciun microfon ascuns, care să transmită totul.. Aşa cum ar trebui.

Cu un gest prudent, înghionti cadavrul androidului cu vârful pantofului.

— Remarcabil ce capacitate psionică îţi dezvoltă meseria asta; am ştiut dinainte de a deschide uşa biroului că are să tragă în mine. Cinstit vorbind, sunt surprins că nu te-a omorât cât timp am fost plecat după aparat.

— Aproape că era s-o facă, zise Rick. Multă vreme m-a ameninţat cu arma. Se gândise şi la asta. Dar era îngrijorat din pricina dumitale, nu dintr-a mea.

— Unde apare vânătorul-de-recompense, androizii dispar, declamă Resch, cu o voce gravă. Îţi dai seama, nu-i aşa, că va trebui să te întorci la Operă şi s-o retragi pe Luba Luft înainte ca vreunul dintre cei de aici să aibă timp s-o prevină despre cele întâmplate. *Să-l prevină,* aş zice. Îi consideri pe androizi nişte obiecte?

— Cândva am făcut-o, zise Rick. Pe vremea când uneori mă sâcâia conştiinţa în privinţa muncii pe care trebuia s-o îndeplinesc; m-am apărat gândindu-mă la ei în felul ăsta. Dar acum cred că nu mai e necesar. În regulă, am să mă duc direct la Operă. Presupunând că poţi să mă scoţi de-aici.

— Să zicem că-l aşezăm pe Garland la biroul lui, spuse Resch; târî trupul neînsufleţit al androidului înapoi în fotoliu, aranjându-i braţele şi picioarele în aşa fel încât, la o privire superficială, să aibă un aer cât mai natural cu putinţă – evident, cu condiţia ca nimeni să nu intre în birou. Apăsând butonul intercomului, Phil Resch anunţă secretara:

— Inspectorul Garland a cerut să nu fie deranjat sub nicio formă în următoarea jumătate de oră. Lucrează la ceva ce nu suportă amânare.

— Am înţeles, d-le Resch!

Ridicând degetul de pe butonul intercomului, Phil Resch se adresă lui Rick:

— O să te leg de mine cu cătuşele, pe timpul cât vom mai rămâne în clădire. Bineînţeles, atunci când vom ajunge la aeroglisor, o să-ţi dau drumul. Scoase o pereche de cătuşe, un capăt îl prinse de mâna lui Rick, celălalt – de propria sa

încheietură. Haide, să terminăm o dată cu toată povestea asta… Îşi îndreptă umerii, respiră adânc şi deschise uşa biroului.

Pretutindeni, în picioare sau la mesele de lucru, poliţiştii în uniformă îşi vedeau de treburile zilnice; nimeni nu le acordă celor doi vreo atenţie, în vreme ce străbăteau anticamera, spre ascensor.

— Lucrul de care mi-e teamă, spuse Resch, pe când aşteptau sosirea liftului, este ca Garland să nu aibă implantat în gât vreun circuit de alarmă pentru cazurile de deces. Deşi… Ridică din umeri. M-aş fi aşteptat să funcţioneze până acum; altfel înseamnă că nu prea valorează mare lucru.

Sosi ascensorul; alţi câţiva poliţişti, bărbaţi şi femei cu o înfăţişare greu de descris, ieşiră din cabină vorbind cu voce tare şi traversară holul, chemaţi fiecare de îndatoririle lui. Nici ei nu le acordară atenţie fugarilor.

— Crezi că Departamentul la care lucrezi o să mă angajeze şi pe mine? întrebă Phil Resch când uşile se închiseră; apăsă pe butonul indicând acoperişul şi liftul începu să urce în tăcere. La urma urmei, în clipa asta nu mai am niciun fel de slujbă, ca să nu spunem mai mult.

— N-nu… nu văd care-ar fi impedimentul? rosti Rick, precaut. Atâta doar că avem deja doi vânători-de-recompense.

Trebuie să-i spun, gândi el. E crud şi lipsit de etică să n-o fac. D-le Resch, eşti android! Scoate-mă din locul în care ne aflăm şi-ţi voi da răsplata: eşti exact ceea ce amândoi detestăm mai mult. Esenţa a ceea ce suntem obligaţi să distrugem.

— Nu reuşesc să înţeleg, spuse Phil Resch. Nu pare posibil. Timp de trei ani am lucrat sub conducerea androizilor. Dar de ce n-am bănuit nimic – vreau să spun nu îndeajuns ca să întreprind ceva?

— Poate că nu durează chiar de-atunci. Poate că s-au infiltrat de curând.

— Au fost aici tot timpul. Garland a fost superiorul meu încă de la început, în urmă cu trei ani.

— Conform celor spuse de el, zise Rick, au venit pe Pământ cu toţii odată. Şi nu e vorba de trei ani, ci doar de câteva luni.

— Atunci a existat cândva un Garland autentic, spuse Phil Resch. Undeva, pe parcurs, a fost înlocuit. Faţa lui netedă ca a unui rechin se strâmbă, în încercarea de a înţelege. Sau poate că… poate că mi-a fost implantat un sistem de falsă memorie. Poate că doar *mi-l amintesc* pe Garland în toată perioada asta.

Dar... Chipul, scăldat acum de o suferinţă crescândă, i se zbătea spasmodic. Numai androizii sunt înzestraţi cu false sisteme de memorie. La oameni ele s-au dovedit ineficiente.

Ascensorul se opri; uşile se dădură în lături şi acoperişul clădirii poliţiei li se înfăţişă dinainte, pustiu, cu excepţia câtorva vehicule parcate ici şi colo.

— Iată şi maşina mea, arătă Phil Resch, descuind la repezeală uşile unui aeroglisor din apropiere şi împingându-l pe Rick înăuntru. Se aşeză, la rândul lui, la volan şi porni motorul, în clipa următoare, se înălțaseră deja în aer şi virând spre nord se îndreptau către clădirea Operei.

Preocupat, Phil Resch conducea din reflex; gândurile, devenite din ce în ce mai sumbre, continuau să-i capteze atenţia.

— Ascultă, Deckard, spuse el deodată. După ce-o vom retrage pe Luba Luft. Vreau ca dumneata să-mi... Vocea, aspră şi chinuită, i se frânse. Ştii despre ce e vorba. Aplică-mi testul Boneli sau scala aia a dumitale pentru determinarea empatiei. Trebuie să ştiu adevărul!

— Putem să ne îngrijim de asta şi mai târziu, rosti Rick, evaziv.

— Nu vrei s-o faci, nu-i aşa? îl privi Phil Resch, cu o înţelegere acută. Presupun că ştii care vor fi rezultatele; probabil că Garland ţi-a spus ceva. Unele fapte pe care eu nu le ştiu.

— O sa fie greu s-o eliminăm pe Luba Luft, chiar dacă suntem doi, spuse Rick. Mă depăşeşte chiar şi pe mine. Mai bine să ne îndreptăm atenţia numai asupra acestui fapt...

— Dar nu e vorba doar de false structuri de memorie, continuă Phil Resch. Am acasă un animal; unul adevărat. O veveriţă... Şi ţin la ea, Deckard. În fiecare afurisită de dimineaţă îi dau de mâncare şi-i schimb hârtiile – înţelegi, îi curăţ cuşca – iar apoi, seara, când mă întorc acasă, îi dau drumul prin apartament şi ea aleargă peste tot. În cuşcă are o roată; ai văzut vreodată o veveriţă alergând în interiorul unei roţi? Fuge, şi fuge. Roata se învârte, dar veveriţa rămâne mereu în acelaşi loc. Lui Buffy pare totuşi să-i placă...

— Cred că veveriţele nu sunt prea deştepte, zise Rick.

După care îşi continuară zborul fără alte cuvinte, în tăcere.

DOISPREZECE

La Operă, Rick Deckard şi Phil Resch fură informaţi că repetiţia luase sfârşit. Iar d-ra Luft plecase.

— A spus încotro se duce? îl întrebă Phil Resch pe unul dintre manipulanţii de decoruri, arătându-i legitimaţia de poliţist.

Omul o studie cu atenţie.

— La muzeu. Spunea că vrea să vadă retrospectiva Edvard Munch. Mâine ia sfârşit.

Iar Luba Luft, gândi Rick în sinea lui, o să sfârşească astăzi. În vreme ce mergeau de-a lungul trotuarului, Phil Resch întrebă:

— Ce pronostic dai? A şters-o; n-o s-o găsim la muzeu.

— Poate, rosti preocupat Rick.

Ajunseră la clădirea muzeului, pe a cărei uşă se afla afişul expoziţiei cu lucrările lui Munch şi pătrunseră înăuntru. Peste puţin timp, se plimbau agale printre tablouri şi xilogravuri. Era lume multă, inclusiv un grup de elevi; vocea stridentă a profesoarei ce-i însoţea răsuna în toate încăperile expoziţiei şi Rick îşi spuse: Iată cum te-ai aştepta să vorbească şi să arate un android. În niciun caz ca Rachael Rosen şi ca Luba Luft. Şi nici ca bărbatul de lângă el. Or, mai curând, *obiectul* de lângă el.

— Ai auzit vreodată, ca un android să aibă acasă un animal?

Dintr-un motiv nelămurit, Rick simţi nevoia să fie cinstit până la brutalitate; probabil că începuse deja să se pregătească pentru evenimentele viitoare.

— În două din cazurile pe care le cunosc, androizii posedau animale pe care le îngrijeau. Dar asta se întâmplă rar. Din câte am putut să aflu, în general se termină cu un eşec; androidul nu este capabil să menţină animalul în viaţă. Exceptând reptilele şi insectele, animalele au nevoie de un mediu plin de căldură ca să se dezvolte.

— Unei veveriţe i-ar trebui aşa ceva? O atmosferă plină de afecţiune? Pentru că Buffy o duce bine, cu blana ei lucioasă ca a unei vidre. În fiecare zi o ţesăl şi o pieptăn.

Phil Resch se opri în faţa unei picturi în ulei, privind-o atent. Tabloul înfăţişa o creatură chinuită, lipsită de păr, cu un craniu de forma unei pere inversate, cu mâinile astupându-i urechile într-un gest de oroare, cu gura căscată într-un uriaş ţipăt mut.

Unde concentrice ale suferinţei creaturii, ecouri ale strigătului ei, se revărsau în aerul ce-o înconjura; bărbatul (sau femeia) devenise o parte a propriului său urlet. Îşi acoperise urechile ca să nu-l mai audă. Creatura stătea pe un pod şi nimeni altcineva nu se zărea în preajmă; în izolarea ei ţipa, separată de propriul urlet – sau, poate, în pofida lui.

— După asta a făcut o xilogravură, comentă Rick, citind bileţelul fixat sub tablou.

— Mă gândesc, spuse Phil Resch, că aşa trebuie să se simtă un android. Desenă prin aer spiralele, vizibile în pictură, ale ţipătului creaturii. Eu nu mă simt astfel, deci poate că nu sunt… Se întrerupse, căci mai multe persoane trecură prin faţa tabloului ca să-l privească.

— *Iat-o pe Luba Luft,* arătă Rick şi Phil Resch se opri din sumbra lui introspecţie, menită să-l dezvinovăţească. Se îndreptară spre femeie cu paşi măsuraţi, fără să se grăbească, ca şi cum n-ar fi avut nimic de făcut; ca de obicei, păstrarea unei atmosfere obişnuite era un lucru vital. Ceilalţi oameni, neavând cunoştinţă de existenţa în mijlocul lor a androizilor, trebuiau protejaţi cu orice preţ – chiar cu riscul ca hăituitul să scape.

Cu un catalog în mână, Luba Luft, îmbrăcată în nişte şalvari lucioşi şi o vestă împodobită cu fir auriu, stătea privind absorbită tabloul dinaintea ei: înfăţişa o fată tânără pe marginea unui pat, cu braţele împreunate şi cu o expresie de mirare uimită şi de înfiorare şovăielnică întipărită pe chip.

— Vrei să ţi-l cumpăr? i se adresă Rick Lubei Luft; în picioare, lângă ea, o strânse uşor de cot, cu o mişcare relaxată, informând-o astfel că e în puterea lui – că nu trebuie să-şi dea prea multă osteneală ca s-o captureze. De cealaltă parte, Phil Resch îi puse şi el mâna pe umăr şi Rick văzu capătul umflat al armei-laser. Poliţistul nu mai avea intenţia să rişte, nu şi după cvasi-eşecul avut cu inspectorul Garland.

— Nu e de vânzare! îl privi Luba Luft, neatentă, apoi, recunoscându-l, tresări violent; ochii ei îşi pierdură culoarea şi faţa i se albi, devenind cadaverică, de parca s-ar fi aflat în pragul descompunerii. Sau ca şi cum viaţa i s-ar fi retras instantaneu în adâncul trupului, lăsându-l pradă distrugerii mecanice.

— Credeam că te-au arestat. Vrei să spui că *ţi-au dat drumul?*

— D-ră Luft, vi-l prezint pe dl. Resch. Phil Resch, dânsa este

binecunoscuta cântăreaţă de operă Luba Luft. Apoi, adresându-se din nou femeii: Copoiul care m-a arestat e android. La fel era şi superiorul lui. Cunoşti – cunoşteai – pe un anume inspector Garland? El mi-a spus că aţi venit aici în grup, cu aceeaşi navă.

— Departamentul poliţiei de unde ai cerut ajutor, interveni Resch, cel cu baza de operaţii în Mission Street, este forma de organizare prin care cei din grupul vostru menţin legătura. Se simt chiar suficient de siguri, ca să angajeze drept vânător-de-recompense un om. Evident că…

— Tu? întrebă Luba Luft. Tu nu eşti om. Nu mai mult decât mine. Eşti tot android…

Trecu un moment de tăcere, apoi Phil Resch spuse cu o voce joasă, dar controlată:

— O să ne ocupăm şi de asta, la timpul potrivit. Hai s-o ducem la maşină, se adresă el lui Rick.

Încadrând-o de o parte şi de alta, o împinseră spre uşa ascensorului. La început, Luba Luft se împotrivi, dar rezistenţa ei nu era una adevărată; după toate aparenţele, se resemnase. Rick mai văzuse şi înainte la androizi o asemenea comportare, în momente cruciale. Forţa vitală, dar artificială, care-i anima, părea să se frângă odată împinsă prea departe… cel puţin la unii dintre ei. Dar nu la toţi.

Ba chiar putea să reizbucnească, şi mai puternic.

Totuşi androizii – din câte constatase – aveau în ei o dorinţă înnăscută de a trece neobservaţi. În clădirea muzeului, cu atâţia oameni roind prin jur, Luba Luft nu va încerca să facă nimic. Adevărata întâlnire – pentru ea probabil şi ultima – urma să aibă loc în aeroglisor, unde nimeni altcineva nu-i putea vedea. Singură, cu o iuţeală înfiorătoare, Luba Luft îşi putea lăsa deoparte inhibiţiile. Rick se pregăti pentru acel moment – şi nu se mai gândi la Phil Resch. Cum spusese şi el, problema sa avea să-şi găsească rezolvarea la timpul potrivit.

În capătul coridorului, lângă ascensoare, fusese amenajat un mic stand de carte; se vindeau reproduceri şi albume de artă. Luba Luft se opri în faţa lui, şovăind.

— Ascultă, îi spuse ea lui Rick. Culoarea îi revenise în obraji; chiar dacă pentru scurt timp, arăta din nou vie. Cumpără-mi o reproducere a tabloului pe care-l priveam când m-aţi găsit. Acela cu fata şezând pe marginea patului.

După o scurtă pauză, Rick îi ceru vânzătoarei – o femeie între două vârste, cu păr cenuşiu, lins şi cu o guşă enormă:

— Aveţi o reproducere după tabloul „Pubertate” al lui Munch?

— Numai în album, răspunse vânzătoarea, punându-i dinainte un volum arătos, cu coperţi lucioase. Costă douăzeci şi cinci de dolari.

— Îl iau.

Se scotoci după portofel.

— Fondurile pe care mi le acordă departamentul n-ar putea fi depăşite nici peste un milion de ani, spuse Phil Resch.

— Sunt banii mei, preciză Rick. Îi dădu femeii bancnotele, luă albumul şi-l întinse Lubei Luft. Şi-acum, să mergem! se adresă el androidei şi lui Phil Resch.

— E foarte frumos din partea dumitale, aprecie Luba Luft, pe când intrau în lift. Există ceva foarte ciudat şi, totodată, înduioşător la voi, oamenii. Un android n-ar fi făcut niciodată una ca asta. Îi aruncă lui Phil Resch o privire îngheţată. El n-ar fi făcut-o, cum spuneam, nici într-un milion de ani. Continua să-l privească pe Resch, de astă-dată cu o ostilitate şi o aversiune evidente. Nu-mi plac androizii, urmă ea. Încă de când am sosit aici, de pe Marte, viaţa mea a constat în imitarea unei existenţe umane, în a face acelaşi lucru ca şi ea, în a acţiona ca şi cum aş avea gândurile şi pornirile unui om. În ceea ce mă priveşte, am imitat o formă de viaţă superioară… N-a fost la fel şi pentru tine, Resch? N-ai încercat să fii…

— Nu-ţi permit! Bărbosul băgă mâna în buzunarul hainei, bâjbâind după armă.

— Stai, spuse Rick şi-l înşfăcă de mână.

Phil Resch se feri, eschivându-se.

— Testul Boneli, îi reaminti Rick.

— S-a stabilit deja că e android, răspunse Resch. Nu-i nevoie să mai aşteptăm.

— Bine, dar să-l retragi numai pentru că te-a ironizat… Dă-mi arma!

Se luptă să-i smulgă laserul din mână. Acesta rămase totuşi în posesia lui Phil Resch, care se dădu înapoi, descriind un cerc în interiorul ascensorului, cu atenţia îndreptată numai asupra Lubei Luft.

— Atunci, e-n regulă, zise Rick. Retrage-o! Omoar-o în clipa asta. Arată-i că are dreptate! Apoi, însă, văzând că Resch vorbea serios strigă: Aşteaptă!

Phil Resch trase. În acelaşi moment, Luba Luft, cu spaima

vânatului înnebunit care încearcă să scape, se răsuci şi se îndoi, căzând la pământ. Raza laserului îşi greşi iniţial ţinta, dar Resch o îndreptă spre podea, săpând o gaură strâmtă, tăcută, în stomacul androidei. Luba Luft începu să ţipe; zăcea ghemuită lângă peretele ascensorului şi ţipa. Exact ca în tablou, gândi Rick şi scoţând propriul laser îi puse capăt suferinţelor. Trupul Lubei Luft căzu grămadă, cu faţa înainte. Nici măcar nu tremura. Cu raza armei, Rick arse sistematic albumul pe care i-l cumpărase cu câteva clipe mai devreme, transformându-l într-o cenuşă întunecată. Făcu acest lucru meticulos, fără să spună nimic. Phil Resch îl urmărea fără să înţeleagă, cu o expresie de perplexitate pe figură.

— Ai fi putut să păstrezi cartea, spuse el, când totul fu gata. Te-a costat…

— Crezi că androizii au suflet? îl întrerupse Rick.

Cu capul plecat într-o parte, Phil Resch îl privi încă şi mai uimit.

— Pot să-mi permit această pierdere, zise Rick: Până în momentul de faţă, am câştigat trei mii de dolari şi n-am ajuns încă nici la jumătate.

— Ai pretenţii asupra lui Garland? întrebă Phil Resch. Dar eu l-am omorât, nu tu. Şi pe Luba Luft la fel.

— Nu poţi încasa recompensa, răspunse Rick. Nici de la Departamentul tău, nici de la agenţia noastră. Iar când o să ajungem la maşină, o să-ţi administrez fie Testul Boneli, fie Testul Voigt-Kampff, după care mai vedem noi. Chiar dacă nu figurezi pe lista mea.

Cu mâinile tremurânde, deschise valijoara, răscolind hârtiile mototolite.

— Nu, nu eşti trecut aici. Deci, în mod legal, nu pot să reclam nicio recompensă în ceea ce te priveşte; ca să mă aleg cu ceva, o să trebuiască să-i reclam pe Luba Luft şi pe Garland.

— Eşti sigur că sunt android? Asta ţi-a spus Garland?

— Asta mi-a spus.

— Poate că minţea, zise Phil Resch. Ca să ne despartă, aşa cum suntem acum. Am fi nebuni, dacă le-am permite s-o facă; ai avut dreptate cu Luba Luft – n-ar fi trebuit s-o las să mă scoată din fire în asemenea hal. Trebuie că sunt peste măsură de susceptibil. Lucru normal, presupun, la un vânător-de-recompense; şi tu eşti probabil la fel. Dar ascultă-mă: oricum am fi retras-o pe Luba Luft, peste o jumătate de oră – încă o

jumătate de oră, şi gata! N-ar fi avut timp să se uite peste albumul pe care i l-ai dat. Cred că nu trebuia să-l distrugi, e o risipă inutilă. Nu-ţi pot urmări raţionamentul; şi cred că ştiu de ce: nu are nimic raţional în el.

— Am să mă las de toată afacerea asta, zise Rick.

— Şi de ce-ai să te apuci?

— De orice. De încheierea de asigurări, cum se presupunea că face Garland. Sau voi emigra. Da, da – dădu el din cap. O să plec pe Marte.

— Totuşi, cineva trebuie să se ocupe *şi de asta,* insistă Phil Resch.

— Pot folosi androizi. E mult mai bine dac-o fac androizii. Eu nu mai pot; îmi ajunge. Luba Luft era o cântăreaţă minunată, care-ar fi putut fi utilă lumii noastre. E o nebunie…

— E necesar. Aminteşte-ţi, doar: ca să reuşească să scape de *acolo,* ei îşi omoară stăpânii. Dacă nu te-aş fi scos din clădirea aia de pe Mission Street, te-ar fi ucis şi pe tine. Asta voia Garland din partea mea; pentru asta m-a chemat în biroul lui. Iar Polokoff n-a fost cât pe-aci să te sugrume? La fel şi Luba Luft… Nu facem decât să ne apărăm; sunt aici, pe planeta noastră – străini, ilegali, prefăcându-se a fi…

— Poliţişti, zise Rick. Vânători-de-recompense…

— Foarte bine! Aplică-mi Testul Boneli! Poate că Garland a minţit. Asta şi cred – falsele memorii nu sunt chiar atât de bune. Ce spui de veveriţa mea?

— Ah, da, veveriţa. Uitasem de ea.

— Dacă sunt android şi-o să mă ucizi, zise Phil Resch, atunci îţi rămâne veveriţa. Uite; îţi dau scris, ţi-o las moştenire.

— Androizii nu pot lăsa nimic moştenire. Pentru că nu pot avea nimic al lor.

— Atunci o iei pur şi simplu.

— Poate doar aşa, răspunse Rick. Liftul ajunsese acum la primul etaj; uşile se deschiseră. Rămâi aici, cu Luba; mă duc să chem o patrulă care s-o ducă la palatul de Justiţie. Trebuie să i se facă analiza măduvei spinării.

Zări cabina unui telefon, intră, introduse moneda şi cu degete nesigure formă numărul. Între timp, un grup de gură-cască, ce aşteptase până atunci ascensorul, se adună în jurul lui Phil Resch şi a cadavrului Lubei Luft.

Fusese cu adevărat o cântăreață superbă, îşi spuse el la sfârşitul convorbirii, agăţând receptorul în furcă. Nu înţeleg;

cum poate constitui un asemenea talent o ameninţare pentru societatea noastră? Dar nu era vorba de talent, îşi răspunse tot el; ci de ea însăşi. La fel ca în cazul lui Phil Resch. Este o ameninţare în exact acelaşi mod, pentru aceleaşi motive. Aşa că în clipa de faţă nu pot să mai dau înapoi…

Ieşind din cabina telefonului, îşi croi drum prin mulţime, înapoindu-se la trupul neînsufleţit al androidei. Cineva pusese o haină deasupra; nu era haina lui Resch. Acesta stătea deoparte, fumând preocupat un trabuc cenuşiu.

— Sper din toată inima ca testul să demonstreze că eşti android, îi spuse Rick, apropiindu-se.

— Mă urăşti cu adevărat, constată uimit Phil Resch. Aşa, dintr-odată; nu m-ai urât când eram în Mission Street. Nici când ţi-am salvat viaţa…

— Înţeleg stilul… Modul în care l-ai lichidat pe Garland şi apoi cel în care ai omorât-o pe Luba Luft. Nu procedezi ca mine; nu încerci să… La dracu'! exclamă el. Ştiu ce este. Îţi place să ucizi. Tot ce-ţi trebuie, e doar pretextul. Dac-ai fi avut unul, m-ai fi terminat şi pe mine. D-asta te-ai agăţat de posibilitatea ca Garland să fie android: îl făcea bun de omorât. Mă întreb ce-ai să faci când o să eşuezi la Testul Boneli? Ai să-ţi pui singur capăt zilelor? Uneori, androizii fac asta.

Situaţia era însă destul de rară.

— Da, o să am grijă atunci, spuse Phil Resch. Tu nu va trebui să întreprinzi nimic, în afară de a-mi aplica testul.

Sosi şi patrula poliţiei; dinăuntrul maşinii săriră doi indivizi care începură să-şi facă loc prin mulţime. Unul dintre ei îl recunoscu pe Rick şi-l salută cu o înclinare a capului. Deci putem merge, realiză Rick. Problema noastră de aici s-a rezolvat… În sfârşit…

În vreme ce se înapoiau la Operă, pe al cărei acoperiş îşi lăsaseră parcat aeroglisorul, Resch îi spuse:

— Am să-ţi predau arma acum. Ca să nu-ţi faci griji în privinţa reacţiei mele la rezultatele testului. Şi pentru propria ta securitate.

Îi înmână laserul. Rick îl luă.

— Şi cum ai să te sinucizi fără armă? întrebă el. Dacă nu treci testul?

— Îmi voi opri respiraţia.

— Pentru numele lui Dumnezeu, exclamă Rick. Aşa ceva nu se poate…

— La androizi nu există blocarea automată a nervilor vagi, cum există la om, zise Phil Resch. Nu te-au învăţat asta la antrenamente? Eu am aflat cu mulţi ani în urmă…

— Dar să mori în felul acesta… protestă Rick.

— Nu doare. Cu ce te deranjează?

— E…

Gesticulă, incapabil să găsească vorbele potrivite.

— Nu cred că va fi totuşi nevoie s-o fac, continuă liniştit Phil Resch.

Urcară împreună pe acoperişul Operei.

— Aş prefera să foloseşti Testul Boneli, spuse Resch, aşezându-se la volan şi închizând portiera.

— Nu pot. Nu ştiu să evaluez rezultatele.

Ar trebui să mă bazez pe tine în interpretarea datelor, urmă Rick, în gând. Şi asta este exclus…

— O să-mi spui adevărul, nu-i aşa? îi ceru Phil Resch. Ai să-mi spui dacă sunt android?

— Bineînţeles.

— Vreau cu adevărat să ştiu. *Trebuie* să ştiu. Îşi aprinse din nou trabucul, foindu-se în fotoliul maşinii, încercând să se simtă cât mai în largul lui. Evident, nu reuşi. Chiar, ţi-a plăcut tabloul la care se uita Luba Luft? întrebă el. Mie nu mi-a spus nimic. Realismul în artă nu mă interesează. Îl iubesc pe Picasso şi..

— „Pubertate” datează din 1894, răspunse scurt Rick. Pe-atunci nu exista nimic altceva în afara realismului. Trebuie să ţii cont de asta.

— Dar celălalt, cu omul care-şi astupă urechile şi urlă – acela nu era figurativ…

Deschizând valijoara, Rick scoase dinăuntru echipamentul necesar testului.

— Pare complicat, observă Phil Resch. Câte întrebări trebuie să pui înainte de-a obţine un rezultat?

— Şase sau şapte. Îi întinse discul adeziv. Lipeşte-ţi-l pe obraz! Apasă bine! Acum lumina… Îi regla fasciculul. Trebuie să stea tot timpul fixată în interiorul pupilei. Nu te mişca; ţine globul ocular cât mai rigid cu putinţă!

— Fluctuaţii ale reflexelor, spuse prompt Phil Resch. Dar nu la stimuli fizici; nu măsori dilataţia, de exemplu. Ci modificările survenite la unele întrebări verbale; ceea ce noi numim „tresărirea spontană”.

— Crezi că o poţi controla?

— Acum, nu. În cele din urmă, probabil că da. Dar nu şi amplitudinea iniţială; asta e dincolo de controlul conştient. Dacă n-ar fi fost… Se întrerupse. Dă-i drumul! Sunt nervos; scuză-mă dacă vorbesc prea mult.

— Vorbeşte ce vrei! spuse Rick. Şi cât pofteşti, dacă simţi nevoia – continuă el în gând. Îi era indiferent.

— Dacă testul va dovedi că sunt android, murmură Phil Resch, îţi vei recăpăta încrederea în rasa umană. Dar, din moment ce nu se va întâmpla astfel, îţi sugerez să-ţi creezi de pe acum un sistem de idei care să ţină cont de…

— Iată prima întrebare, îl întrerupse Rick. Acele de pe cele două cadrane se agitară, în timp ce aparatura intra în funcţiune. Timpul de reacţie este un factor, deci răspunde cât poţi de repede.

Selectă din memorie o întrebare de început. Testul, încetul cu încetul, ajunse în plină desfăşurare…

Când terminară, Rick rămase multă vreme tăcut. Apoi, începu să-şi adune instrumentele, înghesuindu-le la loc în valijoară.

— După expresia feţei tale, ştiu care e rezultatul, spuse Phil Resch; oftă adânc, sub imperiul unei uşurări absolute, lipsite de greutate, aproape convulsive. O.K.! Poţi să-mi dai arma înapoi!

Întinse mâna, cu palma deschisă, aşteptând.

— Ai avut dreptate în privinţa motivelor lui Garland, spuse Rick. E un lucru sigur. Voia să ne învrăjbească, exact cum ai presupus.

Se simţea epuizat – fizic, dar şi psihic.

— Ţi-ai făurit un sistem nou de idei? întrebă Phil Resch. Unul care să mă considere drept o parte a rasei umane?

— Există un neajuns în capacitatea ta empatică. Unul pe care noi nu-l testăm. Este vorba de simţămintele faţă de androizi.

— Bineînţeles că nu testăm aşa ceva!

— Dar ar trebui!

Nu se gândise niciodată la asta, nu simţise nici un fel de empatie faţă de androizii pe care-i ucidea. Presupusese întotdeauna că psihicul său percepea androizii drept nişte maşini inteligente – aşa cum i se prezentau şi cu ajutorul simţurilor. Totuşi, în contrast cu Phil Resch, la el se manifestase o diferenţă. Instinctiv, simţi că dreptatea era de partea sa. Empatie faţă de o construcţie artificială? se întrebă. Ceva care

doar pretinde că e viu? Dar Luba Luft păruse a trăi *la modul cel mai autentic;* nu adoptase niciunul dintre aspectele simulării.

— Îţi dai seama ce s-ar întâmpla dacă i-am include pe androizi în gama noastră de identificare empatică, aşa cum facem, de pildă, cu animalele? întrebă netulburat Phil Resch.

— N-am mai putea să ne apărăm pe noi înşine.

— Exact. Exemplarele acestea noi, Nexus-6… s-ar năpusti asupra noastră şi ne-ar face una cu pământul. Şi tu, şi eu – toţi vânătorii de recompense, de fapt – stăm între androizii Nexus-6 şi umanitate; o barieră care le separă pe amândouă. Mai mult de-atât…

Se opri, observând că Rick scotea iarăşi aparatura de testare.

— Credeam că întrebările s-au terminat.

— De data asta, vreau să-mi pun mie însumi una, îl lămuri Rick. Şi vreau să-mi spui ce înregistrează indicatoarele. Să-mi dai numai datele; calculul îl fac eu.

Îşi potrivi discul adeziv pe obraz, aranjă fasciculul de lumină până când îi pătrunse direct în ochi.

— Eşti gata? Urmăreşte cadranele. Dăm la o parte intervalul de timp; vreau doar ordinul de mărime.

— Cu multă plăcere, Rick, spuse Phil Resch, pe un ton plin de amabilitate.

— Cobor cu liftul, împreună cu un android pe care tocmai l-am capturat, îşi povesti Rick, cu voce tare. Şi deodată, fără niciun avertisment, cineva îl ucide.

— Niciun răspuns deosebit, remarcă Phil Resch.

— Ce indică acele?

— Stângul – 2,8. Dreptul – 3,3.

— Androidul este femeie, continuă Rick.

— Acum acele au urcat la 4.0 şi, respectiv, la 6,0.

— Ajunge, spuse Rick. Îndepărtă de pe faţă discul plin de sârme şi stinse fasciculul luminos. Este un răspuns empatic accentuat, explică el. Aproximativ la fel cu acelea arătate de un subiect uman la majoritatea întrebărilor. Cu excepţia extremelor, a celor cu adevărat patologice… de pildă, cea având legătură cu pielea de om folosită în scopuri decorative.

— Şi interpretarea?

— Sunt capabil să resimt empatie faţă de anumiţi androizi specifici. Nu pentru toţi – ci doar pentru unul sau doi.

Pentru Luba Luft, de exemplu, îşi zise în gând. M-am înşelat,

deci. Nu există nimic nenatural sau inuman în reacţia lui Phil Resch; *cu mine* e ceva în neregulă.

Mă întreb dacă un alt om a avut vreodată un asemenea sentiment faţă de un android…

Desigur, reflectă el. Aşa ceva poate să nu mai apară niciodată în munca mea; poate fi o anomalie, un lucru având, de pildă, legătură cu pasiunea mea pentru *Flautul fermecat.* Şi pentru vocea Lubei Luft, în fapt pentru întreaga ei carieră. Cu siguranţă, până acum nu i se mai întâmplase una ca asta; sau, cel puţin, în aşa fel încât el să-şi dea seama. De exemplu, nu se întâmplase cu Polokoff. Nici cu Garland. Iar dacă Phil Resch s-ar fi dovedit android, l-aş fi doborât fără să simt absolut nimic, mai ales după moartea Lubei Luft.

Cu atât mai mult în ce priveşte distincţia între autenticele fiinţe vii şi alcătuirile umanoide. În ascensorul de la muzeu, îşi spuse Rick, aveam alături două creaturi – un om şi un android… iar sentimentele mele erau reversul celor dorite. Reversul celor cu care sunt obişnuit – şi pe care sunt *obligat* să le simt.

— Te-au depăşit evenimentele, Deckard, zise Phil Resch.

Constatarea păru să-l amuze.

— Ce-ar trebui să fac? întrebă Rick

— Singurul leac e să faci dragoste.

— Dragoste?

— Pentru că ea – sau el, androidul – era atrăgătoare, mă rog, atrăgător… Nu ţi s-a mai întâmplat una ca asta până acum? întrebă Phil Resch. Pe noi ne-au învăţat că e o problemă esenţială în hăituirea androizilor. Nu ştii, Deckard, că unii bărbaţi din colonii au drept metrese androide?

— E împotriva legii, îşi aminti Rick.

— Bineînţeles. Majoritatea fanteziilor în materie de sex sunt însă ilegale. Şi totuşi oamenii continuă să le practice…

— Dar ce spui despre… nu despre sex, despre iubire?

— Iubirea e un alt nume pentru sex.

— Şi iubirea de ţară? întrebă Rick. Dragostea pentru muzică?

— Dacă e vorba de dragoste pentru o femeie sau o androidă, tot sex se cheamă. Trezeşte-te, Deckard! Ai curajul să te priveşti pe tine însuţi! Voiai să te culci cu o androidă – nimic mai mult. Cândva, la începuturile carierei mele de vânător-de-recompense, am resimţit şi eu dorinţa asta. N-o lăsa să te doboare; în cele din urmă te vei vindeca. S-a întâmplat că ai

inversat doar ordinea. N-o ucide – sau nu fi de faţă când este ucisă – ca apoi să te simţi atras fizic de ea. Fă altfel…

Rick îl privi fix:

— Vrei să spui… Întâi mă culc cu ea…

— … şi abia după aceea o retragi, încheie Phil Resch. Continuă să zâmbească – în răspăr, împietrit.

Eşti un bun vânător-de-recompense, gândi Rick. O dovedeşte atitudinea ta. Dar oare *eu* sunt?

Pe neaşteptate, pentru întâia oară în viaţă, începuse să se îndoiască.

TREISPREZECE

Ca un arc de foc pur, J.R. Isidore se avântă cu aeroglisorul lui pe cerul după-amiezii târzii, întorcându-se acasă după terminarea slujbei. Mă întreb dacă fata va mai fi acolo, medita el. În apartamentul acela vechi, molipsit de ferfeniţă ca de o boală, o şi văd urmărind-o la televizor pe Matahala Prietenoasă şi tremurând de frică ori de câte ori îşi imagina că cineva coboară scările holului. Inclusiv eu, presupun.

Cu puţină vreme în urmă se oprise la o băcănie cu mărfuri de contrabandă. Pe fotoliul de lângă el, sacoşa cu delicatese – fasole bătută, piersici coapte, camembert – se legăna de colo-colo, pe măsură ce Isidore accelera sau frâna motorul maşinii; din pricina încordării, în seara aceea conducea cam dezordonat. Iar aeroglisorul reparat de mântuială tuşea şi se zbătea, cum făcuse şi înainte de revizia generală, timp de luni de zile… Dracu' să-l ia! îşi spuse.

Mirosul de piersici şi de brânză inundase cabina vehiculului umplându-i lui Isidore nările. Numai rarităţi, pentru care cheltuise salariul pe două săptămâni – luat în avans de la dl. Sloat. În plus, sub bancheta aeroglisorului, unde nu se putea rostogoli şi sparge, clichetea o sticlă cu vin de Chablis – cea mai mare raritate dintre toate. O păstrase într-un seif de la Bank of America, cramponându-se să n-o vândă, indiferent cât i se oferise, pentru cazul în care într-un ultim, tardiv şi îndelungat moment avea să întâlnească şi el o fată. Ceea ce nu se întâmplase; nu – până acum.

Acoperişul lipsit de viaţă, plin de gunoaie, al clădirii unde locuia, îi dădu, ca întotdeauna, o senzaţie de deprimare. Parcurgând distanţa până la lift, renunţă să mai tragă cu ochiul; se concentra doar asupra preţioasei sacoşe şi a sticlei, asigurându-se că nu calcă pe resturi şi că nu va reveni, printr-o simplă căzătură, la statutul de sărăntoc avut până atunci. Când liftul sosi scârțâind, îl luă şi coborî – nu până la apartamentul lui, ci la nivelul imediat inferior, unde se instalase noua locatară, Pris Stratton. Şi iată-l în faţa uşii, ciocănind în ea cu sticla de vin, în timp ce inima-i bătea mai-mai să-i spargă pieptul.

— Cine e? Vocea ei, înăbuşită de grosimea uşii, dar totuşi

clară. Ton înspăimântat, dar tăios ca o lamă.

— Sunt eu, J.R. Isidore, răspunse el, precipitat, adoptând noua autoritate dobândită de curând prin intermediul videofonului d-lui Sloat. Am adus cu mine câteva delicatese cu care cred că vom putea încropi o cină mai mult decât rezonabilă.

Uşa se întredeschise; Pris, fără să fi aprins lumina în spatele ei, aruncă o privire în holul slab luminat.

— Ai o voce diferită, zise ea. Mai matură.

— Am avut de rezolvat câteva probleme de rutină astăzi, la slujbă. Ca de obicei... dacă ai pp-p-putea să mă laşi în-n-năuntru...

— ... ai să-mi împui capul cu ele.

Deschise totuşi uşa, exact atât cât îi trebui lui ca să intre. Apoi, când văzu ce aducea, scoase o exclamaţie şi chipul i se aprinse de o bucurie exuberantă, ca de spiriduş. Dar tot atât de fără de veste, o amărăciune mortală îi traversă trăsăturile, împietrindu-le. Voioşia îi dispăru.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el; duse pachetele şi sticla de vin în bucătărie, aşezându-le pe unde se nimerea, apoi se grăbi înapoi, în cameră.

Pe un ton alb, Pris îi răspunse:

— Le strici degeaba cu mine...

— De ce?

— Oh... Dădu din umeri, plimbându-se fără ţintă prin încăpere, cu mâinile înfipte în buzunarele fustei grele, demodate. Odată şi-odată, am să-ţi povestesc... Ridică privirile şi-l fixă indiferentă: Oricum, a fost un gest frumos din partea dumitale. Acum aş vrea să pleci. N-am chef să văd pe nimeni.

Cu mişcări nehotărâte, se îndreptă către uşa ce dădea spre hol; abia-şi târa paşii, de parcă rezerva de energie i s-ar fi risipit dintr-odată. Părea epuizată.

— Ştiu ce se întâmplă cu dumneata, spuse el.

— Da? În timp ce deschidea uşa holului, vocea-i deveni încă şi mai goală, inutilă şi nepăsătoare.

— Nu ai niciun prieten. Arăţi mult mai rău decât azi-dimineaţă; asta pentru că...

— Am prieteni. Brusc, vocea îi deveni autoritară; îşi recăpătase în mod evident vigoarea. Sau, cel puţin, *am avut.* Şapte la număr. Atâţia eram la început, dar de-atunci vânătorii-de-recompense au avut timp să-şi facă treaba. Aşa că unii dintre

prietenii mei – dacă nu chiar toţi – sunt deja morţi. Se îndreptă spre fereastră, unde privi afară, la întuneric şi la cele câteva lumini răzleţe, răspândite ici şi colo. S-ar putea să fiu singura rămasă în viaţă dintre toţi opt. Da, cred că ai dreptate…

— Ce-i acela un vânător-de-recompense?

— Adevărat, vouă, oamenilor, vi se ascund lucrurile astea. Un vânător-de-recompense este un ucigaş căruia i se dă o listă cu numele victimelor. Primeşte o sumă – o mie de dolari e cifra obişnuită, înţeleg – pentru fiecare ins doborât. De obicei, are contract cu Municipalitatea unui oraş, prin urmare obţine şi un salariu. Păstrat însă la un nivel foarte scăzut, astfel ca individul să fie interesat de ceea ce face.

— Vorbeşti serios? întrebă Isidore.

— Da, încuviinţă ea din cap. Te referi la faptul dacă sunt sigură că-l interesează totul? Bineînţeles, îl interesează. Mai mult, *îi face plăcere.*

— Cred că greşeşti, zise Isidore. Nu auzise în viaţa lui de un asemenea lucru. Matahala Prietenoasă, de pildă, nu-l pomenise niciodată. Nu corespundea cu etica actuală a Mercerismlui, continuă el. Viaţa este un întreg; sau, cum spunea odinioară Shakespeare, „niciun om nu e o insulă”.

— Nu Shakespeare, John Donne.

Isidore gesticulă cuprins de agitaţie.

— E mai cumplit decât tot ce-am auzit vreodată. Nu poţi chema poliţia?

— Nu.

— Sunt pe urmele *tale?* Capabili să vină aici şi *să te ucidă?* Înţelegea acum de ce acţionase ea atât de tainic. Nu e de mirare – concluzionă – că eşti speriată şi că nu vrei să vezi pe nimeni, în sinea lui însă îşi spuse: trebuie să fie o halucinaţie. Probabil că fata e bolnavă psihic. Suferă de mania persecuţiei. E urmarea acţiunii prafului radioactiv asupra creierului; posibil să facă parte şi ea din categoria „specialilor”. Cu voce tare, spuse totuşi altceva:

— O să-i dobor eu primul.

— Cu ce? Zâmbetul ei chinuit; dinţii mici, albi, netezi.

— Am un permis pentru port de armă-laser. E uşor de obţinut aici, unde nu întâlneşti nici ţipenie de om; poliţia nu patrulează – ţi se cere să te aperi singur.

— Şi ce-o să se întâmple când dumneata o să fii la lucru?

— Am să mă învoiesc!

— E foarte frumos din partea dumitale, J.R. Isidore. Dar dacă vânătorii-de-recompense i-au doborât pe ceilalţi, pe Max Polokoff şi pe Garland, pe Luba, pe Kasking şi pe Roy Baty…

Se întrerupse. Roy şi Irmgard Baty… Dacă şi ei sunt morţi, atunci într-adevăr nu mai contează. Prietenii mei cei mai buni… Dar de ce naiba n-am nicio veste de la ei?! Înjură furioasă. Intrând în bucătărie, Isidore scoase din dulap farfuriile, castroanele şi paharele prăfuite din pricina îndelungatei nefolosiri; începu să le spele în chiuvetă, sub jet de apă fierbinte, până când reuşi să le cureţe. În clipa aceea apăru şi Pris, aşezându-se la masă. Bărbatul destupă sticla de Chablis, împărţi piersicile, şi brânza, şi fasolea bătută.

— Ce e chestia aia albă? Nu brânza, cealaltă…? Îi arătă cu mâna.

— E făcută din boabe de soia sfărâmate. Mi-ar place să fi avut alături şi nişte… Se întrerupse roşind. Apoi adăugă: Cândva se mânca drept garnitură la friptura cu sos.

— Un android, murmură Pris. Acesta e genul de eroare pe care-o face un android. Şi care-l dă de gol. Se ridică şi veni să se aşeze lângă el; spre surpriza lui Isidore, îl strânse uşor de încheietură. Am să iau şi eu puţină piersică, spuse ea. Cu gesturi precaute, luă între degetele-i subţiri o bucăţică din fructul rozaliu, lunecos şi plin de puf. Apoi, în timp ce mânca, începu să plângă. Lacrimi îngheţate i se prelingeau pe obraji, pătându-i pieptul bluzei. Bărbatul nu ştia ce să facă, aşa că-şi văzu de treabă, continuând să împartă mâncarea.

— La dracu’! se răsti fata, furioasă. Îndepărtându-se de Isidore, păşi încet, cu mersul măsurat, în jurul încăperii. Foarte bine, vezi, noi am trăit pe Marte. Aşa am ajuns să-i cunosc pe androizi. Glasul îi tremura, dar reuşi totuşi să continue; în clipa aceea, părea un lucru vital pentru ea să aibă cui povesti.

— Iar de pe Pământ, singurii cunoscuţi, concluzionă Isidore, sunt tovarăşii tăi, foştii emigranţi…

— Ne ştiam unul pe altul dinainte de călătorie. Dintr-o aşezare de lângă New New York, unde Roy Baty şi Irmgard aveau un drugstore; el era farmacist, iar ea se ocupa de cosmetice, de creme şi de unguente. Pe Marte se folosesc o mulţime de substanţe de protejare a pielii. Eu… Fata avu o ezitare. Eu am cumpărat diverse medicamente de la Roy – am avut nevoie de ele la început – pentru că… mă rog, este în orice caz un loc imposibil. Ăsta – arătă cu mâna camera,

apartamentul, cu un gest violent – ăsta e un nimic… Crezi că sufăr pentru că sunt singură? Pe naiba, toată planeta Marte e o mare de singurătate. Mult mai rău decât aici.

— Dar androizii nu ţi-au ţinut tovărăşie? Am auzit o reclamă despre… Isidore se aşeză la masă şi începu să mănânce; la rândul său, fata luă paharul de vin şi sorbi din el, absentă. Am înţeles că androizii vă ajutau.

— Androizii, rosti Pris, sunt şi ei singuri.

— Îţi place vinul?

Ea aşeză paharul pe masă.

— E bun.

— Singura sticlă pe care-am văzut-o de trei ani încoace'…

— Ne-am întors, continuă Pris, pentru că nimeni n-ar trebui să-şi ducă viaţa acolo. E de neconceput pentru locuit, cel puţin în următorul milion de ani. Un loc atât de *vechi…* te simţi ca în epoca de piatră. În fine, la început am luat medicamente de la Roy; am trăit numai cu ajutorul acestui nou calmant sintetic, silenizina. Apoi l-am întâlnit pe Horst Hartman, care pe vremea aceea ţinea un magazin filatelic, unde vindea timbre rare; ai atâta timp liber acolo, încât îţi trebuie neapărat un hobby, ceva care să te absoarbă la nesfârşit. Iar Horst a reuşit să-mi trezească pasiunea pentru literatura pre-colonială.

— Vrei să spui pentru cărţi vechi?

— Pentru povestiri despre călătorii spaţiale, scrise înainte ca acestea să aibă loc.

— Cum ar putea exista scrieri despre călătorii în Cosmos, înainte de…

— Scriitorii, spuse Pris, au reuşit s-o facă.

— Bine, dar pe ce bază?

— Pe baza imaginaţiei. De foarte multe ori s-a întâmplat să dea greş. De exemplu, au scris despre Venus ca despre o junglă paradisiacă, înţesată de monştri uriaşi şi de femei în platoşe strălucitoare. Îl privi întrebătoare. Nu ţi se pare interesant? Femei trupeşe, cu părul blond, împletit în cozi lungi şi cu pieptare lucioase de mărimea unor pepeni?

— Nu, răspunse el.

— Irmgard este blondă, zise Pris. Dar micuţă de statură. Oricum, se poate face avere pe Marte din contrabanda cu literatură pre-colonială, cu cărţi, filme şi reviste vechi. Nu există nimic mai pasionant. Să citeşti despre oraşe şi întreprinderi industriale gigantice, despre o colonizare ca adevărat

încununată de succes. Să-ţi imaginezi ce-ar fi putut fi. Cu ce-ar fi trebuit să semene Marte. Canale…

— Canale! Isidore îşi aminti, destul de şters, că citise cândva despre asta; în vremurile vechi, oamenii crezuseră în canalele de pe Marte.

— Străbăteau planeta în lung şi-n lat, urmă Pris. Şi mai erau şi nişte fiinţe venite din alte stele. Pline de o nesfârşită înţelepciune. Apoi, povestiri despre pământ, a căror acţiune se petrecea pe vremea noastră sau chiar mai târziu. În ele nu există pulberea radioactivă.

— Aş crede că asta te-ar face să te simţi şi mai rău, zise Isidore.

— Nu-i adevărat, i-o reteză Pris.

— Ai adus cu tine o astfel de scriere pre-colonială? Îi trecu prin minte că ar trebui să citească şi el aşa ceva.

— Aici n-are nicio valoare, pentru că pe Pământ nebunia n-a prins niciodată. Oricum, există o mulţime de biblioteci, de-acolo le şi obţineam – le furam din bibliotecile de pe Pământ şi le expediam cu nişte rachete automate pe Marte. Stai noaptea afară, învârtindu-te prin spaţiile nesfârşite şi deodată vezi o flacără – e racheta, izbindu-se de sol şi împrăştiind pretutindeni reviste vechi, cu literatură pre-colonială. O avere… Bineînţeles, le citeşti pe toate, înainte de a le vinde. Subiectul o prinsese de-a binelea. Dintre toate…

O bubuitură răsună în uşa de la intrare.

Chipul lui Pris căpătă o paloare cadaverică. Şopti:

— Eu nu pot să deschid. Rămâi unde eşti; să nu faci zgomot. Trase cu urechea, încordată. Mă întreb dacă uşa e încuiată, şopti ea, abia auzit. Dumnezeule, sper că da! ochii ei, sălbatici şi dominatori, se fixară asupra lui cu insistenţă, ca şi cum l-ar fi implorat să-i transforme dorinţa în realitate.

O voce îndepărtată, venind de pe palier, strigă:

— Pris! Eşti acolo? o voce de bărbat. Suntem noi, Roy şi Irmgard. Am primit scrisoarea de la tine…

Ridicându-se, Pris se duse în dormitor, de unde apăru cu un stilou şi cu o bucată de hârtie; se aşeză la masă, mâzgălind grăbită un mesaj:

DU-TE LA UŞĂ.

Isidore, cu gesturi precipitate, luă stiloul şi scrise la rândul lui:

CE SĂ LE SPUN?

Pris mâzgăli iarăşi, furioasă:

VEZI DACĂ SUNT ÎNTR-ADEVĂR EI.

Ridicându-se de pe locul său, Isidore traversă ursuz sufrageria. Cum aş putea să ştiu dacă sunt sau nu ei? Deschise uşa.

În holul slab luminat, se aflau două persoane – o femeie mică la trup, de o drăgălăşenie stil Greta Garbo, cu ochi albaştri şi cu părul gălbui şi un bărbat solid, cu privire inteligentă, dar cu trăsături plate, mongoloide, care-i dădeau o înfăţişare brutală. Femeia purta un şal la modă, cizme înalte, lucioase şi pantaloni de formă conică; bărbatul se lăfăia într-o cămaşă boţită şi nişte pantaloni murdari, care-i dădeau un aer de vulgaritate aproape intenţionată. Îi zâmbi lui Isidore, dar ochii lui mici, aprinşi, îşi păstrară forma oblică.

— Căutăm… începu femeia, apoi privirea i se mută dincolo de Isidore; faţa i se destinse într-o expresie de încântare şi ea se repezi pe lângă el, strigând: Pris! Ce mai faci?

Isidore se întoarse: cele două femei tocmai se îmbrăţişau. Se dădu la o parte şi Roy Baty intră la rândul său în încăpere, păstrând pe chip acelaşi zâmbet strâmb, discordant.

PAISPREZECE

— Putem vorbi? întrebă Roy, arătând spre Isidore.

Radiind de fericire, Pris răspunse:

— Până la un punct, da. Apoi, adresându-se lui Isidore: Te rog să ne scuzi. Îi luă pe cei doi musafiri deoparte şi discută cu ei pe un ton scăzut; după care toţi trei se întoarseră cu faţa către J.R. Isidore, care se simţea stingher şi străin.

— Acesta e dl. Isidore, îl prezentă Pris. Dumnealui are grijă de mine. Cuvintele aveau o nuanţă de sarcasm maliţios; Isidore clipi încurcat. Vedeţi? Mi-a adus alimente naturale.

— Alimente, repetă Irmgard Baty, zbughind-o cu paşi mici şi vioi în bucătărie. Piersici, mai spuse ea, luându-şi o lingură şi un castron; îi zâmbi lui Isidore, în timp ce mânca asemenea unui animal, cu înghiţituri mici şi repezi. Un zâmbet diferit de acela al lui Pris, plin de o căldură simplă; fără nuanţe ascunse.

Simţindu-se atras de ea, Isidore o urmă în bucătărie.

— Eşti de pe Marte, zise el.

— Da, am renunţat să mai stăm acolo. Avea o voce legănată, iar ochii albaştri îi scânteiau privindu-l, pătrunzători ca ai unei păsări. În ce clădire groaznică trăiţi! Nimeni altcineva nu mai locuieşte aici, nu-i aşa? N-am mai văzut şi alte lumini…

— Apartamentul meu e un etaj mai sus, spuse Isidore.

— Oh, am crezut că poate staţi împreună…

Tonul lui Irmgard Baty nu era dezaprobator; în mod evident vorbea serios, spusele ei păreau mai curând o afirmaţie.

Aspru, dar încă păstrându-şi zâmbetul, Roy Baty zise:

— Ei bine, l-au omorât pe Polokoff.

Veselia care apăruse pe chipul lui Pris, la vederea prietenelor ei, se şterse dintr-odată.

— Şi pe mai cine? întrebă ea.

— Pe Garland, continuă Roy Baty. Pe Anders şi pe Gitchel. Iar astăzi, doar cu puţin mai devreme, au ucis-o şi pe Luba.

Comunică veştile ca şi cum l-ar fi încercat o plăcere perversă. Ori ca şi cum şocul suferit de Pris i-ar fi oferit satisfacţie.

— Nu credeam c-o vor da gata pe Luba; îţi aminteşti ce spunea mereu în timpul călătoriei?

— Prin urmare, zise Pris, am mai rămas…

— … doar trei dintre noi, completă Irmgard, cu o grabă plină de teamă.

— De asta am venit aici, bubui vocea lui Roy Baty, plină de o nouă şi neaşteptată căldură; cu cât situaţia era mai rea, cu atât părea să se bucure mai mult. Isidore nu reuşea să-l înţeleagă cu niciun chip.

— Oh, doamne, rosti Pris, copleşită.

— Da, l-au trimis pe anchetatorul acela, vânătorul-de-recompense pe nume Dave Holden, spuse Irmgard, cuprinsă de agitaţie. Buzele ei părură să picure venin la rostirea numelui. Iar Polokoff a fost cât pe-aci să-l omoare.

— *Cât pe-aci,* repetă Roy, al cărui zâmbet devenise acum rânjet.

— Urmarea e că în clipa de faţă acest Holden se află în spital, continuă Irmgard. Evident, au dat atunci lista altui vânător-de-recompense, iar Polokoff a fost la un pas de a-l elimina şi pe acesta. Din nefericire, până la urmă s-a întâmplat invers. După aceea, individul s-a dus s-o caute pe Luba; ştim asta fiindcă ea a reuşit să-l anunţe pe Garland, care a trimis pe cineva să-l aresteze pe vânătorul-de-recompense şi să-l aducă în clădirea de pe Mission Street. Înţelegi, Luba ne-a sunat după ce agentul lui Garland l-a ridicat pe poliţist. Era sigură că totul va fi bine şi că Garland are să-l lichideze pe intrus. Făcu o pauză, apoi adăugă: Dar bineînţeles, ceva n-a mers în Mission Street. Nu ştim ce. Poate n-o să ştim niciodată.

— Iar vânătorul ăsta de recompense are numele noastre? întrebă Pris.

— Da, cred că le are, spuse Irmgard. Dar nu ştie unde suntem. Roy şi cu mine n-avem de gând să ne mai întoarcem acasă; am îndesat în maşină cât mai multe lucruri am putut şi am hotărât să ne mutăm într-un apartament abandonat, din mizeria asta de cocioabă.

— E un lucru înţelept? întrebă Isidore, adunându-şi curajul. Să fiţi t-t-toţi în acelaşi l-l-loc?

— Păi, pe ceilalţi i-au omorât, zise Irmgard, prozaică; şi ea, ca şi soţul ei, părea în mod ciudat resemnată, în pofida agitaţiei superficiale pe care-o afişa.

Toţi, gândi Isidore, toţi sunt ciudaţi. Simţea asta, fără a fi capabil să spună de ce. Ca şi cum o *abstracţiune* neobişnuită şi bolnăvicioasă le-ar fi pervertit procesele mentale. Cu excepţia, poate, a lui Pris; cu siguranţă, ea era de-a dreptul

înspăimântată. Părea aproape firească, aproape naturală. Dar…

— De ce nu te muţi cu el? întrebă Roy Boty, indicându-l pe Isidore. Ar putea să-ţi ofere oarecare protecţie.

— Un idiot? exclamă Pris. N-am de gând să trăiesc cu un idiot. Nările îi fremătară.

— Eşti nebună să mai faci pe snoaba în vremuri ca astea, interveni Irmgard. Vânătorii-de-recompense se mişcă repede; s-ar putea să încerce să termine totul în seara asta. S-ar putea să primească o bonificaţie dacă-şi termină treaba până la…

— Pentru numele lui Dumnezeu, închideţi uşa de la hol, exclamă Roy; se apropie şi o trânti cu o izbitură a mâinii, apoi o încuie. Cred că ar trebui să te muţi împreună cu Isidore, Pris, iar Irm şi cu mine să rămânem aici, în aceeaşi clădire; numai astfel ne putem ajuta unul pe celălalt. Am în maşină componente electronice, resturi luate de pe navă. O să instalez o linie de microfoane prin care să ţinem legătura şi o să construiesc un sistem de alarmă pe care să nu-l putem deconecta decât noi patru. Este evident că falsele identităţi n-au mers, nici măcar în cazul lui Garland. Bineînţeles, el şi-a pus capul în joc aducându-l pe vânătorul-de-recompense în clădirea de pe Mission Street; asta a fost o greşeală. Iar Polokoff, în loc să se ţină cât mai departe posibil de poliţist, a ales contrariul. Noi n-o să mai facem aşa; o să stăm deoparte.

Nu părea câtuşi de puţin îngrijorat; s-ar fi spus că situaţia îi trezise o energie aproape nebună.

— Cred că… Trase aer în piept, cu zgomot, atrăgând atenţia tuturor celor din încăpere, inclusiv a lui Isidore. *Eu* cred că există un motiv pentru care noi trei mai suntem în viaţă. Dacă vânătorul ar fi avut cea mai mică idee despre locul unde ne aflăm, şi-ar fi făcut deja apariţia. Esenţialul în cazul vânătorii de recompense este să te mişti cât mai repede posibil. Numai aşa poţi câştiga.

— Iar dacă o să aştepte, încuviinţă Irmgard, noi ne vom furişa din faţa lui, aşa cum am făcut-o şi până acum. Pariez că Roy are dreptate; individul are numele noastre, dar nu ştie unde ne aflăm. Biata Luba; să-şi aleagă tocmai clădirea Operei, locul acela descoperit… Nicio dificultate s-o găseşti.

— Mă rog, zise Roy emfatic, ea şi-a dorit asta; credea că va fi mai în siguranţă în calitate de persoană publică.

— I-ai spus-o, de altfel, zise Irmgard.

— Da, încuviinţă Roy, i-am spus-o, cum şi lui Polokoff i-am

spus să încerce să treacă drept agent al Interpolului. Iar pe Garland l-am atenţionat că e foarte posibil, chiar probabil, ca unul dintre proprii lui vânători-de-recompense să-i vină de hac. Ceea ce s-a şi întâmplat...

Se legăna pe călcâie, cu faţa vădind o profundă înţelepciune. Isidore interveni şi el:

— Am înţ-ţ-ţeles ascultându-l p-p-pe domnul B-Baty că dumnealui este c-c-conducătorul vostru f-f-firesc.

— O, da, Ray e un conducător, aprobă Irmgard.

— El a organizat ceva... excursia noastră de pe Marte până aici, adăugă şi Pris.

— At-t-tunci, spuse Isidore, ai face m-m-mai bine să asculţi ce-ţi s-s-spune. Vocea i se frânse, plină de speranţă şi încordare. Cred că ar fi g-g-grozav, Pris, dacă t-t-te-ai muta c-cu mine. Am să stau acasă câteva zile – n-o să mă mai duc la slujbă. Tocmai urma să-mi iau concediu. Aşa o să mă conving că eşti în siguranţă.

Poate că Milt, care era foarte inventiv, îi va proiecta o armă pe care s-o poată folosi. Ceva plin de imaginaţie, capabil să-i nimicească pe vânătorii-de-recompense... orice-ar fi ei. Avea o impresie sumbră, nedesluşită, furişă: impresia unei entităţi necruţătoare, care purta cu ea o listă şi un pistol, mişcându-se ca un automat prin searbăda şi birocratica meserie de a ucide. O entitate fără emoţii şi fără chip; o fiinţă care, odată omorâtă, era imediat înlocuită cu alta asemănătoare. Şi tot aşa, până când toţi cei vii şi reali erau împuşcaţi.

Incredibil faptul că poliţia nu poate face nimic, gândi el. *Oamenii ăştia trebuie să fi comis ceva.* Poate că au emigrat pe Pământ în mod ilegal. Ni s-a spus – şi la televiziune se vorbeşte mereu – să raportăm orice aterizare a unei nave în afara rampelor aprobate. Poliţia trebuie să stea continuu de veghe.

Dar chiar şi-aşa nimeni nu mai ucide în mod deliberat. Este contrar Mercerismului.

— Idiotul, zise Pris, mă place.

— Nu-i mai spune aşa, Pris, o rugă Irmgard, privindu-l pe Isidore plină de compasiune. Gândeşte-te cum te-ar putea numi *el.*

Pris nu comentă în niciun fel. Expresia ei deveni enigmatică.

— Am să încep de îndată să instalez microfoanele, spuse Roy. Irmgard şi cu mine rămânem în apartamentul ăsta. Pris, tu mergi cu dl. Isidore. Se îndreptă spre uşă, cu o viteză uimitoare la un om de gabaritul lui. Deveni o pată ce dispăru pe uşa care

se trânti la loc, odată deschisă. În clipa aceea, Isidore avu o vremelnică şi ciudată halucinaţie: văzu un schelet de metal, o platformă cu cabluri, şi circuite, şi baterii, şi turele, şi angrenaje – după care silueta şleampătă a lui Roy Baty se şterse din vedere. Isidore simţi că-i vine să râdă; se stăpâni plin de nervozitate. Se simţea uluit.

— Un om de acţiune, rosti Pris, distantă. Ce păcat că e atât de nepriceput când are de-a face cu chestiuni de mecanică!

— Dacă vom scăpa cu bine, răspunse Irmgard severă, ca şi cum ar fi certat-o, totul va fi datorită lui Roy.

— Dar oare mai merită? vorbi Pris, mai mult ca pentru sine. Ridică din umeri, apoi încuviinţă din cap, în direcţia lui Isidore. O.K., J.R. o să mă mut cu tine şi o să poţi să mă protejezi.

— Să *v-v-vă* protejez, replică imediat Isidore.

Solemnă, cu o voce joasă, ca de ceremonie, Irmgard Baty îi spuse:

— Vreau să ştii că-ţi apreciem foarte mult gestul, d-le Isidore. Eşti primul prieten pe care cineva dintre noi l-a găsit aici, pe Pământ. E foarte frumos din partea dumitale; poate cândva ne vom putea revanşa.

Se strecură până la el şi-l bătu uşurel pe braţ.

— Ai cumva vreo carte pre-colonială pe care aş putea s-o citesc? o chestionă el.

— Poftim? Irmgard Baty o privi întrebătoare pe Pris.

— Revistele acelea vechi, o lămuri fata; îşi adunase câteva lucruri să le ia cu ea, dar Isidore îi săltă legătura din braţe, simţind din plin strălucirea pe care ţi-o dă satisfacţia unui ţel împlinit. Nu, J.R. n-am adus niciuna cu noi, din motivele pe care ţi le-am explicat.

— O să m-m-mă duc la bi-bi-bibliotecă m-mâine, spuse el, ieşind în hol. Şi-o să iau câteva, s-s-s-avem ce citi, eu şi cu t-t-tine, ca s-să mai ai şi altceva de f-f-făcut, nu numai s-să aştepţi.

O conduse pe Pris în apartamentul lui de la etaj – aşa întunecat, şi pustiu, şi neaerisit, şi călduţ cum era; după ce lăsă lucrurile fetei în dormitor, se întoarse imediat şi aprinse aragazul, luminile şi televizorul, pe singurul canal care mai funcţiona.

— Îmi place, zise Pris, pe acelaşi ton detaşat şi distant, de până atunci. Rătăci prin cameră, cu mâinile vârâte în buzunarele fustei; în contrast cu reacţia ei mărturisită, o expresie ursuză, aproape îndreptăţită în nemulţumirea ei

gradată, îi apăru pe chip.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă el, în timp ce-i aşeza lucrurile pe canapea.

— Nimic.

Se opri în faţa ferestrelor, dădu în lături draperiile şi privi posacă afară.

— Dacă te gândeşti la faptul că sunt pe urmele tale… începu Isidore.

— E un vis, spuse Pris. Provocat de medicamentele pe care mi le-a dat Roy.

— P-p-pardon?

— Crezi într-adevăr că există vânători-de-recompense?

— Dl. Baty spunea că v-au ucis prietenii.

— Roy Baty este la fel de nebun ca şi mine, zise Pris. Excursia noastră s-a desfăşurat între locul în care ne aflăm şi un spital de boli nervoase de pe Coasta de Est. Suntem cu toţii schizofrenici, avem o existenţă anormală din punct de vedere emoţional – „aplatizare a afectelor”, aşa se numeşte. În plus avem halucinaţii colective.

— Nici n-am crezut că e adevărat, rosti el, plin de uşurare.

— De ce n-ai crezut? Se întoarse ca să-i vadă faţa; privirea ei cercetătoare era atât de severă, încât Isidore simţi cum roşeşte.

— P-p-pentru că asemenea l-lucruri nu s-se întâmplă. Gu-gu-guvernul nu omoară pe nimeni, niciodată, indiferent de crima comisă. Iar mercerismul…

— Da, zise Pris, dar dacă nu eşti om, situaţia e cu totul alta.

— Nu e adevărat. Chiar şi animalele – ţ-ţiparii, şi popândăii, şi şerpii, şi păianjenii – sunt sacre.

— Deci nu poate fi adevărat, nu-i aşa? întrebă Pris, continuând să-l privească fix. Cum spuneai, chiar şi animalele sunt protejate de lege. Toate formele de viaţă. Tot ce e organic şi şerpuieşte, se agită, se ascunde, zboară, mişună sau depune ouă sau…

Se întrerupse căci pe uşa deschisă a apartamentului apăruse Roy Baty, cu un snop de sârme foşnind în urma lui.

— Insectele, zise el, fără să se arate jenat de faptul că le surprinsese discuţia, sunt în mod special sacrosancte. Ridicând un tablou de pe peretele sufrageriei, ataşă un mic dispozitiv electronic de cuiul de fixare; se dădu înapoi privi, apoi reamplasă pictura la locul ei.

— Şi acum semnalul de alarmă. Legă la un loc sârmele

atârnânde, care conduceau la un ansamblu complicat. Li-l arătă lui Pris şi lui John Isidore, cu acelaşi zâmbet discordant pe buze: Dispozitivul de alarmă! Firele astea intră sub covor; ele formează antena ce va semnala prezenţa unui… Ezită un moment. A unei entităţi dotate cu activitate cerebrală, spuse el ambiguu, alta decât noi patru.

— Deci sună, recapitulă Pris. Şi-apoi? Tipul va fi înarmat. Nu putem să ne repezim asupra lui şi să-l muşcăm, mortal.

— Ansamblul, continuă Roy, are în cuprinsul său un aparat Penfield. Când se cuplează alarma, el radiază o stare de panică pentru… pentru intrus. Doar dacă acesta nu acţionează foarte rapid – şi e în stare – panica va fi enormă: am dat butonul la maximum. Nicio fiinţă umană nu poate rămâne în preajmă mai mult de câteva secunde. În asta constă natura fricii: în mişcări necontrolate, într-o fugă fără sens şi în spasme musculare şi nervoase. Ceea ce, conchise el, ne va da posibilitatea să-i venim de hac. Lucrul, repet, e posibil. Depinde cât de bun se arată individul.

— Dar pe noi alarma nu ne va afecta? întrebă Isidore.

— Aşa e, zise Pris. Pe Isidore îl va afecta.

— Şi ce-i cu asta? se miră Roy, terminându-şi treaba. Vor fugi amândoi de-aici, cuprinşi de panică. Dar chiar şi în aceste condiţii ne va rămâne timp să acţionăm. Iar pe Isidore nu-l vor ucide; nu e pe lista lor. Tocmai de aceea poate fi folosit ca momeală.

— Ceva mai bun nu eşti capabil să realizezi, Roy? întrebă brusc Pris.

— Nu, răspunse el. Nu sunt capabil.

— O s-să fiu în stare s-s-să-mi iau o armă mâ-mâ-mâine, se bâlbâi Isidore.

— Şi e sigur că prezenţa lui Isidore nu va scoate din funcţiune sistemul? întrebă Pris. La urma urmei, el e… ştii tu.

— I-am compensat undele cefalice, explică Roy. Suma lor nu va declanşa nimic; pentru asta va mai fi nevoie de încă un om. O fiinţă…

Cu o expresie încruntată, îl privi pe Isidore, dându-şi seama de sensul celor spuse.

— Sunteţi androizi, zise Isidore. Dar nu-i păsa; pentru el era totuna. Înţeleg acum de ce vor să vă omoare, continuă. De fapt. Nu sunteţi fiinţe vii.

În clipa de faţă, totul căpăta sens. Vânătorul-de-recompense.

Uciderea prietenilor lor, călătoria spre Pământ, toate acele precauţii…

— Când am folosit cuvântul „om”, îi spuse Roy Baty lui Pirs, l-am folosit greşit.

— E-adevărat, d-le Baty, spuse Isidore. Dar ce importanţă are cuvântul, în ceea ce mă priveşte? Vreau să spun că eu sunt un „special”, nici pe mine nu mă tratează prea bine, de exemplu nu pot emigra. Se trezi dârdâind ca o frunză în vânt. Nu puteţi veni să locuiţi aici. Eu nu sunt în stare să… reuşi, în cele din urmă, să-şi recapete calmul.

După o pauză, Roy Baty spuse laconic:

— Nu ţi-ar fi plăcut pe Marte. Aici ai tot ce-ţi trebuie.

— Mă întrebam cât timp va trece până să-ţi dai seama, i se adresă Pris lui Isidore. Suntem deosebiţi, nu-i aşa?

— Asta e ceea ce i-a trădat, probabil, pe Garland şi pe Max Polokoff, zise Roy. Erau al naibii de siguri că vor trece neobservaţi. La fel şi Luba.

— Dumneata eşti un intelectual, spuse Isidore; îl excita iarăşi faptul că înţelesese. Excitare şi mândrie… Gândeşti abstract. Şi nu gesticula, iar vorbele parcă i se izbiră unele de altele, ca de obicei. Îmi doresc să fi avut un coeficient de inteligenţa ca al dumitale; atunci aş fi putut trece testul, n-aş mai fi fost o „minte-de-găină”. Cred că eşti foarte deştept; aş putea învaţă multe de la dumneata.

După un răstimp, Roy Baty anunţă:

— O să termin totuşi sistemul de alarmă.

Continuă să lucreze.

— Încă nu înţelege, rosti Pris cu voce ascuţita şi subţire, ca de stentor, pentru ce am părăsit planeta Marte. Ce am făcut noi acolo?

— Ceea ce n-am mai putut suporta să facem, mormăi Roy Baty.

În picioare, în cadrul uşii deschise, stătea acum Irmgard Baty. O remarcară abia în timp ce vorbea:

— Nu cred că trebuie să ne facem griji în privinţa d-lui Isidore rosti ea, convinsă; se apropie grăbită de acesta privindu-l drept în ochi. Aşa cum spunea, nici el nu se bucură de un tratament grozav. Iar ceea ce am făcut noi pe Marte, nu-l interesează, ne ştie şi ne place – o astfel de acceptare emoţionala este totul pentru el. Ne vine greu să înţelegem una ca asta. Totuşi e-adevărat.

Apropiindu-se şi mai mult de Isidore, îi spuse, sfredelindu-l din priviri:

— Ai putea câştiga o mulţime de bani, denunţându-ne. Îţi dai seama? Se întoarse către soţul ei: Vezi. Realizează asta. Şi totuşi n-o să spună nimic!

— Eşti un erou, Isidore, zise Pris. O garanţie a rasei dumitale.

— Dacă ar fi android, vorbi Roy convins, ne-ar denunţa mâine dimineaţă, în jur de ora zece. Şi-ar părăsi slujba şi cu asta basta. Sunt copleşit de admiraţie.

Tonul lui nu putea fi descifrat; Isidore, cel puţin, nu reuşi să-l pătrundă.

— Şi ne-am imaginat că aceasta va fi o lume lipsită de prietenie, o planetă cu figuri ostile, toate îndreptate împotriva noastră. Râse iarăşi, în hohote.

— Mie nu mi-e deloc teamă, zise Irmgard.

— Ar trebui să-ţi fie. Până în vârful unghiilor, spuse Roy.

— Haideţi să votăm, propuse Pris. Aşa cum făceam pe navă, când aveam vreo neînţelegere.

— Bine, acceptă Irmgard. Eu n-o să mai spun nimic. Dar dacă respingem propunerea asta, nu cred că vom mai găsi un alt om care să ne ajute. Dl. Isidore este un… Căută cuvântul.

— Un special, completă Pris.

CINCISPREZECE

Votul se desfăşură solemn şi plin de ceremonie.

— Rămânem aici, spuse cu fermitate Irmgard. În acest apartament şi în această clădire.

— Eu votez pentru uciderea lui Isidore şi mutatul în altă parte, zise Roy Baty. Şi el, şi nevastă-sa se întoarseră în direcţia lui Pris. John Isidore făcu acelaşi lucru.

Cu o voce înceată, fata spuse:

— Votez pentru rămânerea noastră aici. Apoi adăugă, ceva mai tare: Cred că pericolul reprezentat de faptul că J.R. ştie adevărul e compensat prin aceea că avem mare nevoie de el. Evident, nu putem trăi în mijlocul oamenilor fără să fim descoperiţi; din cauza asta au murit Polokoff, şi Garland, şi Luba, şi Anders. Din cauza asta au murit toţi.

— Poate că au făcut tocmai ceea ce facem noi acum, zise Roy Baty. S-au încrezut într-o anumită fiinţă umană despre care au gândit că era altfel decât celelalte. Specială, cum ai spus.

— Nu ştim asta, obiectă Irmgard. A fost doar un complex de împrejurări. Mă gândesc că ei, ei… Făcu un gest. S-au învârtit de colo-colo. Ori au cântat pe scenă, ca Luba. Fiindcă noi credem… am să-ţi spun eu în ce credem, Roy. Într-un lucru care ne-a indus pe toţi în eroare; credem în blestemata noastră de inteligenţă superioară! Îşi privi soţul, în timp ce sânii ei mici şi ascuţiţi se ridicau şi coborau cu repeziciune. Suntem atât de *deştepţi* – Roy, eşti pe cale să faci asta chiar acum, naiba să te ia, în clipa de faţă faci pe deşteptul!

— Cred că Irm are dreptate, zise Pris.

— Deci ne legăm viaţa de un anormal, de un degenerat… începu Roy, apoi renunţă. Sunt obosit, constată el, simplu. A fost o călătorie lungă, Isidore. Aici, însă, n-o să stăm multă vreme. Din păcate…

— Sper, exclamă Isidore, fericit. Pot să vă ajut ca şederea voastră pe Pământ să fie cât mai plăcută.

Se simţea sigur pe spusele lui. I se păru un lucru uşor, punctul culminant al întregii sale vieţi – şi al noii autorităţi pe care o manifestase în ziua aceea la slujbă, când vorbise la videofon.

De îndată ce termină programul zilei, Rick Deckard traversă în zbor oraşul, îndreptându-se către zona unde se aflau cele câteva clădiri ale marilor negustori de animale, cu vitrinele lor uriaşe şi cu firmele posomorâte. Starea depresivă ieşită din comun, nouă şi îngrozitoare, care-l chinuise în tot cursul zilei, încă nu-l părăsise. Plimbarea printre animale şi vânzătorii acestora părea singurul punct slab în carapacea deznădejdii, o fisură prin care era capabil s-o înşface şi s-o doboare. În trecut, oricum, prilejul de a vedea animalele, de a adulmeca urma afacerilor cu mize uriaşe însemnase foarte mult pentru el. Poate că va fi la fel şi-acum.

— Da, domnule, i se adresă amabil un nou vânzător de animale, elegant îmbrăcat, văzându-l cum se uită, cu un soi de privire sticloasă, plină de umilinţă, la cuştile cu exponate. Aţi găsit ceva care să vă placă?

— O mulţime, confirmă Rick. Ceea ce mă încurcă este modalitatea de plată.

— Ne spuneţi ce gen de afacere vă interesează, zise vânzătorul. Ce animal doriţi să luaţi cu dumneavoastră acasă şi cât anume vreţi să plătiţi pentru el. Vom înainta contractul directorului nostru comercial, care va fi bucuros să-şi dea acordul.

— Am trei mii de dolari bani gheaţă, zise Rick. La sfârşitul zilei ridicase de la Departament recompensa cuvenită. Cât costă, de pildă, familia aceea de iepuri?

— Domnule, în cazul în care plătiţi pe loc trei mii, vă pot ajuta să obţineţi ceva mai de soi decât o pereche de iepuri. Ce-aţi spune de o capră?

— La capre nu m-am gândit, recunoscu Rick.

— Îmi este permis să vă întreb dacă noua ofertă reprezintă pentru dumneavoastră prea mult, d-le?

— Păi, nu am de gând să depăşesc trei miare, spuse Rick.

— Am bănuit asta, d-le, când aţi pomenit de iepuri. Necazul cu ei este că toată lumea are aşa ceva. Mi-ar plăcea să vă văd ajuns în rândul categoriei căreia cred că-i aparţineţi. Pe cuvânt, d-le, îmi păreţi un om care-şi poate permite să aibă o capră.

— Ce avantaje aş avea?

— Avantajul deosebit al deţinerii unei capre, zise ferm vânzătorul de animale, este acela că o puteţi învăţa să împungă pe oricine ar încerca s-o fure.

— Nu şi dacă vor trage în ea cu o armă hipnotică şi vor

coborî apoi pe o scară de funie dintr-un aeroglisor încremenit în aer, zise Rick.

Vânzătorul, deloc tulburat, continuă:

— O capră este credincioasă stăpânului. Are un suflet liber, natural, pe care nicio cuşcă nu-l poate înlănţui. Şi mai există o trăsătură excepţională a caprelor, pe care probabil că n-o cunoaşteţi. De foarte multe ori, când îţi investeşti banii într-un animal şi-l iei cu tine acasă, descoperi, într-o bună dimineaţă, că a mâncat ceva radioactiv şi a murit. O capră nu este deranjată de alimente semi-contaminate, poate mânca orice, chiar şi lucruri ce ar da gata o vacă sau un cal, ori – în mod special – o pisică. În calitate de investiţie pe termen lung, avem convingerea că o capră – mai ales dacă este femelă – oferă avantaje de neînvins unui proprietar de animale serios.

— Exemplarul acesta e femelă?

Remarcase o capră mare, neagră, stând ţepoasă în centrul cuştii; se apropie de ea, însoţit de vânzător. Era frumoasă, i se păru lui Rick.

— Da, d-le. O capră nubiană, neagră, după cum vedeţi foarte mare. Un concurent superb în cadrul ofertei de anul acesta. Şi v-o oferim la un preţ atractiv, neaşteptat de scăzut.

Scoţându-şi catalogul soios, Rick cercetă paginile referitoare la capra neagră, nubiană.

— Vreţi să încheiaţi o afacere cu banii jos? întrebă vânzătorul. Sau oferiţi şi un alt animal în schimb?

— Cu banii jos, zise Rick.

Vânzătorul mâzgăli un preţ pe o bucată de hârtie, apoi, cu gesturi iuţi, aproape furişe, i-o întinse lui Rick.

— Prea mult, obiectă acesta. Luă bileţelul şi scrise dedesubt o cifră mult mai modestă.

— Nu vă putem lăsa capra la un asemenea preţ, protestă vânzătorul. Scrise iarăşi o sumă. Exemplarul pe care-l vedeţi are mai puţin de un an; speranţa lui de viaţă este foarte mare.

Îi arătă lui Rick noul preţ.

— S-a făcut, acceptă poliţistul.

Semnă contractul, plăti pe loc cei trei mii de dolari – întreaga sa recompensă – şi după puţin timp se trezi lângă aeroglisor, într-o stare aducând mai mult a zăpăceală, în vreme ce angajaţii negustorului de animale încărcau în vehicul lada în care se afla capra. Iată-mă şi proprietarul unui animal, unul viu, nu o imitaţie electrică. Pentru a doua oară în viaţa mea…

Suma cheltuită, obligaţia asumată prin contract îl făcură să pălească; începu să tremure. Dar trebuia s-o fac, îşi zise. Întâmplarea cu Phil Resch… *Trebuie* să-mi recapăt încrederea, credinţa în mine şi în capacităţile mele. Altfel îmi voi pierde slujba.

Cu mâinile amorţite, porni aeroglisorul, îndreptându-se către casă, către Iran. O să se supere, reflectă el. Responsabilitatea o va speria. Şi din moment ce stă acasă, o mulţime de sarcini îi vor reveni ei. Deznădejdea îl cuprinse iarăşi.

Odată aterizat pe acoperişul blocului în care locuia, rămase un timp pe gânduri, încropind în minte o poveste plină de autenticitate. Mi-o cere serviciul, se justifică, scărpinându-se pe spate. Prestigiul. Nu puteam continua aşa, cu o oaie electrică; îmi submina moralul. Cred că merge să-i spun asta, decise el.

Sări jos din maşină şi se opinti să coboare, de pe locul din spate, cuşca în care se afla capra; suflând din greu. Reuşi s-o aşeze pe cimentul acoperişului. Izbită de colo-colo, capra îl privi cu ochi strălucitori, plini de inteligenţă, dar nu scoase niciun sunet.

Rick luă ascensorul până la etajul unde-şi avea apartamentul, urmând drumul binecunoscut, până în faţa uşii.

— Bună, îl întâmpină Iran, ocupată cu pregătirea cinei în bucătărie. De ce-ai venit aşa târziu?

— Hai până sus, o chemă el. Vreau să-ţi arăt ceva.

— *Ai cumpărat un animal viu!* Îşi scoase şorţul, îşi netezi părul, cu un gest reflex şi-l urmă afară din casă; străbătură palierul cu paşi mari, energici. N-ar fi trebuit s-o faci fără mine, şuieră femeia. Am dreptul să particip la o asemenea decizie, la cea mai importantă achiziţie ce-o vom…

— Voiam să fie o surpriză, spuse el.

— Ai luat vreo recompensă astăzi, rosti Iran, pe un ton acuzator.

— Da, am retras trei androizi, răspunse Rick. Intră în lift şi împreună o porniră spre înalturi. A trebuit să-l cumpăr, continuă el. Ceva n-a mers cum trebuie azi; ceva legat de retragerea androizilor. N-aş mai fi putut să continui fără să-mi iau un animal.

Ascensorul atinsese acoperişul; Rick îşi conduse nevasta în întunericul de-afară, către cuşcă; aprinzând luminile – menţinute pentru folosinţa tuturor locatarilor – arătă în tăcere în direcţia caprei. Apoi aşteptă reacţia femeii.

— Oh, doamne, şopti Iran. Apropiindu-se de cuşcă, privi înăuntru; după aceea îi dădu un ocol, examinând capra din toate direcţiile.
— E cu adevărat vie? întrebă ea. Nu e electrică?
— Cât se poate de reală, o asigură Rick. Doar dacă nu m-au tras pe sfoară… (Dar asta se întâmpla foarte rar. Amenda pentru fals ar fi fost imensă – de două ori şi jumătate valoarea pe piaţă a animalului original.) Nu, nu m-au păcălit.
— E o capră, constată Iran. O capră neagră, de Nubia.
— Femelă, spuse mândru Rick. Mai târziu, poate-o s-o şi împerechem. Şi vom obţine, în plus, lapte, din care să facem brânză.
— Îi putem da drumul din cuşcă? S-o punem în locul oii electrice?
— Trebuie ţinută în pripon, zise el. Cel puţin câteva zile.
— „Viaţa mea e dragoste şi plăcere”, intonă Iran cu glas încet, ciudat. Un cântec foarte, foarte vechi, de Josef Strauss. Îţi aminteşti? Când ne-am întâlnit pentru prima oară… Îi puse mâna pe umăr, uşor, se aplecă şi-l sărută. Multă dragoste şi foarte multă plăcere, adăugă.
— Îţi mulţumesc, îi spuse el, strângând-o la piept.
— Hai să dăm o fugă până jos şi să-i mulţumim lui Mercer, mai bine. După aceea putem veni iarăşi aici şi să-i dăm caprei un nume; are nevoie de un nume. Poate găseşti şi o funie, ca s-o priponeşti.
Porni înainte, spre ascensor.
De lângă iapa lui, pe care-o ţesăla şi-o curăţa, vecinul Bill Barbour le strigă:
— Frumoasă capră aveţi, d-le şi d-nă Deckard. Felicitări! Bună seara, d-nă Deckard. Poate-o să vă facă şi iezi; aş schimba mânzul meu pentru o pereche de iezi.
— Mulţumim, răspunse Rick, urmând-o pe Iran, în direcţia liftului. Asta-ţi vindecă starea depresivă? o întrebă el. Pe mine mă linişteşte.
— Bineînţeles, răspunse femeia. Acum putem admite faţă de oricine că oaia e falsă.
— Nu e nevoie s-o facem, zise el, precaut.
— Dar *putem,* insistă Iran. Înţelegi, acum nu mai avem nimic de ascuns; ceea ce ne-am dorit întotdeauna s-a îndeplinit. Ce vis!
Se înălţă pe vârfuri şi-l sărută încă o dată, sprintenă;

răsuflarea ei, sacadată şi plină de pasiune, îl gâdilă pe gât. Apoi Iran întinse mâna să cheme ascensorul.

Ceva îl puse pe Rick în gardă. Ceva îl făcu să spună:

— Hai să nu mergem încă în apartament. Să stăm aici, lângă capră. Stăm, ne uităm la ea, poate-i dăm şi ceva de mâncare… Pentru început mi-au dat o traistă cu ovăz. Citim instrucţiunile de îngrijire a caprei; mi le-au dat şi pe astea, fără să mai plătesc nimic. Poate-i spunem Euphemia.

Ascensorul sosise deja şi Iran păşise nerăbdătoare în cabină.

— Aşteaptă, o strigă el.

— Ar fi imoral să nu fuzionăm cu Mercer drept mulţumire, zise femeia. Am folosit astăzi aparatul de produs empatie şi astfel am reuşit să-mi mai înving puţin starea depresivă – doar puţin, nu ca acum. O piatră tot m-a lovit însă, uite-aici! Îi arătă încheietura mâinii, pe care Rick văzu o mică vânătaie întunecată. Şi-mi amintesc că m-am gândit cât de buni suntem, cu mult mai buni, atunci când ne contopim cu Mercer. În ciuda durerii. Fizic, ne doare, dar spiritual suntem împreună; i-am simţit pe ceilalţi, din lumea întreagă, pe toţi cei ce foloseau aparatul odată cu mine.

Ţinu uşa liftului, să nu se închidă.

— Haide, Rick. Totul va dura doar câteva clipe. Întotdeauna ai acceptat greu contopirea; vreau să transmiţi tuturor celorlalţi starea ta de-acum. Le-o datorezi. Ar fi imoral s-o păstrăm numai pentru noi.

Avea dreptate, desigur. Aşa că Rick intră în cabină şi coborâră încă o dată până la apartament.

În sufragerie, Iran apăsă grăbită butonul aparatului de produs empatie, cu faţa animată de o bucurie crescândă; se luminase aidoma lunii ce răsare.

— Vreau ca toată lumea să ştie, îi spuse ea. Odată mi s-a întâmplat şi mie asta; am pornit aparatul şi-am dat peste cineva care tocmai îşi cumpărase un animal. Apoi într-o zi… Trăsăturile i se întunecară într-o clipită; plăcerea i se şterse. Într-o zi m-am trezit în legătură cu cineva al cărui animal murise. Dar noi, toţi ceilalţi, i-am împărtăşit diferitele noastre bucurii – cu excepţia mea, care, aşa cum ştii, n-aveam niciuna – şi asta l-a mai înveselit puţin. Am putea da chiar peste un sinucigaş potenţial; ceea ce avem, ceea ce simţim ar putea…

— Vor primi bucuria noastră, zise Rick. Noi în schimb, o să pierdem. O să schimbăm simţămintele noastre cu ale lor.

Bucuria ni se va risipi.

Ecranul aparatului de produs empatie înfăţişa acum valuri de fâşii în culori aprinse, lipsite de formă; răsuflând adânc. Femeia apucă strâns cele două manete.

— Dac-o să păstrăm totul clar în minte, n-o să pierdem nimic din ceea ce simţim acum. Niciodată n-ai înţeles cu adevărat rostul fuziunii, nu-i aşa, Rick?

— Cred că nu, răspunse el. În clipa de faţă însă începuse să perceapă, pentru prima dată, valoarea pe care oamenii de genul lui Iran o obţineau din partea mercerismului. Posibil ca experienţa cu vânătorul-de-recompense Phil Resch să-i fi afectat unele sinapse minuscule, închizând un contact neuronal şi deschizând altul. Iar asta declanşase după toate aparenţele, o reacţie în lanţ…

— Iran, spuse Rick, precipitat, îndepărtând-o de cutia aparatului. Ascultă-mă; aş vrea să stăm de vorbă despre cele ce mi s-au întâmplat astăzi. O conduse până la canapea şi o aşeză pe marginea acesteia, cu faţa înspre el. Apoi începu să povestească: Am întâlnit un alt vânător de recompense, pe care nu l-am mai văzut niciodată până acum. Un sălbatic căruia-i face plăcere să distrugă androizi. Şi pentru prima oară, după ce-am fost cu el, i-am privit *altfel.* Vreau să spun că, în felul meu, îi vedeam exact aşa cum o făcea individul.

— Şi povestea asta chiar nu poate să mai aştepte? întrebă Iran.

— Mi-am aplicat un test, o întrebare – şi am verificat-o; am început să resimt empatie pentru androizi şi să înţeleg *ce înseamnă* asta. Ai spus-o chiar tu, azi-dimineaţă: „Bieţii androizi”. Aşa că ştii despre ce vorbesc. De aceea am cumpărat capra. Niciodată nu m-am mai simţit ca acum. S-ar putea să fie, ca în cazul tău, o stare depresivă. Îmi dau seama cât de mult suferi când eşti deprimată; doar că în trecut m-am gândit întotdeauna că te complici în starea asta şi că ai putea scăpa de ea oricând, dacă nu singură, atunci cu ajutorul orgii de senzaţii. Dar când ajungi la o asemenea descurajare, nu-ţi mai pasă. Eşti apatic pentru că pierzi orice fel de sens al valorii. Nu are importanţă dacă te simţi mai bine, căci dacă nu preţuieşti nimic…

— Ce se mai aude cu serviciul tău? Tonul ei îl şocă; clipi încurcat. *Serviciul tău,* repetă Iran. La cât se ridică ratele lunare pentru capră? Întinse mâna spre el; cu un gest reflex, Rick

scoase contractul abia semnat şi i-l întinse. Atât de mult? exclamă ea, cu glas subţire. Şi dobânda – doamne-dumnezeule, numai dobânda… Şi-ai făcut toate astea doar pentru că erai deprimat! Nu ca să-mi faci mie o surpriză, cum spuneai la început. Îi înapoie contractul. Ei, n-are importanţă… Sunt mulţumită totuşi că ai cumpărat capra, îmi place. Dar o asemenea povară financiară… Expresia ei deveni posomorâtă.

— Mă pot muta la un alt birou, o asigură Rick. Departamentul mai are încă zece sau unsprezece, toate separate. Furtul de animale, de pildă. Mă pot transfera acolo…

— Şi banii de recompensă? Avem mare nevoie de ei; altfel ne vor lua capra înapoi.

— Am să prelungesc contractul de la treizeci şi şase de luni, la patruzeci şi opt. Scoase repede un pix şi mâzgăli cu el pe dosul contractului. În felul acesta vom plăti în fiecare lună cincizeci şi doi de dolari şi jumătate mai puţin.

Se auzi sunând videofonul.

— Dacă nu ne-am fi întors, zise Rick, dac-am fi rămas lângă capră, pe acoperiş, n-ar fi trebuit acum să răspundem.

— De ce ţi-e teamă? întrebă Iran, ducându-se la aparat. Nu ne iau capra înapoi, cel puţin *nu încă.*

Ridică receptorul.

— Sunt cei de la Departament, zise grăbit Rick. Spune-le că nu sunt acasă. Porni către dormitor.

— Alo, făcu Iran, în receptor.

— Încă trei androizi pe care-ar fi trebuit să-i urmăresc astăzi, în loc să mă întorc aici… Pe ecran prinsese contur chipul lui Harry Bryant, aşa că era prea târziu ca să mai dispară. Cu picioarele ţepene, se întoarse lângă videofon.

— Da, e acasă, tocmai spunea Iran. Ne-am cumpărat o capră, veniţi s-o vedeţi, d-le Bryant. Urmă o pauză, în care ea ascultă răspunsul, apoi îi înmână receptorul lui Rick: Vrea să-ţi comunice ceva.

Aşezându-se grăbită la aparatul de produs empatie, apucă iarăşi cele două manete. Aproape imediat deveni transpusă. Rick rămase cu receptorul în mână, conştient de îndepărtarea ei mentală. Conştient de propria lui însingurare.

— Alo, spuse el, în aparat.

— Am pus să fie urmăriţi cei doi androizi rămaşi, zise Harry Bryant. Suna de la el din birou; Rick zări pupitrul familiar, îngrămădeala de hârtii, documente şi tot soiul de alte fleacuri.

Este evident, urmă inspectorul, că au intrat în alertă, căci au părăsit adresa pe care ne-o dăduse Dave; în clipa asta pot fi găsiţi la… aşteaptă! Bâjbâi pe birou şi în cele din urmă găsi ce căuta.

Cu gesturi mecanice, Rick îşi pregăti pixul; puse pe genunchi contractul de cumpărare a caprei şi aşteptă datele.

— Blocul 3967-C, spuse inspectorul Bryant. Du-te acolo cât de repede poţi. E de presupus că ei ştiu despre cei retraşi astăzi: Garland, Luba şi Polokoff. De aceea au şi fugit pe ascuns.

— Pe ascuns, repetă Rick. Şi în gând: Voiau să-şi salveze viaţa.

— Iran spune că v-aţi cumpărat o capră. Când ai făcut asta? După ce-ai plecat de la slujbă?

— În drum spre casă.

— O să vin să văd şi eu capra, după ce-i vei retrage pe androizii care-au mai rămas, zise Bryant. Apropo, am vorbit cu Dave chiar adineaori. I-am povestit cât ţi-au dat de furcă. Îţi transmite felicitări şi să fii mai atent; spune că androizii Nexus-6 sunt mult mai deştepţi decât îşi imaginase. De fapt, nu-i vine să creadă că ai dat gata trei exemplare într-o singură zi.

— Trei ajung, zise Rick. Nu mai pot. Trebuie să mă odihnesc.

— Mâine vor fi deja plecaţi, spuse inspectorul Bryant. Vor ieşi de sub jurisdicţia noastră.

— Nu, atât de repede. Or să mai întârzie.

— Te duci acolo în seara asta, insistă Bryant. Înainte ca ei să-şi dea seama ce se întâmplă. Nu se vor aştepta să te mişti atât de repede.

— Dimpotrivă, zise Rick. Or să mă aştepte.

— Te-a apucat tremuratul? Din cauză că Polokoff era să…

— Nu m-a apucat niciun tremurat.

— Atunci, ce nu e în regulă?

— O.K., acceptă Rick. O să mă duc astă-seară. Se pregăti să închidă.

— Anunţă-mă de îndată ce ai rezultate. O să fiu aici, în birou.

— Dacă-i retrag şi pe aceştia, am de gând să-mi cumpăr o oaie.

— Ai deja una. Ai avut-o de când te ştiu.

— E electrică, spuse Rick. Agăţă receptorul în furcă. O oaie adevărată, de data asta, gândi el. Trebuie să am una. Drept compensaţie.

În faţa aparatului de produs empatie, nevastă-sa se

ghemuise cu o expresie de fascinaţie pe figură. Rick rămase în picioare o vreme, cu mâna odihnindu-i-se pe sânul femeii; îl simţea ridicându-se şi coborând ritmic, simţea viaţa din trupul lui Iran. Ea nu-l băgă în seamă; contopirea cu Mercer devenise, ca întotdeauna, deplină.

Pe ecran, silueta ştearsă, îmbătrânită în robă, a lui Mercer continua să se târască şi dintr-odată o piatră zbură pe lângă el. Privindu-l, Rick gândi: Dumnezeule, situaţia mea e mai rea decât a lui. Mercer nu e nevoit să facă nimic din ceea ce-i este străin. Suferă, dar cel puţin nu i se cere să-şi violeze propria identitate.

Aplecându-se, descleştă uşurel degetele femeii de pe manete, apoi îi luă locul. După săptămâni întregi, era pentru prima oară că făcea asta. Impulsul: nu-l premeditase; se ivise pe neaşteptate.

Îl întâmpină un peisaj plin de buruieni, o pustietate. Aerul mirosea a flori sălbatice; peste tot numai deşert şi niciun pic de ploaie.

Un bărbat stătea în picioare dinaintea lui, cu o lumină plină de păreri de rău în ochii osteniţi şi îndureraţi.

— Mercer, chemă Rick.

— Sunt prietenul tău, rosti bătrânul. Dar trebuie să continui ca şi cum n-aş exista. Înţelegi? Îşi desfăcu larg mâinile goale.

— Nu, spuse Rick, nu înţeleg. Am nevoie de ajutor.

— Cum pot să te salvez, întrebă bătrânul, dacă nu sunt în stare să mă salvez pe mine însumi? Nu înţelegi? *Nu există salvare.*

— Atunci la ce foloseşte asta? întrebă Rick. La ce foloseşti tu?

— Ca să-ţi arăt că nu eşti singur, răspunse Wilbur Mercer. Sunt aici, cu tine şi voi fi întotdeauna. Du-te şi îndeplineşte-ţi menirea, chiar dacă ştii că e greşită.

— De ce? întrebă Rick. De ce-aş face-o? Am să-mi părăsesc slujba şi am să emigrez.

— Indiferent unde vei merge, ţi se va cere să greşeşti, spuse bătrânul. Este condiţia de bază a vieţii, aceea de a fi obligat să-ţi violezi propria natură. La un moment dat, fiecare fiinţă vie trebuie s-o facă. E umbra finală, înfrângerea creaţiei; este blestemul în acţiune, blestemul care se hrăneşte cu viaţa în ansamblul ei, pretutindeni în univers.

— Asta-i tot ce poţi să-mi spui? întrebă Rick.

O piatră zbură şuierând în direcţia lui; se feri şi piatra îl izbi în ureche. Instantaneu, dădu drumul manetelor şi se trezi în propria sa sufragerie, lângă nevastă şi aparatul de produs empatie. Capul îl durea îngrozitor din pricina loviturii; când se pipăi, dădu peste sângele proaspăt curgându-i pe obraz, împrăştiindu-se în picături mari, strălucitoare.

Iran îi tampona urechea cu batista.

— Sunt mulţumită că m-ai dat deoparte, zise ea. Nu suport să fiu lovită. Îţi mulţumesc că ai primit piatra în locul meu.

— Plec, o anunţă Rick.

— Slujba?

— Înmulţită cu trei. Îi luă batista din mână şi se îndreptă spre uşă, încă ameţit şi încercând o senzaţie de vomă.

— Noroc, îi ură Iran.

— N-am câştigat mare lucru întrebuinţând aparatul ăsta, constată Rick. Mercer mi-a vorbit, dar fără niciun folos. Nu ştie nimic în plus faţă de mine. E doar un bătrân care urcă pe colină în întâmpinarea morţii.

— Nu asta e revelaţia?

— O revelaţie pe care am avut-o deja, zise Rick. Deschise uşa ce dădea în holul blocului. La revedere!

Păşi pe palier şi închise uşa după el. Blocul 3967-C, reflectă, citind cele scrise pe dosul contractului. E pe undeva, prin suburbii; o zonă mai curând abandonată. Un loc potrivit pentru o ascunzătoare. Cu excepţia luminilor, pe timp de noapte. După asta o să mă ghidez: după lumini. Fototropic, aidoma unui fluture cap-de-mort. Iar după aceea, gata, se va termina cu androizii, gândi el. O să mă apuc de altceva, să-mi câştig altfel existenţa. Aceştia trei sunt ultimii. Mercer are dreptate; trebuie să-mi termin treaba. Dar nu cred c-am să pot. Doi androizi laolaltă – nu e o chestiune de morală, ci una de practică.

Probabil *n-o să fiu în stare să-i retrag,* realiză el. Chiar dacă voi încerca; sunt prea obosit, iar astăzi mi s-au întâmplat prea multe. Poate că Mercer ştia asta; poate că a prevăzut tot ce se va petrece.

Ştiu însă de unde aş putea obţine ajutorul; mi s-a mai oferit şi înainte, dar l-am refuzat.

Ajunse pe acoperiş. O clipă mai târziu şedea în întunericul aeroglisorului, formând un număr la videofon.

— Asociaţia Rosen, răspunse operatoarea de serviciu.

— Cu Rachael Rosen, ceru el.

— Pardon, d-le?

— Daţi-mi-o pe Rachael Rosen, rosti Rick, iritat.

— Ştie cumva domnişoara…

— Sigur că ştie, răspunse el, apoi rămase în aşteptare.

Zece minute mai târziu, faţa mică, oacheşă, a lui Rachael Rosen apăru pe ecranul videofonului.

— Bună, d-le Deckard!

— Ai ceva de făcut în clipa asta sau putem sta de vorbă? întrebă el. Cum spuneai astăzi, ceva mai devreme…

Nu părea a fi vorba de aceeaşi zi; o generaţie înflorise şi-apoi decăzuse de la ultima lor discuţie. Şi toată apăsarea, toată scârba născută din aceasta i se regăsea în trup; îi simţi povara fizică. Poate că e din cauza pietrei, gândi el. Îşi tamponă cu batista urechea încă sângerândă.

— Te-ai tăiat la ureche, constată Rachael. Ce ruşine!

— Credeai că n-o să te sun? întrebă Rick. Aşa credeai?

— Ţi-am spus, replică Rachael, că fără mine unul dintre androizii Nexus-6 te va da gata înainte să apuci să pui mâna pe el.

— Te-ai înşelat.

— Şi totuşi în clipa asta suni. Mă rog… Vrei să vin la San Francisco?

— În clipa asta, îi ceru el.

— Oh, e prea târziu. O să vin mâine; drumul durează o oră.

— Mi s-a spus că trebuie să-i retrag în noaptea asta. Făcu o pauză, apoi continuă: Au mai rămas trei, din opt câţi erau.

— Vorbeşti de parc-ai fi trecut prin nişte clipe groaznice.

— Dacă nu vii aici în astă-seară, o anunţă Rick, o să mă duc după ei singur şi n-o să reuşesc să-i retrag. Tocmai mi-am cumpărat o capră, adăugă el. Din recompensa primită pentru androizii pe care i-am doborât astăzi.

— Voi, oamenii…! râse Rachael. Caprele miros al naibii!

— Doar masculii. Am citit asta în instrucţiunile primite.

— Eşti cu adevărat obosit, constată Rachael. Arăţi ca năuc. Sigur ştii ce faci încercând să retragi încă trei exemplare Nexus-6 în aceeaşi zi? Nimeni n-a reuşit până acum să distrugă şase androizi în doar douăzeci şi patru de ore.

— Ba da. Franklin Powers, răspunse Rick. Acum vreun an. La Chicago, a retras un grup de şapte.

— A, varianta aia învechită, Memillan Y-4, zise Rachael. Aici e vorba de cu totul altceva. Rămase un timp pe gânduri. Rick,

nu pot să vin. Nici măcar n-am stat la masă…

— Am nevoie de tine, spuse el. Şi în gând: altfel o să mor.

Ştiu asta; Mercer ştia şi el. Şi cred că şi tu o ştii. Dar îmi pierd timpul chemându-te, cugetă Rick. La un android nu poţi apela; fiindcă nu ai ce să obţii de la el.

— Îmi pare rău, Rick, zise Rachael, dar nu pot veni în seara asta. Va trebui s-o lăsăm pe mâine.

— Răzbunare de android, rosti el.

— Poftim?

— Pentru că te-am prins pe picior greşit la testul Voigt-Kampff.

— Chiar crezi asta? întrebă Rachael, cu ochii măriţi. Crezi *într-adevăr?*

— La revedere, răspunse Rick şi se pregăti să închidă.

— Ascultă, spuse Rachael repede. Nu vrei să gândeşti deloc.

— Ţi se pare, pentru că voi, androizii Nexus-6, sunteţi mai deştepţi decât oamenii.

— Nuu, zău nu înţeleg, oftă Rachael. Pot doar să-ţi spun că nu vrei să faci chestia asta acum – poate nici nu vrei s-o mai faci vreodată. Eşti sigur că aştepţi să-ţi înlesnesc retragerea celor trei androizi? Sau speri să te conving să nu încerci?

— Vino aici, îi ceru el, şi vom închiria o cameră la hotel.

— Pentru ce?

— Am auzit astăzi ceva, răspunse Rick răguşit. Despre unele situaţii în care sunt implicaţi bărbaţi umani şi femei androide. Vino în seara asta la San Francisco şi voi renunţa la ceilalţi trei. O să facem altceva.

Ea îl privi, apoi spuse brusc:

— Bine, zbor spre tine. Unde ne întâlnim?

— La St. Francis. Este singurul hotel pe jumătate decent care mai funcţionează în zona Golfului.

— Şi n-o să întreprinzi nimic până nu ajung eu acolo?

— Am să stau în cameră şi-o să mă uit la televizor, la Matahala Prietenoasă. În ultimele trei săptămâni a avut-o ca invitată pe Amanda Werner. Îmi place tipa; aş putea să mă uit la ea tot restul vieţii. Are nişte sâni care parcă-ţi zâmbesc.

Închise aparatul. O vreme rămase nemişcat, cu mintea golită de gânduri. În cele din urmă, răcoarea din interiorul maşinii îl readuse la realitate; răsuci contactul şi după câteva clipe se îndrepta spre centrul San Francisco-ului. Şi spre hotelul St. Francis.

ŞAISPREZECE

Aşezat în fotoliu, în somptuoasa şi enorma cameră de hotel, Rick Deckard citea informaţiile despre androizii Roy şi Irmgard Baty. În cazul lor, documentele cuprindeau şi nişte fotografii color, luate prin teleobiectiv – imagini tridimensionale neclare, pe care abia dacă le putea distinge. Femeia, decise el, pare atrăgătoare. Roy Baty, în schimb, arată cu totul altfel. Mult mai deteriorat.

Farmacist pe Marte, citi el. Cel puţin asta era acoperirea de care se folosise androidul. În realitate, fusese probabil muncitor necalificat, un zilier cu aspiraţii spre ceva mai bun. Oare androizii visează? se întrebă Rick. Evident că da; de aceea îşi ucid câteodată stăpânii şi zboară spre Pământ. Vor o viaţă mai bună, fără sclavie. Ca Luba Luft, de pildă, care cânta *Don Giovanni* şi *Le Nozze,* în loc să se speteascǎ scrijelind faţa pustie a unui câmp presărat cu pietre, pe o colonie nelocuibilă din principiu. „Roy Baty (îl informa documentul) are aerul agresiv, plin de îngâmfare, al unei false autorităţi. Dedicat unor preocupări mistice, acest android a propus grupului o încercare de evadare, susţinându-l ideologic cu o născocire plină de pretenţii despre caracterul sacru al aşa-numitei „vieţi” androidice. În plus, respectivul android a furat (şi experimentat) o serie de medicamente diverse, cu acţiune asupra creierului, pretinzând, când a fost prins, că speră să promoveze în rândurile androizilor o experienţă de grup similară celei a mercerismului, care – a arătat el – rămâne lipsită de valoare pentru androizi”.

Caracterizarea avea în ea ceva patetic. Un android dur, rece, sperând să încerce o experienţă de la care, graţie defectului în mod deliberat inclus în construcţia sa, rămânea exclus. Şi totuşi nu reuşea să resimtă prea multă îngrijorare pentru Roy Baty; sesizase, din însemnările lui Dave Holden, o anume trăsătură respingătoare a acestui android deosebit. Baty încercase să forţeze apariţia experienţei de fuziune în cazul lui însuşi – iar apoi, când totul eşuase, concepuse uciderea unor fiinţe umane… urmată de zborul spre Terra. Iar acum, aşa cum se întâmplase astăzi, de destrămarea grupului original de opt androizi, până când nu mai rămăseseră decât trei la număr. Şi ei, membrii

grupului ilegal care mai rezistaseră, erau de asemenea condamnaţi, căci dacă el n-ar fi reuşit să-i doboare, altcineva ar fi făcut-o cu siguranţă. Timp şi răstimp, gândi Rick. Ciclul vieţii, încheindu-se în acest ultim asfinţit, înaintea tăcerii morţii. Percepea în respectiva succesiune un microunivers complet.

Uşa camerei de hotel se deschise printr-o izbitură.

— Ce zbor! exclamă Rachael Rosen, cu răsuflarea tăiată.

Era îmbrăcată într-un mantou lung, în solz de peşte, asortat cu o brasieră şi cu pantaloni scurţi; pe lângă uriaşa poşetă ornamentată, aducând cu o tolbă de poştaş, mai purta cu ea şi o sacoşă de hârtie.

— Frumoasă cameră! Îşi privi ceasul-brăţară: Mai puţin de-o oră; am mers bine. Poftim! Îi întinse punga de hârtie. Am adus o sticlă de Bourbon.

— Cel mai periculos dintre cei opt este încă în viaţă, o informă Rick. Cel care a organizat totul. Îi întinse hârtia cu datele despre Roy Baty; Rachael aşeză jos sacoşa şi luă documentul.

— Ai descoperit unde se ascunde?

— Am numărul unui bloc. E pe undeva, prin suburbii, într-o zonă în care mişună tot soiul de „speciali”.

— Să-i văd şi pe ceilalţi, îi ceru Rachael, întinzând mâna.

— E vorba de două femei. Îi întinse foile, una referitoare la Irmgard Baty, cealaltă la o androidă care-şi spunea Pris Stratton.

Uitându-se la ultimele însemnări, Rachael nu-şi putu reţine o exclamaţie. Se apropie de fereastră şi privi afară, către centrul oraşului San Francisco.

— Cred că aceasta din urmă te va da peste cap. Sau poate că nu; poate că nu-ţi pasă…

Era palidă şi vocea îi tremura. Dintr-odată devenise extrem de nesigură.

— Ce tot mormăi acolo?

Adunându-şi la loc fişele, Rick le studie întrebându-se care dintre ele o tulburase într-atât pe Rachael.

— Hai să deschidem sticla de Bourbon!

Rachael duse sacoşa în baie, luă două pahare, apoi reveni în încăpere; păstra încă un aer distrat şi nesigur, plin de preocupare. Rick îi simţi aproape zborul rapid al gândurilor ascunse: schimbarea i se putea citi pe faţa încruntată şi tensionată.

— Poţi să deschizi chestia asta? întrebă ea. Valorează o avere, îţi dai seama. Nu e sintetic; e dinainte de război, făcut din cartofi veritabili.

Luând sticla, Rick o deschise şi turnă alcoolul în două pahare înalte.

— Ia spune, ce se întâmplă? întrebă el.

— La telefon m-ai anunţat că dacă vin aici astă-seară, o să renunţi la ceilalţi trei androizi. „O să facem altceva”, ai zis. Dar iată-ne aici şi…

— Te rog să-mi explici ce te tulbură, insistă el.

Rachael îl privi sfidătoare.

— În loc să te agiţi şi să te enervezi în legătură cu ultimii trei androizi Nexus-6, spune-mi ce urmează să facem, zise ea. Îşi desfăcu nasturii mantoului pe care-l aşeză în şifonier. Gestul îi oferi lui Rick prima şansă de a o contempla un timp mai îndelungat.

Proporţiile lui Rachael, observă el încă o dată, erau ciudate; din pricina părului negru, greu, capul părea mare, iar sânii foarte mici îi dădeau o alură subţiratică, aproape copilărească. Ochii mari, cu gene îngrijit rimelate, nu puteau fi însă decât ai unei femei; aici asemănarea cu o adolescentă lua sfârşit. Rachael se sprijinea abia perceptibil pe vârful picioarelor, iar braţele atârnânde i se îndoiau din încheieturi; exact înfăţişarea unui vânător primitiv, probabil din rasa Cro-Magnon, gândi el. Rasa vânătorilor înalţi. Fără muşchi în plus, cu pântecele neted, spatele mic şi fesele şi mai mici – Rachael fusese modelată după tipul celtic, anacronic şi totodată atractiv. În josul şortului scurt, picioarele ei suple aveau un aspect neutru, asexuat, fără prea multe rotunjimi feciorelnice. Impresia generală era totuşi favorabilă. Deşi, în mod clar, era aceea a unei fete, nu a unei femei. Cu excepţia ochilor – ageri, fără astâmpăr…

Rick sorbi din paharul cu Bourbon; tăria alcoolului, gustul şi aroma puternice, poruncitoare, îi deveniseră aproape străine şi doar cu greu reuşi să înghită. Rachael, în schimb, nu părea să resimtă nicio dificultate.

Aşezându-se pe pat, Rachael netezi absentă cuvertura care-l acoperea; o expresie de iritare i se aşternuse acum pe chip. Rick puse paharul pe măsuţă, apoi îşi căută un loc alături de fată. Sub greutatea lui, patul se lăsă şi Rachael îşi modifică poziţia.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă el. Întinzându-se, îi luă mâna într-a lui, simţind-o rece, osoasă, uşor umedă. Ce te deranjează?

— Ultimul dintre androizi, afurisitul asta de Nexus-6, spuse Rachael, pronunţând cuvintele cu greu, este de acelaşi tip cu mine. Coborî privirea către cuvertura de pe pat, găsi un fir de aţă şi începu să-l răsucească într-un ghemotoc. N-ai urmărit descrierea? Mi se potriveşte. E posibil ca individa să se îmbrace diferit sau să-şi poarte părul altfel coafat; poate şi-a cumpărat chiar o perucă. Dar când o s-o vezi, ai să-ţi dai seama ce vreau să spun. Râse sarcastic. E un lucru bun faptul că Asociaţia a recunoscut că sunt androidă; altfel, probabil ai fi înnebunit când ai fi văzut-o pe Pris Stratton. Ori ai fi crezut că suntem una şi aceeaşi persoană.

— De ce te nelinişteşte atât de mult chestia asta?

— La dracu', dar o să fiu acolo *când o vei retrage!*

— Poate că nu. Poate că n-o s-o găsesc.

— Cunosc psihologia androizilor Nexus-6, zise Rachael. De aceea sunt aici; de aceea te şi pot ajuta. Ultimii trei stau toţi laolaltă. Grupaţi în jurul alienatului mintal care-şi spune Roy Baty. El va concepe apărarea lor finală, crucială, completă. Strânse din buze. Dumnezeule!

— Curaj, i se adresă bărbatul; îi cuprinse în căuşul palmei bărbia mică, ascuţită, ridicându-i capul, ca s-o oblige să-l privească în ochi. Mă întreb cum trebuie să fie când îmbrăţişezi o androidă, se întrebă. Aplecându-se puţin, îi sărută buzele uscate. Nicio reacţie; Rachael rămase impasibilă. Ca şi cum gestul n-ar fi afectat-o. Şi totuşi el simţi altceva. Sau poate că era doar gândul, plin de dorinţă.

— Aş fi vrut, zise Rachael, să fi ştiut totul dinainte de a veni. N-aş fi zburat niciodată până aici. Cred că ceri prea mult. Ştii ce simt? Faţă de androida cu numele de Pris Stratton?

— Empatie, zise el.

— Cam aşa ceva. Identificare: eu sunt ea. Doamne, poate că asta e ceea ce se va întâmpla. La înghesuială o să mă retragi pe mine. Iar ea o să se ducă înapoi la Seattle şi-o să-mi ia locul. Niciodată până acum nu m-am mai simţit aşa. Suntem *amândouă* nişte maşini, marcate ca nişte capace de sticlă. E o iluzie ideea că eu – eu, personal – exist în realitate; sunt doar reprezentanta unui tip.

Un tremur îi scutură trupul. Rick nu-şi putu înfrâna amuzamentul; îmbufnarea lui Rachael era atât de sentimentală…

— Furnicile nu simt una ca asta, spuse el, deşi fiziceşte sunt

identice.

— Furnicile... Ele nu simt repetiţia.

— Gemenii umani. Ei nu...

— Dar se recunosc unul pe celălalt; înţeleg deci că au o legătură specială, de tip empatie.

Ridicându-se, Rachael se apropie cu mers nesigur de sticla de Bourbon; îşi umplu paharul şi-l dădu repede peste cap. O vreme se învârti greoi prin încăpere, cu sprâncenele unite într-o linie întunecată, apoi, ca şi cum şi-ar fi ales drumul la întâmplare, se aşeză la loc, pe pat; îşi ridică picioarele şi se întinse, sprijinindu-se de pernele umflate. După care oftă:

— Uită-i pe cei trei androizi! Vocea-i era marcată de oboseală. Sunt atât de epuizată; din pricina călătoriei, cred. Şi a tot ceea ce am aflat astăzi. Nu-mi doresc decât să mă culc. Închise ochii. Dac-o fi să mor, murmură ea, poate-o să mă nasc iar când Asociaţia Rosen va scoate următorul exemplar de tipul meu. Deschise ochii şi-l privi cu un aer sălbatic. Ştii de ce-am venit, de fapt? De ce Eldon şi ceilalţi Rosen – cei umani – au vrut să fiu alături de tine?

— Ca să observi ce se întâmplă, zise el. Să descrii exact ce-i face pe androizii Nexus-6 să se dea de gol în faţa Testului Voigt-Kampff.

— În faţa Testului sau în orice alt fel. Tot ceea ce-i face să fie *diferiţi.* Apoi trebuie să comunic concluziile, iar Asociaţia să opereze modificările necesare ale factorilor DNS din baia de zigoţi. Vom avea atunci tipul Nexus-7. Iar când acesta va fi demascat, la rândul lui, vom modifica iarăşi totul; în cele din urmă, Asociaţia va obţine un tip de android care să nu mai poată fi identificat.

— Ai auzit de Testul Boneli pentru măsurarea arcului-reflex? întrebă el.

— Lucrăm şi asupra ganglionilor spinali. Într-o bună-zi, Testul Boneli va fi acoperit de vălul ancestral al uitării spirituale.

Zâmbi inofensiv – în contradicţie cu cele spuse. În acest moment, Rick nu reuşea să discearnă gradul ei de seriozitate. Un subiect a cărui importanţă zguduie lumea şi totuşi tratat la modul glumeţ; posibilă trăsătură de android, gândi el. Niciun fel de conştiinţă emoţională, niciun fel de sentiment al *înţelesului* real a ceea ce spune. Doar definiţiile intelectuale, formale, seci ale termenilor izolaţi.

În plus, Rachael începuse să-l sâcâie. Imperceptibil, trecuse de la lamentările asupra propriei sale condiţii, la tachinări în probleme ce-l priveau pe el.

— Dracu' să te ia!

— Sunt beată, răspunse Rachael. Nu pot să merg cu tine. Dacă pleci… Gesticulă, parcă gonindu-l. O să rămân aici să dorm şi poţi să-mi povesteşti mai târziu ce s-a întâmplat.

— Nu va exista un „mai târziu”, pentru că Roy Baty o să mănhaţe.

— Oricum nu te pot ajuta acum, fiindcă sunt beată. Şi-apoi, ştii adevărul – dura, neregulata, alunecoasa faţă a adevărului. Sunt doar un observator şi n-am să intervin ca să te salvez; numi pasă dacă Roy Baty te ucide sau nu. Îmi pasă în schimb dacă *eu* sunt ucisă. Ochii i se măriră dintr-odată. Dumnezeule, mă încearcă empatia faţă de mine însămi. Înţelegi, dacă aş merge în ruina aia de clădire de la periferie, eu… Trăgând de un nasture de la bluză, începu să se joace cu el; cu mişcări încete, uşoare, se apucă să-l desfacă. Nu am curaj să merg pentru că ştiu că androizii nu sunt loiali unii faţă de alţii şi că blestemata aia de Pris Stratton mă va distruge şi-mi va lua locul. Înţelegi? Scoateţi haina…

— De ce?

— Ca să ne putem băga în pat, zise Rachael.

— Mi-am cumpărat o capră neagră de Nubia, spuse el, fără legătură. Trebuie să mai retrag încă trei androizi. Să-mi termin treaba şi să mă întorc acasă, la nevastă-mea.

Se ridică şi dădu ocol patului, în căutarea sticlei de Bourbon. Îşi turnă un al doilea pahar; mâinile îi tremurau doar puţin. Probabil de oboseală. Amândoi suntem obosiţi. Prea obosiţi ca să vânăm trei androizi, între care cel mai rău dintre toţi cere parcă să fie împuşcat.

Stând acolo, în picioare, îşi dădu seama brusc de faptul că începuse să resimtă o teamă clară, incontestabilă, faţă de principalul android. Totul depindea de Baty – depinsese încă de la început. Până în acel moment întâlnise şi retrăsese treptat manifestări mai mult ameninţătoare ale lui Baty. Acum venea la rând însuşi acesta. Gândul îi spori teama; odată conştientizat, îl prinse complet în cursă.

— În clipa asta nu pot să plec fără tine, îi zise el lui Rachael. Dar nici nu pot să stau aici. Polokoff a venit după mine; într-un sens diferit, şi Garland a făcut acelaşi lucru.

— Ţi-e teamă că Roy Baty o să te caute? Aşezând jos paharul gol, se aplecă şi-şi desfăcu sutienul. Se strecură din el cu agilitate, apoi se ridică, legănându-se şi zâmbind. În poşeta mea, zise ea, am un mecanism construit de fabrica noastră de pe Marte, menit să folosească drept semnal de ur… Se strâmbă. De alarmă sau ceva în genul ăsta, pe timpul cât se aplică androizilor nou-creaţi controalele de rutină. Ia-l! Seamănă cu o scoică. O să-l vezi!

Rick începu să răscolească prin poşetă. Aidoma unei femei umane, Rachael avea ascunse înăuntru toate felurile de flecuşteţe ce se puteau concepe; din pricina asta, bărbatul se trezi cotrobăind la nesfârşit…

Între timp, Rachael îşi scoase cizmele şi-şi desfăcu fermoarul de la şort; balansându-se pe un picior, agăţă cu călcâiul ţesătura sfâşiată şi-o aruncă de-a curmezişul încăperii. Se aruncă apoi pe pat, rostogolindu-se ca să-şi dibuie paharul, pe care-l răsturnă din greşeală pe covor.

— Fir-ai al dracului! Tremurând, se mai ridică o dată în picioare; numai cu chiloţii pe ea, îl urmări pe Rick cum se chinuia cu peseta, apoi, atentă şi grijulie, dădu deoparte cuverturile de pe pat, se băgă înăuntru şi se acoperi.

— Ăsta e obiectul? întrebă Rick. Ţinea în mână o sferă metalică, prevăzută cu un fel de buton de proiecţie.

— Chestia asta provoacă unui android o stare de catalepsie, zise Rachael, cu ochii închişi. Îi suprimă respiraţia timp de câteva secunde; bineînţeles, o va opri şi pe-a ta, dar voi oamenii puteţi trăi fără să respiraţi mai multe minute. Nervul vag al unui android însă…

— Cunosc. Se ridică. Sistemul nervos autonom al androizilor nu este atât de flexibil la solicitări ca al nostru. Dar, aşa cum spuneai, totul va dura doar vreo cinci-şase secunde…

— Suficient ca să-ţi salveze viaţa, murmură Rachael. Aşa că înţelegi… Se ridică pe şezut, în vârful patului. Dacă Roy Baty se arată pe-aici, poţi ţine obiectul ăsta în mână şi să apeşi pe buton. Şi-n timp ce Roy Baty va înţepeni, lipsit de aer şi cu celulele creierului deteriorându-i-se, o să-l poţi omorî folosindu-te de laser.

— Şi tu ai o asemenea armă, zise el. E în poşetă.

— Un fals. Androizilor nu le este permis portul de armă, căscă ea, cu ochii încă închişi.

Rick se apropie de pat.

Agitându-se, Rachael reuşi în cele din urmă să se întoarcă pe burtă, cu faţa îngropată în cearşaful alb.

— E genul de pat curat, nobil, virgin – constată ea. Doar fetele neprihănite, curate, care… Făcu o pauză. Androidele nu pot naşte copii, spuse ea. Să fie oare o pierdere?

El termină s-o dezbrace. O lăsă cu spatele gol, rece.

— Să fie oare o pierdere? repetă Rachael. Nu ştiu; n-am cum să spun una ca asta. Cum trebuie să te simţi când ai un copil? Şi legat de asta, cum trebuie să te simţi când eşti născut? Noi nu ne naştem, nu creştem; în loc să murim de boală ori de bătrâneţe, ne uzăm, ca furnicile. Iarăşi furnici; asta suntem. Tu, nu; doar eu. Maşini chitinoase, înzestrate cu reflexe, dar care nu sunt vii cu-adevărat. Se răsuci pe-o parte şi zise, ridicând vocea: *Nu sunt vie!* Nu te culci cu o femeie. Să nu fii dezamăgit, da? Ai mai făcut vreodată dragoste cu o androidă?

— Nu, răspunse el, scoţându-şi cravata şi cămaşa.

— Înţeleg – aşa mi-au spus – că e convingător, cu condiţia să nu te gândeşti prea mult. Dar dacă te gândeşti. Dacă reflectezi la ceea ce faci – atunci nu poţi să continui. Din motive, hm… fiziologice.

Aplecându-se, Rick îi sărută umărul gol.

— Mulţumesc, Rick, rosti ea, şters. Ţine minte, aşadar: nu te gândi, fă-o doar! Nu te opri şi nu filosofa, căci din punct de vedere filosofic este plictisitor la culme. Pentru amândoi.

— După aceea, intenţionez totuşi să-l caut pe Roy Baty. Am nevoie să fii acolo cu mine. Ştiu că arma-laser pe care-o ai în poşetă este…

— Crezi că voi retrage în locul tău pe vreunul dintre androizi?

— Cred că, în ciuda a ceea ce mi-ai spus, o să-mi dai tot ajutorul de care eşti în stare. Altfel, n-ai fi aici, în acest pat.

— Te iubesc, zise Rachael. Dacă aş intra într-o cameră şi aş vedea o sofa acoperită cu pielea ta, aş obţine un punctaj foarte mare la testul Voigt-Kampff.

Mai târziu, în această seară, gândi el, în timp ce stingea lumina de lângă pat, voi retrage un android Nexus-6 care arată la fel cu această fată goală. Oh, cerule; am pornit-o spre ceea ce spunea Phil Resch. Întâi culcă-te cu ea, îşi aminti. Apoi, ucide-o!

— Nu pot să fac asta, spuse şi se îndepărtă de pat.

— Aş vrea să poţi, zise Rachael. Vocea îi tremura.

— Nu din cauza ta. Din cauza lui Pris Stratton; din pricina a

ceea ce urmează să-i fac.

— Nu suntem aceeaşi persoană. *Mie* nu-mi pasă de Pris Stratton. Ascultă! Rachael se răsuci în pat, ridicându-se; în semiîntuneric, bărbatul abia dacă-i putea distinge silueta cochetă, lipsită aproape de sâni. *Culcă-te cu mine şi o voi retrage eu pe Pris Stratton!* O.K.? Pentru că nu suport ideea să ajungem atât de aproape şi să nu…

— Îţi mulţumesc, zise el; recunoştinţa – fără îndoială din pricina alcoolului – crescu, punându-i un nod în gât. Doi, gândi; acum mai am doar doi androizi de retras. Pe familia Baty. Oare Rachael are s-o facă într-adevăr? Dar e evident. Androizii gândesc şi funcţionează de maniera asta… Şi totuşi, niciodată până atunci, nu mai trecuse prin asemenea împrejurări.

— Pe toţi dracii, se răsti Rachael. Bagă-te odată în pat!

Şi Rick se supuse.

ŞAPTESPREZECE

După care îşi permiseră un mare lux: Rick ceru cameristei să le aducă nişte cafea naturală. Şezu multă vreme tolănit între braţele fotoliului vopsit în verde, negru şi bronz auriu, sorbindu-şi cafeaua şi meditând la evenimentele din următoarele câteva ore. În baie, din mijlocul unui jet de apă fierbinte, Rachael chiţăia, fredona şi împroşca stropi.

— Ai făcut o afacere bună, când ai acceptat târgul, îi strigă ea, oprind duşul; cu apa şiroindu-i pe trup şi cu părul prins într-o bentiţă de cauciuc, apăru goală şi roză din camera de baie. Noi, androizii, nu ne putem controla pasiunile fizice, senzuale. Probabil că ştii asta; după părerea mea, ai avut un avantaj asupra mea.

Nu părea totuşi supărată. Dimpotrivă, devenise veselă şi cu siguranţă la fel de umană ca şi oricare altă fată pe care-o cunoscuse.

— Chiar trebuie să dai de urma celor trei androizi astă-seară?

— Da, spuse el. Doi îi voi retrage eu, gândi; unul, tu. Cum spusese şi Rachael, târgul fusese încheiat.

Înfăşurându-se într-un uriaş prosop de baie, fata îl întrebă:

— Ţi-a plăcut?

— Da.

— Ai să te mai culci şi altă dată cu o androidă?

— Dacă ar fi fată… Dacă ar semăna cu tine…

— Ştii care este durata medie de viaţă a unui robot umanoid? întrebă Rachael. Exist de doi ani de zile. Cât crezi că mai am de trăit?

După o scurtă ezitare, el spuse:

— Probabil încă vreo doi ani.

— N-au putut niciodată să rezolve această problemă. Mă refer la înlocuirea celulelor. Înnoire perpetuă sau, oricum, semi-perpetuă. Eh, asta e!

Începu să se frece cu prosopul, cu mişcări energice. Faţa îi devenise lipsită de expresie.

— Îmi pare rău, spuse Rick.

— La naiba, zise Rachael, *mie* îmi pare rău că am deschis discuţia. Oricum, faptul îi opreşte pe bărbaţii umani să trăiască

alături de femei androide.

— Rămâne valabil şi în cazul vostru, al celor de tip Nexus-6?

— E vorba de metabolism, nu de creier. Cu paşi mărunţi, se duse şi-şi luă chiloţii, apoi începu să se îmbrace.

Rick se îmbrăcă şi el. După care, împreună, abia schimbând câteva cuvinte, se îndreptară spre acoperişul clădirii, unde un funcţionar amabil, îmbrăcat în alb, le parcase aeroglisorul.

— Frumoasă noapte! observă Rachael, în vreme ce zburau către suburbiile oraşului San Francisco.

— Capra mea doarme acum, răspunse Rick. Sau poate că animalele de genul ei sunt nocturne? Unele nu dorm niciodată. Cel puţin, din câte mi-am dat seama, oile n-o fac; ori de câte ori le priveşti, se uită la tine. Aşteaptă tot timpul să le hrăneşti.

— Ce fel de nevastă ai?

El nu răspunse.

— Ai…

— Dacă n-ai fi androidă, o întrerupse Rick, şi dac-aş putea să mă însor cu tine în mod legal, aş face-o.

— Sau am trăi în păcat, spuse Rachael. Atâta doar că eu nu sunt considerată fiinţă vie.

— Legal, nu eşti. În realitate însă, da. Biologic vorbind. Nu eşti făcută din circuite tranzistorizate, ca un fals animal; eşti o entitate organică.

Iar peste doi ani ai să te uzezi şi ai să mori, gândi el. Pentru că nu am reuşit să soluţionăm problema înlocuirii celulelor, aşa cum spuneai. Bănuiesc însă că oricum nu are importanţă…

Ăsta e sfârşitul carierei mele de vânător-de-recompense. După cei doi Baty nu va mai urma niciun android. Nu şi după cele întâmplate astă-seară.

— Pari trist, constată Rachael.

El întinse mâna şi-i mângâie obrazul.

— N-o să mai fii în stare să vânezi niciun android, rosti ea calmă. Aşa că nu fi trist, te rog!

El o privi lung.

— Niciun vânător-de-recompense n-a mai continuat vreodată, zise Rachael. Nu, după ce a fost împreună cu mine. Cu excepţia unuia singur. Un om de un cinism nemaiîntâlnit. Phil Resch. Dar acesta e ţicnit; lucrează de unul singur, pe locurile rămase libere.

— Înţeleg, rosti stins Rick. Se simţea ca paralizat. Era o stare care-i cuprinsese brusc tot corpul.

— Dar călătoria de-acum nu va fi inutilă, continuă Rachael. O să întâlneşti curând un bărbat minunat, plin de spirit.

— Roy Baty… Îi cunoşti pe toţi?

— Când încă mai existau, îi ştiam pe toţi. Acum mai cunosc doar trei dintre ei. Am încercat să te oprim azi-dimineaţă, înainte de a începe să foloseşti datele din lista lui Dave Holden. Am încercat din nou, cu puţin înainte ca Polokoff să ajungă la tine. Dar apoi, după toate cele întâmplate, a trebuit să aştept…

— … Până când n-am mai rezistat. Şi am fost nevoit să te sun.

— Luba Luft şi cu mine am fost prietene foarte, foarte bune, vreme de aproape doi ani. Ce te-a făcut să te gândeşti la ea? O plăceai?

— Da.

— Şi totuşi ai ucis-o…

— Nu eu. Phil Resch.

— Oh, deci Phil te-a însoţit la Operă. N-am ştiut; cam atunci s-au întrerupt legăturile noastre. Am aflat doar că Luba a fost ucisă; natural, am presupus că tu ai făcut-o.

— După însemnările lui Dave, zise Rick, cred că încă mai pot să continui şi să-l retrag pe Roy Baty. Nu însă şi pe Irmgard Baty..

Şi în niciun caz, gândi, pe Pris Stratton. Chiar şi acum; chiar şi ştiind adevărul.

— Deci tot ce s-a petrecut la hotel n-a fost decât o…

— Asociaţia, îl lămuri Rachael, dorea să ajungă la vânătorii-de-recompense de aici şi din Est. Chestia a părut să meargă… din motive pe care nu le înţelegem pe deplin. Bănuiesc că de vină este iarăşi limitarea noastră.

— Mă îndoiesc că a mers atât de des sau atât de bine precum spui, rosti el, răguşit.

— Cu tine, cel puţin, am reuşit.

— Vom vedea.

— Ştiu deja, zise Rachael. De când ţi-am zărit expresia feţei. Această tristeţe… Mă aşteptam la ea.

— De câte ori ai făcut-o până acum?

— Nu-mi amintesc. De şapte, opt ori. Nu, cred că acum e a noua oară. Femeia – sau, mai curând, androida – dădu din cap. Da, de nouă ori.

— E o idee învechită, spuse Rick.

— P-poftim? întrebă Rachael, şocată.

Împingând de volan, Rick imprimă aeroglisorului o traiectorie descendentă.

— În orice caz, mie aşa mi se pare. Te voi ucide, zise el. Şi-o să mă duc să-i caut singur pe Roy şi Irmgard Baty. Şi pe Pris Stratton!

— De asta aterizezi? Adăugă temătoare: Există un obstacol; eu sunt proprietatea – proprietatea *legală* – a Asociaţiei Rosen. Nu un android evadat care s-a strecurat aici venind de pe Marte; nu sunt din aceeaşi categorie cu restul.

— Da, zise el, dar dacă voi reuşi să te retrag pe tine, înseamnă că voi putea s-o fac şi cu ceilalţi.

Mâinile fetei se repeziră asupra poşetei voluminoase, pline cu tot felul de lucruri; răscoliră cu frenezie înăuntru, apoi renunţară.

— Afurisita asta de poşetă! blestemă Rachael, feroce. Niciodată nu găsesc nimic din ce pun înăuntru. Nu vrei să mă retragi în aşa fel încât să nu mă doară? Vreau să spun, fă-o cu grijă, dacă nu mă împotrivesc, O.K.? Şi promit să nu mă împotrivesc. De acord?

— Înţeleg acum de ce Phil Resch spunea ce spunea. Nu era de loc cinic; doar că se învăţase minte. Să treci prin toate astea… Nu-l pot condamna. L-a înrăit totul.

— Dar într-un sens greşit!

Aparent, era mult mai liniştită. În fapt, însă – febrilă şi plină de încordare. Cu toate acestea, focul întunecat se stinsese; iar forţa vitală i se scursese din trup, aşa cum lui Rick i se mai întâmplase să vadă de atâtea ori la alţi androizi. Clasica resemnare. Acceptarea intelectuală, mecanică, a ceea ce un organism veritabil – obsedat de două miliarde de ani de presiune a vieţii şi a evoluţiei – nu putuse niciodată să împace în relaţia cu sine însuşi.

— Nu pot suferi modul în care voi, androizii, renunţaţi la viaţă, strigă el, cu sălbăticie. Aeroglisorul aproape că se izbi de pământ; Rick trebui să tragă cu toată forţa de volan, pentru a evita coliziunea. Frânând, reuşi să aducă maşina într-o poziţie de oprire nesigură, înclinată într-o parte; stinse cu zgomot motorul, apoi scoase arma-laser.

— În osul occipital, la baza craniului, spuse Rachael. Te rog!

Se răsuci în aşa fel, încât să nu fie nevoită să privească ţeava laserului; fascicolul urma să pătrundă fără ca ea să-şi dea seama.

Rick lăsă deoparte arma.

— Nu pot să fac ce spunea Phil Resch!

Puse iarăşi în funcţiune motorul; o clipă mai târziu, o porniseră la drum.

— Dacă ai avut vreodată de gând să mă retragi, zise Rachael, atunci retrage-mă acum. Nu mă lăsa să aştept.

— N-am de gând să te ucid. Întoarse maşina spre centrul oraşului. Aeroglisorul tău e parcat la hotel, nu-i aşa? Am să te las acolo; poţi să te întorci la Seattle.

Şi cu asta terminase tot ce avea de spus; restul drumului conduse în tăcere.

— Îţi mulţumesc că nu m-ai retras, spuse Rachael, într-un târziu.

— Drace, oricum ţi-au mai rămas de trăit numai doi ani, tu ai spus-o. Iar eu am cincizeci; voi trăi de douăzeci şi cinci de ori cât tine.

— Mă dispreţuieşti cu adevărat, spuse Rachael. Pentru ceea ce am făcut! Îşi recăpătase aplombul; rugămintea din vocea ei restabilise distanţa. Ai mers pe acelaşi drum cu vânătorii-de-recompense dinaintea ta. De fiecare dată devin foarte furioşi şi răcnesc că mă omoară, iar când vine clipa, nu sunt în stare s-o facă. Exact ca şi-acum, în cazul tău.

Îşi aprinse o ţigară şi inhală cu nesaţ fumul.

— Îţi dai seama ce înseamnă asta, nu-i aşa? Înseamnă că am avut dreptate; nu vei mai fi capabil să retragi androizi; nu e vorba numai de mine, ci de cei doi Baty, ca şi de Pris Stratton. Aşa că du-te acasă, la capra ta. Şi odihneşte-te! Brusc, îşi scutură pardesiul, cu mişcări violente. Uff, iar mi-a căzut scrum de ţigară – gata, s-a dus! Se înfundă din nou în fotoliu, relaxându-se.

Rick nu scoase nici un cuvânt.

— Şi capra aia, zise Rachael. O iubeşti mai mult decât pe mine. Mai mult decât îţi iubeşti nevasta, probabil. Întâi capra, apoi nevasta şi la urmă de tot… Râse, plină de veselie, apoi spuse: Ce poţi să faci, decât să râzi?

El nu răspunse. O vreme, îşi văzură de drum în tăcere, apoi Rachael căută şi găsind radioul maşinii, îl deschise.

— Opreşte-l! îi porunci Rick.

— Şi să-i pierdem pe Matahala Prietenoasă şi pe Prietenii ei Prietenoşi? Pe Amanda Werner şi pe Oscar Scruggs? E timpul să ascultăm marele expozeu senzaţional al Matahalei. Mai e puţin.

Se apleCă să citească la lumina radioului cifrele de pe ecranul ceasului pe care-l purta la mână. Chiar foarte puţin… Ai aflat deja? Vorbeşte de multă vreme despre acest expozeu, îl pregăteşte de circa…

Aparatul glăsuia:

— … ah, da, vhreau să zic, oameni buni, că io şed aci, dimphreună cu amicul meu Matahala şi vohrbim şi ne disthrăm ghrozav, aşteptând, nehrăbdăthori cum suntem, cu fiecahre tic-tac al ceasului, ce phricep io că-i ăl mai impohrtant anunţ al…

Rick închise radioul.

— Oscar Scruggs, zise el. Voce de om inteligent!

Rachael întinse mâna şi apăsă iar pe butonul aparatului.

— Vreau să ascult. Sunt *hotărâtă* s-o fac. Ceea ce Matahala Prietenoasă va spune în spectacolul din seara asta este extrem de important.

Glasul ca de cretin bâlbâi încă o dată din receptor, în timp ce Rachael Rosen se lăsa pe spate, instalându-se mai confortabil pe banchetă. În spatele lui Rick, în întuneric, jarul de la ţigara androidei strălucea precum carapacea unui licurici satisfăcut: semn sigur, neclintit, al împlinirii lui Rachael Rosen. Şi al victoriei sale asupra lui Rick Deckard…

OPTSPREZECE

— Adu-mi restul lucrurilor aici, îi ordonă Pris lui J.R. Isidore. Vreau mai ales televizorul, ca să putem asculta anunţul Matahalei.

— Bună idee, fu de acord Irmgard Baty, cu ochi strălucitori, ca de lăstun în zbor. *Avem nevoie* de televizor; în seara asta va începe un program pe care-l aşteptăm de multă vreme.

— Aparatul meu prinde numai canalul guvernamental, zise Isidore.

Dintr-un colţ al sufrageriei, afundat în fotoliu ca şi cum ar fi vrut să rămână acolo pentru vecie, sau ca şi cum l-ar fi luat în stăpânire, Roy Baty sughiţă, apoi rosti răbdător:

— Pe Matahala Prietenoasă şi pe Prietenii ei Prietenoşi vrem să-i urmărim, Iz! Ori preferi să-ţi spun J.R.? Oricum, înţelegi ce-ţi spun? Deci, ai să te duci sau nu să-l aduci?

De unul singur, Isidore porni prin holul pustiu, în direcţia scărilor. Parfumul fericirii – puternic, ameţitor, încă mai înflorea în fiinţa lui, simţământul de a fi folositor, pentru prima dată într-o existenţă plicticoasă. Acum, alţii depind de mine, exultă el, în timp ce-şi târşâia picioarele pe treptele acoperite de praf, către nivelul imediat inferior.

Şi va fi frumos s-o vezi pe Matahala Prietenoasă la televizor, gândi el, în loc să stai şi s-o asculţi doar la radioul camionului. E adevărat: Matahala Prietenoasă e pe cale să dezvăluie în seara asta senzaţionala şi minuţios documentata lui expunere. Aşa încât graţie lui Pris, a lui Roy şi a lui Irmgard, o să fiu martor la ştirea probabil cea mai importantă difuzată de mulţi ani încoace. Ei, ce spui despre toate astea? se întrebă el.

Hotărât lucru, pentru J.R. Isidore viaţa luase un curs nou…

Intră în fostul apartament al lui Pris, scoase televizorul din priză şi desprinse antena. Tăcerea îl cuprinse dintr-odată; Isidore îşi simţi braţele nesigure. În absenţa celor doi Baty şi a lui Pris, se trezi ofilindu-se, devenind în mod ciudat asemenea inertului aparat TV pe care tocmai îl ridicase. Trebuie să fii împreună cu ceilalţi oameni, îşi zise el. Asta ca să poţi trăi. Vreau să spun că înainte de a veni ei aici. Puteam suporta să stau singur în toată clădirea. Acum însă lucrurile s-au schimbat. Nu mai poţi da înapoi, gândi el. Nu poţi să treci de la oameni la

neoameni. Sunt dependent de ei, realiză, cuprins de panică. Slavă domnului că au renunţat să mai plece…

Va fi nevoie de două drumuri pentru a muta lucrurile lui Pris în apartamentul de deasupra. Luând în braţe televizorul, se decise să-l ducă pe acesta primul, urmând ca apoi să care valizele şi restul hainelor.

Câteva minute mai târziu, urcase televizorul la etaj; cu degetele săgetate de durere, îl aşeză pe măsuţa din sufragerie. Pris şi familia Baty îl priviră impasibili.

— Avem un semnal bun, în clădirea asta, gâfâi el, în timp ce introducea cablul şi monta antena. Înainte, când obişnuiam să mă uit la Matahala Prietenoasă şi la…

— Deschide aparatul! porunci Roy Baty. Şi mai termină cu vorbăria!

Isidore se supuse, apoi se grăbi către uşă.

— Încă un drum, anunţă el, şi totul va fi gata. Zăbovi o clipă încălzindu-se la vatra prezenţei lor.

— Minunat, rosti Pris, absentă.

Isidore ieşi iar pe palier. Cred că dintr-un anumit punct de vedere mă exploatează, gândi el. Dar nu-i păsa. Ca prieteni, sunt totuşi buni, îşi spuse.

Ajuns la etajul inferior, adună laolaltă hainele fetei, înghesuindu-le în valize, apoi se munci să le scoată în hol şi să le transporte pe scări.

Dinaintea lui, pe una din trepte, un obiect de mici dimensiuni se mişcă prin praf.

Cât ai clipi, Isidore dădu drumul valizelor; scoase la iveală o cutie de medicamente pe care, aidoma tuturor celorlalţi oameni, o purta asupra lui tocmai în vederea unei astfel de ocazii. Acolo, jos, se afla un păianjen obişnuit – unul *viu.* Cu gesturi tremurânde, îl ajută să intre în cutia de plastic, trânti la loc capacul găurit cu ajutorul unui ac, apoi îl înşurubă cât putu de strâns.

Sus, în uşa propriului său apartament, se opri să-şi tragă răsuflarea…

— … da, oameni buni, *a sosit timpul!* Vă vorbeşte Matahala Prietenoasă, cea care speră şi crede că sunteţi la fel de nerăbdători pe cât sunt şi eu să vă împărtășesc ultima mea descoperire, verificată, în ultimele săptămâni, printr-o muncă asiduă, întreprinsă de o serie de cercetători renumiţi cu vastă experienţă. He, he, oameni buni; *iată această descoperire!*

— Am găsit un păianjen, spuse John Isidore.

Cei trei androizi îl priviră, neglijând pentru moment ecranul televizorului.

— Să-l vedem, ceru Pris. Întinse mâna.

— Nu mai vorbiţi în timp ce explică Matahala Prietenoasă, interveni Roy Baţy.

— Dar n-am văzut niciodată un păianjen, se apără Pris. Cuprinse în palme cutia de medicamente, supraveghind creatura dinăuntru. Ce de picioare! La ce-i trebuie atâtea, J.R.?

— Aşa sunt făcuţi păianjenii, explică Isidore, cu inima zbătându-i-se nebuneşte; simţea că nu mai poate să respire. Au în total opt picioare.

— Ştii ce cred eu, J.R.? întrebă Pris, ridicându-se din fotoliu. Cred că n-are nevoie de toate.

— Opt? întrebă Irmgard Baty. De ce nu se descurcă doar cu patru? Ia taie-i restul şi vezi ce se întâmplă!

Deschizând, cu mişcări bruşte poşeta, scoase de acolo o foarfecă de unghii ascuţită şi lucioasă, pe care i-o înmână lui Pris.

O spaimă nepământeană îl izbi pe J.R. Isidore.

Ducând recipientul în bucătărie, Pris se aşeză la masa pe care mânca de obicei Isidore. Deşurubă capacul cutiuţei şi scoase afară păianjenul.

— Probabil că nu va fi în stare să alerge atât de repede, comentă ea, dar oricum nu are unde să se ascundă. Va muri, indiferent de situaţie.

Se întinse după foarfecă.

— Te rog, nu, imploră Isidore.

Pris îl privi întrebătoare:

— Are vreo importanţă?

— Nu-l mutila, rosti el, cu răsuflarea întretăiată, implorând-o.

Folosindu-se de forfecuţă, Pris tăie unul dintre picioarele păianjenului.

În sufragerie, chipul Matahalei Prietenoase declama de pe ecranul televizorului:

— Priviţi această imagine mărită a unei secţiuni de fundal. Este cerul pe care-l vedeţi de obicei. Aşteptaţi, o să-l pun pe Earl Parameter, şeful echipei mele de cercetare, să vă explice descoperirea sa, ce va zgudui pur şi simplu lumea.

Împiedicând mişcările păianjenului cu muchia palmei, Pris îi

tăie încă un picior. Făcu totul cu zâmbetul pe buze.

— Fotografiile mărite ale imaginilor video, interveni o nouă voce din televizor, supuse unei riguroase examinări de laborator, dezvăluie că fundalul cenuşiu, al cerului şi al lunii pe timp de ziuă, pe care se mişcă Mercer, nu este terestru, ci *artificial!*

— Pierzi evenimentul! strigă Irmgard după Pris, cuprinsă de nelinişte; alegă până în uşa bucătăriei, de unde urmări cu privirile gesturile făcute de Pris.

— Oh, poţi să laşi asta pentru mai târziu, spuse ea, încercând s-o convingă. E atât de important ce se spune la televizor; dovedeşte că tot ce credem noi…

— Linişte! ceru Roy Baty.

— … e-adevărat, sfârşi Irmgrad.

Televizorul continua să peroreze:

— „Luna” e pictată; în fotografiile mărite, din care vă prezentăm acum una pe ecran, se văd urmele de pensulă. Şi există dovezi că buruienile pipernicite, ca şi solul steril, deprimant – poate chiar şi pietrele aruncate în Mercer de pretinse persoane nevăzute – sunt şi ele falsificate. De fapt, este foarte posibil ca „pietrele” să fie confecţionate din plastic moale, care nu provoacă niciun fel de vătămare.

— Cu alte cuvinte, îl întrerupse Matahala Prietenoasă, Wilbur Mercer nu suferă câtuşi de puţin.

— Am reuşit în cele din urmă, continuă şeful echipei de cercetare, să dăm de urma unui fost specialist în efecte speciale de la Hollywood, un anume domn Wade Cortot, care afirmă în mod deschis, graţie anilor săi de experienţă în materie, că figura lui „Mercer” ar putea fi mai curând un figurant plimbându-se în adâncime pe o scenă. Cortot a mers până acolo încât a declarat că recunoaşte scena drept una folosită cândva de un producător neînsemnat, în prezent retras din afaceri şi cu care el a avut de mai multe ori de-a face, în urmă cu câteva decenii.

— Prin urmare, conform celor spuse de Cortot, zise Matahala Prietenoasă, nu poate exista nicio îndoială.

Pris îi tăiase deja păianjenului trei picioare şi acum acesta se învârtea jalnic pe masa de bucătărie, căutând o scăpare, un drum spre libertate. Nu găsi însă niciunul.

— I-am dat deplină crezare lui Cortot, spuse, cu o voce uscată şi pedantă, şeful cercetătorilor; am petrecut o lungă perioadă de timp examinând filmele publicitare ale figuranţilor

întrebuinţaţi cândva de defuncta – în prezent – industrie a filmului de la Hollywood.

— Şi ai găsit…

— Ascultaţi chestia asta, îi atenţionă Roy Baty. Irmgard privi fix ecranul televizorului, iar Pris, la rândul ei, încetă să mai mutileze păianjenul.

— Cu ajutorul a mii şi mii de fotografii, am dat peste un om acum foarte bătrân, pe nume Al Jarry, care a jucat un număr de roluri secundare în filmele dinainte de război. O echipă a laboratorului nostru a fost trimisă la locuinţa lui Al Jarry, din East Harmony, Indiana. Îl voi lăsa pe unul dintre membrii ei să descrie ce-a găsit acolo.

Tăcere, apoi o voce nouă, la fel de prozaică:

— Casa de pe Lark Avenue, din East Harmony, părăginită şi gata să se prăbuşească, se află undeva la marginea oraşului, într-o zonă unde cu excepţia lui Al Jarry nu mai locuieşte nimeni. Invitat cu amabilitate înăuntru şi instalat în sufrageria mucegăită, înţesată cu tot soiul de resturi şi mirosind a urină, m-am concentrat pe cale telepatică asupra minţii înceţoşate, pline de umbre şi de crâmpeie de amintiri învălmăşite a lui Al Jarry, care se aşezase în faţa mea.

— Ascultaţi asta, zise, de pe marginea scaunului pe care stătea, Roy Baty. Semăna cu o pasăre gata să se repeadă, cu ghearele pregătite.

— Am descoperit, continuă tehnicianul, că bătrânul făcuse într-adevăr o serie de scurte filme video, cu o durată de cincisprezece minute fiecare, pentru un producător pe care nu l-a întâlnit niciodată. Şi, aşa cum presupuneam, „pietrele” erau confecţionate din cauciuc, sângele vărsat era de fapt suc de roşii, iar singura suferinţă pe care-a îndurat-o dl. Jarry – aici tehnicianul avu un chicotit – a fost aceea că timp de o zi întreagă nu a putut să tragă nici măcar un gât de whisky.

— Deci Al Jarry, rosti Matahala Prietenoasă, întorcându-se cu faţa către ecran. Ia te uită! Un bătrân care, chiar şi în perioada lui de vârf, nu s-a ridicat niciodată la un nivel care să merite respectul nostru sau al său personal. Al Jarry a făcut un film stupid şi plin de repetiţii – o serie de filme, de fapt, pentru cineva pe care nu l-a cunoscut şi pe care nu-l cunoaşte nici până în ziua de azi. Adesea, adepţii mercenismului au afirmat că Wilbur Mercer nu este o fiinţă umană, ci o entitate arhetipală superioară, venită probabil din stele. Ei bine, într-un anume

sens, acest argument s-a dovedit corect. Wilbur Mercer nu este om, el *nici măcar nu există!* Lumea în care se înalţă este un studio ieftin şi banal de la Hollywood, ferfeniţit complet de-a lungul anilor. Dar atunci, cine a răspândit această cacialma în întregul sistem solar? Gândiţi-vă un pic la întrebarea mea, oameni buni!

— E posibil să nu ştim niciodată, murmură Irmgard.

— E posibil să nu ştim niciodată, răsună ca un ecou vocea Matahalei Prietenoase. Nici nu putem pătrunde ciudatul ţel al acestei escrocherii. Da, oameni buni, escrocherii. Mercerismul este o *şarlatanie!*

— Ştim asta, spuse Roy Baty. E un fapt evident. Existenţa mercerismului a început…

— Judecaţi puţin faptele, urmă Matahala Prietenoasă. Întrebaţi-vă ce face acest mercerism. Ei bine, dacă ar fi să dăm crezare numeroşilor săi practicanţi, experimentarea sa reuneşte…

— Asta-i empatia pe care-o resimt oamenii, zise Irmgard.

— … bărbaţi şi femei de pe întreg cuprinsul sistemului solar într-o unică entitate. Dar o entitate manevrabilă de aşa-numita voce telepatică a lui „Mercer”. Notaţi-vă acest amănunt. Reţineţi-l! Un posibil Hitler închipuit, plin de ambiţii, ar putea…

— Nu, *asta* e empatia, spuse energic Irmgard. Cu pumnii strânşi, bătu drumul până la bucătărie, unde se afla Isidore. Oare nu constituie aceasta o dovadă că oamenii pot face ceva ce noi nu putem? Pentru că în absenţa resimţirii mercerismului, avem doar *cuvântul* vostru că încercaţi chestia asta numită empatie, acest sentiment de grup, împărtăşit de membrii săi. Ce mai face păianjenul? Se aplecă peste umărul lui Pris.

Folosindu-se de foarfecă, aceasta mai tăie încă un picior al insectei.

— Al patrulea, zise ea. Îl înghionti. Nu vrea să se mişte. Deşi poate s-o facă.

În cadrul uşii apăru Roy Baty; respira adânc, iar pe chip avea întipărită o expresie de împlinire.

— Asta e. Matahala a spus-o în gura mare şi aproape fiecare om din sistemul solar l-a auzit: mercerismul este o înşelătorie, întreaga experienţă e empatiei este un fals.

Se apropie să se uite plin de curiozitate la păianjen.

— Nu vrea să meargă, se plânse Irmgard.

— Îl fac *eu* să meargă… Roy Baty scoase la iveală o cutie de

chibrituri şi aprinse un băţ; îl ţinu lângă păianjen, din ce în ce mai aproape, până când acesta se târî furiş într-o parte.

— Am avut dreptate, exclamă Irmgard. Nu v-am spus că poate să umble şi cu patru picioare? Se uită la Isidore, aşteptând. Ce s-a întâmplat? Îl luă de braţ: N-ai pierdut nimic; o să-ţi plătim pe el atât cât spune… – cum îi zice? – catalogul *Sydney's.* Nu fi posomorât. Nu e grozav ce-au descoperit în legătură cu Mercer? Toată ancheta asta? Hei, răspunde!

Îl îmboldi, temătoare.

— E tulburat, spuse Pris. Pentru că are un aparat de produs empatie; e dincolo, în dormitor. Îl foloseşti, J.R.? întrebă ea.

— Bineînţeles că-l foloseşte, interveni Roy Baty. Toţi fac asta – sau o *făceau.* Poate acum or să înceapă să se îndoiască.

— Nu cred că astfel se va sfârşi cultul lui Mercer, spuse Pris. Căci chiar în clipa de faţă există o mulţime de fiinţe umane nefericite. Şi adresându-se lui Isidore. De luni de zile aşteptăm momentul; cu toţii ştiam că va veni, această victorie a Matahalei. Ezită, apoi spuse: Şi de ce nu? Doar e unul de-al nostru…

— Un android, explică Irmgard. Şi nimeni nu ştie. Nici un om, vreau să zic.

Pris, cu foarfeca în mână, îi tăie păianjenului încă un picior. Brusc, John Isidore o îmbrânci şi ridică de pe masă creatura mutilată. O duse la chiuvetă şi acolo o înecă. În interiorul lui, gândurile şi speranţele i se înecară şi ele. La fel de iute ca păianjenul.

— E tulburat cu adevărat, constată Irmgard, nervoasă. Nu te uita aşa J.R. Şi de ce nu spui nimic? Oh, mă stinghereşte teribil, le explică ea soţului său şi lui Pris. Stă aici, lângă chiuvetă, fără să scoată un cuvânt. N-a deschis gura de când am dat drumul televizorului…

— Nu e vorba de televizor, zise Pris. Ci de păianjen. Nu-i aşa, John R. Isidore? O să treacă şi peste asta, strigă ea după Irmgard, care plecase în cealaltă cameră, să închidă aparatul.

Roy Baty îl privi pe Isidore cu un aer uşor amuzant:

— Totul s-a sfârşit, Iz. Pentru mercenism, vreau să zic. Folosindu-se de unghii, reuşi să scoată din chiuvetă rămăşiţele păianjenului. Poate că acesta a fost ultimul, spuse el. Ultimul păianjen viu de pe pământ. Reflectă puţin, apoi conchise: În care caz, s-a terminat şi pentru păianjeni.

— Mi-e rău… gemu Isidore. Luă din dulapul de vase o

ceaşcă; rămase în picioare o vreme, fără să ştie exact cât anume. Apoi îl întrebă pe Roy Baty: Cerul din spatele lui Mercer e doar pictat? Nu e adevărat?

— Ai văzut doar la televizor copiile acelea mărite, spuse Roy Baty. Urmele de pensulă.

— Mercerismul nu e terminat încă, rosti Isidore. Ceva îi îngrozea pe cei trei androizi. Ceva teribil. Păianjenul, gândi el. Poate că fusese *ultimul* păianjen de pe Terra, aşa cum afirmase Roy Baty. Acum, se dusese; la fel şi Mercer. Văzu pulberea şi ruina apartamentului, întinzându-se peste tot – auzea sosind ferfeniţa, dezordinea finală a tuturor lucrurilor, absenţa care avea să câştige. Crescură în juru-i, aşa cum stăteau locului, ţinând în mână ceaşca goală; dulapurile de vase din bucătărie scârţâiră şi plesniră. Isidore simţi cum podeaua cedează sub el.

Întinzându-se, atinse peretele. Mâna lui trecu dincolo de acesta, fărâmiţându-l; particulele cenuşii se prelinseră şi căzură, bucăţi de mortar semănând cu praful radioactiv de afară. Se aşeză la masă şi, ca nişte tuburi găunoase, putrede picioarele scaunului se strâmbară sub el; ridicându-se la iuţeală aşeză jos ceaşca şi încercă să repare scaunul, să-i dea forma iniţială. Scaunul se desfăcu în bucăţi sub mâinile lui, şuruburile care mai înainte legaseră între ele diferitele părţi componente se rupseră şi se risipiră. Văzu cum, pe masă, ceaşca de ceramică plesni; o ţesătură de linii fine crescu aidoma cârceilor de viţă, apoi o aşchie sări din marginea ceştii, lăsând vederii interiorul brut, lipsit de luciu.

— Ce facem? auzi el, din depărtare, vocea lui Irmgard Baty.

— Sparge totul! Isidore, opreşte-te…

— Nici nu mă gândesc! zise el. Se îndreptă cu paşi nesiguri spre sufragerie, ca să fie numai cu el însuşi; rămase în picioare lângă canapeaua zdrenţuită şi privi peretele galben, murdar, cu găurile din care se târâseră cândva ploşniţele acum dispărute. În minte îi reveni trupul păianjenului, cu cele patru picioare ce-i mai rămăseseră. Totul e vechi aici, îşi spuse Isidore. Începuse să se descompună cu multă vreme în urmă şi nu avea să se mai oprească. Trupul neînsufleţit al păianjenului era şi el o dovadă.

În adâncitura născută de lăsarea podelei, diverse părţi de animale începură să-şi facă apariţia: capul unei ciori, mâinile uscate ce ar fi putut aparţine odinioară unei maimuţe… Un măgar stătea puţin mai departe, fără să se mişte şi totuşi în aparenţă viu; acesta, cel puţin, nu începuse să se deterioreze.

Isidore porni înspre el, simţind cum sub pantofii lui mulţimi de oase se sfărâmă ca nişte vreascuri ori ca nişte buruieni uscate. Dar înainte de a ajunge la măgar – una dintre creaturile la care ţinea cel mai mult – o cioară de un albastru strălucitor coborî de undeva, din înalt, cocoţându-se pe botul docil al măgarului. Nu, strigă Isidore, dar prea târziu, cu o mişcare rapidă cioara îi scoase măgarului ochii. Din nou, acelaşi lucru, gândi el. Iar mi se întâmplă. Şi voi rămâne aici vreme îndelungată, la fel ca odinioară, întotdeauna durează, pentru că în locul ăsta nimic nu se schimbă vreodată; vine o vreme când nici măcar nu se mai descompune.

Un vânt uscat începu să şuiere şi grămezile de oase din jurul lui se sfărâmară. La stadiul ăsta, înainte ca timpul să-şi înceteze existenţa, chiar şi vântul le distruge, observă el. Aş vrea să-mi pot aminti cum să mă înalţ de-aici. Ridicând privirea, nu zări însă nimic de care să se agaţe.

Mercer, invocă el cu voce tare. Unde eşti? Iată-mă iarăşi în lumea de dincolo, dar de astă dată tu nu te mai afli cu mine.

…Ceva i se târî printre picioare. Isidore îngenunche şi începu să caute – găsi uşor acel ceva, pentru că se mişca încet. Era păianjenul mutilat, înaintând, în răstimpuri, pe cele patru picioare rămase; îl ridică şi-l ţinu în palmă. *Oasele,* băgă el de seamă, *s-au recompus la loc;* păianjenul este din nou viu. Deci Mercer trebuie să se afle prin apropiere.

Vântul bătea, trosnind şi despicând resturile de oase, dar Isidore simţi clar prezenţa lui Mercer. Vino, îl chemă el. Târăşte-te până la piciorul meu sau găseşte altă cale să ajungi până aici. De acord? Mercer, gândi el. Şi cu voce tare, strigă:

— M-e-r-c-e-r!

Tufişurile înaintară, traversând câmpia; buruienile se înfipseră ca nişte sfredele în pereţii din jurul lui şi-i perforară până când de veniră propriii lor spori. Iar sporii crescură, plesniră şi înfloriră, devenind oţelul ruginit şi fărâmele de beton ce fuseseră odinioară pereţi. Dar pustietatea rămase după ce pereţii dispărură; pustietatea urma oricărui lucru. Cu excepţia figurii plăpânde, neclare, a lui Mercer; bătrânul îl privi cu o expresie placidă pe chip.

— Cerul este într-adevăr pictat? întrebă Isidore. Există urme de pensulă care devin vizibile când se măresc imaginile?

— Da, zise Mercer.

— Nu le pot vedea.

— Eşti prea aproape, spuse Mercer. Trebuie să fii la mare distanţă, la distanţa la care sunt androizii. Ei au o perspectivă mai bună.

— De aceea pretind că eşti un fals?

— *Sunt* un fals, acceptă Mercer. Ei sunt sinceri; cercetarea lor e autentică. Din punctul lor de vedere, eu nu-s decât un bătrân figurant ieşit la pensie, pe nume Al Jarry. Totul este adevărat, toată dezvăluirea făcută de ei. M-au intervievat la mine acasă, aşa cum afirmă; le-am spus orice-au vrut să ştie.

— Inclusiv despre whisky?

Mercer zâmbi.

— Era adevărat. Au făcut o treabă bună şi din punctul lor de vedere destăinuirea Matahalei Prietenoase a fost convingătoare. Vor avea necazuri abia când vor trebui să înţeleagă de ce nu se schimbă nimic. Pentru că tu eşti tot aici, iar eu la fel. Mercer arătă cu o rotire a mâinii locul binecunoscut, colina golaşă. Tocmai te-am smuls din lumea de mormânt şi voi continua s-o fac până când îţi vei pierde interesul şi vei dori să mă părăseşti. Dar va trebui să încetezi să mă mai cauţi tu, căci eu nu voi înceta niciodată să te mai caut.

— Nu-mi place chestia aia cu whisky-ul, zise Isidore. E degradantă.

— Pentru că eşti o persoană de înaltă ţinută morală. Eu însă nu sunt. Nu judec pe nimeni, nici măcar pe mine însumi. Mercer întinse mâna, cu pumnul strâns îndreptat în sus. Înainte de a uita, am aici ceva ce-ţi aparţine! Deschise pumnul. În mână i se odihnea fostul păianjen mutilat, acum cu toate picioarele intacte.

— Mulţumesc! acceptă Isidore. Se pregăti să mai spună ceva.

O sonerie de alarmă începu să sune…

— În clădire a pătruns un vânător-de-recompense, mârâi Roy Baty. Stingeţi luminile! Şi luaţi-l pe idiot de lângă aparatul de produs empatie! Trebuie să fie pregătit la uşă. Haideţi, *mişcaţi-l!*

NOUĂSPREZECE

Privind în jos, John Isidore îşi zări propriile mâini; ţineau strâns manetele aparatului de produs empatie. În vreme ce se uita la ele cu ochi ficşi, sufrageria apartamentului se cufundă în întuneric. Reuşi s-o vadă în bucătărie pe Pris, grăbită să ascundă acolo lampa de birou.

— Ascultă, J.R., îi şopti la ureche Irmgard, cu un şuierat; îl înhăţase de umăr, înfigându-i frenetic unghiile în carne. Pe moment, nu părea să-şi dea seama de acest lucru; la lumina scăzută a nopţii, faţa lui Irmgard devenise strâmbă şi neclară. Se transformase într-un oval plin de teamă, cu ochi fricoşi, lipsiţi de pleoape. Trebuie să te duci la uşă, îi şopti ea, când va bate – *dacă* va bate; trebuie să-i arăţi actele şi să-i spui că acesta e apartamentul tău şi că nimeni altcineva nu se află aici. Şi să-i ceri să-ţi arate mandatul de percheziţie.

De cealaltă parte, Pris, cu trupul încordat ca un arc, îi şopti la rândul ei:

— Nu-l lăsa înăuntru, J.R. Spune-i orice; *fă orice* ca să-l opreşti. Ştii ce-ar făptui un vânător-de-recompense odată scăpat înăuntru? Înţelegi ce ne-ar face *nouă?*

Îndepărtându-se de cele două androide, Isidore bâjbâi în căutarea uşii; nimeri clanţa pe pipăite, se opri, ascultă. Simţea spaţiul palierului de dincolo, aşa cum o făcuse şi cum fusese întotdeauna: pustiu, şi plin de ecouri, şi lipsit de viaţă.

— Se aude ceva? întrebă Roy Baty, aplecându-se către el.

Isidore îi simţi mirosul trupului – scârbos şi laş; inhală de la el teama – teama revărsându-se, formând un fel de pâclă.

— Du-te şi aruncă o privire pe-afară!

Deschizând uşa, Isidore cercetă de o parte şi de alta holul scufundat în obscuritate. Aerul, aici, avea o claritate deosebită, în ciuda încărcării cu praf. În mână, J.R. ţinea încă păianjenul pe care i-l dăduse Mercer. Era oare cel ciopârţit de Pris cu forfecuţa lui Irmgard Baty? Probabil că nu. N-avea să ştie niciodată. Dar oricum, era viu; se târa prin mâna lui închisă, fără să-l muşte: ca la majoritatea păianjenilor de mici dimensiuni, mandibulele sale nu puteau găuri pielea omenească.

Isidore ajunse la capătul holului, coborî scările şi păşi afară, pe ceea ce fusese cândva o alee pavată, împrejmuită cu spaţiu

verde. Vegetaţia dispăruse în timpul războiului, iar aleea se desfundase în nenumărate locuri. Dar el îi cunoştea înfăţişarea; simţea sub picioare traseul familiar şi îl urmă, de-a lungul clădirii, ajungând în cele din urmă la singura pată de verdeaţă din vecinătate – un pătrat cu latura de aproape patruzeci de centimetri, plin de ierburi veştejite, saturate de praful radioactiv. Acolo aşeză păianjenul. În timp ce îndepărta mâna, îi simţi mersul şovăitor. Ei, o făcuse şi pe asta; se ridică, îndreptându-şi trupul.

Un fascicul de lumină se fixă asupra ierburilor; în strălucirea orbitoare, lujerele muribunde aveau un aer ţeapăn, ameninţător. Acum putea zări păianjenul; se odihnea pe o frunză serată. Prin urmare, îşi văzuse de drum, bine-mersi.

— Ce-ai făcut? întrebă omul care ţinea lanterna.

— Am lăsat aici un păianjen, spuse Isidore, întrebându-se de ce interlocutorul nu era în stare să-l vadă; în fasciculul de lumină galbenă, păianjenul căpătase dimensiunile unei întregi naturi. Am făcut-o, continuă el, ca să-şi poată urma drumul…

— De ce nu-l iei cu dumneata în casă? Ar trebui să-l ţii într-un borcan. Conform datelor din catalogul *Sydney's* pe luna ianuarie, valoarea păianjenilor a crescut cu peste zece la sută, la preţul cu amănuntul. Ai putea să capeţi pe el mai bine de o sută de dolari…

— Dacă-l duc înapoi, atunci ea are să-l ciopârţească iarăşi, spuse Isidore. Bucată cu bucată, ca să vadă cum reacţionează.

— Numai androizii fac asta, zise bărbatul. Băgând mâna în buzunarul pelerinei, scoase de acolo un obiect pe care-l deschise şi-l întinse către Isidore.

În lumina nelămurită, vânătorul-de-recompense părea un om obişnuit, deloc impresionant. Chip rotofei şi fără pilozitate, trăsături lipsite de riduri – înfăţişarea unui funcţionar. Metodic, dar neprotocolar. Nimic din alura unui semizeu; nimic din ceea ce anticipase Isidore.

— Sunt de la Departamentul Poliţiei din San Francisco. Detectiv Deckard, Rick Deckard. Bărbatul închise cu zgomot legitimaţia, vârând-o la loc, în buzunarul pardesiului. Cei trei sunt sus? Cu toţii?

— Păi, adevărul este, zise Isidore, că i-am luat sub îngrijirea mea. Doi dintre ei sunt femei. Ultimii dintr-un grup; restul au murit. Am dus televizorul lui Pris în apartamentul meu, ca să-l poată urmări cu toţii pe Matahala Prietenoasă. Matahala a

demonstrat, dincolo de orice îndoială, că Mercer nu există.

Isidore se simţi cuprins de înfrigurare, ştiind ceva atât de important – ceva de care vânătorul-de-recompensă evident că nu aflase încă.

— Hai să urcăm, zise Deckard. Pe neaşteptate, îndreptă arma laser asupra lui Isidore; apoi, nehotărât, o lăsă deoparte. Eşti un special, nu-i aşa? O minte-de-găină?

— Dar am o slujbă! Conduc ambulanţa unui… Cuprins de oroare, îşi dădu seama că a uitat cuvântul… unui spital veterinar, articulă în cele din urmă. P-p-proprietatea d-domnului Hannibal S-s-sloat.

— Nu vrei să mă duci să-mi arăţi în care apartament se află androizii? îi ceru Deckard. Aici sunt peste o mie de locuinţe separate; poţi să mă ajuţi să economisesc o mulţime de timp.

Vocea îi scăzu în intensitate, din pricina oboselii.

— Dacă-i omori, nu vei mai fi în stare să te contopeşti cu Mercer.

— Deci nu vrei să mă duci la ei? Să-mi arăţi la ce etaj stau? Spune-mi doar etajul, atât… O să descopăr eu care e apartamentul.

— Nu, se opuse Isidore…

— În numele legii federale… începu Deckard, apoi se opri. Renunţă să-l mai interogheze. Noapte bună, spuse el şi se îndepărtă pe alee, spre clădire, cu fasciculul lanternei curgând într-un şuvoi galben, difuz, dinaintea lui…

Odată intrat în clădire, Rick Deckard stinse lanterna; călăuzit de lămpile mascate, lipsite de putere, aşezate din loc în loc pe coridor. Îşi urmă drumul, gândind: Idiotul *ştie* că sunt androizi; ştia încă *înainte* să-i fi spus eu. Dar nu înţelege. Pe de altă parte, cine mai înţelege? Eu? Înţeleg eu? *Am înţeles vreodată?* Iar între ei, unul va fi copia lui Rachael. Poate că specialul trăieşte cu ea. Mă întreb dacă lui i-a plăcut. Poate că exemplarul acesta i-a căsăpit păianjenul. Aş putea să mă duc înapoi şi să i-l iau, medită el. N-am găsit niciodată un animal sălbatic viu. Trebuie să fie o experienţă fantastică să te uiţi pe jos şi să vezi ceva viu, luându-o la sănătoasa. Poate că într-o bună-zi mi se va întâmpla şi mie una ca asta, aşa cum i s-a întâmplat idiotului…

Îşi adusese din maşină un instrument de ascultare, pe care-l puse acum în funcţiune; era un sistem de detecţie în forma unui

cioc pivotant şi cu un ecran de semnalizare bazat pe impulsuri.

În tăcerea de pe palier, aparatul nu indica nimic. Deci nu e ăsta etajul, îşi zise Rick. Potrivi detectorul pe verticală. Pe această direcţie, aparatul absorbi un semnal slab. Aşadar, sus. Îşi adună instrumentul şi valijoara, apoi urcă scările înspre următorul nivel.

O siluetă aştepta, cufundată în penumbră.

— Dacă te mişti, te retrag, o avertiză Rick. Era androidul de sex masculin. Rick simţi între degetele încleştate duritatea laserului, dar nu fu capabil să-l ridice şi să ţintească. Fusese surprins primul; prea repede…

— Eu nu sunt android, rosti silueta. Numele meu este Mercer… Făcu un pas şi se postă într-o zonă de lumină. Locuiesc în această clădire din cauza domnului Isidore, specialul cu păianjenul. Ai avut, înainte de a intra, o scurtă convorbire cu el.

— Mercerismul îmi este acum interzis? întrebă Rick. Aşa cum spuse idiotul? Din pricina a ceea ce urmează să fac în următoarele minute?

— Dl. Isidore, spuse Mercer, vorbeşte în numele său, nu într-al meu. Ceea ce faci, este un lucru necesar. Am spus-o deja. Ridicând braţul, arătă în direcţia scărilor, dincolo de Rick. Am venit să-ţi aduc la cunoştinţă că unul dintre ei se află în spatele dumitale, în afara apartamentului, la un etaj inferior. Va fi cel mai dificil dintre toţi trei şi pe acesta va trebui să-l retragi primul. Vocea bătrână, şuierătoare, deveni febrilă. Repede, d-le Deckard! *Acolo, pe scări!*

Scoţându-şi laserul, Rick se răsuci, lăsându-se pe vine, cu faţa către şirul de trepte. De-a lungul acestora se strecura spre el o femeie pe care-o cunoştea; văzând-o, lăsă arma în jos.

— Rachael! exclamă el, perplex.

Îl urmase oare în propriul ei aeroglisor, mergând pe urmele lui, până aici? Şi pentru ce?

— Întoarce-te la Seattle! îi porunci el. Lasă-mă în pace! Mercer mi-a spus că *trebuie* s-o fac.

Apoi îşi dădu seama că nu era chiar Rachael.

— În numele a ceea ce am însemnat unul pentru celălalt… zise androidul, în timp ce se apropia de el cu braţele întinse, de parc-ar fi vrut să-l înşface.

Hainele, gândi Rick, sunt în neregulă. Dar ochii, ochii sunt aceiaşi. Ba nu, sunt *alţii,* dar *la fel;* pot fi o legiune de androide

asemenea ei, fiecare cu propriul său nume, dar toate fiind Rachael Rosen – Rachael, prototipul, folosit de fabricant pentru a proteja restul exemplarelor.

Apăsă pe trăgaciul armei, în vreme ce ea, implorându-l, se năpustea asupra lui. Trupul îi explodă şi părţi din el zburară în toate părţile; Rick îşi acoperi la început faţa, apoi privi iarăşi, privi şi văzu laserul pe care-l purtase androidul, rostogolindu-se înapoi, pe scări, tubul de metal ricoşă din treaptă în treaptă, stârnind ecouri ce se micşorau şi slăbeau tot mai mult.

Cel mai dificil dintre toţi trei, spusese Mercer. Privi atent în jur, căutându-l. Bătrânul însă dispăruse. Mă pot urmări cu de-alde Rachael Rosen până la sfârşitul vieţii, gândi Rick. Sau până când tipul Nexus-6 ar deveni depăşit – indiferent care alternativă s-ar produce prima. Şi-acum, e rândul celorlalţi, îşi spuse. Unul dintre ei nu se află în apartament, zisese Mercer. Bătrânul m-a ajutat. A apărut şi mi-a oferit ajutorul. Ea – *el* – m-ar fi dat gata urgent dacă Mercer nu m-ar fi prevenit. Acum pot să fac şi singur restul. *Ea* era cea de neînvins; ştia că n-aş fi putut să mă împotrivesc. Dar acum s-a sfârşit. Într-o clipită, am făcut ceea ce nu puteam face. Iar pe cei doi Baty am să-i capturez prin procedura standard; vor fi dificili, dar nu ca ea.

Stătea singur în holul pustiu. Mercer îl părăsise, căci îşi îndeplinise misiunea pentru care venise, Rachael – ori mai curând Pris Stratton – fusese făcută fărâmițe… Nu mai rămăsese nimeni, în afară de el. Undeva însă, în cuprinsul clădirii, cei doi Baty îl aşteptau, ştiind totul. Înțelegând ce făcuse el aici. Probabil în acest moment le era frică. Răspunsul lor la prezenţa lui în clădire, acesta fusese: atentatul. Fără Mercer alături de mine, ar fi avut succes. Dar acum venise *pentru ei* sfârşitul…

Trebuie să fac totuşi repede ce am de făcut, realiză Rick. Se grăbi în josul palierului şi deodată instrumentul pe care-l purta înregistră prezenţa activităţii cerebrale. Găsise apartamentul căutat. Nu mai avea deci nevoie de aparat. Îl aruncă, apoi bătu în uşă.

Dinăuntru răsună vocea unui bărbat:

— Cine-i?

— Sunt eu, Isidore, minţi Rick. Lăsaţi-mă să intru. Sunt îngrijorat din pricina v-v-voastră, mai ales că s-s-sunt şi d-două femei între voi.

— Nu deschidem uşa, se auzi o voce de femeie.

— Vreau să urmăresc emisiunea Matahalei Prietenoase la televizorul lui Pris, ceru Rick. Acum, când ne-a dovedit tuturor că Mercer nu există, este foarte important pentru mine să o urmăresc. Conduc un camion al firmei Van Ness Pet Hospital, proprietatea d-lui Hannibal S-s-sloat. Se prefăcu imediat că se bâlbâie. Nu v-vreţi să d-d-deschideţi uşa? E t-totuşi ap-p-partamentul meu…

Aşteptă şi uşa se deschise. În interior văzu întuneric şi două umbre nedesluşite.

Cea mai mică dintre ele, aparţinând unei femei, rosti:

— Trebuie să ne aplici Testul.

— Prea târziu, spuse Rick Deckard.

Silueta cea mai înaltă, încercă să trântească uşa şi să pună în funcţiune un soi de echipament electric.

— Nu, exclamă Rick. *Trebuie* să intru!

Îl lăsă pe Roy Baty să tragă o dată; se abţinu să riposteze, până când raza laser nu trecu pe lângă el.

— Trăgând în mine, îi spuse el androidului, ţi-ai pierdut orice apărare legală. Ar fi trebuit să mă forţezi să-ţi aplic Testul Voigt-Kampff. Dar acum nu mai contează!

Roy Baty mai trase o dată pe-alături. Aruncă apoi arma şi fugi undeva, în interiorul apartamentului, abandonând echipamentul.

— De ce nu te-a omorât Pris? întrebă Irmgard Baty.

— Nu există nicio Pris, răspunse poliţistul. Doar Rachael Rosen. Mereu Rachael Rosen. Văzu arma-laser în mâna abia conturată a femeii; Roy Baty i-o strecurase în trecere, urmând ca după aceea să-l momească în interiorul apartamentului, cât mai adânc, iar Irmgard Baty să-l doboare pe la spate.

— Îmi pare rău, d-nă Baty, se scuză Rick. Apăsă pe trăgaci.

Din cealaltă cameră, Roy Baty scoase un ţipăt deznădăjduit.

— Foarte bine, ai iubit-o, acceptă Rick. Iar eu am iubit-o pe Rachael. Iar specialul, pe cealaltă Rachael. Ochi şi trase; trupul uriaşului android plesni, împrăştiindu-se ca o grămadă supraetajată de elemente disparate, sfărâmicioase; se izbi de masa din bucătărie, antrenând cu el, în cădere, farfuriile şi tacâmurile. Circuitele reflexe din interiorul organismului îl făcură să se contracte şi să se agite, cuprins de spasme; cu toate acestea, era mort deja. Rick nu-l observă însă, după cum n-o observă nici pe Irmgard Baty, căzută lângă uşa de la intrare. L-am retras şi pe ultimul dintre ei, triumfă el. Şase într-o zi;

aproape un record. Acum totul s-a sfârşit şi pot să mă întorc acasă, la Iran şi la capră. Şi-o să avem şi noi destui bani, măcar o dată în viaţă.

Se aşeză pe canapea. Şezu acolo, în liniştea apartamentului, printre obiectele nemişcate, până când pe uşă apăru specialul J.R. Isidore.

— Mai bine nu te uita, îl preveni Rick.

— Am văzut-o pe scări. Pris… Specialul plângea.

— Nu te mai necăji atâta. Se ridică greoi, cu mişcări chinuite. Unde e videofonul?

Specialul nu spuse nimic, nu făcu nimic, rămase doar în picioare, nemişcat. Aşa încât Rick răscoli de unul singur după aparat, îl găsi şi formă numărul lui Harry Bryant.

DOUĂZECI

— Bine, zise Harry Bryant, după ce i se povesti totul. Du-te să te odihneşti. O să trimitem o patrulă să ridice cadavrele celor trei.

Rick Deckard puse receptorul în furcă.

— Androizii sunt nişte proşti, îi spuse el specialului, cu glas aprig. Roy Baty n-a fost în stare să mă deosebească de dumneata; a crezut că te-ai întors la uşă. În curând va veni poliţia să cureţe locul; de ce nu te muţi în alt apartament până ce-şi va termina treaba? Doar nu vrei să rămâi aici, cu resturile astea?

— Am s-s-să plec din c-c-clădire, zise Isidore. Am s-s-să mă mut m-mai în centru, unde e m-m-mai multă l-lume.

— Cred că în bloc la mine e un apartament liber, se oferi Rick.

Isidore se bâlbâi din ce în ce mai tare:

— Nu v-v-vreau să l-l-locuiesc lângă d-dumneata.

— Ieşi afară sau du-te la etaj, îi ordonă Rick. Nu mai sta aici.

Specialul se agită de colo-colo, neştiind ce să facă; o mulţime de expresii mute îi traversară chipul. În cele din urmă, întorcându-se, părăsi apartamentul târşindu-şi picioarele şi-l lăsă pe Rick singur.

Ce meserie trebuie să îndeplinesc şi eu, gândi poliţistul. Sunt o calamitate, ca foametea sau ca molima. Oriunde merg, vechiul blestem mă urmează. Cum zicea Mercer: mi se cere să fac rău. Şi tot ce-am făptuit, e greşit din start. Oricum, a sosit momentul să mă duc acasă. Poate că după ce voi sta un timp cu Iran, o să uit.

Când ajunse la clădirea unde-şi avea locuinţa, Iran îl întâmpină pe acoperiş. Se uită la el într-un mod ciudat, cu un aer răvăşit; în toţi anii petrecuţi împreună, n-o mai văzuse niciodată astfel.

Luând-o pe după umeri, îi spuse:

— În orice caz, s-a terminat. Şi m-am gândit serios; poate că Harry Bryant are să mă mute la…

— Rick, îl întrerupse ea, trebuie să-ţi spune ceva. Îmi pare rău. Capra a murit!

Dintr-un motiv oarecare, vestea nu-l surprinse; îl făcu doar să se simtă şi mai rău, se adăugă ca o cantitate suplimentară la greutatea ce-l sfâşia din toate părţile.

— Cred că există o clauză de garanţie în contract, spuse el. Dacă animalul se îmbolnăveşte în decurs de nouăzeci de zile, atunci vânzătorul…

— Nu de boală a murit. Cineva… Iran îşi drese glasul şi continuă la repezeală: Cineva a venit aici, a scos capra din ţarcul ei şi a târât-o până la marginea acoperişului…

— De unde a împins-o în gol, completă el.

— Întocmai, încuviinţă Iran.

— Ai văzut cine a făcut asta?

— Am văzut-o foarte clar, zise Iran. Barbour era şi el sus, învârtindu-se fără un rost; a venit la mine şi am chemat amândoi poliţia, dar în clipa aia animalul era deja mort, iar ea plecase. O fată micuţă, foarte subţire, cu păr negru şi ochi imenşi, tot negri. Purta o pelerină lungă, cu model în solz de peşte şi o sacoşă ca o tolbă de poştaş. Şi nici măcar nu şi-a dat osteneala să se ascundă de noi. Ca şi cum nu i-ar fi păsat.

— Nu, nu i-a păsat, fu de acord Rick. Rachael n-ar fi renunţat nici în ruptul capului, mai ales dac-aţi văzut-o; probabil că şi-a dorit asta, ca eu să ştiu cine a făcut totul. Şi de-atunci stai aici şi aştepţi? o întrebă el, sărutând-o.

— Doar de jumătate de oră. Atunci s-a întâmplat: cu o jumătate de oră în urmă. Iran îl sărută şi ea, plină de delicateţe. E atât de îngrozitor! Atât de gratuit!

Rick se întoarse la maşina pe care abia o parcase, deschise portiera şi se instală la volan.

— Nu e gratuit, spuse el. Pentru ea, gestul a fost motivat. Motivul unui android, gândi.

— Unde te duci? Nu vrei să vii jos şi să… să stai cu mine? La televizor au transmis cel mai şocant buletin de ştiri de până acum: Matahala Prietenoasă susţine că Mercer este un fals. Ce crezi despre asta, Rick? Poate fi adevărat?

— Totul este adevărat, spuse el. Tot ce s-a gândit vreodată, indiferent de către cine.

Porni motorul aeroglisorului.

— O să ai grijă de tine?

— O să am grijă de mine, încuviinţă el, gândind: Nu va trece mult şi voi muri. Amândouă alternativele sunt la fel de adevărate. Închise portiera maşinii, flutură din mână în direcţia

lui Iran, în chip de salut, apoi se înălţă ca o vijelie pe cerul nopţii.

Cândva, cugetă el, aş fi văzut stelele. Cu ani în urmă, le-aş fi văzut… Dar acum n-a mai rămas decât praful; nimeni n-a mai zărit o stea de ani de zile; cel puţin, nu de pe Pământ. Poate că o să mă duc acolo de unde se pot vedea stelele, îşi spuse, în vreme ce aeroglisorul câştiga în viteză şi altitudine; se îndepărtă de oraşul San Francisco, înspre pustietatea nelocuită de la nord. Un loc unde nicio fiinţă vie n-ar merge. Decât în cazul când simte că i-a venit sfârşitul.

DOUĂZECI ŞI UNU

În lumina zorilor, ţinutul de sub el părea să se întindă la nesfârșit, cenuşiu şi înţesat de resturi. Bolovani de mărimea unor case se rostogoliseră, oprindu-se unul lângă altul, şi Rick gândi: e ca o cală de vapor după ce toate mărfurile au fost descărcate. Au rămas doar fragmente de lăzi, containerele care, prin ele însele, nu semnifică nimic. Cândva, în acest loc crescuseră lanuri şi păscuseră animale. Ce gând extraordinar, că o fiinţă vie ar fi putut paşte iarbă aici!

Şi ce loc ciudat ca să mori…

Coborî aeroglisorul, zburând o vreme aproape de suprafaţă. Ce-ar spune Dave Holden, despre mine, acum? se întrebă el. Într-un sens, în clipa de faţă sunt cel mai mare vânător-de-recompense care a trăit vreodată; nimeni nu a mai retras şase androizi Nexus-6 într-un interval de numai douăzeci şi patru de ore şi probabil că nici n-o va mai face. Ar trebui să-l sun, îşi spuse.

Coasta răvăşită a unei coline i se ridică fulgerător dinainte; înălţă aeroglisorul, în vreme ce lumea venea tot mai aproape. Oboseala, gândi; n-ar trebui să continui să conduc. Închise contactul, planând o vreme, cu motorul stins, apoi aşeză aeroglisorul pe sol. Maşina se prăvăli şi săltă de-a lungul pantei, împrăştiind pietrele; cu botul îndreptat înainte, reuşi în cele din urmă o oprire scrâşnită, nervoasă.

De la videofonul din interiorul cabinei, Rick chemă operatoarea din San Francisco:

— Spitalul Mount Zion, ceru el.

Aproape imediat, pe ecran apăru chipul unei alte telefoniste.

— Aici spitalul Mount Zion!

— Aveţi un pacient cu numele de Dave Holden, zise el. Ar fi posibil să vorbesc cu el? Se simte suficient de bine?

— O clipă numai, să verific, d-le!

Ecranul se albi pentru o vreme. Trecu un răstimp. Rick luă o priză de tutun marca „Dr. Johnson Snuff” şi se scutură înfiorat; în absenţa radiatorului maşinii, acum oprit, temperatura începuse să scadă.

— Dr. Costa nu crede că starea d-lui Holden îi permite să primească apeluri telefonice, spuse operatoarea, reapărând pe

ecran.

— Este o problemă care priveşte poliţia, zise el; îşi ţinu legitimaţia în faţa ecranului.

— Un moment, aşteptaţi!

Din nou, operatoarea dispăru. Şi din nou, Rick inhală o priză de „Dr. Johnson Snuff”; luat atât de dimineaţă, mentolul din tutun avea un gust oribil. Coborî geamul maşinii şi zvârlii micul recipient galben departe, între pietre.

— Nu, domnule, zise încă o dată operatoarea de pe ecran. Dr. Costa nu crede că starea sănătăţii d-lui Holden îi va permite să primească apeluri telefonice, indiferent cât de urgente, pentru cel puţin…

— În regulă, spuse Rick. Închise.

Aerul avea şi el un iz respingător; poliţistul ridică la loc geamul maşinii. Prin urmare, Dave este într-adevăr terminat. Mă întreb de ce n-au reuşit să mă dea gata şi pe mine. Probabil pentru că m-am mişcat prea repede, decise el. Toţi într-o zi; nu se puteau aştepta la asta. Harry Bryant avea dreptate.

În maşină se făcuse prea frig, aşa că deschise portiera şi ieşi afară. Un vânt toxic, neaşteptat, i se strecură prin haine şi Rick începu să meargă frecându-şi mâinile.

Ar fi fost ca o răsplată să pot sta de vorbă cu Dave, îşi spuse. El mi-ar fi aprobat faptele. Şi ar fi înţeles şi celălalt aspect, pe care cred că nici chiar Mercer nu-l pricepe. Pentru acesta totul e uşor, pentru că Mercer acceptă totul. Nimic nu-i este străin. Dar ceea ce am făcut eu, gândi Rick, mie mi-a devenit străin. De fapt, în ce mă priveşte, totul a devenit nefiresc; m-am transformat într-o *entitate* nefirească.

Continua să urce panta şi cu fiecare pas greutatea care-l apăsa creştea. Sunt prea obosit pentru urcuşul ăsta, gândi. Oprindu-se, îşi şterse sudoarea care-i înţepa ochii, picături sărate, născute de piele, de întreg trupul său îndurerat. Apoi, furios pe sine însuşi, scuipă – scuipă pe pământul gol, cu mânie şi dispreţ la adresa lui însuşi, cu ură cumplită. După care îşi urmă drumul în susul povârnişului, al terenului pustiu şi inospitalier, departe de orice lucru; exceptându-se pe sine, nimic nu era viu aici.

Căldura. În clipa asta, aerul devenise fierbinte; evident, timpul trecuse pe nesimţite. Simţi că i se face foame. Nu mai mâncase, dumnezeu ştia de când. Foamea şi căldura, combinate – un gust otrăvitor, semănând cu o înfrângere; da, da, gândi el

asta este: am fost învins fără să ştiu. De faptul că i-am retras pe androizi? De Rachael, care mi-a omorât capra? Nu ştia, dar în vreme ce continua să umble, un văl nedefinit, aproape halucinant, îi înceţoşă mintea; se trezi la un moment dat, fără să aibă idee de cum se întâmplase, la un pas de o cădere aproape sigur fatală, de pe stâncă – o cădere înjositoare şi neajutorată, medită el; o cădere continuă, fără ca nimeni să asiste la ea. Aici nu exista cineva care să înregistreze degradarea sa ori a altcuiva şi orice semn de curaj sau de mândrie din partea lui ar fi trecut, în cele din urmă, nebăgat în seamă; pietrele moarte, buruienile bolnave de radiaţie, uscate şi muribunde, nu percepeau nimic, nu reţineau nimic despre el sau despre ele însele.

În acel moment, prima piatră – şi nu era din cauciuc sau din plastic moale – îl izbi în regiunea inghinală. Iar durerea, prima cunoaştere a absolutei izolări şi suferinţe, îl atinse pretutindeni în forma ei actuală, nesimulată.

Se opri locului. Apoi se îmboldi singur – imboldul era invizibil, dar real, nu se putea lupta cu el – şi-şi reluă urcuşul. Rostogolindu-se, gândi el, aidoma pietrelor; fac ce fac şi pietrele, fără să vreau. Fără ca asta să însemne nimic.

— Mercer! spuse Rick, gâfâind; se opri, rămase nemişcat. În faţa lui distinse o figură întunecată, încremenită. Wilbur Mercer! Tu eşti? Doamne, îşi dădu el seama, e propria mea umbră. Trebuie să plec de-aici, să cobor de pe dealul ăsta!

Se luptă s-o pornească înapoi. Odată, căzu; nori de praf întunecară totul şi el fugi din calea pulberii – se grăbi, alunecând şi căzând pe grohotiş. Văzu dinainte maşina parcată. M-am întors, îşi spuse. Am scăpat de colină. Deschise portiera cu o smucitură şi se trânti înăuntru. Cine a aruncat cu piatra în mine? se întrebă. Nimeni… Dar de ce mă supără asta? Am mai trecut prin aşa ceva şi înainte, în timpul fuziunii cu Mercer. În timp ce foloseam aparatul de produs empatie, la fel ca toată lumea. Nu e un lucru nou. Dar era! Pentru că acum, îşi spuse, am făcut-o de unul singur.

Tremurând, scoase o altă cutie cu tutun de prizat dintr-o despărţitură a bordului maşinii; dezlipindu-i ambalajul, luă o priză masivă, se odihni, şezând aşezat jumătate în cabină, jumătate afară, cu picioarele pe solul arid, înecat în praf. Era ultimul loc unde merita să mergi, realiză el. N-ar fi trebuit să vin până aici. Iar acum se descoperea a fi prea obosit ca să mai

zboare înapoi.

Măcar dac-aş putea vorbi cu Dave, gândi Rick, aşa aş fi mai liniştit; aş reuşi să părăsesc coclaurile astea, să mă duc acasă şi să mă culc. Mai am încă oaia electrică şi mai am încă slujba. Vor mai fi şi alţi androizi de retras; cariera mea nu s-a încheiat; n-am retras încă ultimul android din existenţa mea. Poate că asta e, gândi el; mi-e teamă că n-au mai rămas androizi.

Îşi privi ceasul. Nouă şi jumătate.

Ridicând receptorul videofonului, formă numărul Palatului de Justiţie de pe Lombard Street.

— Vreau să vorbesc cu inspectorul Bryant, îi spuse el operatoarei de serviciu, d-ra Wild.

— Inspectorul Bryant nu e în birou, d-le Deckard; a plecat cu aeroglisorul, dar văd că nici aparatul de la bord nu răspunde. Trebuie să fi ieşit momentan din cabină.

— A spus unde are de gând să meargă?

— Ceva în legătură cu androizii pe care i-aţi retras aseară.

— Fă-mi legătura cu secretara mea, îi ceru el.

O clipă mai târziu, faţa portocalie, în formă de triunghi, a lui Ann Marsten, apăru pe ecran.

— Oh, d-le Deckard, inspectorul Bryant a încercat să ia legătura cu dumneavoastră. Cred că v-a transmis numele şefului ierarhic, pentru o citare pe ordinul de zi. Pentru că i-aţi retras pe cei şase…

— Ştiu ce-am făcut, o întrerupse el.

— Până acum nu s-a mai întâmplat una ca asta. Şi… oh, d-le Deckard, a dat telefon soţia dumneavoastră. Vrea să ştie dacă sunteţi teafăr. Sunteţi?

Rick nu răspunse.

— Mă rog, continuă d-ra Marsten, poate că ar trebui s-o sunaţi şi să-i spuneţi. A lăsat vorbă, că o să fie acasă, în aşteptarea veştilor.

— Ai auzit ce-a păţit capra mea? o întrebă el.

— Nu, nici n-am ştiut că aveţi capră.

— Mi-au luat-o, zise Rick.

— Cine, d-le Deckard? Hoţii de animale? Tocmai am primit o comunicare despre o nouă bandă, probabil de adolescenţi, care operează în…

— Hoţii de viaţă, spuse el.

— Nu vă înţeleg, d-le Deckard. D-ra Marsten îl privi atentă. Arătaţi groaznic. Atât de obosit… Şi, oh, dumnezeule, vă

sângerează obrazul!

Atingându-se cu mâna, Rick simţi sângele. De la o stâncă, probabil. Se izbise de mai multe.

— Arătaţi, spuse d-ra Marsten, ca Wilbur Mercer.

— *Asta şi sunt,* o înştiinţă el. Sunt Wilbur Mercer; m-am contopit cu el în permanenţă. Şi nu mă pot desprinde. Stau aici, aşteptând să mă desprind. Undeva, lângă frontiera cu Oregonul.

— Să vă trimitem pe cineva? O maşină a Departamentului, să vă ia de-acolo?

— Nu, zise el. Nu mai aparţin Departamentului.

— Evident, aţi făcut prea multe ieri, d-le Deckard, îl mustră femeia. Ceea ce vă trebuie în clipa asta e odihna. D-le Deckard, sunteţi cel mai bun vânător-de-recompense al nostru, cel mai bun pe care l-am avut vreodată. Am să-i spun inspectorului Bryant când se va întoarce; dumneavoastră duceţi-vă acasă şi băgaţi-vă în pat. Şi sunaţi-o pe soţie imediat, d-le Deckard, pentru că e teribil de îngrijorată; aş putea spune, peste măsură, chiar. Sunteţi amândoi într-o stare cumplită.

— E din pricina caprei, zise el. Nu a androizilor. Rachael greşea – nu mi-a fost greu să-i retrag. La fel şi specialul, greşea când spunea că n-o să mai fiu în stare să mă contopesc cu Mercer. Singurul care a avut dreptate a fost chiar Mercer.

— Mai bine v-aţi întoarce în Zona Golfului, d-le Deckard. Aici, unde sunt oameni. La graniţa cu Oregonul nu există nimic viu, nu-i aşa? Nu vă simţiţi singur?

— Ciudat lucru, rosti Rick. Am avut impresia absolută, deplină şi reală că am devenit Mercer şi că oamenii aruncă în mine cu pietre. Dar nu în felul pe care-l încerci când ţii manetele aparatului de produs empatie. Când faci asta, simţi că eşti *împreună* cu Mercer. Diferenţa e că eu, acum, n-am fost cu nimeni, ci singur.

— Se spune că Mercer e un fals!

— Mercer nu este un fals, o contrazise el. Doar dacă realitatea însăşi nu e un fals. Colina aceea, gândi. Pulberea şi mulţimea de pietre, fiecare diferită de celelalte. Mi-e teamă, spuse cu o voce tare, că nu mă pot opri să fiu Mercer. Odată ce începi, este prea târziu ca să mai dai înapoi.

Oare trebuie să urc dealul din nou? se întrebă. Pentru totdeauna, aşa cum face Mercer... prins în capcană de eternitate?

— La revedere! zise şi se pregăti să închidă.

— O s-o sunaţi pe soţia dumneavoastră? Îmi promiteţi?

— Da. Dădu din cap, afirmativ. Mulţumesc, Ann! Întrerupse legătura.

Odihnă la pat, îşi spuse. Ultima oară când m-am trântit pe un pat a fost împreună cu Rachael. O violare a statutului. Act sexual cu o androidă; absolut împotriva legii, aici, ca şi pe coloniile exterioare, deopotrivă. Trebuie să se fi întors la Seattle, de-acum... Alături de ceilalţi Rosen, oameni sau androizi. Aş vrea să-ţi pot face ce mi-ai făcut tu, îşi dori el. Dar nu are sens în cazul androizilor, pentru că lor nu le pasă. Dacă te-aş fi ucis noaptea trecută, capra mea ar fi fost vie în clipa asta. Aici am greşit. Da, gândi Rick; totul poate fi refăcut până la hotărârea mea de a mă culca cu tine. Oricum, aveai dreptate într-o anume privinţă; evenimentul m-a schimbat. Dar nu la modul pe care-l preziceai tu.

Ci altfel, mult mai rău...

Şi totuşi, nu-mi pasă cu adevărat. Nu-mi *mai* pasă. Nu şi după cele ce mi s-au întâmplat acolo, sus, aproape de vârful colinei. Mă întreb ce-ar fi urmat, dacă-aş fi reuşit să ajung până la capăt. Pentru că acolo pare să moară Mercer. Acolo se manifestă triumful lui, la sfârşitul marelui ciclu sideral.

Dar dacă eu sunt Mercer, gândi el, atunci înseamnă că n-am să mor niciodată; nici peste zece mii de ani. *Mercer este nemuritor!*

Apucă încă o dată receptorul, vrând să sune acasă, la nevastă-sa.

Şi îngheţă.

DOUĂZECI ŞI DOI

Aşeză receptorul la loc, fără să-şi ia ochii de la pata care se mişcase undeva, în afara maşinii. O umflătură în pământ, printre pietre. Un animal, îşi spuse. Şi inima i se smuci sub greutatea excesivă, sub şocul recunoaşterii. Ştiu ce este, realiză el; n-am mai văzut niciunul până acum, dar îl ştiu din vechile filme despre natură, prezentate pe canalul de televiziune guvernamental.

Şi sunt dispărute! Cu mişcări iuţi, scoase catalogul şifonat, dând paginile cu degete tremurânde.

BROASCA RÂIOASĂ (Bufonidae), toate varietăţile……D.

Dispărută de ani de zile… Creatura cea mai preţioasă pentru Wilbur Mercer, împreună cu măgarul. Dar în special, broasca râioasă.

Îmi trebuie o cutie. Se suci în loc, însă nu găsi nimic pe bancheta din spate a vehiculului; sări din maşină, grăbindu-se la portbagaj, îl descuie şi săltă capota. Dădu peste o cutie de carton, iar în interiorul ei peste o pompă de injecţie, păstrată drept piesă de rezervă. Răsturnă pompa, cotrobăi după o sfoară de cânepă împletită şi se îndreptă încet spre broască, fără s-o slăbească din ochi.

Animalul, observă el, se confunda în întregime cu textura şi culoarea prafului omniprezent. Se dezvoltase probabil astfel, întâlnind noul climat, aşa cum făcuse şi înainte, în alte tipuri de climă. Dacă nu s-ar fi mişcat, Rick n-ar fi descoperit niciodată broasca; şi totuşi, nu stătuse decât la câţiva metri distanţă de ea. Ce se întâmplă când găseşti – *dacă* găseşti – un animal viu, despre care se credea că a dispărut? se întrebă, încercând să-şi amintească. Evenimentul avea loc atât de rar… Se dădeau parcă o medalie de onoare din partea Naţiunilor Unite şi o recompensă. Un premiu mergând până la milioane de dolari. Şi dintre toate posibilităţile, să găseşti tocmai creatura cea mai sfântă pentru Mercer!… Dumnezeule, gândi, nu poate fi aşa. Poate că totul se datorează unei dereglări a creierului meu, din pricina expunerii la radiaţii. Am devenit un special! Asemenea idiotului Isidore şi păianjenului său; ce i s-a întâmplat lui, e pe cale să mi se întâmple mie, acum. Oare Mercer a aranjat asta? Dar Mercer *sunt eu.* Eu am aranjat totul; am găsit broasca. Am

reuşit, pentru că văd prin ochii lui Mercer.

Se lăsă pe vine, foarte aproape de micul animal. Acesta dăduse la o parte pietrişul, ca să-şi sape o groapă în care să se adăpostească, dislocând praful cu partea din spate a trupului. Acum doar vârful craniului neted şi ochii i se mai aflau deasupra pământului. Între timp, metabolismul i se încetini aproape total, ca şi cum broasca ar fi căzut în transă. Ochii îşi pierdură strălucirea; nu păreau să-l mai bage în seamă şi el gândi cuprins de spaimă: a murit. Sau poate că-i e sete? Dar se mişcase…

Aşezând jos cutia de carton, îndepărtă cu grijă solul afinat din jurul animalului. Broasca nu păru să se opună, dar, desigur, nu era conştientă de existenţa lui.

Când o ridică de jos, îi simţi răceala caracteristică; în mâinile lui, trupul micuţ părea uscat şi zbârcit – aproape flasc – şi atât de rece, de parcă şi-ar fi avut culcuşul într-o grotă situată la kilometri întregi sub pământ, departe de lumina soarelui. În clipa următoare, broasca începu să se sucească; cu picioarele posterioare lipsite de forţă, încercă să se elibereze din strânsoarea lui Rick, vrând, instinctiv, să-i sară din mâini. Un specimen adult, gândi el; bine dezvoltat şi viclean. Capabil, în felul lui, să supravieţuiască celorlalte animale. Mă întreb de unde-şi ia apa pentru ouă…

Deci asta e ceea ce vede Mercer, îşi spuse Rick, în timp ce lega anevoie cutia de carton, trecând de mai multe ori sfoara peste ea. Viaţa pe care noi n-o mai putem distruge; viaţa, îngropându-şi cu grijă fruntea în stârvul unei lumi moarte. În orice cenuşă a universului, Mercer întrezăreşte probabil ascuns viul. Acum ştiu, cugetă el. Odată ce-am văzut totul prin ochii lui Mercer, nu cred că mă voi mai opri.

Şi niciun android nu-i va tăia broaştei picioarele, aşa cum făcuseră cu păianjenul idiotului.

Aşeză cu grijă pe bancheta aeroglisorului cutia legată cu sfoară, apoi se sui la volan. E ca şi cum aş fi iarăşi puşti, medită el. În clipa aceea, toată apăsarea îl părăsise, la fel şi oboseala imensă şi insuportabilă. Aşteaptă până când o să audă Iran de asta… Apucă brusc receptorul videofonului, începând să formeze numărul, apoi se opri. O să-mi ia doar treizeci, patruzeci de minute să ajung până acasă.

Uşurat, porni motorul şi în scurt timp se înălţă în aer, îndreptându-se către oraşul San Francisco, aflat la şapte sute de mile înspre sud.

În faţa orgii de senzaţii, Iran Deckard şedea atingând cu arătătorul mâinii drepte numerele de pe cadran. Dar nu formă nimic; se simţea prea apatică şi bolnavă ca să-şi dorească ceva – o povară închizând viitorul şi toate posibilităţile pe care acesta le-ar fi putut conţine cândva. Dacă Rick ar fi aici, gândi ea, m-ar pune să formez starea 3 şi astfel m-aş trezi vrând să formez eu însămi un lucru important, bucuria exuberantă sau, dacă nu, poate starea 888 – dorinţa de a urmări programele TV indiferent de conţinutul lor. Chiar, ce-o fi acum la televizor? După care se întrebă iarăşi unde plecase Rick. S-ar putea să se întoarcă, dar, pe de altă parte, s-ar putea să n-o facă, îşi zise ea, simţindu-şi oasele micşorate de bătrâneţe.

Se auzi o bătaie în uşa apartamentului.

Lăsând la o parte prospectul orgii de senzaţii, sări de pe fotoliu, gândind: acum nu mai e nevoie să formez nimic, e ca şi cum aş fi făcut-o, dacă s-a întors Rick. Fugi la uşă, dând-o larg în lături.

— Bună, salută el.

Iată-l acolo: cu o tăietură pe obraz, cu hainele boţite şi cenuşii, cu părul năclăit de praf. Pe mâini, pe faţă – pulberea i se aşezase pe tot trupul, cu excepţia ochilor. Rotunzi de uimire, îi străluceau ca unui băieţel; arată, gândi Iran, de parcă s-ar fi jucat într-una şi acum a sosit timpul să renunţe şi să meargă acasă. Să se spele, să se odihnească şi să povestească despre miracolele zilei…

— Sunt bucuroasă că te văd, îi spuse ea.

— Am adus ceva.

Ţinea cu amândouă mâinile o cutie de carton; intră în apartament, dar n-o lăsă jos. Ca şi cum ar fi conţinut ceva, gândi femeia, prea fragil şi prea preţios ca să-i dea drumul; vrând să-l păstreze veşnic în mâinile lui.

— Mă duc să-ţi fac o cafea, se opri ea. Apăsă butonul aragazului şi după câteva clipe îi aşezase în faţă, pe masa din bucătărie, paharul impunător. Cu cutia în mâini, el se aşeză, la rândul lui, păstrând încă uimirea pe chip. De când îl cunoştea, Iran nu-i mai văzuse niciodată această expresie. Ceva se întâmplase de la ultima lor revedere; de când plecase cu maşina, ieri noapte. Acum se întorsese şi odată cu el apăruse şi cutia, în care ţinea ceea ce-l schimbase atâta.

— Am de gând să dorm, anunţă el. Toată ziua. Am vorbit la

telefon cu Harry Bryant; a zis să-mi iau liber şi să mă odihnesc. Adică exact ce-o să şi fac. Grijuliu, aşeză cutia pe masă şi apucă paharul; îşi bău cafeaua, ascultător, pentru că aşa voia femeia.

Aşezându-se în faţa lui, Iran îl întrebă:

— Ce-ai în cutie, Rick?

— O broască râioasă.

— Pot s-o văd? Îl urmări din priviri cum dezleagă sfoara ce înconjura cutia şi-i dă deoparte capacul. O să mă muşte? întrebă ea.

— Ridic-o! N-o să te muşte; broaştele nu au dinţi. Rick scoase broasca din cutie şi i-o întinse. Înfrângându-şi aversiunea, Iran o primi.

— Credeam că nu mai există broaşte, spuse ea, în vreme ce întorcea animalul cu burta în sus, ca să-i vadă picioarele; păreau lipsite de utilitate. Broaştele râioase pot să sară, aşa, ca broaştele de baltă? Vreau să spun, poate să-mi sară brusc din mână?

— Picioarele broaştei râioase sunt neputincioase, o informă Rick. Asta e principala deosebire faţă de broasca de baltă; asta, şi apa. O broască de baltă rămâne lângă apă, una râioasă poate trăi chiar şi în deşert. Acolo am găsit-o, de altfel, lângă frontiera cu Oregonul. Într-un loc unde totul murise.

Se întinse s-o ia înapoi. Dar Iran descoperise ceva; ţinând broasca răsturnată, o căută pe burtă şi, cu unghia, găsi micul panou de control. Îl lovi uşor, deschizându-i capacul.

— Oh! Chipul bărbatului îşi schimbă treptat expresia. Aşa, deci… ai dreptate. Abătut, privi în tăcere la falsul animal; nu părea să înţeleagă deloc situaţia. Îl luă înapoi din mâinile femeii, jucându-se cu picioarele lui neputincioase, ca şi cum s-ar fi zăpăcit. Apoi aşeză cu grijă broasca la loc, în cutie.

— Mă întreb cum a ajuns acolo, într-o parte atât de pustie a Californiei. A dus-o, probabil cineva. Cine ştie de ce…

— Poate n-ar fi trebuit să-ţi spun… că e electrică. Întinse mâna şi-i atinse braţul; se simţea vinovată, văzând ce efect avusese asupra lui descoperirea.

— Nu, o linişti Rick. Sunt mulţumit că ştiu. Sau mai degrabă… Făcu o pauză. *Aş fi preferat* să ştiu.

— Nu vrei să foloseşti orga de senzaţii? Să te simţi mai bine? Întotdeauna ai obţinut mult de la ea, mai mult decât am obţinut eu vreodată.

— O să-mi revin. Scutură din cap, parcă pentru a-şi limpezi

gândurile încă rătăcite. Păianjenul pe care i l-a dat Mercer idiotului, Isidore… era probabil tot artificial. Dar nu contează. Şi fiinţele electrice îşi au viaţa lor. Oricât de meschină ar fi aceasta.

— Arăţi ca şi cum ai fi mers pe jos sute de mile, zise Iran.

— A fost o zi lungă.

Aprobă din cap.

— Suie-te în pat şi culcă-te!

O privi fix, apoi, ca dezorientat, o întrebă:

— S-a terminat, nu-i aşa?

Plin de speranţă părea că aşteaptă din partea ei confirmarea, ca şi cum ea ar fi ştiut. Ca şi cum a se auzi pe sine însuşi n-ar fi avut nicio valoare. Păstra o atitudine bănuitoare faţă de propriile sale cuvinte; nu deveneau reale, până când ea nu aproba.

— S-a terminat, încuviință Iran.

— Doamne, ce misiune maraton! zise Rick. Odată ce-am început-o, n-a existat nicio cale să mă pot opri; mă ducea tot înainte, până când, în final, i-am retras pe cei doi Baty, iar apoi, dintr-odată, n-am mai avut nimic de făcut. Şi asta… Ezita, uimit, evident, de ceea ce începuse să spună. Partea asta a fost cea mai rea dintre toate: după ce am terminat. N-am putut să mă opresc, pentru că n-ar mai fi rămas nimic după ce-aş fi făcut-o. Aveai dreptate azi-dimineaţă, când spuneai că nu sunt altceva decât un copoi grosolan, cu labe de brută.

— Acum nu mai simt aşa, îi răspunse ea. Sunt al naibii de mulţumită că te-ai întors acasă, aici unde ţi-e locul.

Îl sărută şi lui păru să-i placă; faţa i se lumină, aproape la fel ca înainte – înainte ca ea să-i arate că adusese o broască electrică.

— Crezi că am greşit? o întrebă el. Făcând ce-am făcut astăzi?

— Nu.

— Mercer spunea că e un lucru rău, dar că trebuie să-l fac, oricum. Ciudat! Câteodată e mai bine să faci rău…

— Ăsta e blestemul nostru, spuse Iran. Cel despre care vorbeşte Mercer.

— Praful radioactiv?

— Ucigaşii care l-au găsit pe Mercer la vârsta de şaisprezece ani, când i-au spus că nu poate să întoarcă timpul şi să readucă lucrurile la viaţă… Aşa că acum, tot ce poate să facă este să se

mişte odată cu viaţa, să meargă unde merge şi ea, către moarte adică. Iar pietrele le aruncă ucigaşii; ei o fac. Căci îl urmăresc încă; pe toţi ne urmăresc. Unul dintre ei ţi-a tăiat obrazul, acolo unde sângerezi?

— Da, spuse el, alb la faţă.

— Acum ai să te urci în pat? Dacă potrivesc orga la starea 670?

— Ce înseamnă asta? vru el să ştie.

— Pacea îndelung meritată, spuse Iran.

Rick se ridică în picioare. Rămase un moment locului, cu trupul chinuit, cu faţa vlăguită şi confuză, ca şi cum o legiune de bătălii s-ar fi perindat pe ea, vreme de mulţi ani. Apoi înaintă cu paşi înceţi spre dormitor.

— În regulă, spuse el. Pacea îndelung meritată.

Se întinse pe pat, cu praful de pe haine şi din păr cerându-i-se pe cearceafurile albe.

Nu mai e nevoie să pornesc orga de senzaţii, realiză Iran, în timp ce apăsa butonul care întuneca ferestrele dormitorului. Lumina cenuşie a zilei dispăru.

Pe pat, Rick adormi aproape imediat.

Femeia rămase în preajma lui o vreme, urmărindu-l din priviri, ca să fie sigură că nu se va trezi, că nu va sări drept în capul oaselor de teamă, aşa cum făcea adesea, noaptea. După aceea, se întoarse zorită la bucătărie şi-şi reluă locul la masă.

Lângă ea, în cutie, broasca electrică sărea şi foşnea; Iran se întrebă ce „mânca” de obicei. Muşte artificiale, probabil…

Deschizând anuarul telefonic, se uită peste paginile îngălbenite, la rubrica „Accesorii pentru animale electrice”, formă numărul şi, când i se răspunse, se adresă vânzătorului:

— Aş vrea să comand un sfert de kilogram de muşte artificiale, care să zboare cu adevărat şi să bâzâie, vă rog.

— Pentru o broască ţestoasă electrică, doamnă?

— Pentru o broască râioasă, spuse ea.

— Atunci vă recomand sortimentul nostru asortat, de râme artificiale şi gândaci zburători de toate tipurile, inclusiv…

— Muştele îmi ajung, îl întrerupse Iran. Puteţi să mi le livraţi la domiciliu? Nu am cum să părăsesc apartamentul; soţul meu doarme şi vreau să fiu sigură că se simte bine.

— Pentru broasca râioasă v-aş recomanda şi o argilă care se menţine mereu udă, afară doar dacă nu e vorba de o broască cu coarne, în care caz avem un sac cuprinzând nisip, pietre

multicolore şi bucăţele de resturi organice. Iar dacă doriţi să i le introduceţi în mod regulat în regimul alimentar, vă sugerez să încredinţaţi serviciului nostru specializat sarcina ajustării periodice a limbii animalului. La o broască, este un lucru vital…

— Minunat, acceptă Iran. Vreau ca totul să meargă perfect. Soţul meu ţine foarte mult la ea.

Îi dădu adresa, apoi închise.

Şi, simţindu-se mai bine, îşi pregăti în sfârşit şi pentru ea o ceaşcă de cafea neagră, fierbinte…